

DR. MUŞA KAZIM GÜÇÜR

İSİMLER Sözlüğü

İSİMLER SÖZLÜĞÜ
DR. MUSA KAZIM GÜLÇÜR

İSİMLER Sözlüğü

DR. MUSA KAZIM GÜLÇÜR

İSİMLER SÖZLÜĞÜ

Copyright © Gül Yurdu Yayınları, 2007

Bu eserin tüm yayın hakları Işık Ltd. Şti.'ne aittir.

Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Ltd. Şti.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör
Ali BUDAK

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Tashih
Hatice SES

Kapak
İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni
Necmi TOPAL

ISBN
978-975-9105-19-8

Yayın Numarası
23

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası Sarıç Yolu Üzeri No: 7
Gaziemir/İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Kasım 2007

Genel Dağıtım
Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 00 Faks: (0212) 444 85 96

Gül Yurdu Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.gulyurduyayinlari.com

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
İsimlendirmede Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Metodu	11
İsim Kelimesi	11
İsim/ad Koyma.....	16
İsim/müsemma Telakkisi	17
İsimlerin Vatan-Millet ve Din Birliğini Yansıtmaları.....	19
Peygamber Efendimiz'in Yetişkinlerde Değiştirdiği İsimler	20
Peygamber Efendimiz'in Çocuklarda Değiştirdiği İsimler	23
Peygamber Efendimiz'in Yeni Doğan Çocuklara İsim Koyması ve Ezan Okuması.....	24
Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Çocuklara Doğduklarından Yedi Gün Sonra İsim Koyması.....	26
Peygamber Efendimiz'in Künye Takması.....	27
Peygamber Efendimiz'in Güzel Anlamlı İsimleri Önemsemesi	28
Ashabın Güzel Anlamlı İsim ve Künye Verme Konusundaki Hassasiyetleri.....	30
Peygamber İsimleri Künye Olarak Kullanılabilir mi?.....	30
İsim Verme Hakkındaki Öncelik.....	31
Makbul İsimler	32
Mekruh İsimler	34
Birden Fazla İsim Taşımak	35
Peygamber Efendimiz'in İsim ve Künyesinin Alınmaması	35
İhtida Etmış İnsanların İsimleri Değiştirilmeli mi?.....	36
İsim Koymak.....	36

Erkek Çocuk İsimleri

Kısaltmalar	39
A	41
B	63
C	77
Ç	81
D	85
E	91
F	99
G	101
H	109
I	115
İ	117
J	122
K	123
L	139
M	141
N	151
O	157
Ö	165
P	175
R	179
S	183
Ş	199
T	205
U	223
Ü	229
V	233
Y	237
Z	245

Kız Çocuk İsimleri

Kısaltmalar	247
A	249
B	263
C	271

İçindekiler

Ç.....	275
D.....	277
E.....	281
F.....	285
G.....	289
H.....	297
I.....	303
İ.....	305
J.....	308
K.....	309
L.....	313
M.....	315
N.....	323
O.....	330
Ö.....	331
P.....	333
R.....	337
S.....	341
Ş.....	349
T.....	353
U.....	357
Ü.....	359
V.....	361
Y.....	363
Z.....	367

ÖN SÖZ

İsim, özellikle çocuklar için, ona verilmek istenen şeklin; karakter, kişilik ve ideallerin ilk belirtisi, ilk mührü ve damgasıdır. Çocuklara güzel isim vermek anne ve babanın sorumluluğunda yer alan önemli bir görevdir. İsim, sahibinin tanınmasını sağlayan ve kendisini diğer bireylerden ayıran en belirgin semboldür. Buna bağlı olarak kişinin ömründe en çok duyacağı sözcük kendi adı olmaktadır. Bu açıdan inanç değerlerimizi, sanat zevkimizi; duygu, düşünce motiflerimizi ve buna benzer daha birçok değer ölçütlerimizi taşıdığımız ve gerek kendi çocuklarımıza ve gerekse de yakınlarımızın, arkadaşlarımızın çocuklarına vermiş olduğumuz isimlerde görmek mümkündür.

İsimler Sözlüğü'nü hazırlamamızda bu temel düşüncelerin önemli etkisi olmuştur. Çalışmamızın başlangıç kısmında Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in isimlendirme ile ilgili tutumunu görmeye çalıştık. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)'in bazı isimlerin manalarını oldukça önemseydiğini görüyoruz. Güzel manalı isimlerden hoşnutluk izhar etmiş, çirkin manalı isimleri yeri geldiğinde muhatabının da gönlünü alarak değiştirmiştir. Bu çalışmada dilimizde yerleşmiş olan ancak mana itibarı ile çok da güzel sayılmayacak isimlere de yer verdik. Asıl arzumuz, çocuklarına isim vermek isteyen ailelerin, bu kitabın başındaki metod kısmını okuyup, verecekleri ismi bu meto-

da göre seçmeleridir. Yoksa burada yer vermiş olduğumuz isimlerin hepsi de tavsiye etmiş olduğumuz isimler değildir.

Bu çalışmada değişik sayıda sözlük ve ansiklopedilerden faydalanmakla birlikte, Türk Dil Kurumu'nda, Belgin Aksu'nun kişisel sayfasından da yararlandık. Sözlüğümüzde 6423 tane erkek, 3481 tane de kız ismi yer almaktadır.

Faydalı olması dileği ile...

İSİMLENDİRMEDE EFENDİMİZ'İN (sallallâhu aleyhi ve sellem) METODU

İsim Kelimesi

“İsim” kelimesi Arapça kökenli bir kelimedir; “alâmet, yükseklik, yüce mevki, yüksek mertebe” gibi anlamlara gelip, cevher ya da arazi belirleyen lafızdır.¹ Türkçe lügatlerde bu kelime; “bir varlığı, eşyayı, kavramı veya bunların topluluğunu ifade eden kelime, ad, nam”² şeklinde açıklanmıştır. Bu kelime ayrıca, “varlık ve kavramları başka bir kelimenin yardımı gerekmeden ifade eden kelime” olarak da tanımlanmaktadır.³ Dilimizde “isim” kelimesi kullanılmakla birlikte “ad” kelimesi de kullanılmaktadır. “Ad” ise, “bir varlığı, bir nesneyi, bir varlık veya nesnelere topluluğunu belirtmeye, diğerlerinden ayırmaya yarayan kelimedir.

Yukarıda verilen tarifler ışığında herhangi bir ismin/adın, yalın (basit isim), çoğul (cemi isim), cins, özel (has isim), yüceltme (ism-i tafdil), küçültme (ism-i tasgîr) ve nispet (ism-i mensub) şekillerinin olabileceğini görürüz. Bireylerin isimlendirilmelerinde bu isim çeşitlerinin özellikle de güzel anlamlı olanları günümüzde de kullanılmaya devam etmektedir.

1 İbn Manzûr, Lisânu'l-Arab, 14/401-403.

2 D. Mehmetdoğan, Büyük Türkçe Sözlük, Pınar Yay., İst.-2005, s. 633.

3 Aynı yer

Meşhur müfessirlerimizden Elmalı'lı Hamdi Yazır'ın "isim" kelimesi ile ilgili olarak değerli mütalaaları bulunmaktadır. Bu görüşlerinin bir kısmını sadeleştirilmiş olarak veriyoruz:

"İsim" aslında sözlük anlamıyla bir şeyin zihinde doğmasını sağlayan işaret ve alâmet demektir. Örfte tek başına anlaşılır bir manaya delalet eden kelime diye tarif edilir ki, o manaya veya onun dışta veya zihinde gerçekleşen asıl şekline müsemma denilir. Yaygın görüşe göre, ismin aslı "sümüv/yücelik" maddesidir. "Vesm/damgalama" kelimesinden türemiş olması da mümkündür. Çoğulu "esma" veya "esâmî" gelir ve bunlar tamamen Türkçemize mal olmuş kelimelerdir. Sıfatlar da aslında ismin kısımlarındandır. Bunun için isimler "özel isim, cins isim" veya "umuma delâlet eden isim" diye kısımlara ayırdığı gibi zat ismi veya sıfat ismi diye de birbirinden ayrılır. Yüce Allah'ın Esmâ-i Hüsnâ'sında bu farkın önemi vardır. İsim, aslında "ad" ve "nam" ile eşanlamlı olmakla beraber dilimizde biz bunları ince farklarla kullanırız. "Ben bu işi falan kimse namına yapıyorum." yerine "falancanın adına veya ismine yapıyorum" diyemiyoruz. Aynı şekilde "insan" kelimesi bir isimdir ama bir ad ya da nam değildir. Öyle zaman olur ki "O adamın adı" yerine "o zatın ismi" demeyi tercih ederiz.⁴

Kur'ân-ı Kerîm'de "İsim" Kelimesi

Kur'ân-ı Kerîm'de "isim" kelimesi türevleri ile birlikte yetmiş bir âyet-i kerîmede geçmektedir. Biz burada daha çok Bakara suresi otuz birinci âyet-i kerîmede yer alan ve Cenab-ı Hakk'ın Âdem'e (as) yapmış olduğu talim ile meleklerle karşı rüçhaniyetine vesile olan "isimlerin öğretilmesi" konusu üzerinde durmaya çalışacağız. Âyet-i kerîme meâlen şöyledir:

"Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti. Müteakiben önce onları meleklerle göstererek: 'İddianızda tutarlı iseniz haydi, bana şunları isimleriyle bir bildirin bakalım!' dedi." (Bakara, 2/31)

4 Elmalı Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, 1/18, Eser Neşriyat, trsz.

Bu âyet-i kerîme ile ilgili olarak Meşhur müfessirlerimizden El-malîlî'nin yorumlarını biraz sadeleştirerek vermek istiyoruz.

“Cenab-ı Allah Âdem'e bütün isimleri öğretti. Allah (c.c.) öğrettiği bu isimleri ya kendi koyup Âdem'in ruhuna nakış ve ilham etti veya Âdem'e bu isimleri gerektiğinde koyup kullanacak bir özel yeteneği haiz ruh üfleme takdir etti. Birinci mana açık, ikincisi ise ihtimal dâhilindedir. “Talim” yani öğretmek ile bildirmek kelimesinden Hz. Âdem'in dilin esası olan isimleri birdenbire bir anlatma ile bilmiş olmayıp, terbiyenin sırrı hükmünce bir yetenek ile az çok bir tedric yani azar azar ilerleme içinde bellemiş olduğu anlaşılır. Burada, bu öğretimin geçmişinin takdiri ve bizzat Âdem'in kendine özgü sıfatı açıklanıyor ki, bu sıfat beşer türünün mahiyet ve ilk fıtratı demektir. Zira Âdem insan türünün ilk ferdidir ve türe ait duyguların aslı ondan miras kalmıştır.

Bu isimler nelerdir? Genelleştirmenin kapsamı ne kadardır? Yani bütün eşyanın isimleri midir? Yoksa birtakım bilinen isimlerin toplamı mıdır? İlmî tabiriyle “el-esmâ” kelimesindeki “elif lâm” genelleme için midir? Yoksa “Allah'ın öğretmesini murat ettiği isimler” manasına ahd-i haricî olup bunun tekidi midir? Bu noktada tefsircilerden birkaç görüş vardır:

1. Bu isimler, insanların tanışmalarına, anlaşmasına sebep olan bütün isimlerdir. İnsan, hayvan, yer, deniz, dağ ve diğerleri (İbn Abbas'dan Dahhâk). Karga, güvercin ve her şeyin ismi (Mücahid). Her şeyin ismi, deve, inek, koyuna varıncaya kadar (Said b. Cübeyr). Her şeyin ismi, hatta şu, bu abdestsizlik bile (İbnü Abbas'dan Said b. Ma'bed). Her sınıf halkın ismi ve cinsine çevrilmesi, şu dağ, bu deniz, şu şöyle, diye her şeyin ismi (Katâde). Bunların özeti, bütün dillerin aslı olan dilin hepsi oluyor. Ve “elif lâm” genelleştirmeye hamlediliyor. Bundan “kıyamete kadar olmuş, olacak bütün şeylerin isimleri” manasını anlayanlar da olmuştur.

2. Meleklerin isimleri (Rabi' ve daha diğerleri).

3. Züriyetinin yani neslinin isimleri (İbnü Zeyd'den, İbn Vehb'den Yunus b. Abdî'l-Alâ ve diğerleri). Bu iki şekilde de “elif lâm” ahd içindir ve bunun

karinesi gelecek olan “aradahum/onlara arz etti” kelimesindeki “hüm/onlara” zamiri ile gösterilmiştir. Çünkü tağlib muhtemel olmakla beraber bu zamirin akıl sahipleri için olduğu açıktır. Ve bu karineye göre bazı tefsirciler hem meleklerin isimlerini ve hem nesillerin ismini kapsadığını (yani ikinci ve üçüncü görüşü) kabul etmişlerdir. Bu isimleri, Allah’ın isimleri diye telâkki etmeye bu zamir engeldir.

4. Esmâ (isimler)dan murad dil değil, eşyanın duyguları, diğer deyimle o duygulardan oluşan ilmî suret (biçim)lerdir, diye de tefsir edilmiştir. Fakat bunun ilimden çok kelâm, hiç olmazsa kelâm-ı nefsi (zata mahsus kelâm) olan zihin olması gerekir. Her ne olursa olsun burada kesin olan nokta, Hz. Âdem’e -az veya çok- lisan öğretilmiş ve onun ilim ve kelâm sıfatlarına mazhar kılınmış olması, kelim ve dil meselesinin hilafet işinde önemli yerinin bulunmasıdır.

Lisan hususunda bütün Âdemoğullarının zamanımıza kadar vaki olan tenevvü (çeşitlenme) ve ilerlemelerinin hepsi, esas itibariyle, Hz. Âdem’in yaratılış bakımından şerefendirildiği bu isimleri öğrenme özelliğine borçludur. İlim ve mantık özelliği, bu şekilde, insan türünün aslî yaratılışında kendisinde dâhil bulunmuş ve bundan önce insanlığa ait hakikat ve tam manasıyla Âdem’e özgü ruh tamam olmamış olur. Bu şekilde kelâmı ilgili kuvvet, insana mahsus ruhun mahiyetinden bir kısım teşkil etmiştir. Cenab-ı Hak, bu gücü Âdem’in ruhuna şahsî olarak bahşetmiş ve nefhin (ruha üfleme) tamamından sonra da, Âdem bilfiil lisan şerefiyle şereflenmiş olarak, gereğine göre, isimleri konuşmuştur. Şu halde Âdem’den önceki yaratıklar, her ne türden olursa olsunlar, lisandan mahrumdular ve bundan dolayı insan değildiler. İnsanlık hilafeti Âdemoğlu ile beraber bulunur. Günahı, insanın zatisi (kendisi) sayıp da, ilim sıfatını, kelâm sıfatını arazî (gelip geçici) saymak isteyenler insanı bilememişlerdir. Bundan da şu sonuca geliriz ki, bu öğretim, ruha üflenmeden önce yalnız Âdem’in ruhunda idiye, ona kelâma ait kuvvetin, isim koyma kabiliyetinin verilmiş olduğunu ifade eder. Ve bu şekilde isimlerin bizzat koyucusu, Allah’ın verdiği kudretle, peyderpey Âdem olmuş olur. Ve

eğer -zahir vechile (görünüşe göre)- ruhun üfürülmesi ile beraber veya daha sonra ise isimleri koyan Allah Teâlâ'dır. Ve Âdem'e ilham veya kesin ilim ile peyderpey öğretmiştir. Öncekinde kıyamete kadar bütün dillerin isimlerini içeren bir hakikî istiğrak (genelleme) olur. İkincide ilk konuşulan bütün isimlere tahsis edilen ahd-i haricî olur. Tefsir bilginlerince öğretim böyle iki şekilde tevîl edilmiştir. Ve ilm-i usûl (Fıkıh Usûlün)de, buna bağlı olarak vaz-ı lügat (dil meydana getirme) meselesindeki anlaşmazlık hâsil olmuştur. Açık olan, her hâlde bizzat öğretme ve o öğretmenin takdiridir. Yani lisan, Âdem'in hilafetinin eseri değil, hilafetinin sebebidir.

İşte Allah Teâlâ Âdem'e böyle isimleri öğretti. Öğretimden bir müddet sonra da bu isimlerin müsemmalarını (yani delalet ettikleri zatları) meleklerle arz etti. Buradaki "hüm/onlara" zamirinde bir dil inceliği vardır ki, lisanımızda bulunmaz. "He" zamiri yerine "hüm" zamirinin kullanılması, arz olunan şeylerin "akıl sahibi" olduğunu açıkça göstermektedir. Ve isimleri şarta bağlatan karine de budur. Bu zamirin meleklerle ait olması ve o isimlerin meleklerin isimleri olması ihtimali, isimlerin meleklerle arz edilmiş olması sebebi ile ihtimal dışı kalmaktadır. Şu hâlde en açık mana, ad verilmiş olanların Hz. Âdem'den sonra gelecek olan "nesillerin adları" olmasıdır. Âyet-i kerîmede daha önce anılan "el-esmâ/isimler" kelimesi ile de insan isimlerinin kastedilmiş olduğu anlaşılır. Bununla birlikte, sadece insan değil bütün eşyaya ait isimlerin öğretilip de, meleklerle sadece insan isimlerinin sorulmuş (arz) olması da ihtimal dâhilindedir. Fakat her iki hâlde böyle olmak için nesillerin yaratılmış olması gerekir. Hâlbuki âyette henüz Hz. Havva'nın bile yaratıldığına işaret yoktur. Bu sorunun cevabı meşhur bir hadis ile açıklanmaktadır. Şöyle ki: Hz. Âdem'in nesilleri meleklerle, küçük zerreler misalinde arz edilmişlerdir.⁵

Bu hadis insan neslinin o zaman Âdem'de henüz tohum hâlinde (yani gelecekte bütün Âdemoğullarını temsil eden ilk manevî tohumcuklar şeklinde) bulduklarını anlatır. Bu olayların yoğun cisimler âleminde olmayıp,

5 Tirmizî, Kıyamet, 47; Ahmed b. Hanbel, 2/179.

Hz. Âdem'in ruhunun takdiri veya ruhunun esîr gibi yumuşak bir cisim hâlinde olduğu düşünülebilir. Esirden meydana getirilmiş bu cismin atom altı parçacıklarında, kıyamete kadar gelecek Âdemoğlunun birbirine bağlı temessülleri (görüntüleri) veya Hz. Âdem'in ruhunda gelecek nesillerin manevi suretleri, isimlerin meleklerle arz olunmasına ait yan manalar olarak düşünülebilir. Arz hadisesinin, Hz. Âdem'in yeryüzüne inmeden önce olması da bu şekilde düşünmemiz için açık bir karene demektir. Bu açıdan meleklerle isimlerin sorulması, hissî bir arz değil, ilmî bir arz olmuş olur. Gerçekten de isimlerin delâleti, aslında eşyanın ilmî suretleridir. Varlığa ad olan isimler esas itibarı ile o varlığın ne olduğunu anlatmak içindir. Bu açıdan Âdem'e önce eşyaya ve özellikle gelecek nesilleri ile ilgili bilgi/ilim verilmiş ve ayrıca bu bilgileri isimlendirme ve dillere ait bilgiler de öğretilmiştir. Meleklerde olmayan budur. Bunlar takdir edilmiş ve yere inişten sonra da Hz. Âdem bunların yapılaşlarını yeryüzünde görmüştür.

Cenâb-ı Hak bu durumu meleklerle göstermek istedi ve: "Haydi siz ima ile ifade etmek istediğiniz hilafete liyakat düşüncenizde haklı iseniz, işte bu isimleri bana güzelce söyleyiniz" buyurdu. Böylece Cenab-ı Hak, Hz. Âdem'in neslini kendileriyle değil ama isimleriyle de tanıtabileceklerini belirterek melekleri imtihan etmiştir."⁶

İsim/Ad Koyma

Medeni hukukta ad, kişileri birbirinden ayırmaya ve tanıtmaya yarayan sözcük olup, doğan her çocuğa bir ad koyma zorunluluğu vardır. 1587 sayılı nüfus kanununa göre millî kültürümüze, ahlâkî kurallarımıza, gelenek ve göreneklerimize uygun olmayan ya da kamuoyunu incitici adlar konulamaz.⁷

Türklerin İslâmiyet'i kabulünden önceki Türk isimleri yırtıcı hayvan, yırtıcı kuş ve dış tesirlere dayanıklı maddelerden seçilmiş, ge-

6 Elmalılı Muhammed Hamdi Yazır, Hak Dini Kur'ân Dili, 1/308-312, Eser Neşriyat, trsz

7 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, 1/77.

nelde çocuklara Bozkurt, Arslan, Şahin, Doğan, Timur/demir, Kaya ve Gökhan gibi adlar verilmiştir.

İslâmiyet'ten önceki Araplar da hayatın zorlukları ve özellikle düşman karşısında dayanıklı, güçlü ve cesur olmak, düşmanın gönlüne korku salmak gibi arzu ve düşüncelerle çocuklarına Galip, Zalim, Mukatil/savaşçı, Esed/arslan, Leys/yiğit, arslan, Zi'b/kurt, Hacer/taş, Sahr/kaya gibi adlar koymuşlardır.⁸

İsim/Müsemma Telakkisi

Bireylere verilen ad/isimlerin, isimlendirilen (müsemma) kişi üzerinde yapılan isimlendirmenin keyfiyetine göre etkide bulunduğu dair bütün toplumların genel bir kabulünden söz etmek mümkündür. Bu açıdan isimlerin insanlar üzerinde tesir ve telkin gücüne sahip olduğu düşünülmektedir.

Ancak kötü mana taşıdığı düşünülen isimler sebebi ile⁹ uğursuzluk anlamı çıkarmama ve olumsuz yorumlarda bulunmama da oldukça önemli bir tutumdur. Bu konu ile ilgili gördüğümüz bir rivayeti burada aktarmak istiyoruz. Büreyde (radıyallahu anh) anlatıyor: "Resûlullah (a.s.) (halkın uğursuzluk çıkardığı) hiçbir şeyden uğursuzluk çıkarmazdı. Bir memur göndereceği zaman ismini sorardı. Hoşuna giderse sevinirdi ve hatta bunun neşesi yüzünde görülürdü. İsimden hoşlanmazsa bu da yüzünden belli olurdu. Bir köye girecek olsa onun da ismini sorardı, hoşuna giderse sevinirdi, hoşlanmazsa, bu, yüzünden okunurdu."¹⁰

İsimlerdeki telkin gücünü anlayabilmek için, bir peygamberin yahut iyilikleriyle tanınarak topluma mal olmuş salih/saliha bir kişinin adını taşıyan kişilerin isimleri telaffuz edildiğinde o peygamber veya zatın hatırlanması neticesinde meydana gelen müspet çağrışımları dikkate almak yeterlidir. Bunun insan eğitimine, dolayısıyla

8 DİA, 1/332.

9 "Acı pınar" isminde olduğu gibi.

10 Ebu Davud, Tıbb 24.

yüksek karakter ve şahsiyetin oluşmasına yansıyan yönleri de bulunabilir. Dolayısı ile o ismin sahibi, fitrî bir temayül ile adını taşıdığı peygambere veya tanınmış şahsa yakınlık duyacak, onunla kendisi arasında paylaşacağı ortak bir payda, olumlu birtakım özellikler arayacaktır. Bunun aksine, kişiye verilen isim olumlu çağrışımlar yapmıyor ya da önde gelen bir şahsı hatırlatmıyorsa, bu kez taşıdığı belki de olumsuz manayı benimseyecek ve kişi şuurlatında gizli bir saik ile bu olumsuzluğu farkında olmadan yaşayabilecektir.¹¹

İsimlerin sahipleri üzerinde birtakım olumlu ve olumsuz etkileri olduğu bir gerçektir. Bu sebeple mesele iki açıdan ele alınabilir.

İsim, sahibinin tanınmasını sağlayan ve kendisini diğer bireylerden ayıran en belirgin semboldür. Buna bağlı olarak kişinin ömründe en çok duyacağı sözcük de kendi adı olmaktadır. Bu sebeple herkes kendi adının güzel olmasını isteyerek ve adının taşıdığı manayı kabullenerek psikolojik bir rahatlama içinde olmak isteyecektir. Örneğin, ismi cesaret ifade ediyor ve bu mana ile oturup kalkıyorsa, o isme uygun davranmayı arzu edecek, cesur olmayı şuurlatına yerleştirecektir. Yine ismi salih olmayı ifade ediyorsa, hep iyi olmaya özenecektir. Bu sebeple ismine uygun bir davranışta bulunana; “ismiyle müsemma” veya “adına uygun hareket etmiş, adına, şanına lâîk” denildiğini hepimiz bilmekteyiz. Güzel anlamlı isimlerin bu müspet yönleri, şahsa ve kişiliğe yansıyan hususlardır.

Kötü manalı isimlerin de aynı oranda şahsiyeti zedeleyen, rencide edici ve olumsuz etkileri vardır. Bu isimler, zaman zaman alay konusu olabilmektedir. Bu da kişinin şahsiyetini dolaylı bir şekilde etkilemektedir. Bu da onun onur ve gururunu incitecek, sevgi duygusunu zedeleyerek arkadaşlarına ve adını kendisine verenlere kin beslemesine yol açabilecektir. Bazen çok saf duygularla ve iyi niyetle, anlamlarına bakılmaksızın verilen isimler de iyi neticeler veremeyebilmektedir. Mesela sadece Kur’ân-ı Kerîm’de yer alan bir kelime olması bazıları için isim olması açısından yeterli görülmektedir.

11 Cemal Ağırman, “Ad Koyma Ve Hz. Peygamber’in İsimlere Karşı Tutumu” http://www.cumhuriyet.edu.tr/akademik/fak_ilahiyat/der2/1CAgirman.htm

Ancak o sözcük hiç de arzulanmayan bir anlam taşıyabilmektedir. Mesela “Duhân”¹² gibi.

Ayrıca kötü manalı isimler, çocuğun ayıplanmasına veya ismin taşıdığı manayı yapıyormuşçasına tahkir edilmesine sebep olabilmektedir. Bu da çocuğun şahsiyetini doğrudan etkiler.¹³

Ayrıca isim vermede, anne ve baba isimlerinin de önemsendiği, Efendimiz döneminden bu yana gelmiş İslam büyüklerinin anne-babalarının isimlerine göre çocuklarına isim verildiği de uygulanan bir yöntemdir. Mesela, babasının ismi Ömer olan bir kişi Hz. Ömer’in oğlunun ismi Abdullah olduğu için ve onları örnek almayı murad ettiği için oğluna bu ismi verebilir. Kızına da Hafsa ismini verebilir.

Anne veya babasının ismiyle aynı manaya gelen uygun bir isim konması hususu da isim vermede kullanılan bir metoddur. Mesela ismi Ali olan bir kişinin erkek çocuğuna Sami ismini vermesi gibi... Çünkü hem Ali hem de Sami, “yüce, yüksekte olan” manalarına gelen birer isimdirler.

İslam tarihi boyunca İslam büyüklerinin lakapları ve en mümeyyiz vasfı da çocuklarına isim olabilmektedir. Mesela ismi Ömer olan bir kişinin, çocuğuna “adaletli olan” manasına “Adil” ismini vermesinin uygun olabileceği gibi “Faruk” veya “Furkan” ismini vermesinin de uygun olabilmesi gibi... Zira Hz. Ömer’in lakabı Faruk veya benzer bir kelime ile Furkan, lakabı ise “Adil”dir.

İsimlerin Vatan, Millet ve Din Birliğini Yansıtmaları

Varlıklara verilen adlar, toplum kültürünün bir ürünü olup onun duygu ve düşüncelerinin, inanç, ahlâk ve değer hükümlerinin, şiir,

12 “Duhân” duman anlamındadır. Duhân, Kur’ân-ı Kerîm’in 44. suresinin adıdır ve bu adı 10. âyetinden almaktadır. Âyet-i kerîme şöyledir: “*Şimdi sen, göğün, insanları bürüyecek açık bir duman çıkaracağı günü gözetle. Zira bu elemli bir azaptır*” (ed-Duhân, 44/10–11). Görüldüğü gibi âyette, söz konusu dumanın bir azap olduğu belirtilerek bir dehşet anı dile getirilmektedir. Tefsirlerde belirtildiğine göre bu an, ya bir kıtlık ve kuraklıktır veya kıyamet alâmetlerinden bir andır (Geniş bilgi için bk. Elmalılı, *Hak Dîni*, VI, 4297–98). Bir çocuğa “duhân” adı verilerek, ona sürekli böyle bir anı yaşatmak en azından psikolojik açıdan yanlış olsa gerektir.

13 Ağırman, a.g.m.; Ayrıca bkz. Elmalılı, *Hak Dîni*, VI, 4470.

edebiyat ve sanat zevkinin dışı yansıyan motifleridir. Öyleyse ad vermenin, millî boyutunun yanı sıra bir de inanç boyutu bulunmaktadır. Bu açıdan bakıldığında isimlerin, vatan, millet ve din çerçevesinde birliği sağlayan özelliğe sahip olduğu görülür. Kısaca:

1. İsimler vatan, millet çerçevesinde birliğe katkı sağlamaktadır.
2. Yine isimler din-inanç çerçevesinde birliğe katkı sağlamaktadır.

Özellikle bu ikinci husus, yani din birliğinden kaynaklanan etkileşim neticesinde, milliyet farkı gözetilmeksizin ortak olarak kabullenilmiş isimler vardır. Mesela Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, Ortadoğu, Güney Asya, Afrika ve dünyanın değişik coğrafyalarında bulunan milyarlarca Müslüman topluluklar ile isim birliğine sahiptirler. Bu tür isimler duyulduğunda, sahibinin Müslüman olduğu zihinlerde belirir ve o şahıs ile kuvvetli bir irtibat noktası bulunmuş olur.

İsim vermede inancın yanı sıra dil ve millî kültürün de etkisi vardır. Bu sebeple inanç, kültür ve tarih birliğine yardımcı olacak, beğenilen ve tarihten intikal eden müşterek isimlerin korunması gerekmektedir. Bu tür isimlerin manalarının güzel olmasına, tevhide aykırılık taşımasına, uğursuzluk düşüncesine kapı açmayacak bir anlam taşımasına dikkat edilmelidir. Her hâl ü kârda hayır beklentisine yönlendirici bir özelliğe sahip olmalı, bu noktaya dikkat edilmelidir. Kuvvet ya da asaleti simgeleyen aslan ve buna benzer hayvan isimleri, herhangi bir şahıs ismi, bir çiçek, bir yıldız vb. varlıkların isimlerinin insanlara verilmesi tamamen şahsî beklenti ve kültürel etkilere bağlıdır.¹⁴

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Yetişkinlerde Değiştirdiği İsimler

Hiz. Aişe (r.a.) "Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) çirkin isimleri değiştirdi." demektedir.¹⁵ Çirkin olması sebebi ile isimler değiştirilebildiği gibi, güzel olmasına rağmen başka bir maslahattan dolayı da değiştirilebilmiştir. Ebu Hureyre'den yapılan bir riva-

¹⁴ Ağırman, a.g.m.

¹⁵ Tirmizi, Edeb 66

yette bu şekildeki isim değiştirme konusu ile ilgili olarak şu rivayeti gormekteyiz: “Zeyneb Bintu Ebi Seleme'nin ismi Berre¹⁶ idi. “Nefsini temize çıkartıyor” dediler. Bunun zerine Hz. Peygamber (sallallāhu aleyhi ve sellem) onu Zeyneb diye isimlendirmiştir.”¹⁷ Aynı hadise ile ilgili olarak İbnu Abbas'ın yaptığı diğer bir rivayet ise şoyledir: “Cüveyriye Bintu'l-Haris'in ismi 'Berre' idi, Reslullah (sallallāhu aleyhi ve sellem) onun da ismini Cüveyriye olarak değiştirdi. Zira Reslullah (sallallāhu aleyhi ve sellem) “Berre'nin yanından çıktı.” denmesinden hoşlanmıyordu.¹⁸

Bu hadıs-i şeriften din ādāba uymayan ve kişiye gurur, kibir ve aldanma telkin edebilecek isimlerin de “irkin isimler” kategorisine girebildiği anlaşılmaktadır.

Efendimiz'in (sallallāhu aleyhi ve sellem) ismini değiştirmiş olduğu diğer bir sahabi ile ilgili rivayet ise şu şekildedir. Beşir ibni Meymun Amcası Üsame İbnu Ahdari diyor ki: “İsmi 'Asram' olan bir adam vardı. Reslullah (sallallāhu aleyhi ve sellem) ona:

“İsmin nedir?” diye sordu. Adam

“Asram” diye cevap verdi. Reslullah (sallallāhu aleyhi ve sellem):

“Hayır, sen Zr'a'sın (ziraati)” buyurdu.¹⁹

Burada “asram” kelimesinin değiştirilmesi bu kelimenin taşıdığı mana dolayısıyladır. Çünkü “asram” kelimesi “kesiklik, verimsizlik, merhametsizlik, başkasına yararlı olmama” anlamındadır. “Zr'a” ise “ziraat” yani “ekme” kökünden gelmekte ve “bitme, büyüme” manalarına gelmektedir. Bu konudaki diğer bir örnek de şu şekildedir. Said ibnu'l-Müseyyeb, babası vasıtasıyla dedesinden naklediyor: “Dedem, Reslullah'a (sallallāhu aleyhi ve sellem) uğramıştı. Reslullah (sallallāhu aleyhi ve sellem):

16 'Berre' ya da 'el-berret' kelimesi yine Arapça'daki 'el-birru' kelimesinden türemiş olup 'çokça cömert, dürüst, itaatkār, iyi kadın' manasınadır. Kelimede yüklü bulunan bu anlamdan dolayı bazıları Zeynep validemiz için 'nefsini temize çıkartıyor' deme talihsizliğinde bulunmuşlardı.

17 Buhari, Edeb 108; Müslim, Edeb 17

18 Müslim, Edeb 16

19 Ebu Davud, Edeb 70

“İsmin ne?” diye sordu. Dedem:

“Hazn (sert yer)” diye cevap verdi. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

“Hayır, sen Sehl'sin (kolaylık)” dedi. Müseyyeb:

“Olmaz, Sehl çığnenir ve alçaltılır. Babamın verdiği bir ismi değiştiremem.” dedi. İbnu'l-Müseyyeb devamla şöyle hayıflanıyor:

“Maalesef o günden sonra ailemizde kabalık devam etti gitti.”

Ebu Davud, bu hadîs-i şer'fi aktardıktan sonra Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) isim değiştirme uygulamasında konuyu daha belirgin hâle getiren şu örnekleri de bizlere aktarmaktadır:

“Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Asi (isyankâr), Aziz, Atele (şiddet, sertlik), Şeytan, Hakem, Ğurab (karga), Hubab (bir şeytan ismi), Şihab (alev) isimlerini değiştirdiler. Şihab'ı Hişam (cömert), Harb'i Silm (barış, sulh) ve Muzdaci' (yatan) adını Münbais (kalkan) adlarıyla değiştirdi. Afire (çorak) adını taşıyan bir araziyi ise Hadire (yeşillik) diye, Şi'bu'd Dalâlet'i (sapıklık mahallesi/geçidi) Şi'bu'l-Hüda (hidayet mahallesi/geçidi) olarak isimlendirdi. Benu'z-Zinye'yi (zina oğulları) de Benu'r-Rüşd (doğruluk oğulları) şeklinde değiştirdi.”²⁰ İbnu Ömer'in bir diğer rivayetinde Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) Asiye (isyankâr, itaatsiz kadın) ismini değiştirip, Cemile (güzel kadın) yapmıştır.²¹

Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) Ya'la, Bereket, Eflah, Yesar, Nafi' ve buna benzeyen isimlerin kullanılmasını yasaklamayı arzu etmiştir. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu yasaklama isteğinin gerekçesini de şu şekilde açıklamıştır: “Zira kişi:

“Bereket burada mı?” diye sorar da,

“Hayır, yok!” diye cevap verirler.

Cabir b. Abdullah diyor ki; “Sonraları Efendimiz'in bu mevzu-da sükût ettiğini gördüm. Daha sonra da bu isimleri yasaklamadan vefat etti. Hz. Ömer (r.a.) bu isimleri yasaklamak istedi, sonra o da vazgeçti.”²²

20 Buhari, Edeb 107-108; Ebu Davud, Edeb 70

21 Müslim, Edeb 14; Tirmizi, Edeb 66; Ebu Davud, Edeb 70

22 Müslim, Âdâb 13; Ebu Davud, Edeb, 70

Göröldüğü üzere zihinde hoş olmayan manalar hâsil edebilecek isimleri Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) yasaklama arzusu izhar etmiştir. Efendimizin bu davranışı, o isimleri haram kılmak istediğı hâlde bu arzusundan daha sonra vazgeçtiğini göstermektedir. Bu ise en azından kerahet-i tenzihiyeyi göstermektedir. Nevevi, kerahetin sadece bu dört isme münhasır olmadığını ifade etmektedir.²³ Bu açıdan, Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) değiştirmeyi arzu edip de değiştirmediyi isimler mümkün mertebe verilmemelidir. Şayet bu kategoride yer alan isimler bilinçsizce verilmiş, sonradan farkına varılmışsa değiştirilirse güzel olur.

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Çocuklarda Değiştirdiyi İsimler

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) isimleri konulmuş olmasına rağmen bazı çocukların isimlerinde yer alan olumsuz anlamlardan dolayı yeniden isimlendirme yapmıştır.

Bu konuda Hz. Ali'den (r.a.) gelen bir rivayet şöyledir: "Oğlum Hasan dünyaya geldiğinde ona Harp ismini koydum. Derken Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) geldi ve:

"Oğlumu bana gösteriniz. Ona ne ad koydunuz, diye sordu. Ben de:

"Harp" deyince,

"Hayır, o Hasan'dır" buyurdu. Oğlum Hüseyin doğduğu vakit bu defa ona Harp ismini vermiştim. Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) yine geldi ve:

"Oğlumu bana gösteriniz. Ona ne ad koydunuz?" diye sordu. Ben de yine:

"Harp" deyince,

"Hayır, o Hüseyin'dir." buyurdu. Üçüncü çocuk dünyaya gelince ona da Harp ismini verdim. Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) yine geldi ve:

---

23 Canan, İbrahim, Hadis Ansiklopedisi Kütüb-i Sitte, Zaman Yay., 1/282.

“Oğlumu bana gösteriniz. Ona ne ad koydunuz?” diye sordu.
Biz de:

“Harp” deyince,

“Hayır, o Muhsin’dir.” dedikten sonra,

“Ben onlara Harun’un Şebber, Şebbir ve Müşebbir isimli çocuklarının adını verdim.” buyurdu.²⁴

Bu konudaki bir diğer rivayet ise şöyledir. “Sehl bin Sa’d’in anlattığına göre el-Münzir İbnu Ebi Üseyd doğduğu zaman Resûlullah’a (sallallâhu aleyhi ve sellem) getirilmişti. Çocuğu kucağına aldı ve:

“İsmi nedir?” diye sordu,

“İsmi falandır.” diye ne konmuşsa söylendi. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

“Hayır! Bunun ismi Münzir olacak.” dedi ve o gün çocuğa Münzir ismini koydu.²⁵

Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Yeni Doğan Çocuklara İsim Koyması ve Ezan Okuması

Çocuğa isim koyarken sağ kulağına ezan, sol kulağına ise kâmet okunur. Nitekim Ebu Rafi’nin anlattığına göre Hz. Fatıma (r.a.) oğlu Hasan’ı (r.a.) doğurduğu zaman, Resûlullah’ı (sallallâhu aleyhi ve sellem) kulağına ezan ve ihlâs süresini okuduğunu, hurma ile tahnik edip ismini koyduğunu belirtmektedir.²⁶

Çocuk doğduğu zaman ilk yapılacak muamelelerden birisi de duadır. Hz. Aişe (r.a.) anlatıyor: Yeni doğan çocuklar Hz. Peygamber’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) getirilirdi. O da bunlara mübarek olmaları için dua eder, tahnikte bulunurdu.”²⁷ İmam Buharî’nin bu mevzu için “Çocuklara bereketle dua ve başlarını okşama babı” adı ile özel bir bölüm ayırmış olması da konunun önemini ortaya koymaktadır.

24 Ahmed b. Hanbel, 1/118. Şebber, Şebbir ve Müşebbir isimleri büyük bir ihtimalle Hasan, Hüseyin ve Muhsin isimlerinin İbranice karşılıkları olmalıdır.

25 Buhari, Edeb 108; Müslim, Edeb 29

26 Ebu Davud, Edeb 116; Tirmizi, Edahi 17

27 Müslim, Edeb, 27; Ebu Davud, Edeb 116

İbnu Kurer'nin şu sözlerinden, doğumda verilen ziyafetten bir gayenin de başkalarının çocuk için duasını almak olduğu anlaşıl-
maktadır. Şöyle diyor: "Oğlum İyas dünyaya geldiği vakit Ashâb-ı
Nebî'den bir grup davet ettim. Onlara ziyafet verdim. Yemeği yedik-
leri zaman dua ettiler. Ben onlara: "Siz dua ettiniz, Allah dualarınız-
dan dolayı sizleri mübarek kılsın. Şimdi de ben dua edeceğim, siz
âmin deyin." dedim ve çocuk için dini ve akli hususunda pek çok
dualarda bulundum."²⁸

Esmâ Binti Ebu Bekir anlatıyor: "Mekke'de Abdullah İbnu Zü-
beyr'e (r.a.) hamile kalmıştım. Doğum yaklaşmıştı ki, Mekke'yi terk et-
tim ve Medine'ye geldim, Kuba'ya indim. Abdullah'ı orada dünyaya
getirdim. Doğunca, bebeği alıp Resûlullah'a (sallallâhu aleyhi ve sellem)
götürdüm, kucağına bıraktım. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir
hurma istedi, ağzında çiğneyerek ezdikten sonra, tükürüğünden ço-
cuğun ağzına bıraktı. Abdullah'ın midesine ilk inen şey Resûlullah'ın
(sallallâhu aleyhi ve sellem) mübarek tükürükleri idi. Sonra yumuşattığı o
hurma ile çocuğun damağını oğdu, hakkında bereketle dua etti ve
Abdullah ismini verdi. Müslüman aileden ilk doğan çocuk bu idi. Me-
dine'de bütün Müslümanlar onun doğumuna çok sevindiler. Çünkü
"Yahudiler size sihir yaptılar, asla doğum yapamayacaksınız." diye
bir şayia çıkarılmıştı."²⁹

Ebu Musa anlatıyor: "Bir oğlum doğmuştu. Hemen Resûlullah'a
(sallallâhu aleyhi ve sellem) getirdim, İbrahim ismini verip bir hurma ile
tahnikte bulundu. Sonra da "Mübarek olsun" diye dua buyurdu
ve çocuğu bana geri verdi. Bu çocuk, Ebu Musa'nın en büyük
evladı idi."³⁰

Enes (r.a.) anlatıyor: Abdullah İbnu Ebi Talha'yı doğduğu zaman
Resûlullah'a (sallallâhu aleyhi ve sellem) götürdüm. Bebek bir bez içeri-
sinde idi. Vardığımızda Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) devesine
katran sürüyordu. Bana:

28 Canan, a.g.e., 1/308.

29 Buhari, Menakibu'l-Ensar 45, Akika 1; Müslim, Âdâb 62

30 Buhari, Akika 1; Müslim, Âdâb 24

“Beraberinde hurma da getirdin mi?” diye sordu,

“Evet” dedim ve birkaç tane hurma verdim. Onları ağzında çiğnedi, sonra çocuğun ağzını açtı. Ağzına tükürüğü püskürttü. Bebek, yalamaya başladı. Bunun üzerine Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

“Ensar’ın hurma sevgisine bakın doğar doğmaz başlıyor” diye latife etti ve çocuğu Abdullah diye isimlendirdi.³¹

Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Çocuklara Doğduklarından Yedi Gün Sonra İsim Koyması

İbnu Ömer’den rivayet edildiğine göre Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) çocuğa, doğumunun yedinci gününde isim konmasını, yıkanarak pisliklerin temizlenmesini ve akıka kurbanı kesilmesini emir buyurmuştur.³²

Bu rivayete bakarak çocuğu yedinci günden önce isimlendirmenin yanlış olduğunu zannetmek hata olur. Çünkü İbni Kayyim el-Cevzi’nin yaklaşımı ile söyleyecek olursak, isim verme, isimlendirilecek bir varlığı tarif etmek oluyorsa, muayyen bir varlığın ismini (burada çocuk) vermediğimizde, sadece onu nasıl tarif edeceğimizi bilememiş oluruz. Bu açıdan, söz konusu varlığı var olduğu gün tarif etmek mümkün olduğu gibi, üç gün sonraya, hatta akıkası kesilinceye kadar ertelemeye bile büyük bir mahzur olmayabilir. Bu konuda genişlik olduğunun bilinmesinde yarar vardır.³³

Ancak bir defa bile olsa sesi duyulduktan sonra ölen çocuğa isim konulacağına, yıkanıp kefenlendikten ve namazı kılındıktan sonra defnedileceğine dair Ebu Hanife’nin (r.a.) içtihadı ile ölü doğsa bile çocuğa isim konulup yıkanması gerektiğini belirten Ebu Yusuf’un (r.a.) kanaati, çocuğa doğduğu gün isim konulmasının gerekli olduğunu göstermektedir.³⁴

31 Buhari, Cenaiz 42, Akika 1; Müslim, Âdâb 22; Ebu Davud, Edeb 69, Müslim’in metnidir.

32 Ebu Davud, Edahi, 21; Tirmizi, Edahi 23, Edeb 63; Nesai, Akika 5, (7, 166); İbnu Mace, Zebai 1

33 İbni Kayyim el-Cevziyye, İslâm’da Çocuk, (Terc. Mahmut Kısa), s. 127, Esra Yay., Kon-ya, trsz.

34 DİA, 1/333.

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Künye Takması

Künye, Arapçada "isim" ve "lakap"tan ayrı olarak şahıslar için kullanılan ve başında "eb/baba, ümm/anne, ibn/oğul, bint/kız, veya ah/kardeş, uht/kız kardeş, amm/amca, amme/hala, hâl/dayı, hâle/teyze" kelimelerinden biri bulunan terkip yani bir sözcüğe bu kelimelerden birini "muzaaf/tamlama" yaparak yapılan isimlendirme ya da "üstü kapalı ifade" anlamındadır.³⁵ Bugün Türkçemizde künye resmi alanlarda kullanılmamakla birlikte "soyadları"nın benzer bir fonksiyon icra ettiği görülmektedir. Lakap ise, özellikle bazı yörelerimizde yaygın olarak kullanılmakta ve zaman zaman isimden daha belirgin bir tanıtıcı olmaktadır.

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bazı künyeleri değiştirmiştir. Şüreyh ibnu Hani babasından şöyle naklediyor: Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem), kavmimin beni "Ebu'l-Hakem" diye künyelediklerini işitmişti. Beni çağırarak:

"Hakem olan Allah'tır, hüküm de O'nadır, öyle ise, sen nasıl Ebu'l-Hakem künyesini taşıyorsun?" dedi. Ben açıkladım:

"Kavmim bir meselede anlaşmazlığa düşünce bana gelirler, ben hükme bağlarım. Her iki taraf da verdiğim hükme razı olur." Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"Bu ne güzel şey!" buyurdu ve

"Çocuklarından neler var?" diye sordu. Ben:

"Şüreyh, Müslim, Abdullah var." dedim. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"En büyüğü hangisi?" diye sorunca;

"Şüreyh" dedim.

"Öyleyse, sen Ebu Şüreyh'sin" buyurdu.³⁶

Bu hadisede görüldüğü üzere Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Ebu'l-Hakem künyesini Ebu Şüreyh olarak değiştirmiştir.

³⁵ İbn Manzûr, Lisânu'l-Arab, 15/ 233-34.

³⁶ Ebu Davud, Edeb 70; Nesai, Kada 7

Sehl İbnu Sa'd es-Saidi anlatıyor: Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) Fatıma (r.a.) annemizin evine uğramıştı. Hz. Ali'yi (r.a.) evde bulamayınca:

"Amcaoğlun nerede?" diye sordu. Fatıma (r.a.):

"Aramızda bir tatsızlık oldu. Bunun üzerine bana kızdı ve çekip gitti." dedi. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) birine:

"Hele bir arayiver. Nereye gitmiş?" diye emretti.

"Mescidde yatıyor!" diye haber verilince, Resûlullah (s.a.s.) yanına gitti. Hz. Ali (r.a.) gerçekten yatıyordu ve üzerindeki ridası düşmüş, toprağa bulanmıştı, Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"Kalk ey Ebu Turab, kalk ey Ebu Turab (Toprak babası) diye seslendi. Sehl der ki:

"Hz. Ali'nin (r.a.) en çok sevdiği ismi bu isimdi."³⁷

Hz. Aişe (r.a.) anlatıyor:

"Ey Allah'ın Rasülü, arkadaşlarımdan her birisinin bir künyesi var, benim yok." dedim. Dedi ki:

"Oğlum Abdullah İbnu Zübeyr ile künyelen." Hz. Aişe, Ümmü Abdullah (Abdullah'ın annesi)" diye künye almıştı. Rezin: "Teyze anne gibidir." ilavesini kaydetmiştir.³⁸

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Güzel Anlamlı İsimleri Önemsemesi

Yahya İbnu Said anlatıyor: Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) bol sütlü bir deve hakkında:

"Bunu kim sağacak?" diye sordu. Bir adam ayağa kalkmıştı ki Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"İsmin ne?" dedi. Adam:

"Mürre (acı)!" deyince, ona;

"Otur!" dedi. Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) tekrar:

37 Buhari, Salat 58, Fadaili',Ashab 9, Edeb 113, İsti'zan 40; Müslim, Fedailu's-Sahabe 38

38 Ebu Davud, Edeb 78

“Bunu kim sağıverecek?” diye sordu. Bir başkası ayağa kalktı;
“Ben sağacağım” diyecekti ki Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) ona da:

“İsmin nedir?” diye sordu. Adam:

“Harp (savaş)” diye cevap verdi. Ona da;

“Otur” dedi. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

“Bu deveyi kim bize sağıverecek?” diye sormaya devam etti. Bir adam daha kalktı. Ona da ismini sordu.

“Ya’iş (yaşıyor!)” cevabını alınca ona:

“Sen sağ!” diyerek müsaade etti.”³⁹

Bu hadîs-i şerîfte Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) “hayır umma/tefeûl” ile ilgili bir davranışını görmekteyiz. Yoksa buradaki durum İbn-i Abdî'l-Berr’in de vurguladığı gibi⁴⁰ “uğursuzluk görme/teşeüm” değildir. Çünkü İslâmî anlayışta “uğursuzluk görme/teşeüm” yanlış bir davranıştır ve yasaklanmıştır. Ancak “hayır umma/tefeûl” hoş görülmüştür. İsimlerin manalarından hareketle “hayır umma” konusunu destekleyen bir başka rivayet ise şöyledir:

Ebu Hureyre’nin anlattığına göre Resûlullah (s.a.s.) buyurdular ki:

“Eşlem kabilesini Allah selametli kılın, Gıfar kabilesine de mağfiret buyursun!”⁴¹

Hufaf İbnu İma el-Gıfari anlatıyor: Resûlullah (s.a.s.) rükûa gitti, sonra başını kaldırdı ve;

“Gıfar kabilesini Allah mağfiret etsin. Eşlem kabilesine Allah selamet versin. Useyye Allah’a ve resûlune isyan etmiştir.” deyip secdeye gitti.⁴²

Buradaki kabile isimlerine dikkat ettiğimizde, isimlerin manalarının bahsi geçen kabilelerde tezahürünü âlemlere rahmet bir peygamber ferâseti ile Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) görmüş oldu-

39 Muvatta, İstizan 24

40 Canan, a.g.e., 1/284.

41 Buhari, Menakıb 6; Müslim, Fezailu’s-Sahabe 183

42 Müslim, Mescid 308

ğunu anlarız. Zaten sünnet-i seniyyeyi dikkatlice inceleyen bir kişi, Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) isimlerin manalarına ehemmiyet verdiğini, kişilerin isimlerindeki manalarla o kişiler arasında ince de olsa bir irtibat kurduğunu rahatlıkla anlayacaktır.

Ashabın Güzel Anlamlı İsim ve Künye Verme Konusundaki Hassasiyetleri

Mesruk anlatıyor: Hz. Ömer'le karşılaştım. Bana:

"Sen kimsin?" diye sordu.

"Mesruk İbnu'l-Ecda" dedim. Dedi ki:

"Ben Resûlullah'ın (sallallâhu aleyhi ve sellem) ecda, şeytandır dediğini işittim."⁴³

Yahya ibnu Said'in anlattığına göre Hz. Ömer bir adama:

"İsmin nedir?" diye sordu. Adam:

"Cemre (kor)" dedi.

"Kimin oğlusun?" diye tekrar sordu. Adam:

"İbnu Şihab (alev oğlu) deyince;

"Kimlerdensiniz?" dedi. Adam:

"Humkalardan (ahmaklardan)."

"Eviniz nerede?" diye sordu.

"Hirretu'n-Nar'da (hararetli ateş)" cevabını alınca,

"Hangisinde?" dedi.

"Zatı Leza'da (şiddetli alev)" cevabını alınca, Hz. Ömer (r.a.):

"Ailene yetiş, yanıyorlar!" dedi. Gerçekten durum aynen Hz. Ömer'in dediği gibiydi"⁴⁴

Peygamber İsimleri Künye Olarak Kullanılabilir mi?

Rivayetlerden anlayabildiğimiz kadarı ile Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) ashabına peygamber isimleri ile isimlendirilebileceğini

43 Ebu Davud, Edeb 70

44 Muvatta, İsti'zan 25

belirtmiştir. Ebu Vehb el-Cüşemi'nin anlattığına göre Resullullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuşlardır: "Peygamberlerin isimleriyle isimlenin."⁴⁵ Ayrıca bazı sahabilerin peygamber isimlerini künye olarak kullanmalarına izin vermiştir. Ancak daha sonraları özellikle de Hz. Ömer (r.a.) bu konuda hassas davranmış, peygamber isimleri vermenin doğru olmayacağı ictihadında bulunmuştur. Hatta Hz. Ömer'in (r.a.) azadlı kölesi Eşlem'in anlattığına göre, Hz. Ömer (r.a.) bir oğlunu Ebu İsa künyesini kullandığı için biraz hırpalamıştır. Yine Ebu İsa künyesini kullanan Muğire İbnu Şu'be'ye (r.a.), Hz. Ömer (r.a.):

"Ebu Abdullah künyesini kullanman sana yetmez mi?" diye sormuş, Muğire de:

"Bana Ebu İsa künyesini takan Hz. Peygamber'dir (sallallâhu aleyhi ve sellem)" cevabını verince, Hz. Ömer:

"Hz. Peygamber'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) geçmiş gelecek bütün günahları affedilmiştir. Biz ise bundan böyle sıkıntıdayız" demiş ve ölünceye kadar Muğire'yi "Ebu Abdullah" diye künyelemiştir.⁴⁶

İsim Verme Hakkındaki Öncelik

İslâm'da isim verme hakkı babaya ait kabul edilmiştir. Şayet baba ölmüş ya da hukukî tasarruflarda bulunması yasaklanmışsa bu hakkı anne kullanır. Doğumundan önce babasını kaybetmiş olan Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) ismi annesi Âmine tarafından Muhammed olarak seçilmiş ve bu isim dedesi Abdulmuttalip tarafından konulmuştur.

Ebudderda'nın rivayetine göre Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: "Sizler kıyamet günü isimlerinizle ve babalarınızın isimleriyle çağırılacaksınız. Öyleyse isimlerinizi güzel yapın."⁴⁷

Bu hadîs-i şerîf, ad vermenin aynı zamanda bir de uhrevî buyutunun bulunduğunu göstermektedir. Hiç kimsenin dünyada ve

45 Ebu Davud, Edeb 69

46 Ebu Davud, Edeb 72

47 Ebu Davud, Edeb 69

ahirette, ne kendisinin ne de çocuğunun kötü adla çağırılmasını istemeyeceği açıktır. İbnu Melek (ö.801/1398), konunun önemini; “Sünnet, kişinin çocuğu ve sorumluluğu altındakiler için güzel isimleri tercih etmesini gerektirmektedir. Zira kötü isimler bazen kadere tevafuk eder. Söz gelimi, Allah’ın kazası, çocuğunu “hüsran/zarar” diye isimlendiren kimseye gelecek olsa bu şahsa veya çocuğuna gelen herhangi bir zararın, bazı kimseler, o isim sebebiyle geldiğine inanarak uğursuzluk çıkarmaya yeltenebilir. Onunla oturup kalkmaktan ve beraberlikten kaçınabilirler.”⁴⁸ sözleriyle belirterek sosyal ve psikolojik bir realiteye temas etmektedir.

Makbul İsimler

Buraya kadar aktarmaya çalıştığımız rivayetlerden, ancak güzel manalara delâlet eden isimlerin makbul olduğunu anlıyoruz. Anlam itibarı ile çirkin, kötü ve şirk kokan isimlerin de insanlar üzerinde olumsuz tesirler meydana getirmeleri sebebi ile mekruh ya da harama yakın mekruh oldukları anlaşılmaktadır.

İbnu Ömer’in rivayetine göre Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: “Allah’ın en ziyade sevdiği isimler Abdullah ve Abdurrahman’dır.”⁴⁹

Abdullah ve Abdurrahman gibi isimlerin Allah’a en sevimli olmasının sebebini şu şekilde izah etmek mümkündür: Abdullah isminde ubudiyet ve tezellül itiraf vardır. Abdurrahman’da ise her mahlûka şamil olan rahmeti itiraf vardır. Keza birinci isimde, bu isimle adlandırılan kimsenin Allah’a ibadet edici olması, ikincisinde ise ilâhî rahmetin, bu ismi taşıyanın üzerinde tezahür etmesi isteği/tefeülü veya beklentisi vardır.⁵⁰

Ancak Allah katında sevilen isimler acaba sadece bu iki isimden mi ibarettir? Yoksa bu isimlerin birer örnek olduğunu mu düşünümeliyiz? Aynı’nin ifadesi ile söyleyecek olursak “abd/kul” kelimesinin

48 Canan, a.g.e., 11/206.

49 Müslim, Âdâb, 2; Ebu Davud, Edeb 69; Tirmizi, Edeb 64

50 Davudoğlu, Ahmed, Sahih-i Müslim Ter. ve Şerhi, 6/391.

Allah'ın (c.c.) yüce, yüksek ve güzel isim ve sıfatlarına izafe edilerek oluşturulan her bir isim, Allah'ın sevdiği isimler dâhilinde olmalıdır.⁵¹

Mesela, Abdulkâdir, bitmez tükenmez kuvvet ve kudret sahibi olan, her şeyi yapmaya gücü yeten Allah'ın kulu anlamındadır. Abdülkerim ise, keremi bol, cömert olan Aziz ve Celil Allah'ın kulu manasınadır. Abdüllatif, latif, güzel, yumuşak, hoş, nazik olan bütün olayların ve eşyanın inceliklerini bilen Allah'ın kulu demektir. Abdül-mâcid, kadr u şanı büyük, cömertlik ve keremi bol olan Allah'ın kulu, Abdülmalik ise, sahip olan, her şeyin mülkiyetinin sahibi olan Allah'ın kulu anlamındadır. Abdülmecid, şanı büyük ve yüksek olan, şan ve yücelik sahibi Allah'ın kulu, Abdülmelik de her şey üzerinde tasarruf ve hükmeden tek hükümdar Allah'ın kulu demektir. Böylece bu tür isimler aynı zamanda Allah'ın hatırlanmasına, tevhidin korunmasına, insanın kulluk boyutunun unutulmamasına ve daha bilemeyeceğimiz pek çok güzelliklerin oluşumuna vesile olmaktadır.

Makbul isimlere misal olarak şu isimleri verebiliriz:

Abdullah, Adil, Afife, Betül, Ahmet, Afitab, Akif, Afra, Alican, Aişe, Alparslan, Amine, Alperen, Asuman, Asım, Ayfer, Aykut, Ay-nur, Bahadır, Aysenur, Barbaros, Banu, Barış, Bârân, Bedir, Barika, Bedreddin, Berire, Bekir, Betül, Beşir, Betül, Burak, Beyza, Burhan, Bülent, Büşra, Can, Cahide, Celal, Canan, Celalettin, Ceyda, Cemil, Dilara, Cevdet, Dilruba, Cübeyr, Dürdane, Cüneyt, Elif, Ekrem, Emel, Emin, Enise, Emre, Esat, Enes, Esra, Enis, Fatıma, Enver, Fatma, Er-kan, Fazilet, Ertuğrul, Fethiye, Esad, Fevziye, Esad Şerif, Feza, Etkâ, Filiz, Eyüp, Gülbanu, Faruk, Gülcan, Faruk Sami, Gülendâ, Fatih, Hacer, Fehmi, Hafsa, Ferit, Hamide, Furkan, Handan, Habbab, Has-na, Halil, Hayrunnisa, Halim, Hümeysra, Hamza, İclal, Harun, Hasan, Kadriye, Haydar, Kerime, Hikmet, Kübra, Hubeyb, Latife, Huzeyfe, Mahpeyker, Hüseyin, Mahur, İbrahim, Mehpare, İhsan, Melâhat, İs-mail, Melek, Kâni, Meliha, Kâzım, Melike, Kenan, Meltem, Keysan, Menekşe, Mahmut, Merve, Maksut, Meryem, Mansur, Meymune,

51 Aynî, Umde, XVIII, 257.

Medet, Mualla, Mehdi, Muazzez, Metin, Munise, Midhat, Mücella, Mikail, Mücteba, Mirkelam, Müjgan, Muaz, Müleyke, Muhsin, Murat, Mürüvvet, Murteza, Nahide, Mustafa, Nâlân, Nadir, Nermin, Nafiz, Neslihan, Nail, Nesrin, Necip, Nezihe, Necmettin, Nida, Nihal, Neşat, Nihan, Nevzat, Nilgün, Nezir, Nilüfer, Nihat, Nimet, Niyazi, Nuran, Numan, Nurbanu, Nureddin, Nurhayat, Nurşen, Nurullah, Pervin, Oğuz, Pinhân, Oğuzhan, Rabia, Orhan, Rana, Ömer, Reyhane, Ramiz, Rumeysa, Rasim, Reha, Saadet, Sabri, Safiye, Safa, Sâliha, Said, Selma, Sakıp, Semiha, Salih, Semra, Sami, Sena, Selman, Seniha, Semih, Serap, Senih, Serra, Sinan, Sevda, Suat, Süheyb, Sühan, Süleyman, Şefik, Süheyla, Şevket, Sümeyra, Taha, Süveybe, Tahir, Süveyda, Tahsin, Tuba, Tarık, Ümran, Ubeyde, Vildan, Ufuk, Yasemin, Ukbe, Zehra, Useyd, Zeliha, Üsame, Zübeyde, Vecdi, Büreyde, Vedat, Fazilet, Vehbi, Yahya, Meryem, Yunus, Nahide, Yusuf, Nurşen, Zihni, Semra, Zübeyr, Râbia, Zühtü.

Mekruh İsimler

Ebu Vehb el-Cüşemi'nin anlattığına göre Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuşlardır: "Allah'ın çok sevdiği isimler Abdullah, Abdurrahman'dır. En sadık olanları da Haris ve Himmam isimleridir. En çirkinleri de Harb ve Mürre isimleridir." (Metin Ebu Davud'a aittir, Nesai'de muhtasar olarak kaydedilmiştir).⁵²

Ebu Hureyre'nin rivayetine göre Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: "Allah katında en düşük isim Melikü'l-emlak (mülklerin Mâliki) ismidir. Allah'tan başka Mâlik yoktur." Süfyan, "Şehin Şah bunun örneğidir." demektedir. Ahmed İbnu Hanbel diyor ki: "Ebu Amr'a, 'ahna' ne demek diye sordum, "en düşük" diye cevap verdi."

Müslim'in bir diğer rivayetinde şöyle buyrulmuştur: "Kıyamet günü, Allah'ın en ziyade kızacağı en kötü kimse, adı Melikü'l-emlak (Şehinşah) olan kimsedir. Allah'tan başka Mâlik yoktur."⁵³

52 Ebu Davud, Edeb 69

53 Buhari, Edeb 114; Müslim, Edeb 20; Ebu Davud, Edeb 70; Tirmizi, Edeb 65

Birden Fazla İsim Taşımanın Caiiz Oluşu

İsim vermekten maksat, kişiyi diğerlerinden temyiz edip tanımak olduğundan dolayı bir tek ismin yeterli olduğu durumlarda tek isimle yetinmek en uygundur. Ancak birden fazla isim kullanmak da caizdir. Nitekim insanlara hem isim hem künye hem de lakap verilebilmektedir. Ayrıca Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) birden fazla ismi bulunmaktadır. Cübeyr İbnu Mut'im'in rivayetine göre Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyurdular ki: "Benim beş ismim vardır: Ben Muhammed'in (çok övülmüş), ben Ahmed'im (çok hamdeden, sevilmiş). Ben Allah'ın benimle küfrü mahvedeceği el-Mâhî'yim (Mahvedici). Ben Hâşir'im (toplayıcı), insanlar benim arkamda haşredilecektir. Ben Âkîb'im (sondan gelen), benden sonra peygamber gelmeyecektir."⁵⁴

Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) İsim ve Künyesinin Alınmaması

Enes (r.a.) anlatıyor: Bir gün Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) Bakî'de idi. Kulağına bir ses geldi:

"Ey Ebu'l Kasım!" diyordu. Başını sese doğru çevirdi. Seslenen adam:

"Ey Allah'ın Resûlü seni kastetmedim, ben falancıyı çağırdım." dedi. Bunun üzerine Hz. Peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem):

"İsmimi isim olarak koyun, fakat künyemi kendinize künye yapmayın!" buyurdu.⁵⁵

Cabir'in (r.a.) anlattığına göre birinin bir oğlu oldu. İsmi Kasım koydu. Kendisine:

"Sana Ebu'l Kasım künyesini vermeyiz. Bu künye ile seni şereflendirip memnun etmeyiz." dedik. Hz. Peygamber'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) gelerek durumu arzetti. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem) bunun üzerine:

54 Buhari, Menakıb 17, Tefsir, Saff 1; Müslim, Fezail 125; Muvatta, Esmâ'u'n-Nebi 1; Tirmizi, Edeb 67

55 Buhari, Menakıb 20, Edeb 106; Müslim, Âdâb 1; Tirmizi, Edeb 68

“Oğlunun adı Abdurrahmandır.” dedi. Bir rivayette şu ziyade var: “İsmimi isim olarak koyun, fakat künyemi künye yapmayın. Zira ben Kasım (taksim edici) kıldım. Aranızda taksim ederim.” Ebu Davud’un bir rivayetinde şöyle buyrulmuştur:

“Kim benim ismimi almışsa, künyem ile künyelenmesin. Kim de künyem ile künyelenmişse, ismimle isimlenmesin.”⁵⁶

Hz. Aişe’nin (r.a.) anlattığına göre bir kadın gelerek:

“Ey Allah’ın Resulü, ben bir oğlan dünyaya getirdim. Muhammed diye isim, Ebu’l-Kasım diye de künye verdim. Bana, sizin bu durumda hoşlanmadığınız söylendi, doğru mu?” diye sordu. Resûlullah (sallallâhu aleyhi ve sellem):

“İsmimi helâl, künyemi haram kılan şey de ne?” veya “Künyemi haram kılıp ismimi helâl kılan şey de ne?” diyerek reddetti.⁵⁷

İhtida Etmiş İnsanların İsimleri Değiştirilmeli mi?

İhtida etmiş insanların isimlerinin değiştirilmeye çalışılmamasının daha doğru olduğu düşünülmektedir. Çünkü bu türden bir davranışın içerisinde yer almak özellikle de muhataplarda İslâm’ı ve Türk kültürünü algılamada problemlere sebebiyet vermektedir. Neticede ihtida etmiş kişinin yıllarca üzerinde taşımış olduğu ismi, rıza göstermesine ve onurunun zedelenmesine aldırış etmeksizin değiştirmeye kalkışmak en azından kişilik haklarına karşı bir saygısızlık olarak görülmelidir. Ancak kişi kendi rızası ile böyle bir istekte bulunuyorsa en güzel isimler bu kişinin önüne alternatif olarak sunulabilmelidir.

İsim Koymak

Afrika’da Gana isimli ülkede Ashanti adıyla anılan bir aşiret var. Bu aşiretin adetlerinden birisi şudur: Çarşamba günü doğan çocuklara, Quwaku ismi veriliyor. Bunun kelime anlamı nedir? “Saldırgan” anlamına geliyor. Çocuklara sürekli bu isimle hitap ediliyor. Quwaku

56 Buhari, Edeb 105, 106, 109, Menakıb 20; Müslim, Âdâb 2; Ebu Davud, Edeb 74; Tirmizi, Edeb 68

57 Ebu Davud, Edeb 76

gel, Quwaku git. Yani saldırgan gel, saldırgan git. Saldırgan şunu yap... Devamlı olarak bu çocuklara saldırgan diye hitap ediliyor.

Araştırmanın devamında şöyle çarpıcı bir sonuç ortaya çıkıyor. Gana'da işlenen suçların %50'den fazlası, çarşamba günü doğan, Quwaku isimli çocuklar (Her gün "Saldırgan, saldırgan" diye hitap edilen çocuklar) tarafından işleniyor.

Buradan kendimize çıkaracağımız ders ne olmalı? Ben çocuğumun saldırgan olmasını istiyorsam ona saldırgan diye hitap etmiydim. Yaramaz olmasını istiyorsam "yaramaz" diye hitap etmeliyim. Kişiliksiz olmasını istiyorsam ona değişik hakaret içeren kelimelerle hitap etmeliyim. Yok çocuğumun "akıllı, zeki, başarılı, mutlu ve sağlıklı" olmasını istiyorsam, ona göre güzel ifadelerle hitap etmeliyim.

Çocuklara verdiğiniz isimler çocukların kişiliğinin oluşmasında ve yarın nasıl bir insan olacakları hakkında bilgi verebilir. Çocuğu güzel terbiye etmek ve ona güzel isim vermek, çocuğun anne baba üzerindeki haklarındandır.

Hastalık, sevgisizlik, öksüzlük...

Neler geçirdim ben!

Çıkabilseydi bir, "güzel" diyecek

Güzelleşirdim ben!

Arif Nihat Asya

ERKEK ÇOCUK İSİMLERİ

Kısaltmalar

T.	: Türkçe,
A.	: Arapça,
F.	: Farsça,
T.A.	: Türkçe-Arapça,
T.F.	: Türkçe-Farsça,
A.T.	: Arapça-Türkçe,
F.T.	: Farsça-Türkçe,
Fr.	: Fransızca,
İ.	: İbranice,
İta.	: İtalyanca,
Lat.	: Latince,
Moğ.	: Moğolca,
S.	: Süryanice,
Y.	: Yunanca.
*	: Hem erkek hem de kızlar için kullanılan isimler.

A

Aba, T. Baba, ata, amca.

Âbad, F. Şen, bayındır, mamur edilmiş. Sonsuz gelecek zamanlar.

Abakay, M. Bir Türk boyunun adı.

Abay, T. Beceri. Sezgi, anlayış, dikkat.

Abbâd, A. Allah'a itaat ve ibadet eden, kulluğunu hakkıyla yerine getiren. Yasaklarından kaçınan.

Abbâs, A. Sert, çatık kaşlı kimse, aslan, kahraman.

Abbâz, F. Yüzgeç, yüzücü.

Abdi, A. İtaat eden.

Abdulaziz, A. İzzet, kudret, şeref sahibi Allah'ın kulu.

Abdulkaki, A. Ezelden ebede varolan Allah'ın kulu

Abdulhamit, A. Kendisine çokça hamd olunan Allah'ın kulu.

Abdulkâdir, A. Bitmez tükenmez kuvvet ve kudret sahibi olan, her şeyi yapmaya gücü yeten Allah'ın kulu.

Abdulkerim, A. Çok cömert olan Allah'ın kulu.

Abdullah, A. Allah'ın kulu.

Abdurrahman, A. Bütün varlığa rahmet eden Allah'ın kulu.

Abdurrauf, A. Rauf olan Allah'ın kulu.

Abdussabur, A. Sonsuz sabır ve genişlik sahibi Allah'ın kulu.

Abdülafuv, A. Geniş avf ve mağfiret sahibi yüce Allah'ın kulu.

Abdülalim, A. Alim ve mükemmel bilgiyi uhdesinde bulunduran, her şeyi bilen, gören yüce Allah'ın kulu.

Abdülazim, A. Azamet ve büyüklük sahibi Allah'ın kulu, büyük ve azametli yüce Allah'ın kulu.

- Abdülaziz, A.** Büyük ve aziz olan, izzet ve şeref sahibi, yüce Allah'ın değerli kulu.
- Abdübâki, A.** Sonsuz, ebedi olan ve ölmenin kendisi için sözü konusu olmadığı. Allah'ın kulu.
- Abdübâri, A.** Yaratan, tasarlayan, yaratıcı yüce Allah'ın kulu.
- Abdülbasîr, A.** Her şeyi görüp, bilen Allah'ın kulu.
- Abdübâsit, A.** Her şeyi açıp, genişlik veren, nimetlerini bol bol veren Allâh'ın kulu.
- Abdülbedi, A.** Örneksiz yaratan Allah'ın kulu.
- Abdüberr, A.** Çok cömert ve bol ihsan edici Allâh'ın kulu.
- Abdülcebbâr, A.** Cebredici, zorlayıcı, kuvvet ve kudret sahibi Allah'ın kulu.
- Abdülcelil, A.** Büyük, ulu, celalet sahibi yüce Allah'ın kulu.
- Abdülcemal, A.** Bütün güzelliklerin, iyiliklerin ve hayırların sahibi Allâh'ın kulu.
- Abdülcevâd, A.** Çok cömert, çokça veren Allâh'ın kulu.
- Abdülehad, A.** Şeriki ve ortağı olmayan, tek Allah'ın kulu.
- Abdülvevvel, A.** Her şeyin evveli, ilk ve varlığının başlangıcı bulunmayan Allah'ın kulu.
- Abdülezel, A.** Varlığının başlangıcı bulunmayan Allah'ın kulu.
- Abdülferîd, A.** Tek, eşsiz, en üstün Allâh'ın kulu.
- Abdülfettah, A.** Zafer kazanmış, üstün gelmiş, fetheden-açan, her türlü güçlüklerin üstesinden gelen, kullarınının kapalı-müşkil işlerini açan Allah'ın kulu.
- Abdülgaffar, A.** Kullarının günahlarını affeden, bağışlaması bol yüce Allah'ın kulu.
- Abdülgani, A.** Zengin, varlıklı, bol, doymun olan; sonsuz zenginlik ve cömertlik sahibi yüce Allah'ın kulu.
- Abdülhabîr, A.** Her şeyin gizlilik ve saklılıklarından haberdar Allah'ın kulu.
- Abdülhâdi, A.** Doğru yolu gösteren Allâh'ın kulu.
- Abdülhak, A.** Hak ve gerçek olan, varlığı hiç değişmeden duran Allah'ın kulu.
- Abdülhakim, A.** Her şeye hükmeden Allah'ın kulu.
- Abdülhalik, A.** Yaratan, yoktan var eden, yaratıcı Allah'ın kulu.
- Abdülhalim, A.** Tabiatı yavaş olan, yumuşak huylu, hikmetli. Kullarına iyi davranan, onları doğru yola gösteren yüce Allah'ın kulu.

- Abdülhamid, A.** Hamd olunmuş, övülmüş, bütün varlığın diliyle övülmüş ihsan sahibi yüce Allah'ın kulu.
- Abdülhay, A.** Daima diri olan, ebedi hayat sahibi Allah'ın kulu.
- Abdülkâdir, A.** Bitmez tükenmez kuvvet ve kudret sahibi olan, her şeyi yapmaya gücü yeten Allah'ın kulu.
- Abdülkerim, A.** Keremi bol, cömert olan aziz ve celil Allah'ın kulu.
- Abdüllatif, A.** Latif, güzel, yumuşak, hoş, nazik olan bütün olayların ve eşyanın inceliklerini bilen Allah'ın kulu.
- Abdül mâcid, A.** Kadr u şanı büyük, cömertlik ve keremi bol olan, Allah'ın kulu.
- Abdülmalik, A.** Sahip olan, her şeyin mülkiyetinin sahibi olan Allah'ın kulu.
- Abdülmeccid, A.** Şanı büyük ve yüksek olan, şan ve onur sahibi yüce Allah'ın kulu.
- Abdumelik, A.** Her şey üzerinde tasarruf ve hükmeden tek hükümdar Allah'ın kulu.
- Abdülmennân, A.** Çok ihsan eden, veren, ihsanı bol Allah'ın kulu.
- Abdülmetîn, A.** Sonsuz sağlamlığa, dayanıklılığa, güce sahip Allah'ın kulu.
- Abdümucib, A.** Kendisine yönelip yalvaranların isteklerine cevap veren Allah'ın kulu.
- Abdülmuhsi, A.** Bütün varlıkların sayısını tek tek bilen Allah'ın kulu.
- Abdülmuhyi, A.** Hayat can ve ruh veren, diri tutan Allah'ın kulu.
- Abdümuid, A.** Yaratılmışları yok ettikten sonra tekrar diriltiren Allah'ın kulu.
- Abdülmuiz, A.** İzzet ve şeref veren Allah'ın kulu.
- Abdül mümin, A.** Gönüllere iman nurunu yerleştiren, varlıkların emniyet ve güvenini sağlayan Allah'ın kulu.
- Abdülvacid, A.** Yoktan var eden, zenginliğine sınır konulmayan Allah'ın kulu.
- Abdülvahap, A.** İhsanı bol olan Allah'ın kulu.
- Abdülvâhid, A.** Tek ve eşsiz olan, zatında sıfatlarında, hükümlerinde, işlerinde asla benzeri olmayan Allah'ın kulu.
- Abdülvali, A.** Bütün olayları tedbir ve idare den Allah'ın kulu.
- Abdülvaris, A.** Bütün zenginliklerin son ve asıl sahibi Yüce Allah'ın kulu.
- Abdülvasi, A.** Genişlik sahibi, darlıktan münezzeh Allah'ın kulu.

- Abdülvedud, A.** Sevilmeye, dostluğu kazanılmaya yegane lâ-yık Yüce Allah'ın kulu.
- Abdülvehhab, A.** Çok çeşitli nimetleri daima bağışlayan Allah'ın kulu.
- Abdülvekil, A.** Kudreti ile kullarının işlerini halleden Yüce Allah'ın kulu.
- Abdülveli, A.** İman edenlerin dostu ve yardımcısı Yüce Allah'ın kulu.
- Abdürrahim, A.** Merhametli, esirgeyen, koruyan, acıyan, ahirette mümin kullarına merhamet eden Allah'ın kulu.
- Abdünnafi, A.** Yararlı şeyleri yaratan, faydalandıran Yüce Allah'ın kulu.
- Abdünnasır, A.** Yardımcı olan, yardım eden Yüce Allah'ın kulu.
- Abdürreşid, A.** Doğru yolu gösteren Allah'ın kulu.
- Abdürrezzak, A.** Tüm yaratıklara rızkını veren Allah'ın kulu.
- Abdüssamed, A.** Kimseye, hiçbir şeye muhtaç olmayan, Allah'ın kulu.
- Abdüsselâm, A.** Barış, rahatlık, selamete çıkararak, selam eden, zevalsiz ebedi olan Allah'ın kulu.
- Abdüssettar, A.** Günahları örten, gizleyen Allah'ın kulu.
- Abdüşşekûr, A.** Çokça şükreden kullarına bol bol veren Allâh'ın kulu.
- Abher, A.** Nergis çiçeği. Yasemin. Zerrin kadehi çiçeği. Dolu kap.
- Abır, T.** Namus, şeref, haysiyet. Utanma, hicap, haya. Nane, mersin, kekik, gül ve cennet-süpürgesi yapraklarının dövülmesiyle elde edilen bir toz. Huzur; barış. Kılık kıyafet.
- Âbid, A.** Allah'a ibadet eden, çok ibadet eden, zahid, kul, köle.
- Abidin, A.** İmanlı, inançlı, çok ibadet eden.
- Abuzer, A.** Altın suyu, altın suyu gibi parlak.
- Abuzettin, Abuzeddin, A.** Dinin hızlısı, din yolunda çabuk, hızlı giden.
- Acahan, T.** Amca, saygıdeğer, büyük.
- Acar, T.** Cesur, becerikli. Atılgan, ele avuca sığmaz. Güzel yüz, sevimli çehre. Halk. Yeni, taze. Kuvvetli, güçlü, dinç. Çevik, atılgan. Gözü pek, yiğit, cesur, kabadayı, yılmaz, açıkgöz, zeki.
- Acaralp, T.** Yiğit, becerikli, cesur kişi.
- Acarbey, T.** Acar-bey. Güçlü, cesur, atılgan, becerikli kimse.
- Acarer, T.** Acar-er. Güçlü, becerikli, gözü pek kimse.

- Acar**kan, T. Acar-kan. Gözü pek, atılğan, cesur, nitelikli kimse.
- Acar**man, T. Çevik, becerikli, girişken insan.
- Acar**öz, T. Özünde yiğitlik bulunan.
- Acar**soy, T. Yiğit, soylu.
- Acar**türk, T. Acar-Türk. Güçlü, korkusuz, yiğit Türk.
- Aclan**, A. Hızlı, aceleci. Çabuk, telaşlı.
- Adal**, T. Nam kazan, ün al.
- Âdem**, A. Allah'ın yarattığı ilk insan, insan soyunun atası ve ilk peygamberi, adam, iyi, temiz kimse.
- Aclan**, A. Oldukça aceleci kimse.
- Acun**, T. Sonsuz uzay içindeki gök varlıklarının tümü, dünya, evren.
- Acun**al, T. Dünyayı kapsayan, dünyayı fetheden.
- Acun**alp, T. Acun-alp. Dünyaca tanınmış yiğit.
- Acun**er, T. Acun-er. Çok ünlü, tanınmış kimse.
- Acun**güneş, T. Dünyanın güneşi, dünyayı aydınlatan şey.
- Acun**ışık, T. Dünyanın ışığı, dünyayı aydınlatan ışık.
- Acun**man, T. Çok ünlü, tanınmış kimse.
- Açık**, T. Kapalı olmayan.
- Açık**alın, T. Açık-alın. Doğruluk-tan ve dürüstlükten ayrılmayan kimse.
- Açık**el, T. Açık-el. Cömert insan.
- Açık**er, T. Açık-er. Dürüst, doğru insan.
- Açık**gün, T. Açık-gün.
- Açıl**, T. Açılmak fiilinden yapılmış bir ad. "Büyü, serpil, geliş" anlamındadır.
- Adahan**, T. Adanın hakimi, yöneticisi.
- Adal**, T. Adın yayılsın, ün kazan
- Adalan**, T. Ad-alan. Ün kazanan, ünlü, tanınmış.
- Adaldı**, T. Ad aldı, ün kazandı.
- Adalmış**, T. Ad, nam almış, ün kazanmış.
- Adanır**, T. Ad alan, ünlenen kimse, şanlı, şöhretli.
- Adar**, İ. Erginlik, olgunluk. Süre, zaman. Arkadaş, taraftar, omuzdaş, yandaş. Musevi takviminde şubat ortasında başlayan ay. Mart ayı.
- Adaş**, T. Adları aynı olanlardan her biri. Dost, arkadaş.
- Âdem**, A. Allah'ın yarattığı ilk insan ve ilk peygamber. İnsan, insanoğlu. *Mec.* İnsanda bulunması gereken olumlu özelliklere sahip olan kimse.

- Adıgüzel, T.** Adı-güzel.
- Adikutlu, T.** Adı-kutlu.
- Adikutlutaş, T.** Adı-kutlu-taş.
- Adısanlı, T.** Adı-sanlı. Ünlü, tanınmış kişi.
- Adısönmez, T.** Adı-sönmez.
- Adıvar, T.** Adı-var.
- Adil, A.** Adaletli, dürüst davranan, eşit, eş, müsavi. Doğrultuktan ayrılmayan kimse. Hakka uygun, haklı.
- Adilhan, A.T.** Adil Yönetici.
- Adilşah, A.** Adalet sahibi şah.
- Adlan, T.** “Adınla ün kazan, şöret sahibi ol” anlamında.
- Adlı, T.** Ünlü, tanınmış kişi.
- Adlibeğ, T.** Adlı, tanınmış bey, efendi.
- Adlığ, T.** Ünlü, tanınmış kişi.
- Adnan, A.** Cennetin yüksek yerlerine verilen ad. Cennette ölümsüzlüğe kavuşan kimse.
- Afer, A.** Çok beyaz, bembeyaz.
- Affan, A.** Haramdan uzak olan. İradesiyle kötü şeylerden kaçınan kimse.
- Afi, A.** Silen. Silinmiş. Bağışlayan, affeden. Bağışlanmış, affedilmiş. Yalvaran.
- Afif, A.** İffetli, namuslu, ırz ve namus sahibi kimse. Doğru, haramdan sakınan, yolsuzluğa sapmaz kişi.
- Afşar, T.** Eli çabuk, çabuk iş gören. Türkmenlerin bir boyunun adı. Çevik, atılgan. Uyumlu, yumuşak başlı. Bir şeyin zıddı, aksi.
- Afşin, T.** Zırh; silâh. Türkistan’da beylere verilen ünvan.
- Agâh, F.** Bilgili, haberli, uyanık, afif. Vakıf olmuş, malumatlı.
- Ağa, T.** Büyük kardeş, ağabey, köy ve kasabalarda büyük toprak sahibi olan varlıklı kimse. Kırılık kesimde geniş toprakları olan, sözü geçen. Halk arasında sayılan ve sözü geçen erkeklere verilen san. Ağabey, büyük kardeş. Yardım eden, cömert kimse. Okuryazar olmayan yaşlıca kişilerin adlarıyla birlikte kullanılan san. Osmanlı İmparatorluğunda bazı kuruluşların başında bulunanlara verilen resmî san.
- Ağabay, T.** Ağa-bay. Zengin kimse.
- Ağakağan, T.** Büyük kağan.
- Ağan, T.** Yerin hava yuvarına girince, sürtünmeden dolayı akkor duruma gelen ve ardından bir ışık çizgisi bırakarak geçen gök cismi, akan yıldız, ağma. Göğe doğru yükselen, yukarı çıkan.

- Ağar**, T. Beyaz renkli. Açık tavırlı, samimi. Asil, onurlu, şerefli.
- Ağın**, T. Yükseliş, yüceliş. İhtiyar, yaşlı. Daha fazla.
- Ağış**, T. Yükseliş, yükselme.
- Ağnak**, T. Coşkulu, sevinçli.
- Ahen**, F. Demir.
- Ahfaz**, A. Belleği çok kuvvetli. Kur'ân-ı Kerîm'i iyi hıfzetmiş kişi. Alçak gönüllü.
- Ahmed**, **Ahmet**, A. Çok, en çok öven, metheden hamd eden.
- Ahnes**, A. Burnu basık ve sivri olan adam.
- Ahsen**, A. Yakışıklı, güzel, daha güzel, çok güzel, en güzel. Ahsen kelimesi, Kur'ân'da on altı yerde zikredilmiştir.
- Ak**, T. Beyaz.
- Aka**, T. Büyük, saygıdeğer kimse, ağa.
- Akabey**, T. Varlıklı kimse, ağa ve bey
- Akad**, T. Mezopotamya'da kurulmuş çok eski bir devlet, temiz ad, iyi ad. Doğruluğuyla, dürüstlüğüyle tanınmış kimse.
- Akadlı**, T. Ak-adlı. Doğruluğuyla ve dürüstlüğüyle ünlü kimse.
- Akalin**, T. Alnı açık, suçlu olmayan, onurlu.
- Akalp**, T. Dürüst ve yiğit insan
- Akan**, T. Akıp gitmekte olan. Çeşme, pınar.
- Akant**, T. Beyaz yemin, ak yemin.
- Akanyıldız**, T. Güneş sistemine bağlı, kesin yörüngesi bulunmayan ve bu sebeple atmosferin üst katmanlarına girince ateş külçesi durumuna dönüşen küçük gök cismi, ağar.
- Akarca**, T. Akıp giden su, akan su, akarsu
- Akarsel**, T. Akıp giden sel.
- Akarsu**, T. Yeryüzünde ve yer altında belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan su. Tek sıra elmastan veya inciden gerdanlık. *Mec.* Kesintisi olmayan, aralıksız. Güler yüzlü, güleç.
- Akasma**, T. Düğün çiçeğigillerden, beyaz çiçek veren, sarılcı bir bitki, yaban asması.
- Akasoy**, T. Sevilen, sayılan soydan gelen.
- Akata**, T. Temiz ata, namuslu ata, lekesiz ata.
- Akay**, T. Tam ışıklı dolunay.
- Akaydın**, T. Ak-aydın. Temiz ve aydınlık.
- Akba**, T. Sazlık, bataklık, ağba.
- Akbal**, T. Ak-bal. Yoğurt. Bir çeşit tatlı.

- Akbaran**, T. Ak güç.
- Akbaş**, T. Ak-baş. Tane tutmamış ekin başağı. Bir tür beyaz buğday. Göçmen, kısa ve ince gagalı, siyah bacaklı, yabanî, şahinden büyük bir av kuşu. Karnıbahar.
- Akbaşak**, T. Ak-başak. Sonbaharda ekilen, kabuğu beyaz, yumuşak, kışa dayanıklı bir çeşit buğday.
- Akbatu**, T. Temiz ve güçlü, yiğit erkek.
- Akbatur**, T. Yiğit, cesur insan.
- Akbay**, T. Saygıdeğer, varlıklı, temiz kişi.
- Akbet**, T. Ak-bet. Yüz, çehre. Ak yüz.
- Akbey**, T. Ak-bey. Dürüst, doğru kimse.
- Akbilge**, T. Ak-bilge.
- Akboğa**, T. Ak-boğa.
- Akboy**, T. Ak-boy. Temiz soydan gelen kimse.
- Akbörü**, T. Ak-börü. Beyaz kurt.
- Akbudak**, T. Ak-budak.
- Akbudun**, T. Temiz soydan gelmiş olan.
- Akbuğ**, T. Ak-buğ. Saçı sakalı saşarlarda ağarmış.
- Akbuğra**, T. Ak-buğra.
- Akbulak**, T. Ak-bulak.
- Akbulut**, T. Uğurlu olduğuna inanılan beyaz bulut.
- Akburç**, T. Ak-burç.
- Akcan**, T. İyi kalpli, samimiyetine inanılan.
- Akcebe**, T. Beyaz zırh giyen.
- Akça**, T. Ak renkte, beyaz, oldukça beyaz. Temiz, lekesiz. Alaca.
- Akçabay**, T. Akça-bay.
- Akçael**, T. Akça-el.
- Akçakan**, T. Akça-kan. Soylu, temiz, dürüst.
- Akçakaya**, T. Akça-kaya.
- Akçakoca**, T. Akça-koca. Saçı sakalı beyazlamış ihtiyar.
- Akçal**, T. Beyazımsı, beyaza çalan.
- Akçalı**, T. Ak-çalı. Dalları yassı olan bir çeşit çalı. Çit yapılan bir çeşit diken. (Mec.) Varlıklı, zengin.
- Akçam**, T. Ak-çam. Kuzey Amerika'da yetişen bir çam türü.
- Akçar**, T. İyi ruhlar.
- Akçasu**, T. Akça-su.
- Akçay**, T. Ak-çay.
- Akçer**, T. Akça-er.
- Akçığır**, T. Ak-çığır.
- Akçıl**, T. Beyazımsı. Rengini atmış, ağarmış, soluk, solgun.
- Akçınar**, T. Ak-çınar. Bir çınar türü.

- Akçit**, T. Akşit. Beyazı çok olan basma.
- Akçora**, T. İyi ruhlar.
- Akdağ**, T. Ak-dağ.
- Akdal**, T. Ak-dal.
- Akdamar**, T. Ak-damar.
- Akdemir**, T. Dövme demir
- Akdeniz**, T. Ak renkli deniz. Kuzeyde Avrupa, doğuda Asya, güneyde Afrika ile kuşatılan deniz.
- Akdes**, A. En kutsal.
- Akdil**, T. İyi, doğru, güzel konuşan kişi.
- Akdoğ**, T. Ak-doğ. Talihin iyi olsun anlamındadır.
- Akdoğan**, T. Ak-doğan. Yırtıcı bir kuş.
- Akdoğdu**, T. Ak-doğdu.
- Akdoğmuş**, T. Ak-doğmuş.
- Akdoğu**, T. Ak-doğu.
- Akdora**, T. Ak-dora. Doruğu bulutlu dağ.
- Akdoru**, T. Ak-doru.
- Akdoruk**, T. Ak-doruk.
- Akdur**, T. Ak-dur.
- Akdurmuş**, T. Ak-durmuş.
- Akel**, T. Eli temiz, güvenilir.
- Aker**, T. Namuslu yiğit.
- Akergin**, T. Ak ve olgun.
- Akerman**, T. Dürüst, soylu, temiz kişi.
- Akersan**, T. Ak-ersan.
- Akersoy**, T. Ak-ersoy.
- Akgil**, T. Temiz soylu.
- Akgiray**, T. Ak-giray.
- Akgöl**, T. Ak-göl.
- Akgöze**, T. Ak-göze.
- Akgüç**, T. Namuslu ve güçlü
- Akgün**, T. Herkesin sevindiği mutlu, sevinçli gün. Parlak ve ışıklı gün. Uğurlu gün.
- Akgüner**, T. Ak-gün-er.
- Akgüneş**, T. Parlak güneş. Uğurlu ve kutlu güneş.
- Akgündüz**, T. Mutlu, sevinçli gündüz. Uğurlu ve kutlu gün.
- Akgüngör**, T. Ak-gün-gör. Aydınlık, güzel günler gör anlamındadır.
- Akhan**, T. Soyu temiz sevilen adil hakan.
- Akhun**, T. Güney Hun Devleti
- Akı**, T. Cömert kişi.
- Akıalp**, T. Akı-alp. Cömert, eli açık yiğit.
- Akıbudak**, T. Akı-budak.
- Akıl**, A. İnsanın düşünme, anlama, kavrama yeteneği.
- Akılbec**, A.T. Akıl-bek.
- Akıllı**, A. Bilgili, zeki kimse.
- Akım**, T. Akış.
- Akıman**, Eli açık, yiğit, yiğit kimse
- Akın**, T. Düşmanı istila hareketi, her engeli aşan, güçlüklerden yılmayan, hızlı hareket kabili-

- yetine sahip. Düşman topraklarını tedirgin etme ve yıldırma gibi amaçlarla toplu olarak yapılan baskın. Kalabalık bir şeyin arkası kesilmeyen bir geliş durumunda olması.
- Akinalp, T.** Akın yapan yiğit. Yiğit.
- Akıncı, T.** Osmanlılarda ileri karakol. Ani vurkaçlarla düşmanlarının moralini bozan uç süvarileri. Hafif süvari.
- Akiner, T.** Akın eri, akın yapan er.
- Akıntan, T.** Tan vakti, tanyeri ağarırken yapılan akın
- Akif, A.** Dünyaya kıymet vermeyen, bir şeyde sebat eden, ibadet eden, ibadet maksadıyla mübarek bir yere çekilen, itikafa giren, direnen.
- Akil, A.** Akıllı, akıl sahibi. Uslu, kavrayışlı.
- Akkan, T.** Ak-kan. Temiz soylu. Bilen, bilgili.
- Akkaya, T.** Ak-kaya.
- Akkaynak, T.** Ak-kaynak.
- Akkemik, T.** Ak-kemik, Soyu temiz.
- Akerman, T. F.** Ak-kerman. Beyaz, kalın duvarlı, yüksek burçlu kale.
- Akkılıç, T.** Ak-kılıç.
- Akkin, T.** Ak-kın. Beyaz kılıç kabı. İstekli, gönüllü, tutkun. Akan su. Açık, düzgün, pürüzsüz. Az eğimli, düzgün, engebesiz yol veya toprak. Kolaylıkla yapılan, çabuk ilerleyen, akıcı iş. Yolunda, yoluna girmiş, olurunda iş.
- Akkor, T.** Işık saçan aklığa varıncaya değin ısıtılmış olan, beyaz kor, beyaz ateş
- Akköz, T.** Ak renkte köz, ak kor.
- Akkun, T.** Ak-kun.
- Akkunlu, T.** Ak-kunlu.
- Akkurt, T.** Ak-kurt.
- Akkuş, T.** Ak-kuş. Leşle beslenen, büyük ve yırtıcı bir kuş, atmaca.
- Akkuyaş, T.** Ak-kuyaş. Ak ışıklı güneş.
- Akkan, T.** Bir dağ sırasının yamaçlarından her biri. Sularını bir denize veya bir göle gönderen bölge. Çağlayan, ırmak veya dereye suyun hızlı aktığı yer. Dere yatağı. Küçük akarsu. Tombul, beyaz. Uzun boylu, yakışıklı delikanlı. Olgun, akli başında adam. Eğimli, meyilli arazi. Reçine.
- Akmaç, T.** Şelale.
- Akman, T.** Güzel, iffetli, temiz kimse.
- Akmanalp, T.** Akman-alp.
- Akmaner, T.** Akman-er.

- Akmeriç**, T. Ak gibi Meriç, duru sulu Meriç.
- Akna**, A. Kanaatkâr, en kanaatkâr
- Akozan**, T. Ak-ozan.
- Akönder**, T. Ak-önder.
- Akören**, T. Ak-ören.
- Aköz**, T. Özü ak, temiz.
- Akpay**, T. Ak-pay.
- Akpınar**, T. Ak-pınar.
- Akpıra**, T. Ak-pıra.
- Akpolat**, T. Ak çelik, Manas Destanı'nda geçen bir ad.
- Aksal**, T. "Ak" ile "Sal"dan oluşmuş bir ad.
- Aksan**, T. Temiz, lekesiz ün.
- Aksel**, T. Beyaz sel.
- Aksın**, T. Temiz, doğru, dürüstsün.
- Aksoy**, T. Temiz soylu. Uğurlu, kutlu soy.
- Aksöğüt** Ak-söğüt. Söğüt ağacının bir türü.
- Aksu**, T. Ak-su. Kayalardan sızan tatlı ve berrak su. Gözdeki bilûr cismin saydamlığını yitirerek ağarmasından ileri gelen körlük, perde, katarakt, ak basma,
- Aksun**, T. Ak-sun.
- Aksunar**, T. Ak-sunar.
- Aksuner**, T. Ak-suner.
- Aksungur**, T. Eski Türk büyüklere verilen san. Doğan türünden bir av kuşu, akdoğan.
- Aksüyek**, T. Ak-süyek. Ak kemik. Eski Türklerde soylu anlamında kullanılırdı.
- Akşemseddin**, T.A. Dinin ak Güneşi.
- Akşın**, T. Az ak, akımsı. Kollarında ve gözlerinde bazen de derisinde doğuştan boya maddesi bulunmadığı için her yanı beyaz olan (hayvan, insan).
- Akşit**, T. Işıklı yüz, aydınlık yüz. Güneş, gün yüzlü, kutlu, uğurlu.
- Aktaş**, T. Ak-taş.
- Aktalay**, T. Ak-talay. Beyaz deniz, ak deniz.
- Aktan**, T. Ak-tan. Parlak, aydınlık sabah.
- Aktar**, A. Baharat, ev ilâçları, gereçleri satan kimse veya dükkân. Anadolu'da iğne, ipelik, baharat, zarf, kâğıt, tütün vb. satan kimse veya dükkân. Damlalar.
- Aktaş**, T. Ak-taş. Kilometre taşı. Beyaz taş, kireçtaşı
- Aktekin**, T. İtibarlı, ahlakı temiz, yiğit kişi.
- Aktemür**, T. Ak-temür. Ak demir.
- Aktolga**, T. Uğurlu savaş başlığı.
- Akтуğ**, T. Beyaz tuğ.
- Aktuna**, T. Ak-tuna.
- Aktunç**, T. Ak-tunç.

- Aktün, T.** Ak-tün. Aydınlık, mehtaplı gece.
- Aktürk, T.** Ak-Türk. Soylu, temiz, doğru ve dürüst Türk.
- Akün, T.** İyi ad, temiz ad, temiz ün. Dürüstlüğü ve temizliğiyle ün yapmış kimse.
- Akyel, T.** Ak-yel. Güneyden esen rüzgâr, lodos.
- Akyıldız, T.** Akşama doğru doğan parlak yıldız; Çoban yıldızı, sabah yıldızı.
- Akyiğit, T.** Dürüstlüğü ve temizliğiyle tanınmış yiğit.
- Akyol, T.** Dürüst, doğru ve iyi yol. Yolun açık olsun anlamında.
- Akyön, T.** Aydınlık ve doğru yön. Uğurlu, kutlu yön.
- Akyurt, T.** Ak yurt.
- Akyürek, T.** Ak-yürek. Temiz, iyi niyetli kimse.
- Akyüz, T.** Ak-yüz. Namuslu, şerefli, doğru kimse.
- Al, T.** Parlak kırmızı renk, kızıl.
- Ala, T.** Karışık renkli, çok renkli, alaca. Açık kestane renginde olan, elâ. Kekliğin boynundaki siyah halka.
- Alaaddin, A.** Din büyüğü, dini yüceltmek için din uğruna çalışan kimse. İtikadin en iyi temsilcisi.
- Alaca, T.** Karışık renk. Birkaç renkli iplikten yapılmış dokuma. Ağaçta ilk olgunlaşan meyve.
- Alacan, T.** Ala-can.
- Alaşam, T.** Ala-çam.
- Alaçuk, T.** Kulübe.
- Aladağ, T.** Ala-dağ.
- Aladoğan, T.** Ala-doğan.
- Alageyik, T.** Geyikgillerden, Güney Avrupa ve Kuzey Afrika'da yaşayan, her yıl boynuz değiştiren, yazın ak benekler taşıyan bir geyik türü.
- Alahan, T.** Ala-han.
- Alakan, T.** Ala-kan.
- Alakoç, T.** Ala-koç. Derisinde türlü renkler olan koç.
- Alakurt, T.** Ala-kurt. Derisinde türlü renkler olan kurt.
- Alakuş, T.** Ala-kuş. Tavus kuşu.
- Alan, T.** Açık, düz yer, meydan. Ova, kır, çayır. Ufuk. Ülke alan, fetheden, fatih.
- Alanalp, T.** Ülke alan, fetheden, fatih.
- Alanay, T.** Alan-ay.
- Alanbay, T.** Alan-bay.
- Alaner, T.** Alan-er.
- Alangu, T.** Altın geyik.
- Alat, T.** Acele, çabuk. Bir tür çam ağacı.
- Alatan, T.** Güneş'in doğuşundan önceki vakit.
- Alataş, T.** Ala-taş.

- Alatay**, T. Ala-tay. Derisinde benekler olan tay.
- Alay**, T. Üç taburdan oluşan asker topluluğu. Bir törende, gösteride yer alan kalabalık.
- Alaybey**, T. Alay-bey.
- Alayunt**, T. Yirmi dört Oğuz boyundan birinin adı. Üçoklar arasında yer alır. Ala at demektir.
- Alayuntlu**, T. Ala atlı.
- Alaz**, T. Alev yalaz. Ağaçsız, açıklık yerler. Gösteriş, haşmet.
- Albayrak**, T. Al-bayrak.
- Albora**, T. Al-bora.
- Albruz**, T. Bkz. Elbruz.
- Alburak**, T. Al-burak.
- Alcan**, T. Al-can. Cesur, yürekli, atılgan kimse.
- Alçık**, T. Gözcü, kollayıcı.
- Alçın**, T. Al renkli, kırmızı.
- Alçinsu**, T. Alçın-su. Kırmızı renkli su.
- Aldemir**, T. Al-demir. Demirin kızdırılmış durumu.
- Aldoğan**, T. Al-doğan. Bir doğan türü.
- Âlem**, A. Dünya, cihan.
- Alem**, A. Bayrak, sancak. İm iz, nişan. Yüksek dağ. Minare tepesi.
- Alemdar**, A.F. Bayrak veya sancak tutan, taşıyan, bayraktar, sancaktar. İşe önderlik eden.
- Algan**, T. Fetheden, alan
- Algın**, T. Sevdalı, tutkun, aşık, güçlü, dolgun, keskin, güzel.
- Algu**, T. Silâh. Hep, bütün, hepsi. Topluluk.
- Algur**, T. Tümsek, tepe. Sakin, sessiz.
- Algün**, T. Al-gün.
- Alhan**, T. Al renkli prens.
- Alınak**, T. Doğru, güvenilir.
- Alışık**, T. Al-ışık. Kırmızı ışık. Herhangi bir şeye alışmış olan.
- Ali**, A. Büyük, şerefli. Yüce, ulu, yüksek. Efendimiz'in (s.a.s.) damadı, dördüncü halife.
- Alican**, A.F. Cana yakın, sıcakkanlı. Ali ve Can isimlerinin bir araya gelmesinden meydana gelmiştir.
- Aligüher**, A.F. Yarattığı ve mayası yüce ve değerli olan.
- Alihan**, A.T. Yüce han.
- Alim**, A. Çok okumuş, bilgin, çok bilen, sonsuz ilim sahibi Allah'ın sıfatlarındandır.
- Alimcan**, A. Alim ve can isimlerinden oluşan bileşik isim. Sevgili alim anlamında.
- Alışan**, A. Şan ve şerefli.
- Aliyâr**, A.F. Yüce, ulu dost, sevgili.
- Alka**, T. Uygun, muvafık.

- Alkabölük**, T. Muvafık olarak.
- Alkaevli**, T. Nereye giderse muvaffak olan.
- Alkan**, T. Kızıl kan
- Alkim**, T. Yağmur sonu gökte beliren renkli görüntü, gökkuşağı.
- Alkın**, T. Korkusuz, yiğit, kızıl kın.
- Alkış**, T. Hayırlı dua. El çırpma, övme.
- Alkoç**, T. Al-koç.
- Alkun**, T. El gün, herkes.
- Alniçık**, T. Alnı-açık. Dürüst, temiz, lekesiz (kimse).
- Alniak**, T. Alnı-ak. Doğru, güvenilir (kimse).
- Alp**, T. Cesur, kahraman. Eski Türklerde yiğit, bahadır, pehlivan.
- Alpagu**, T. Tek başına düşmana saldıran yiğit. Eski Türklerde bir rütbe ve bir çeşit kurt adı.
- Alpağan**, T. Yiğit, kahraman, cesur.
- Alpak**, T. Alp-ak. Dürüst, kahraman, yiğit kimse.
- Alpar**, T. Yiğit, kahraman, cesur kimse.
- Alparslan**, T. Aslan gibi güçlü.
- Alpartun**, T. Alp-artun. Kendine güveni olan yiğit.
- Alpat**, T. Alp-at.
- Alpata**, T. Alp-ata.
- Alpay**, T. Yiğit ay, yiğit ve ay gibi güzel
- Alpaydın**, T. Alp-aydın.
- Alpayer**, T. Alpay-er. Cesur, yiğit kimse.
- Alpaykağan**, T. Yiğit ve ay gibi güzel kağan.
- Alpbilge**, T. Alp-bilge.
- Alpçetin**, T. Alp-çetin.
- Alpdemir**, T. Yiğit ve demir gibi
- Alpdirek**, T. Alp-direk.
- Alpdoğan**, T. Yiğit ve doğan kuşu gibi, yiğit ve yırtıcı, yiğit doğmuş olan, yiğit doğan
- Alper**, T. Cesur erkek.
- Alperen**, T. Yiğit ve ermiş kişi.
- Alpergin**, T. Alp-ergin.
- Alpermiş**, T. Alp-ermiş.
- Alpertunga**, T. Sakaların son hükümdarı
- Alpgiray**, T. Yiğit hükümdar.
- Alphan**, T. Yiğit han.
- Alpkan**, T. Yiğit, yiğit kanlı, soyca yiğit olan.
- Alpkara**, T. Alp-kara.
- Alpkartal**, T. Alp-kartal.
- Alpkın**, T. Keskin kılıç.
- Alpkutlu**, T. Alp-kutlu.
- Alpkülük**, T. Alp-külük. Ünlü, tanınmış yiğit.
- Alpsoy**, T. Yiğit ve cesur soya mensub.
- Alptekin**, T. Kahraman şehzade.
- Alptegin**, T. Alp-tekin.
- Alptuğrul**, T. Alp-tuğrul.

- Alptunga**, T. Alp-tunga.
Alpturan, T. Alp-turan.
Alpyörük, T. Alp-yörük. Bir yerde duramayan hareketli, cesur yiğit.
Alsan, T. Ünlü, san, al tanın.
Alsancak, T. Al-sancak.
Alsoy, T. Al-soy.
Altaç, T. Al-taç.
Altan, T. Kızıl şafak, kızıl tan, altın, Tatar hanlarına verilen unvan.
Altaner, T. Kızıl tan eri, kızıl şafak yiğidi, altın renkli şafak
Altankağan, T. Altan kağan.
Altankan, T. Altan-kan.
Altay, T. Asya'da Batı Sibiryaya ile Moğolistan'ı ayıran dağlık bölge. Altay dağları bölgesinde yaşayan Türklerin genel adı. Yüksek dağ.
Altın, T. Parlak, sarı renkte, paslanmayan, kolay işlenebilen, ziynet eşyası olarak da kullanılan maden, zer, zeheb.
Altınay, T. Ay'ın sarı renkli hâli.
Altınbaş, T. Altın-baş.
Altınbay, T. Altın-bay.
Altinel, T. Altın-el.
Altiner, T. Altın-er.
Altınhan, T. Altın-han.
Altınışık, T. Altın-ışık.
Altınışın, T. Altın-ışın.
Altınız, T. Altın-iz.
Altınkağan, T. Altın-kağan.
Altınoba, T. Altın-oba.
Altınsoy, T. Altın-soy.
Altıntaç, T. Altın-taç.
Altıntarkan, T. Altın Tarkan.
Altıntaş, T. Altın-Taş.
Altıntay, T. Altın-tay.
Altıntuğ, T. Altın-tuğ.
Altuğ, T. Kırmızı tuğ.
Altunç, T. Kızıl tuğ.
Altuner, T. Çok değerli kimse, altın yiğit.
Amaç, T. Erişilmek istenen sonuç, erek, hedef.
Amir, A. Mamur eden, şenlendiren. İmar olunmuş. Devlete ait. Kendisine bağlı görevliler bulunan. Emreden, buyuran.
Ammar, A. Memur eden, bayındırılaştırılan.
Amr, A. Eski fetva metinlerinde erkeği temsil etmek için kullanılan umumi Arap isimlerinden birisi.
Andaç, T. Armağan, hediye, hatıra. Evlat, nesil. Ün, şöhret. Eş, denk.
Angı, T. Şan, şöhret, ün. Hatıra, hediye, armağan.
Angıl, T. Ünlü, tanınmış.
Angın, T. Tanınmış, ünlü, namılı. Bayındır

- Anıl**, T. Sakin, ağır, amaç, her zaman, an.
- Ant**, T. Tanrıyı, kutsal bilinen şeyleri tanık göstererek yapılan tasdik ya da yansıma, söz verme.
- Anıt**, T. Bir olayın veya kişinin tarih boyunca anılması için yapılan, simge niteliğinde heykel veya eser. (Mec.) Önemli ve değeri çok olan eser.
- Anlı**, T. Ünlü, tanınmış, namlı.
- Apa**, T. Büyük. San, ünvan.
- Apak**, T. Tertemiz, bembeyaz.
- Apaydın**, T. Çok aydınlık, çok ışıklı.
- Aral**, T. Asya'da bir göl, iki şey arası iki şey arasındaki göl ya da deniz, sıra dağlar
- Aras**, A. Doğu Anadolu'da bir ırmak, Erzurum'a bağlı bir bucağ, bulunulmuş mal
- Arat**, T. Yürekli kişi, yüreklilik
- Arbay**, T. Ar-bay.
- Arda**, T. Sonra gelen, öndekinden sonra, yere dikilen nişan değneği. Arda, Meriç Irmağı'nın Edirne yöresinde sağdan aldığı en önemli kolun adı, Arda Çayı, Uygur yazıtlarında da ad olarak geçer.
- Ardıç**, T. Ilıman ve soğuk bölgelerde yetişen, kışın yapraklarını dökmeyen bir ağaç türü.
- Ardıl**, T. Arkadan gelen, sonra gelen, ilk ya da birkaç çocuktan sonra doğan, öncekinden sonra, ardından gelen.
- Arel**, T. Temiz, dürüst kimse.
- Argün**, T. Temiz, aydınlık gün.
- Arhan**, T. Temiz han, temiz yönetici, yiğit han.
- Arı**, T. Katışık olmayan, temiz, çiçeklerden bal yapan, iğnesiyle sokan böcek.
- Arıboğa**, T. Arı-hoğa.
- Arıca**, T. Temizce, arı gibi.
- Arıcan**, T. Temiz, doğru kimse.
- Arıç**, T. Barış, asayiş.
- Arıer**, T. Çalışkan kimse.
- Arık**, T. Temiz, saf, duru, an. Zayıf, cılız. Su yolu, ark. Dere, çay. Fidan dikilen yer.
- Arıkağan**, T. Temiz, saf, duru kağan.
- Arıkal**, T. Temiz, doğru, dürüst kal.
- Arıkan**, T. Temiz soy.
- Arıkdoruk**, T. Kolay işlenebilir, derinliği az dork toprağı.
- Arıkhan**, T. Arık-han (Bkz. Arhan).
- Arıman**, T. Temiz, saf, dürüst kimse.
- Arın**, T. Temiz arı, saf, katışiksız, tertemiz ol, arılaş
- Arınç**, T. Erinç, huzur, barış, temiz, saf, arı, barış.
- Arıpınar**, T. Arı-pınar.

- Arsal**, T. An gibi çalışkan kimse.
- Arsan**, T. Temiz, doğru tanınmış kimse.
- Arıtan**, T. Temizleyen, arı duruma getiren.
- Arif**, A. Çok bilgili anlayışlı, ileri görüşlü, irfan sahibi.
- Arkan**, T. Arı kan, temiz kan, soylu kan.
- Arkın**, T. Arkada, geride olan, ağır, yavaş, sakin, dingin.
- Arkiş**, T. Elçi, haberci. Kervan.
- Arkut**, T. Temiz ve uğurlu arı ve kutlu.
- Armağan**, F. Hediye, tuhfe, birinin gördüğü işe veya başarısına karşılık olarak verilen şey, mükafat.
- Arman**, T. Dürüst ve temiz kişi
- Arna**, T. Adak, adanmış.
- Arol**, T. Arı ol, çalışkan ol.
- Arsal**, T. Temiz huylu, namuslu.
- Arsan**, T. Arı-san. Temiz adlı, iyi tanınan.
- Arslan**, T. Kedigillerden, Asya ve Afrika'da yaşayan yırtıcı, yabanî hayvan. (Mec.) Gürbüz, yiğit adam.
- Arslaner**, T. Arslan-er.
- Arslangiray**, T. Cesur, korkusuz han.
- Arslansungur**, T. Arslan-sungur.
- Arslanşah**, T. Arslan gibi cesur ve yiğit şah, kral.
- Arslantegin**, T. Arslan-tekın.
- Artaç**, T. Ar-taç.
- Artan**, T. Fazlalık, üstünlük. Yarar, fayda. Meziyet, nitelik.
- Artun**, T. Kendine güvenen, onurlu, ağırbaşlı.
- Artunal**, T. Artun-al.
- Artunç**, T. Arı tunç, katıksız tunç.
- Artuk**, T. Artuk beyliğini kuran bir Selçuklu komutanı
- Artut**, T. Hediye.
- Asaf**, A. Vezir, erdem, ileri görüşlülük, yönetimde başarı. Hz. Süleyman'ın ünlü veziri.
- Asal**, T. Başlıca, esaslı, temel.
- Asalet**, A. Soy temizliği, soyluluk.
- Asfa**, A. Çok saf, en temiz, halis.
- Asım**, A. Günah işlemeyen. Yasak, yanına yaklaşılramayan, günahdan, haramdan çekinen, iffetli, afif, ismetli, perhizkâr.
- Asil**, A. Sağlam. İyice kökleşmiş, yüksek duygularla hareket eden. Soyu, sopu belli. Necip.
- Aslibey**, T. Aslı-bey. Bey soyundan gelen.
- Aslıhan**, T. Aslı-han. Han soyundan gelen.
- Aşan**, T. Güçlükleri ve engelleri yenen (kimse). En eski Uygurca Türk adlarından.

- Aşanboğa**, T. Aşan boğa
Aşantuğrul, T. Aşan Tuğrul.
Aşkın, T. Çok, fazla, üstün, üzüm bağ ve asmalarında yeni göverer dallar, dalların ucundaki yapraksız, meyvesiz uzantılar. Geçkin, aşmış olan. Ölçüyü kaçıran, coşkun, fazla. Benzerlerinden daha üstün.
Aşkınay, T. Aşkın-ay.
Aşkiner, T. Aşkın-er.
Ata, T. Babadan önceki büyükler.
Atabey, T. Saygıdeğer kimse, Selçuklular döneminde bir unvan
Atacan, T. Hoşgörüsü olan kimse, babacan
Ataç, T. Atalardan gelen, atalarla ilgili olan.
Atahan, T. Büyük yönetici, ata durumundaki han
Atak, T. Atılgan yiğit, yürekli. Dışa dönük, canlı, girişken. Eli açık, cömert. Şahin. Atıcı, nişancı. Çağlayan.
Atakağan, T. Ata-kağan.
Atakan, T. Korkusuz
Atalan, T. At-alan.
Atalay, T. Ünlü kimse
Atalmış, T. Ad almış.
Ataman, T. Ata, ata kişi, başkan başbuğ.
Ataol, T. Ata-ol. Yüce bir insan ol anlamında kullanılır.
Atasagun, T. Eski Türklerde hekimlere verilen isim.
Atasay, T. Ata-say.
Atasev, T. Ata-sev.
Atasever, T. Ata-sever.
Atasevin, T. Ata-sevin.
Atasoy, T. Ata-soy.
Atasü, T. Ata-sü (Sü: Asker).
Atatürk, T. Türklerin atası. Büyük kurtarıcı Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya yasayla verilmiş soyadı.
Ataullah, A. Allah'ın bağışladığı, hediye ettiği, ihsanı, lütfü.
Atay, T. Bilinen, tanınmış.
Atıf, A. Çevirme, meylettirme, imale. Yükleme, birinin işi veya sözü olduğunu iddia etme, hami, isnad. Yüzünü çeviren, meyleden, mail, müteveccih. Merhamet sahibi, şefkatli, acıyan, beğenen.
Atıkutlu, T. Adı-kutlu.
Atıkutlutaş, T. Adı-kutlu-taş.
Atıl, T. İleri doğru koş, girişken ol.
Atılay, T. Ünlü, namlı, şöhretli.
Atılgan, T. Güçlülüklerden ve tehlikelerden yılmayarak daima ileriye atılan, girişken, tez canlı.
Atım, A. Yavaş, sessiz, ağır.
Atimer, T. Yavaş, ağırbaşlı kişi.
Atınç, T. Sevinç, övünç gibi sözcükler örneklerle "atmak" eyleminden yapılmış bir sözcük.

- Atış, T.** Atma, vuruş, çarpış.
- Âtik, A.** Sırtın üst kısmı. Berrak, saf, karışmamış, kıymetli. Eski, kadim, kühen, dirin. Azatlı, hür. Güzel genç kız. Çok hareketli, çevik, hızlı hareket eden.
- Atilla, T.** Harpçi, fetheden, bir Türk hakanı.
- Atlan, T.** Ata bin. Ün, nam, şöhret. Değer, önem.
- Atlı, T.** Atı olan.
- Atlibeg, T.** Atlı bey.
- Atlığ, T.** Ünlü, tanınmış, adlı.
- Atlıhan, T.** Ata binmiş hükümdar.
- Atlıkağan, T.** Atlı devlet başkanı.
- Atmaca, T.** Kartalgillerden, ava alıştıırılabilen küçük yırtıcı bir kuş.
- Atsız, T.** Adı, sanı olmayan, adsız.
- Avar, T.** VII.yy'ın sonuna değin Orta Avrupa'da yaşamış bir Türk boyu. Direnen, karşı koyan.
- Avluç, T.** Bir yapının ortasında veya önünde duvarlarla çevrili, üstü açık yer, avlu.
- Avni, A.** Yardımla ilgili, yardıma ait. Fatih Sultan Mehmed'in şirde kullandığı mahlas.
- Avşar, T.** Bkz. Afşar.
- Avni, A.** Yardım eden, yardım gören.
- Ay, T.** Yer yuvarlağının uydusu olan gök cismi. (Mec.) Güzel, parlak, nurlu.
- Ayaçi, T.** Ay gibi güzel.
- Ayalp, T.** Ay kadar parlak ve güzel, yiğit.
- Ayaltın, T.** Ay-altın.
- Ayas, T.** Bkz. Ayaz. Mehtap. Kölelere verilen adlardan.
- Ayaş, T.** İç Anadolu'nun Yukarı Sakarya bölümünde Ankara ilinin ilçe merkezi, kasaba.
- Ayaydın, T.** Ay ışığı, aydınlığı.
- Ayaz, T.** Duru ve dingin havada çıkan kuru soğuk, bulutsuz ve Ay ışıklı gecede çıkan soğuk
- Aybar, T.** Gösterişli, heybetli, görkemli. Korku veren.
- Aybeg, T.** Ay gibi temiz ve aydın yönetici, ileri gelen, bey.
- Aybalta, T.** Ay şeklindeki savaş baltası. Ay gibi parlak, balta gibi keskin kişi.
- Aybars, T.** Ay gibi güzel, vaşak, pars gibi yırtıcı. Hun Hakanı Attila'nın amcası.
- Aybeğ, T.** Ay-bek. Hindistan'daki Türk Memlûkleri Devleti'nin kurucusu.
- Ayberk, T.** Ay kadar güzel olan.
- Ayboru, T.** Ay kadar güzel, fırtına kadar yıkıcı, Ay ve fırtına
- Aydemir, T.** Ay-demir. Ay gibi ışıklı, temiz, demir gibi güçlü kimse. Keser.

- Aydeniz**, T. Ay-deniz.
- Aydın**, T. Işıklı, parlak, okumuş, kültürlü kişi, Aylı Gece, aydınlık, ışıklı, parlak, ruşen, ziyadar, münevver, açık, belli, ortada, vazih, aşikar, bahir. Kutlu, uğurlu, mübarek, mesut.
- Aydinalp**, T. Münevver, bilgili, yiğit, kahraman kişi. Konya Selçukluları'ndan ünlü bir komutan.
- Aydmay**, T. Aydın-ay.
- Aydınbay**, T. Aydın-bay.
- Aydınbey**, T. Aydın-bey.
- Aydinel**, T. Aydın-el.
- Aydiner**, T. Aydın-er.
- Aydinol**, T. Aydın-ol.
- Aydıntan**, T. Aydın-tan.
- Aydintuğ**, T. Aydın-tuğ.
- Aydinyol**, T. Aydın-yol.
- Ayding**, T. Ay-dinç.
- Aydoğan**, T. Ay-doğan.
- Aydoğdu**, T. Doğmakta olan ay.
- Aydoğmuş**, T. Ay-doğmuş.
- Aydolun**, T. Dolunay, mehtap.
- Aygün**, T. Ay-gün.
- Ayhan**, T. Ay sahibi, ay hakimi. Oğuz Kağan destanına göre, Oğuz'un altı oğlundan biri.
- Aykaç**, T. Söyleyen, konuşan. Akıl veren. Ozan, şair.
- Aykan**, T. Soylu, asil, temiz kişi.
- Aykağan**, T. Ay gibi hükümdar.
- Aykan**, T. Ay-kan.
- Aykurt**, T. Ay-kurt.
- Aykut**, T. Ödül, mükâfat, mübarek kutlu ay.
- Aykutalp**, T. Mükâfat veren kahraman, iyi karşılık veren bahadır.
- Aykutlu**, T. Ay-kutlu.
- Ayman**, T. Ay gibi ışıklı, güzel kimse.
- Aymete**, T. Ay ve Hun İmparatoru Mete'den oluşmuş bir ad.
- Aymutlu**, T. Ay-mutlu.
- Aypolat**, T. Ay gibi güzel ve polat gibi sağlam
- Ayral**, T. Benzerlerinden farklı olan, kendine özgü, değişik.
- Aysal**, T. Ay gibi, ay'a benzeyen.
- Aysan**, T. Ay-san. Ay gibi parlak, ışıklı, temiz tanınmış adı olan.
- Aysın**, T. Sen aysın, ay kadar güzelsin anlamında kullanılır.
- Aytaç**, T. Başa takılan aya benzer taç.
- Aytek**, T. Ay gibi.
- Aytekın**, T. Ay şehzadesi, ay prensi.
- Aytolun**, T. Dolunay. Ayın ondördü gibi güzel.
- Aytuğ**, T. Ay-tuğ.
- Aytun**, T. Ay ve gece, Aylı gece.

Aytuna, T. Ay gibi güzel ve Tuna Irmağı gibi görkemli.

Aytunca, T. Ay gibi güzel ve Tunca Irmağı gibi görkemli.

Aytunç, T. Ay gibi güzel ve tunç gibi sağlam.

Aytürk, T. Ay-Türk.

Ayvaz, A. Koca, eş. Güzel, yakışıklı. Saçsız, kel. Sağır. Kaba. Osmanlılar zamanında büyük konaklarda mutfak işlerini gören uşak.

Ayyıldız, T. Ay-yıldız.

Azak, T. Kırım ve Kuban ovaları arasında yer alan, Kerç Boğazı ile Karadeniz'e bağlı deniz.

Azametdin, Azameddin, A. Dinin azameti, ululuğu.

Azban, A. Tatlı sular.

Azgan, A. Kinler, garazlar.

Azim, A. Büyük, ulu, cesim, iri, muhteşem. Kuvvetli, şiddetli, derecesi yüksek. ehemmiyetli, mühim, müthiş.

Azimbay, A.T. Büyük, ulu kişi.

Aziz, A. Her şeye galip. Allah'ın güzel isimlerinden. Allah'ın izzetli kıldığı, muhterem, sayın, saygıdeğer, sevgili, veli, evliya, ermiş.

Azmi, A. Azimli, güçlü, kasıt, niyetlilik, karar. Kemikli, güçlü, kuvvetli. Hattat Hâmid Aytaç bir müddet bu isnai kullanmıştır.

B

- Babür, A.** Kaplan. Hindistan'da büyük Müslüman Türk Devleti'nin kurucusu. (1483-1530)
- Bağaç, T.** Küçük. Eski Türklerde bir san.
- Bağaalp, T.** Yiğit-alp.
- Bağaç, T.** Yeni. İki şeyi birbirine bağlayan kısım.
- Bağatarkan, T.** Bağa-tarkan.
- Bağatur, T.** Cesur yiğit. Bahadır.
- Bağaturgery, T.** Bağatur-giray.
- Bağatursepi, T.** Bağatur-sepi.
- Bağdaş, T.** Yakın arkadaş, dost.
- Bağış, T.** Bağışlanan şey, ihsan. Sıçrayış, atlama.
- Baha, A.** Güzellik, zariflik, parlaklık, alışma, değer, kıymet.
- Bahadır, T.** Kahraman, yiğit.
- Bahaeddin, A.** Dinin güzelliği.
- Bahhas, A.** Çok bahseden, bahsetmeyi seven.
- Bâhir, A.** Deniz, derya, ekin sulayıcı, sulayan, belli, besbelli, açık, apaçık. Parlak, güzel. Alık.
- Bahit, A.** Bahtı açık şanslı.
- Bahri, A.** Denizle ilgili olan, denizci.
- Bahşı, T.** Bilgin, öğretmen. Saz şairi, âşık. Hekim.
- Bahtıgür, A.T.** Kısmeti, bahtı bol kişi.
- Bahtiyar, F.** Mutlu, mesut.
- Bakanay, T.** Gökyüzünde duran ay, açık seçik görülen ay.
- Bakır, T.** Doğada serbest ve bileşik olarak bulunan kırmızı renkli, kolay işlenir bir maden.
- Baki, A.** Allah'ın isimlerinden, varlığının sonu olmayan.
- Baksı, T.** Bahşı.
- Balaban, T.** Çocuk bekçisi, iri yapılı gülbüz insan. Çakırdoğan.
- Balamir, T.** Gülbüz iri yapılı, M.Ö. 475 yıllarında Don Irmağı'nı ge-

- çerek Rusya'yı alan, Tuna kıyılarına dek dayanan bir Türk hükümdarı.
- Balatekin**, T. Bala-tekin.
- Balatürk**, T. Bala-Türk.
- Balaz**, T. Ağaç, asma filizi, sürgün. Çakıl taşlarıyla karışık kumsal toprak.
- Balbey**, T. Bal-bey.
- Balcan**, T. Bal-can.
- Baldemir**, T. Güçlü, kuvvetli, şirin.
- Baler**, T. Tatlı dilli, cana yakın kimse.
- Balı**, T. Büyük kardeş. Sevgi gösterilen kimselere söylenir. Veli, ermiş.
- Balibey**, T. Balı-bey.
- Balim**, T. Kardeş. Çok sevgili, samimî arkadaş.
- Bâlfî**, A. Eski, koca, köhne.
- Balibey**, A.T. Bali-bey. Fatih ve II. Beyazıt devrinin akıncı beylerinden.
- Bâlfisoy**, A.T. Bâlf-soy. Eski, köklü soydan gelen.
- Balkı**, T. Parıltı, ışık. Güzel parlak, süslü. Şimşek.
- Balkan**, T. Sık ormanlık, sıradağlar.
- Balkır**, T. Işıl ışıl parıldar, ışık saçar.
- Balkoç**, T. Bal-koç.
- Balsan**, T. Bal-san.
- Baltaş**, T. Bal-taş.
- Balta**, T. Kesmek, yarmak, yontmak için kullanılan ağaç saplı demir alet.
- Baltacı**, T. Balta yapan, satan, kullanan.
- Baltar**, T. Peçenek Türk ordu kumandanı.
- Bamsı**, T. Dede Korkut kitabındaki hikâyelerden birinin erkek kahramanı.
- Bangu**, T. Haykırış, bağırış. Gök-gürültüsü, yankı.
- Barak**, T. Ağaçlara saran büyük asma.
- Bârân**, T. Yağmur seli, durağanlığı hareketle çeviren etken, direnci kıran ya da Direnç doğuran özellik, güç, ulu, yüksek.
- Baranalp**, T. Güçlü yiğit.
- Baransel**, T. Güçle ilgili, güçlü sel.
- Barbaros**, İ. Kızıl sakallı.
- Barbeğ**, T. Bar-bey. Ağaç gibi meyve veren bey.
- Barboğa**, T. Bar-boğa. Boğa gibi güçlü nesil sahibi.
- Barbol**, T. Bar-bol. Bol nesil sahibi.
- Barbulsun**, T. Bar-bulsun. Nesli devam etsin manasında.
- Barça**, T. Hepsi, tamamı. Osmanlı donanmasında kalyon cinsinden bir tür savaş gemisi.
- Barçadoğdu**, T. Barça-doğdu. Tamam doğdu.

- Barçak, T.** Kılıç veya bıçakların tutulacak yerinde eli korumak için yapılan kısım. Kabza siperi.
- Barçın, T.** Süslü ipekli kumaş.
- Bargah, F.** İzinle girilmesi gereken yer. Hususi kabul salonu.
- Barım, T.** Varlık, servet, zenginlik.
- Barın, T.** Bütün, hep. Güç, kuvvet. Göğüs. Moğol döneminde Orta Asya'daki büyük Türk boylarından birinin adı.
- Barış, T.** İki yanın uzlaşması, anlaşması. Savaşsızlık durumu. Savaştan sonra silah bırakma, sulh. Dirlik, düzenlik.
- Barik, A.** Işıklı, parlıtlı, parlak, parlayan. F. İnce, nazik.
- Barkan, T.** Çöllerde rüzgârın esme yönüne dikey doğrultuda oluşan ay biçimindeki küçük kumsal kütle. Hareketli kumul.
- Barkdoğdu, T.** Bark-doğdu. Evde doğdu.
- Barkdurdu, T.** Bark-durdu. Evde durdu.
- Barkdurmuş, T.** Bark-durmuş. Evde durmuş.
- Barkın, T.** Yolculuk eden, yolcu, gezgin.
- Barlas, T.** Kahraman, yürekli, savaşçı, bir Türk boyu
- Bars, T.** Kaplana benzeyen yırtıcı hayvan. Arı oğlu.
- Barsbey, T.** Bars-bey.
- Barsboğa, T.** Bars-boğa.
- Barskan, T.** Bars-kan.
- Bartu, T.** Eski bir Türk kağanı
- Bartunç, T.** Güçlü tunç.
- Basak, T.** Sağlam, dayanıklı.
- Basar, A.** Görme, görüş, görme yeteneği. Zihni algı, zihin.
- Basat, T.** Dede Korkut hikâyelerinin bir erkek kahramanı.
- Bâsır, A.** Gören, görücü.
- Baskak, T.** Cesur, yürekli.
- Baskan, T.** Üstün gelme, yenme.
- Basmıl, T.** Eski Türk boylarından biri. Göktürkler'e bağlı olarak yaşamışlardır.
- Basri, A.** Basra ahalisinden.
- Basut, T.** Yardım, arka. Başkan Acıyan. Yardımcı.
- Başak, T.** Buğday sapının uç kısmı. Burçlar takım yıldızının birinin adı.
- Başar, T.** Gereken biçimde bitir, yapacağın işte başarıya ulaş.
- Başaran, T.** Yapacağı işte başarıya ulaşan, işi gereken biçimde bitiren, ereğine ulaşan.
- Başat, T.** Etkisi ve önemi üstün olan, hâkim.
- Başay, T.** Birinci, ilk ay.
- Başbuğ, T.** Başkumandan, hükümdar. Eski Türklerde orduya kumanda eden hükümdar veya komutanlar.

- Başığmez, T.** Buyruk altına girmeyen, kişilikli.
- Başçık, T.** Çiçek tozu kesesi.
- Başel, T.** Baş-el.
- Başer, T.** Baş-er.
- Başhan, T.** Baş-han.
- Başgan, T.** Başkan.
- Başhan, T.** Hanların başı.
- Başkal, T.** Baş-kal.
- Başkan, T.** Bir topluluğun, bir toplantının başında bulunan kimse. Devlet veya hükümetin başı.
- Başkaya, T.** Kayaların başı, güçlü, kuvvetli.
- Başkaynak, T.** İlk kaynak. Ana kaynak.
- Başkurt, T.** Ural dağları bölgesinde yaşayan ve Türklerin Kıpçak kolundan olan bir boy. Asıl ismi Başkırt'tır.
- Başkut, T.** Kutlu, talihli kimse.
- Başok, T.** Önde olan yiğit.
- Başol, T.** Başta ol, önder ol.
- Başöz, T.** Önemli soydan gelen.
- Başsoy, T.** Baş soydan gelen.
- Baştürk, T.** Baş-Türk.
- Batı, T.** Güneş'in battığı yön.
- Batıbay, T.** Batı-bay.
- Batıbey, T.** Batı-bey.
- Batican, T.** Batı-can.
- Batihhan, T.** Batının sultanı, hanı.
- Batır, T.** Yiğit, kahraman, bahadır.
- Battal, A.** Hantal, çok büyük, yürekli, cesur, kahraman, gözünü budaktan esirgemeyen kimse.
- Batu, T.** Güçlü, yiğit, alp, galip.
- Batuhan, T.** Altınordu Devleti'nin Kurucusu (1204-1255). Cengiz Han'ın torunu.
- Batur, T.** Yiğit, kahraman.
- Baturalp, T.** Yürekli yiğit, yiğitler yiğidi.
- Baturay, T.** Hem yiğit hem ay gibi olan.
- Baturhan, T.** Batur-han.
- Baver, T.** Sağlam. İnanma, güvenme.
- Bay, T.** Zengin, varlıklı. Bey yerine kullanılan bir ünvan. Ulu, kibar, soylu. Temiz.
- Bayar, T.** Ulu, yüce saygın, soylu. Ekilmemiş toprak.
- Baybars, T.** Eskiden Türklerin besledikleri bir tür küçük kaplan; çok zengin ve kaplan gibi yiğit.
- Baybaş, T.** Zengin, ileri gelen, saygın.
- Baybiçen, T.** Bay-biçen.
- Bayboğa, T.** Bay-boğa.
- Baybora, T.** Hem zengin hem fırtına gibi.
- Baycan, T.** Bay-can.
- Bayça, T.** Peçenkerlerin birinci kabilesinin başbuğu. Zengin, varlıklı.

- Baydar**, L. Fok derisinden yapılmış Kamçatka kayığı.
- Baydemir**, T. Bay-demir.
- Baydır**, T. Güçlü, kuvvetli.
- Baydur**, T. Güçlü, kuvvetli, cesur.
- Bayduralp**, T. Baydur-alp.
- Bayer**, T. Zengin, varlıklı kimse.
- Bayezit**, A. Çeşitli zamanlarda yaşamış Osmanlı şehzadelerinin genel adı. Ebû Yezid'in zamanla değişmiş hâli.
- Baygüç**, T. Zengin ve güçlü kimse.
- Bayhan**, T. Zengin, cömert, güçlü hükümdar.
- Bayık**, T. Doğru, gerçek söz. Açık, belli.
- Bayındır**, T. Güzelleştirilmiş, geliştirilmiş, imar edilmiş. İyilik yapmayı seven, iyiliksever.
- Baykal**, T. Yaban atı, Moğolistan'da büyük bir göl, deniz.
- Baykam**, Hekim, doktor, sağlığa kavuşturan kimse.
- Baykan**, Soylu kimse, zengin ve soylu.
- Baykara**, T. Bir kuş türü.
- Baykır**, T. Ay ışığı.
- Baykoca**, T. Varlıklı, saygın.
- Baykul**, T. Bay-kul.
- Baykut**, T. Kutlu talihli.
- Baykuzu**, T. Bay-kuzu.
- Bayman**, T. Varlıklı, saygın kimse.
- Bayrak**, T. Bir ulusun, bir topluluğun veya örgütün simgesi olarak kullanılan, belli bir rengi ve biçimi olan, genellikle dikdörtgen biçiminde kumaş.
- Bayraç**, T. Orta Asya Türkmenlerinin Sarık boyundaki büyük oymağı.
- Bayram**, T. Neşe ve sevinç günü. dinî bakımdan hususî değeri olan veya milletçe kutlamalar yapılan gün veya günler.
- Bayraktar**, T.F. Bayrağı taşıyan, bayrak taşımakla görevli kimse.
- Bayramali**, T.A. Bayram ve Ali kelimelerinin birleşiminden oluşan isim. Ulu günde olan yüce kişi.
- Bayram**, T. Toplu hâlde sevinilen gün.
- Bayrı**, T. Çok eski zamanda var olmuş veya eskiden beri var olan.
- Bayru**, T. Bkz. Bayrı.
- Bayrualp**, T. Bayru-alp.
- Bayrubay**, T. Bayru-bay.
- Bayruhan**, T. Bayru-han.
- Baysal**, T. Soylu, ünlü kişi. Kavgası dövüşü olmayan ortamın hâli, dirlik düzenlik bolluk durumu.
- Baysan**, T. Varlıklı ve ünlü.
- Baysoy**, T. Bay-soy. Varlıklı soydan gelen.

- Bayşungur, T.** Bay-sungur. Şahin türünden yırtıcı bir kuş.
- Baytara, T.** Baytarlık ilmi.
- Baytaş, T.** Bay-taş.
- Baytekin, T.** Bay-tekin.
- Baytimur, T.** Bay-Timur. Sağlam demir.
- Baytok, T.** Bay-tok.
- Baytugay, T.** Bay-tugay.
- Baytüze, T.** Bay-tüze.
- Baytüzün, T.** Bay-tüzün.
- Bayur, T.** Türk siyaset ve bilim adamı.
- Bayülken, T.** Bay-ülken. *Bkz.* Ülgen.
- Bayyigit, T.** Bay-yigit. Zengin yigit.
- Beçe, F.** Çocuk, yavru.
- Bedel, T.** Değer, kıymet. Bir şeyin yerine verilen, yerini tutan şey; karşılık.
- Bedi, A.** Bir şeyi örneği olmadığı hâlde meydana getiren. Yoktan var eden. Allah'ın güzel isimlerindendir. Söz estetiği, hâlin muktezasına uyan delilleri açık şekilde belirtme ve sözü güzelleştirme yollarına ait bilgiler toplama. Güzel, güzellik.
- Bedih, A.** Şan ve şerefli büyük olan.
- Bedir, A.** Ayın on dördü, dolunay.
- Bedirhan, A.T.** Bedir ile Han sözcüklerinin bileşimi. Ayın on dördü gibi parlak hükümdar.
- Bediüzzaman, A.** Zamanın harikası. Asrın mükemmel insanı. Daha çok lakap olarak kullanılır.
- Bediz, T.** Süs, bezek, nakış. Resim, heykel, şekil.
- Bedreddin, A.** Dinin aydınlığı dinin nuru, ışığı. Dinde bilgelik.
- Bedri, A.** Ayla ilgili, ayın ondördü gibi güzel, parlak. Dolunay gibi güzel, dolu altın kesesi.
- Bedü, A.** Açık, belli, görünen, süs. Güzel. Güzellik.
- Bedük, T.** Büyük, yüce, gösterişli, önemli.
- Beğ, T.** Bey.
- Beğarslan, T.** Bey-arслан.
- Beğbars, T.** Bey-pars. Pars gibi güçlü kişi.
- Beğboğa, T.** Beğ-boğa. Boğa gibi güçlü kişi.
- Beğdemir, T.** Beğ-demir.
- Beğdilli, T.** Beğ-dilli.
- Beğkulu, T.** Beğ-kulu.
- Beğtaş, T.** Beğ-taş.
- Beğtüzün, T.** Beğ-tüzün.
- Beha, A.** *Bkz.* Baha.
- Behçet, A.** Güler yüzlülük, sevinçli olma. Şirinlik.
- Behiç, A.** Şen, güzel, güler yüzlü adam.
- Behir, A.** Deniz
- Behlül, A.** Hayırlı işlere koşan, cömert, çok gülen, çok gülü-

- cü. Hayır ve iyilik sahibi, çok iyi adam.
- Behnan, A.** Güleç, güler-yüzlü, iyi huylu ve daima gülen adam.
- Behram, F.** Her ayın yirminci günü, Merih gezegeni.
- Behzad, A.F.** Asil soydan gelen. Soyu soppu temiz, doğuştan iyi, temiz kimse.
- Bek, T.** Sağlam, sert, katı. Bey. İleri gelen, sözü geçen, saygın, zengin kişi.
- Bekata, T.** İleri gelen, saygın. Soylu, isim yapmış sülâleden.
- Bekbars, T.** Bek-bars.
- Bekbay, T.** Bek-bay. Güçlü ve varlıklı.
- Bekdemir, T.** Bek-demir.
- Bekdil, T.** Doğru sözlü, mert. Gönlü zengin. Bay gönüllü.
- Bekil, A.** Yakışıklı, süslü delikanlı, genç.
- Bekem, T.** Sağlam, dayanıklı, güçlü.
- Beker, T.** Güçlü, kuvvetli
- Beklemiş, T.** Beklemiş olan.
- Bekir, A.** Yeni doğmuş olan, erken kalkan, taze. Herşeyin öncesi, deve yavrusu. İsmaili zümresine ait büyük bir Arap kabilesi. Hz. Ebubekir'e (r.a.) izafeten kısaca Bekir denilir.
- Beksan, T.** Bek-san. Tanınmış, ünlü, saygın kimse.
- Bektaş, T.** Akran, eş, yaşıit. Eşit, denk.
- Bektöre, T.** Güçlü, değişmez töreleri olan, törelerine bağlı.
- Bektürk, T.** Türk geleneklerine güçlü bir şekilde bağlı olan.
- Belek, T.** Hediye, armağan. Alacalı, karışık renkli. Nişan, iz.
- Belen, T.** Dağ beli, dağın aşılacak yeri, dağlık yer. Artukoğulları'ndan bir Selçuk Emîri.
- Belgi, T.** Bir şeyin benzerleri arasında tanınmasına yarayan alamet, özellik, nişan.
- Bellisan, T.** Belli-san. Tanınmış, ünlü.
- Benam, F.** Namlı, ünlü, meşhur. Güzel, iyi, nadide.
- Beltir, T.** Abakan Türkleri, Minusink Türkleri ya da Sagay Tatarları gibi adlarla anılan Abakan Türk boyundan olan. Beltirler.
- Bende, F.** Bağlanmış kimse, tutsak, kul, köle. Yürekten bağlı, büyük aşkla seven.
- Bener, T.** Kendisinin koruyucu olduğuna inanan kişi.
- Bengi, T.** Sonu olmayan, hep kalacak olan, sonsuz, ebedi.
- Bengialp, T.** Bengi-alp.
- Bengibay, T.** Bengi-bay.
- Bengisan, T.** Bengi-san.
- Bengisoy, T.** Bengi-soy.

- Bengisu, T.** Bengi-su. İçene sonsuz yaşam verdiği inanan, efsanelerde geçen su.
- Bengitaş, T.** Bengi-taş.
- Bengü, T.** *Bkz.* Bengi.
- Benin, A.** Akıllı, temkinli kimse. Oğullar.
- Benliboz, T.** Dede Korkut kitabında Bamsı Beyrek hikâyesindeki kahramanın (Anadolu'daki adı ile Bey Böyrek) atının adı.
- Bera, A.** Fazilet, seçkin olma vasfı, kamillik, olgunluk.
- Beran, T.** Koç başı.
- Beraat, A.** İyilik, güzellik. Erdem, olgunluk.
- Berat, A.** Nişan, rütbe.
- Berdan, E.** Eşitliği sağlayan kimse.
- Beren, T.** Güçlü, kuvvetli, akıllı.
- Berendaz, F.** Yüksekçe atan, fırlatan.
- Berge, T.** İz, eser.
- Bergin, T.** *Bkz.* Berkin.
- Bergüzar, F.** Küçük hediye, hatıra, yadigâr.
- Berhan, T.** Sağlam, güçlü kan, güçlü komutan.
- Beri, A.** Salim, kurtulmuş. Temiz.
- Berin, F.** En yüksek, çok yüce. Soylu.
- Berk, T.** Sert, sağlam, katı, yıldırım, kuvvetli. Şiddetli, hızlı. Orman. Arı. Şimşek. Yaprak.
- Berkant, T.** Bozulmaz, sağlam yemin.
- Berkay, T.** Güçlü ve ay gibi, adı, sanı sağlam, bilinen.
- Berke, T.** Kamçı.
- Berker, T.** Güçlü, sağlam erkek
- Berkin, T.** Çok kuvvetli. Pekiştirilmiş.
- Berkiş, T.** Sağlamlaştırma, sıkı bağlama.
- Berkkan, T.** Geçmişçi sağlam olan kimse.
- Berkman, T.** Kişiliği sağlam olan kimse.
- Berkol, T.** Berk-ol. Güçlü, dayanıklı ol anlamında kullanılır.
- Berköz, T.** Berk-öz. Özü güçlü kimse.
- Berksal, T.** Berk-sal.
- Berksan, T.** Adı, sanı sağlam bilinen.
- Berksay, T.** Sert kaya.
- Berksoy, T.** Berk-soy. Güçlü soydan gelen.
- Berksu, T.** Kaynağı kurumayan soğuk su.
- Berktan, T.** Tanyeri gibi güzel ve güçlü.
- Berktin, T.** Berk-tin. Özü güçlü, sağlam olan kimse.
- Berkün, T.** Berk-ün. Sağlam, güçlü tanınmış kimse.

- Berkyaruk, T.** Selçuklu Sultanı Melikşah'ın oğlu.
- Bertan, T.** Tan yeri gibi güzel ve güçlü kimse.
- Berter, F.** Üstün, yüksek nitelikli, değerli.
- Besbese, A.** Bir nesneyi ıslatmak. Çok çabuk yürüme. Hızlı yürüme.
- Besim, A.** Güteryüzlü, güleç a-dam.
- Beşir, A.** Müjdeleyici müjde getiren müjdecî.
- Bey, T.** Zengin, ileri gelen, varlıklı. Baş, reis, başkan, oymak veya küçük devlet başkanı. Kişi adlarından sonra kullanılan unvan.
- Beybolat, T.** Çelik gibi güçlü, saygın kimse.
- Beydaş, T.** Âdil, doğru.
- Beyhan, T.** Bey-han.
- Beyrek, T.** Çok nazik, efendi, bey. Hüznü.
- Beyrem, A.** Marangoz rendesi. Uzun ve sert taş. Bir yeri kazmakta kullanılan kazma âleti.
- Beytöre, T.** Baş adet, adetleri yerine getiren.
- Beyzâde, T.F.** Beyoğlu. Soylu kimse. Türkçe'deki'deki bey ve Farsça'daki zâde kelimelerinden birleşik isim olarak Türkçeleştirilmiştir.
- Beyzat, T.F.** Bey doğmuş, doğuştan bey olan, soylu, asilzâde.
- Biçkı, T.** Tahta ve ağaç biçmeye yarayan iki saplı bir çeşit testere.
- Biçkıcı, T.** Ağaç ve tahta kesmeyi kendine meslek edinmiş kimse.
- Bıdık, T.** Kısa ve tıknaz.
- Biçin, T.** Ergenekon kahramanlarından. Burteçin'in oğlu.
- Bilâl, A.** Islak, ıslatan. İlk müezzin, Bilâl-i Habeşî.
- Bilan, T.** Bil-an. Süslü ve işlemeli kılıç kemeri.
- Bilay, T.** Bil-ay.
- Bilbaşar, T.** Bil-başar.
- Bilbay, T.** Bil-bay.
- Bilek, T.** Güç, kuvvet.
- Bilen, T.** Bilgili, görgülü, anlayışlı.
- Bilge, T.** Bilgi dağarcığı ile yücelmiş kimse. İyi, geniş, derin, bilgi sahibi kimse.
- Bilgealp, T.** Bilge-alp.
- Bilgebay, T.** Bilge-bay.
- Bilgeer, T.** Bilge-er.
- Bilgehan, T.** Bilge-han. Göktürk hakanı.
- Bilgekağan, T.** Bilgili ve savaşçı kişi
- Bilgekan, T.** Bilge-kan.
- Bilgekut, T.** Bilge-kut.
- Bilgekutluk, T.** Bilge-kutluk.

- Bilgekülüçur**, T. Bilge-külüçur. Göktürkler'e tabi Tarduş boyunu idare etmiş Türk beyi.
- Bilgen**, T. Bilgili, bilen.
- Bilger**, T. Akıllı, bilgili, bilge, bilgin.
- Bilgetaçam**, T. Göktürkler'e bağlı olarak İteriş ve Kapağan Hanlar devrinde yaşamış bir Türk beyi.
- Bilgetamgacı**, T. Bilge-tamgacı.
- Bilgetegin**, T. Bilge-tegin. Gazne hakimi.
- Bilgetürk**, T. Bilge-Türk.
- Bilgetonyukuk**, T. Bilge-tonyukuk.
- Bilgi**, T. Öğrenme, araştırma veya gözlem yolu ile elde edilen gerçek. 2. Bilim.
- Bilgiç**, T. Bilgili kimse, her şeyi bilen, anlayan. Bilmediği hâlde bilir gibi görünen, bilgili geçinen.
- Bilgin**, T. Bilgili kişi, alim.
- Bilginer**, T. Bilgin-er.
- Bilhan**, T. Bil-han. Çok bilgili, çok bilen.
- Bilik**, T. Güçlü bir sezgi ve görgüden doğan ruh uyanıklığı ve zevk olgunluğu. Akıl, us, hikmet, bilgi.
- Bilkan**, T. Bilgili.
- Bilmen**, T. Bilen, anlayan, bilgili.
- Bilsay**, T. Bil-say.
- Bilsen**, T. Bil-sen.
- Biltaş**, T. Bil-taş.
- Bilyap**, T. Bil-yap.
- Binali**, A. Ali'nin oğlu, çok yüce, çok ulu.
- Binalp**, T. Yiğitler.
- Binan**, T. Bin-an.
- Binat**, T. Bin-at.
- Binay**, T. Bin-ay.
- Binbaşar**, T. Bin-başar.
- Binbay**, T. Bin-bay.
- Binbeği**, T. Bin-beği.
- Binişık**, T. Bin-ışık.
- Binkan**, T. Soylu kanlar.
- Birant**, T. Yemin, tek ant.
- Biray**, T. Bir-ay.
- Birat**, T. Asil, soylu, bir aileye mensup. İlk erkek çocuğa verilen isim.
- Bircan**, T.F. Tek, eşsiz, çok değerli.
- Birdal**, T. Bir tane, tek dal.
- Birhan**, T. Tek yönetici.
- Birkan**, T. Soylu.
- Biröl**, T. Tek ol.
- Birsan**, T. Altay dağlarının Moğolistan tarafındaki bir vadinin adı.
- Bişr**, A. Güler yüzlü kişi, güleç, sevimli.
- Boğa**, T. Damızlık erkek sığır. Bal yapan dişi arı.
- Boğaç**, T. Dede Korkut hikâyesinde geçen bir kahraman adı.

- Boğaçhan, T.** Efsaneleşmiş Türk kahramanı. Dede Korkut hikâyelerinde adı geçen yiğit.
- Bolat, T.** Çelik gibi sert.
- Bolcan, T.** Bol-can. Canlı, hareketli, neşeli.
- Boncuk, T.** Cam, taş, sedef, tahta, plastik gibi maddelerden yapılan ortası delikli renkli süs tanesi.
- Bongul, T.** Mongul yani Moğol anlamında bir isim.
- Bora, İ.** Ansızın çıkan şiddetli rüzgâr.
- Boran, İ.** Bora. Sis, duman. İç sıkıntısı. Yaban güvercini.
- Bosut, T.** Öğüt veren, doğru yol gösteren.
- Boysan, T.** Uzun boylu, yakışıklı delikanlı.
- Bozat, T.** Boz-at. Boz elbiseli at.
- Bozbala, T.** Yiğit delikanlı.
- Bozbaş, T.** Boz-baş.
- Bozbay, T.** Boz-bay.
- Bozbey, T.** Kır beyi, gri.
- Bozbora, T.** Boz-bora. Fırtına.
- Bozdağ, T.** Boz-dağ.
- Bozdemir, T.** Boz-demir.
- Bozdeniz, T.** Boz-deniz.
- Bozdoğan, T.** Bir şahin türü.
- Bozer, T.** Beyaz tenli yiğit.
- Bozkurt, T.** Göktürk efsanelerinde yer alan kurt.
- Bozkuş, T.** Boz-kuş.
- Bozok, T.** Yirmi dört Oğuz boyundan on ikisine verilen ad. Osmanoğulları bu boydan gelmiştir.
- Böget, T.** Havuz. Gölün derin yeri. Su birikintisi.
- Bögühan, T.** Uygur hükümdarları sülâlesinin kökleri ile ilgili olarak Alâaddin Cüveyni tarafından tespit edilmiş efsanenin kahramanı. Bögü-Han Tegin.
- Böke, T.** Kahraman, güçlü kimse. Önder, başkan, reis. Kabadayı, cesur efe. Güreşçi, pehlivan.
- Bölükbaşı, T.** Askerlikte takımlardan oluşan, üçü veya dördü bir tabur oluşturan ve öbür birliklerin temeli sayılan birliğin başı.
- Börü, T.** Kurt. Yiğit, bahadır, cesur.
- Börübars, T.** Börü-bars.
- Börübay, T.** Börü-bay.
- Börübey, T.** Börü-bey.
- Börühan, T.** Börü-han.
- Börübars, T.** Börü-bars.
- Börteçine, T.** Eski tarihçilere göre Türkleri Ergenekon'dan kurtaran demircinin adı.
- Buç, T.** Son, uç.
- Budak, T.** İnce ve küçük dal. Ağaç gövdesinde tomurcuk çıkacak yuvarlak boğum.

- Budun, T.** Halk, kavim, ulus.
- Budunal, T.** Budun-al.
- Budunalp, T.** Budun-alp.
- Buğday, T.** Tohumu ekmek yapımında kullanılan bitki.
- Buğra, T.** Erkek deve, erkek turna.
- Buğrahan, T.** İlk İslâm devletlerini kuran Türk hükümdarlarından bazılarına verilen ad
- Buhari, A.** Buharalı
- Buka, M.** Altınordu Devletinin ilk devirlerinde yaşamış Moğol asılzadesi. **A.** Ülke, yer. Büyük bina. Ben, benek.
- Bukahana, T.** Boğa han.
- Bulak, T.** Kaynak, pınar, çeşme.
- Bulaçaban, T.** Peçenek Türkleri'nin altıncı kabilesi. Alaca atları olan Çaban kabilesi anlamındadır.
- Bulak, T.** Pınar, su kaynağı.
- Bulan, T.** Musevî Hazar kağanı.
- Bulgan, T.** Olgun, bilgili, görgülü, hoşgörülü kimse.
- Bulmak, T.** Ararken elde etmek, rastlamak.
- Bulmuş, T.** Bulmuş.
- Bulucu, T.** Arayıp bulan, bulma işini yapan kimse.
- Buluş, T.** Bulmak eylemi, tarzı. Keşif, icat.
- Bulut, T.** Havadaki su buharının yükselip yoğunlaşmasıyla oluşan su damlacıkları birikintisi.
- Bumin, T.** Baykuş. Tümen. Gök-türk hakanı.
- Burak, A.** Berk kelimesinden (yıldırım) türetilmiştir. Cennet atları. Peygamberimiz'in (s.a.s.) miraçtaki binitinin ismi.
- Burç, A.** Kale, hisar çıkıntısı, kule. Güneş sisteminin ayrıldığı on iki kısımdan biri. Dallardaki taze yaprak ve filiz. Kayalık sarp yamaç.
- Burçak, T.** Baklagillerden, taneleri yemiş olarak kullanılan bir bitki.
- Burgu, T.** Çevirerek delik açmaya yarayan alet.
- Burhan, A.** Bir şeyi ispat etme aracı, delil, hüccet, hakkı batıldan, doğruyu yanlıştan ayıran delil. İlahî aydınlık, kutsal ışık.
- Burhaneddin, A.** Dinin delili, Hak yolu gösteren kişi.
- Burkay, T.** Buruk ay
- Burugund, T.** Hunlara bağlı bir Türk kavmi.
- Buyan, T.** Mutluluk, uğur, talih. İyi biliş, sevap.
- Buya, F.** Güzel kokulu.
- Buyruk, T.** Belirli bir davranışta bulunmaya zorlayıcı güç. Egemen. Emir. Kendi başına hareket eden.
- Buyrukalp, T.** Buyruk-alp.

Buyrukata, T. Buyruk-ata.

Buyrukbay, T. Buyruk-bay.

Buyrukhan, T. Buyruk-han

Büceyr, A. Ashap, etibba.

Bügdüz, T. Yirmi dört Oğuz boyunun Üçok koluna mensup boy.

Büge, T. Bkz. Büve.

Bük, T. Akarsu kıyılarındaki verimli tarlalar. Ova ve dere kıyılarındaki çalı ve diken topluluğu. Sık ağaçlık, orman.

Büke, T. Pehlivan bilgili, zeki kişi. Ejderha.

Bülend, F. Yüksek, uzun, ala, ulu.

Bün, F. Dip, temel, kök, kütük.

Bünyamin, A. Yakup'un (as) küçük oğlu.

Bürge, T. Bir yerde duramayan canlı, taşkın kimse. Keklik. Bahşiş, armağan.

Bürkan, A. Volkan, yanardağ.

Bürke, T. Martı kuşu, kurbağa, havuz, küçük göl.

Bürküt, T. Kartal.

Büve, T. Büyük, ısırgan bir sinek.

C

- Cabbar, A.** Zorlayan, cebreden. Kuvvet ve kudret sahibi Allah. Gökyüzünün güneyinde bulunan bir yıldız kümesi.
- Cabgu, T.** Efendi, bey; ileri gelen, saygın kimse.
- Cabir, A.** Zor kullanan, cebreden, zorlayan. Galip gelen. Aziz ve kuvvetli olan.
- Cafer, A.** Küçük akarsu, dere, çay.
- Cahid, A.** Gayretli, çalışan. Cihad eden. Cehdeden, elinden geldiği kadar çalışan.
- Cahiz, A.** Gözü pek, yürekli, cesur.
- Calp, T.** Güçlü, kuvvetli, gayretli.
- Can, F.** Ruh. Cesedin diriliğini sağlayan öz. Gönül. Çok içten, sevimli, şirin kimse.
- Canalp, F.T.** Özünde yiğitlik, güçlülük olan kimse, cana yakın yiğit. Can ve Alp kelimelerinin birleşimi.
- Canaltay, F.T.** Can-altay.
- Canay, F.T.** Ay gibi temiz, saf, parlak kimse.
- Canaydın, F.T.** Özü temiz, aydınlık ruhlu kimse.
- Canbay, F.T.** Can-bay.
- Canberk, F.T.** Sert kişi, sağlam kişi, canı sağlam
- Canbey, F.T.** Can-bey.
- Candan, F.T.** İçten, yürekte, samimi.
- Candaner, F.T.** İçten, samimi, dost kimse.
- Canlar, F.** Canlı, diri. Koruyucu, muhafız.
- Candeğer, F.T.** Uğrunda can verilecek kadar güzel, değerli, sevilen.
- Candemir, F.T.** Özü güçlü, demir gibi sağlam kişilikli.
- Canel, F.T.** İçten uzatılan el, dostluk eli.

- Caner, F.T.** Yürekten sevilecek kimse. Delikanlı, genç, dinamik. Can ve er kelimelerinden birleşik isim.
- Canfer, F.** Aydın bilgili. Güçlü saygın.
- Cangür, T.** Canlı, neşeli kimse.
- Canib, A.** Yabancı, garip.
- Cankan, F.T.** Soyu temiz, asil kimse.
- Cankat, F.T.** Cana can kat katmaktan buyruk, ailemize can katasın.
- Cankut, F.T.** Kutlu kimse, uğurlu can. Kişinin mutluluğu talihi, şansı, uğuru. Mutlu, talihli kimse.
- Canöz, F.** Can-öz. Kişinin özü.
- Canpolat, F.T.** Canı polat gibi sağlam, canlı, çelik gibi kimse.
- Cansen, F.T.** Sen cansın, sevi lensin.
- Cansoy, F.T.** Asil, soylu, cana yakın.
- Cansu, F.** Can-su. Can suyu, yağam veren su.
- Cantaş, F.** Can-taş.
- Cantekin, F.T.** Biricik can, can şehzade.
- Cantürk, F.T.** İyi hasletlere sahip Türk.
- Canyurt, F.** Can-yurt.
- Caran, T.** Güzel kokan bir tür çiçek.
- Carullah, A.** Mekke'ye gidip orada oturan kimse.
- Cav, T.** Ün, şöhret.
- Cavid, F.** Devamlı, sonsuz, bâkî, daimi, ebedi.
- Cavlı, T.** Ünlü, meşhur. Tatlı.
- Cazim, A.** Karar veren, kesen, kestirip atan.
- Cebe, T.** Zırh, zırhlı giysi. Savaşla ilgili silâh ve araçlar.
- Cebealp, T.** Cebe-alp.
- Cebesoy, T.** Cebe-soy.
- Cehdi, A.** Uğraşan, çalışan.
- Celâl, A.** Büyüklük, ululuk, azamet. Hiddet, öfke.
- Celalettin, Celaleddin, A.** Din için öfkelenme, Dini savunan. Dinin ululadığı, övdüğü, dinin ulusu.
- Celasun, T.** Kahraman, cesur, atak, delikanlı, yiğit. Genç sağlıklı, gürbüz.
- Celîl, A.** Ululuk ve büyüklük sahibi, Allah'ın güzel isimlerinden. Büyük, ulu.
- Celilay, T.A.** Celil-ay. Ulu, yüce ay.
- Cem, A.** Toplanma, bir araya getirme. Hükümdar. Şah.
- Cemal, A.** Yüz, yüz güzelliği, zahiri ve batınî güzellik. Allah'ın rahmetle tecellisi. Allah'ın lütuf, ihsan, rıza sıfatlarının karşılığı.
- Cemaleddin, A.** Dinin nuru, yüzü.
- Cemil, A.** Güzel. Allah'ın sıfatlarından biri.

- Cenab, A.** Şerefli, hürmetli
- Cengel, F.** Orman.
- Cengiz, T.** Güçlü, kuvvetli, savaşçı.
- Cesim, A.** İri, büyük.
- Cesur, A.** Cesaretli, yürekli, yiğit, gözüpek, atılgan.
- Cetik, T.** Olgun.
- Cevad, A.** Cömert, bağışlayan.
- Cevahir, A.** Değerli süs taşları, mücevherler.
- Cevan, F.** Genç.
- Cevanşir, F.** Genç aslan.
- Cevat, A.** Cömert, eli açık.
- Cevdet, A.** Olgunluk, güzellik. Kusursuzluk.
- Cevher, A.** Öz, maya. Başlı başına, kendiliğinden olan. Tıynet, cibilliyet, soydan gelen, haslet, tabii istidat. Kıymetli taş. Ebcet hesabında yalnız noktalı harfleri hesaplamaya dayanan tarih düşürme şekli. Kılıç namalusuna yapılan menevişli süs.
- Ceval, A.** Koşan, dolaşan, hareket eden, canlı.
- Ceyhan, T.** Güney Anadolu'da Toroslar'dan doğan ve Akdeniz'e dökülen nehir.
- Ceyhun, T.** Orta Asya'da bir ırmak.
- Cezlan, A.** Mutlu.
- Cezmi, A.** Sözünden dönmez, kararlı.
- Cihad, A.** Din uğrunda düşmanla savaşma.
- Cihan, F.** Dünya, âlem, kainat, yeryüzü, yer küresi. Dünyada yaşayan insanların tümü.
- Cihanefruz, F.** Dünyayı parlatan, aydınlatan.
- Cihangir, F.** Dünyaya hükmeden, dünyaya egemen olan, dünyayı zabteden kimse.
- Cilasun, T.** Babayiğit, boylu, boslu, delikanlı, gürbüz.
- Cindoruk, T.** En yüksek yer, zirve.
- Cinuçen, T.** Üstün, galip, zafer kazanmış.
- Civan, F.** Genç, Delikanlı, Yakışıklı.
- Civanşir, F.** Genç aslan.
- Coşan, T.** Coşku duyan, heyecanlı.
- Coşku, T.** Olağanüstü bir biçimde kendini gösteren duygu yükselmesi, heyecan.
- Coşkun, T.** Coşkulu, coşmuş, galeyana gelmiş. Duyarlı, aşırı hareketli.
- Coşkuner, T.** Coşan kimse.
- Coşkunsu, T.** Coşkun-su.
- Cumali, A.** Cuma-ali. Cuma günü doğan çocuk.
- Cumhur, A.** Millet, halk.
- Cübeyr, A.** Küçük kahraman, küçük yiğit.
- Cüneyd, Cüneyt, A.** Genç savaşçı, küçük asker, askercik.

Ç

- Çaba**, T. Bir işte iyi bir sonuca ulaşmak için harcanan güç.
- Çabar**, T. Haberci, salıkçı.
- Çabuk**, F. Az zamanda, kısa zamanda, seri olarak.
- Çabuker**, F.T. Hızlı, süratli asker.
- Çağ**, T. Başı ve sonu belli olan ve bir özellik taşıyan, kimi zaman, birkaç.
- Çağaçar**, T. Çağ açacak kimse.
- Çağakan**, T. Çağı yakalayan, çağdaş.
- Çağan**, T. Mutlu gün, bayram.
- Çağanak**, T. Körfez, liman.
- Çağatay**, T. Yavru at, tay.
- Çağay**, T. Çağ-ay.
- Çağbay**, T. Çağ-bay.
- Çağdaş**, T. Aynı zamanda yaşayan, çağımıza uygun, çağımıza yaraşır.
- Çağıl**, T. Çağ ile ilgili, çakıl
- Çağın**, T. Yıldırım, şimşek.
- Çağkan**, T. Çağ-kan. Canlı, dinamik, çalışkan.
- Çağkar**, T. Canlı, dinamik, çalışkan.
- Çağlam**, T. Çağlayan.
- Çağlar**, T. Çağlayan.
- Çağlayan**, T. Bir akarsuyun yükseklerden köpürerek düştüğü yer, çavlan.
- Çağlayangil**, T. Türkçe'de "gil" eki "topluluk" anlamına gelmektedir. Çağlayan akarsular topluluğu.
- Çağlantürk**, T. Çağlayan Türk.
- Çağman**, T. Çağdaş kimse, çağın insanı.
- Çağrı**, T. Birini çağırma, davet. Doğan kuşu, çakır kuşu. Rütbe, ünvan, san.
- Çağrıbeğ**, T. Çağrı-beğ.

- Çağritegin, T.** Çağrı-tegin.
- Çaka, T.** Oğuzların Çavuldur boyundan Türk beyi.
- Çakabeğ, T.** Çaka-beğ.
- Çakar, T.** Kıvılcım. Şişek. Yaman, gün görmüş geçirmiş kimse.
- Çakı, T.** Bir veya birkaç bıçağı olan, bıçakları gövdesinin içine katlanarak kapanabilen küçük kesici alet.
- Çakıcı, T.** Çakı yapan veya satan kimse.
- Çakın, T.** Şimşek, kıvılcım. Mavi gözlü.
- Çakır, T.** Doğan ya da atmaca-ya benzeyen bir avcı kuş, ela gözlü kimse.
- Çakırca, T.** Çakıra benzeyen.
- Çakırer, T.** Çakır-er.
- Çakırkağan, T.** Çakır-kağan.
- Çakmak, T.** Taşa vurulup kıvılcım çıkarılan çelik parçası. Tutuşturma aygıtı.
- Çakman, T.** Amacına erişen, ulaşan kimse. Süt mavisı.
- Çakmur, T.** Yarı uykulu bakış. Sert taş.
- Çalapkulu, T.** Allah kulu, Abdullah.
- Çalğan, T.** Yatağı taşlık olan ve gürültüyle akan su.
- Çalın, T.** Ateş çakmağı. Çiy, kırağı.
- Çalışkan, T.** Çok çalışan, çalışmayı seven.
- Çalkara, T.** Doğan türünden bir kuş.
- Çaltı, T.** Diken, çalı. Küçük ve dikenli orman. Akasya. Engel. Kuytu yer. Hızlı, çevik.
- Çandar, T.** Osmanlı İmparatorluğu tarihinde sadrazamlar ve kazaskerler yetiştirmiş büyük bir ailenin adı.
- Çanga, T.** Soylu.
- Çapa, İta.** Tarla veya bahçelerde toprağı işlemek için kullanılan ağaç saplı, eğik kenarlı kazı aleti.
- Çapan, T.** Ceket. Engelli, tehlikeli. Dügün yemeğı yapan aşçı. Alkış, el çırpma.
- Çapar, T.** Sarışın, mavi gözlü, çilli, insan. Kula renkli hayvan. Çiçek bozuğı yüz. Huysuz, ters adam. Cesur.
- Çaplı, T.** Çapı olan, geniş enli.
- Çarık, T.** Kenarları kıvrılıp iki ucu dikilerek yapılan pabuç.
- Çaruklu, T.** Kaşgarlı Mahmud'un Divan'ında andığı iki Oğuz boyundan biri.
- Çav, T.** Ün, şöhret, şan. İz, eser. Güneşin buluttan sıyrılmış durumu. Yüksek ses. Haber.
- Çavaş, T.** Güneş. Güneşli yer. Güney.

- Çavdar, T.** Buğdaygillerden, bir çok türü bulunan, yıllık, boylu bir bitki.
- Çavlan, T.** Büyük çağlayan.
- Çavlı, T.** Ava alıştırlmamış doğan.
- Çavuş, T.** Orduda onbaşidan sonra gelen, görevi manga komutanlığı olan erbaş. Kılavuz.
- Çaykara, T.** Çay kıyılarında çıkan kaynak, pınar. Kumsal, nehir yatağı.
- Çaylan, T.** Çay ve ırmağın geçit yeri. Kumsal, kumlu yer. Çakıllı yer.
- Çaysu, T.** Çay-su.
- Çeber, T.** El işlerinde usta, dikkatli, becerikli kimse. Açık göz, cesur.
- Çebiç, T.** Bir yaşındaki keçi yavrusu. Yüklenmiş bağ çubuğu.
- Çekim, T.** Güzel ve muntazam görünüş. Güç, takat. Çam yaprağı. Çam kozalağı.
- Çekin, T.** Meşe ağaçlarında olan iri bir çeşit meyve. Bağ çubuklarının açılmak üzere bulunan gözlerini bittin korumak için kullanılan ökse.
- Çekül, T.** Yerçekimi doğrultusunu belirtmek için kullanılan, ucuna ağırlık bağlanmış alet.
- Çelebi, S.** Efendi, nazik ve kibar. Şehir terbiyesi almış okuryazar kimse.
- Çelen, T.** Yakışıklı delikanlı. Tepelerin kar tutmayan kuytu yeri. Açık göz, becerikli, kurnaz. Evlerin dışında bulunan saçak.
- Çelgi, T.** Çene altından bağlanarak kullanılan ve yazın başı sıcağından korumak için kullanılan örtü.
- Çelik, T.** Su verilip sertleştirilen demir, Polat.
- Çelikbaş, T.** Çelik-baş.
- Çelikel, T.** Çelik gibi güçlü el.
- Çeliker, T.** Çelik gibi güçlü kimse.
- Çelikhan, T.** Güçlü hakan, yönetici.
- Çelikkan, T.** Güçlü soydan gelen kimse.
- Çeliktaş, T.** Çelik-taş.
- Çelikyay, T.** Güçlü, kuvvetli.
- Çepni, T.** Dağ köylüsü. Oğuzların Üçok koluna bağlı bir Türk Boyu.
- Çeri, T.** Asker, ordu. Savaş.
- Çerme, T.** Çay kıyılarında sulu ve yeşil yer. Akarsuların topraktan çıkan sızıntısı. Kaynak.
- Çetin, T.** Sert, inatçı, erişilmez.
- Çetinalp, T.** Zorlu ve yiğit, sert yiğit
- Çetinay, T.** Çetin-ay.
- Çetinel, T.** Çetin-el.

- Çetiner, T. Çetin-er.
Çetinkaya, T. Çetin-kaya
Çetinöz, T. Çetin-öz.
Çetinsoy, T. Çetin-soy.
Çetinsu, T. Çetin-su.
Çetintaş, T. Çetin-taş.
Çetintürk, T. Çetin-Türk.
Çetinyiğit, T. Çetin-yiğit.
Çevik, T. Kolaylıkla, çabuklukla
davranan, hareketleri hızlı, canlı.
Çevikel, T. Çevik-el.
Çeviker, T. Çevik-er.
Çeviköz, T. Çevik-öz.
Çıdal, T. Sabır.
Çığal, T. Cennet kuşu. Horoz
vb. kuş cinsi hayvanların
kuyruğunda bulunan en gös-
terişli kısım.
Çığır, T. Çığın kar üzerinde aç-
tığı yol. İz. Taşlı yol, patika.
Yenilikçi akım.
Çınar, T. Boyu otuz metreyi bu-
lan, uzun yıllar yaşayan, geniş
yapraklı ağaç.
Çıray, T. Yüz çizgileri, yüz güzel-
liği. Beniz, yüz. İnsan resmi.
Çiğlez, T. Yakışıklı, ince, uzun
boylu.
Çinel, T. Doğru, dürüst, namuslu
kimse.
Çinerk, T. Çin-erk. Doğru yolda
kullanılan güç.
- Çintan, T. Sabah vakti.
Çintay, T. Çin-tay. Soylu at.
Çinuçin, T. Üstün, galip, zafer
kazanmış.
Çıray, F. Yüz çizgileri, yüz güzel-
liği. Yüz, surat.
Çoğuş, T. Güneş.
Çokan, T. Dağın doruğu. Zirveye
ulaşan.
Çoker, T. Çok yiğit.
Çokman, T. Topuz, güzr.
Çolpan, T. Çoban yıldızı. Zühre,
Venüs.
Çomak, T. Değnek.
Çora, T. Bir tür toprak. Çorba.
Çorabatır, T. Kazan kahramanla-
rından.
Çormağun, T. Moğol kumanda-
nı.
Çotur, T. Yassı.
Çulpan, T. Bkz. Çolpan.
Çuvaş, T. Güneş. Güneşli yer.
Açık hava. Çadır. Rusya'da ya-
şayan bir Türk kavminin adı.

D

- Dağ, T.** Çevresindeki araziye göre çok yüksek olan toprak, kaya veya kumdan tepe. Orman.
- Dağhan, T.** Oğuz Han'ın beşinci oğlu.
- Dağkağan, T.** Dağ-kağan.
- Dağtekin, T.** Dağ-tekin.
- Dahhak, A.** Çok gülen. Çok gülücü.
- Dakak, T.** Selçuklu İmparatorluğu'nun kurucusu Selçuk beyin babası.
- Dalan, T.** Dal gibi olan, dal gibi ince yapılı.
- Dalay, T.** Deniz.
- Dalayer, T.** Dalay-er. Deniz adamı.
- Daldal, T.** Kahraman, yiğit.
- Daldiken, T.** Dal-diken.
- Dalkılıç, T.** Kılıcını çekmiş olan.
- Dalokay, T.** Herkesin beğendiği, hoşça giden.
- Dalyan, T.** Deniz, göl ve nehirlerde kıyılara yakın kurulan büyük balık avlama yeri. Denizde yüzeye yakın yosunlu kaya. Deniz kıyılarında ve denizin dibinde dalgalı biçimde görülen kum.
- Damar, T.** Canlı varlıklarda kan dolaşımına yarayan kanal. Yer altında belli bir maden alanı. Huy, yaratılış. Tür.
- Dânâ, F.** Bilen, bilgili, zeki kimse.
- Dâniş, F.** Bilim, bilgi, ilim, bilgi alma.
- Danişmend, F.** Akıl danışılan. Bir Selçuklu komutanı.
- Danyal, İ.** Kutsal kitapta adı geçen İsrail peygamberi. İbrani-ce'da bu ad "Tanrı benim yargıcımıdır" anlamındadır.
- Daver, F.** Doğru, âdil hükümdar, vezir, vali. hâkim.
- Davran, T.** Hazır ol, hazırlan anlamında kullanılır. İşe giriş, el

- at, başla anlamında kullanılır.
Hazırlık.
- Davud, İ.** Kendisine kitap olarak Zebur gönderilen büyük peygamber.
- Dayar, T.** Hazır, hazırlanmış.
- Daylak, T.** Sakalı, bıyığı çıkmamış delikanlı. İnce uzun boylu kimse.
- Değer, T.** Yüksek nitelik. Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse. Bir şeyin önemini belirten ölçü, karşılık.
- Demir, T.** Yeraltından çıkarılan, çeşitli işlerde kullanılan dayanıklı bir maden, bu madenden yapılmış olan.
- Demiralp, T.** Demir gibi sağlam yiğit.
- Demiray, T.** Demir gibi sağlam ve ay gibi güzel.
- Demirbakaç, T.** Demir-bakaç.
- Demirboğa, T.** Demir-boğa.
- Demircan, T.** Demir gibi sağlam kimse.
- Demirdirek, T.** Demir-direk.
- Demirel, T.** Demir-el. Demir gibi güçlü eli olan.
- Demirer, T.** Demir gibi güçlü kimse.
- Demirgüç, T.** Demir-güç. Demir gibi güçlü kimse.
- Demirhan, Güçlü** hükümdar.
- Demirkağan, T.** Demir-kağan.
- Demirkan, T.** Sağlam ve güçlü kan
- Demirkazık, T.** Demir-kazık.
- Demirkoç, T.** Demir-koç.
- Demiröz, T.** Özü demir gibi güçlü olan.
- Demirtaş, T.** Demir-taş.
- Dengiz, T.** Deniz.
- Deniz, T.** Yeryüzünün büyük bölümünü kaplayan çok geniş ve tuzlu su.
- Denizalp, T.** Yiğit denizci.
- Denizcan, T.** Deniz-can.
- Denizer, T.** Deniz adamı, denizci.
- Denizmen, T.** Deniz adamı, denizci.
- Denkel, T.** Denk-el.
- Denker, T.** Denk-er. Ölçülü, uyumlu kimse.
- Denktaş, T.** Akran, aynı yaşta bulunan kimse, yaşıt. Haktan yana olan, âdil.
- Deren, T.** Tırmık da denilen bir tarım aracı; ekini biçip toplayan, derleyen.
- Derin, T.** Dibi, yüzeyin ya da ağızından uzak olan, çok içten gelen ve içe işleyen kendi türünde son derecesine ulaşmış, derinliği olan.
- Derman, F.** İlâç. Çare. Takat, kuvvet, güç.

- Dersu, T.** Hepsi, kâmilen, baştan başa hep.
- Derviş, F.** Kendisini Allah'a ibadete vermiş.
- Devlet, A.** Talih, büyük rütbe.
- Devran, A.** Kader, talih, dünya.
- Dik, T.** Yatay bir düzleme göre yerçekimi doğrultusunda bulunan, eğik olmayan. Sert, aksi. Sert, kalın, tok.
- Dikalp, T.** Dik-alp.
- Dikay, T.** Dik-ay.
- Dikbaş, T.** Dik-baş. İnatçı, dik kafalı, direngen, gururlu kimse.
- Dikbay, T.** Dik-bay.
- Dikmen, T.** Koni biçiminde sivri tepe, dağların en yüksek yeri, doruk, dik, yerdeki orman, yayla, dikilerek oluşturulan ağaçlık, çam ve başka ağaçların gövdeleri, dik olan yer.
- Diksoy, T.** Dik-soy.
- Diktaş, T.** Dik-taş.
- Dilaver, F.** Cesur, yiğit, yürekli.
- Dilemre, F.** Dil-emre. Ana diline tutkun, dilini çok seven kimse.
- Dilercan, F.** Dilekte, istekte bulunan.
- Dilhan, F.** Samimi, içten konuşan.
- Dilmaç, T.** Tercüman.
- Dilmen, Dil** bilen kimse, dilci.
- Dilşah, F.** Gönül hükümdarı, şahı.
- Dinç, T.** Sağlıklı, güçlü, kuvvetli.
- Dinçalp, T.** Güçlü yiğit, güçlü ve yiğit.
- Dinçay, T.** Kuvvetli ay.
- Dinçel, T.** Dinç-el. Güçlü ve sağlıklı el.
- Dinçer, T.** Güçlü er, güçlü kimse.
- Dinçerk, T.** Güçlü kuvvetli kişi.
- Dinçkaya, T.** Dinç-kaya.
- Dinçol, T.** Dinç-ol. Güçlü ve sağlam ol.
- Dinçöz, T.** Dinç-öz. Özü güçlü ve sağlam olan.
- Dinçsan, T.** Dinç-san.
- Dinçtürk, T.** Sağlıklı, sağlam Türk, güçlü Türk.
- Direk, T.** Ağaç ve demir gibi maddelerden yapılan uzun ve kalın destek.
- Diren, T.** Karşı koy, dayan, harmanda sapsarı yaymaya yaranan, uzun çatallı, ağaçtan yapılmış bir tarım aracı.
- Diri, T.** Yaşamakta olan, canlı. Taze. Güçlü, zinde. Zengin, varlıklı.
- Diribaş, T.** Diri-baş. Açık göz, kurnaz.
- Dirican, T.** Diri-can. Güçlü, canlı kimse.
- Dirisoy, T.** Diri-soy.
- Dirlik, T.** Düzen içinde mutlu yaşam, mutluluk, sevinç, iyi geçinme, erinç

- Dirse, T.** Dede Korkut kitabında ki on iki hikâyeden ilkinde yer alan Boğaç Han'ın babası. Dirse Han.
- Dizdar, F.** Kale muhafızı; Osmanlı Devleti'nde kale merkez kumandanı.
- Dodurga, T.** Oğuz veya Türkmenlerin yirmi dört boyundan biri. Bilecik ilinin Bozüyük ilçesine bağlı bucak.
- Doğa, T.** Var olan her şeyin, canlı ve nesnelere türü. Deniz, dağ, ova, orman vb.nin oluşturduğu fiziksel dünya. Yaradılış ve yapı özelliklerinin tümü.
- Doğan, T.** Küçük kuşlarla beslenen, ava alıştırılarak kuş avında kullanılan, akdoğan, çakırdoğan, aladoğan gibi türleri olan bir kuş, şahin
- Doğanalp, Şahin** ve yiğit kimse
- Doğanarслан, T.** Doğan-arслан.
- Doğanay, T.** Ayın ilk günlerinde ay, yeni ay. Ayın ilk günleri doğan çocuklara ad olarak verilir.
- Doğanbey, T.** Doğan gibi atik ve cesur bey.
- Doğaner, T.** Güçlü, kuvvetli, yiğit.
- Doğangün, T.** Sabahın ilk ışıkları.
- Doğanhan, T.** Doğan-han.
- Doğantekin, T.** Doğan-tekin.
- Doğantan, T.** Doğan-tan. Şafak vakti.
- Doğantuğrul, T.** Doğan-tuğrul.
- Doğay, T.** Ayın doğması.
- Doğru, T.** Gerçek, yalan olmayan. Akla, mantığa uygun. Dürüst, namuslu, ahlâklı.
- Doğruel, T.** Doğru-el. Yalan söylemeyen, namuslu.
- Doğruer, T.** Doğru-er. Doğruluğuyla tanınan kimse.
- Doğruol, T.** Doğru-ol. Dürüst ve namuslu ol.
- Doğruöz, T.** Doğru-öz. Özü dürüst ve namuslu olan.
- Doğu, T.** Güneş'in doğduğu yön
- Doğuer, T.** Doğu yiğidi.
- Doğuhan, T.** Doğu ülkesinin hükümdarı, hakimi.
- Doğukağan, T.** Doğu-kağan.
- Doğukan, T.** Doğu-kan.
- Doğuş, T.** Doğma, doğma biçimi, yaratılış. Bir gök cisminin gözlem yerinin ufuk düzlemi üzerinde görünmesi.
- Dokuzoğuz, T.** Dokuz-oğuz.
- Dolgan, T.** Yakut topraklarının kuzey kısmında oturan Türkler.
- Dolun, T.** Dolgun, dolarak biçimi yuvarlaklaşmış, ayın ondördü.
- Dolunay, T.** Yuvarlaklaşmış ay, dolgunlaşmış ay. Ay'ın on dör-

- dü. Çok güzel kimse, ay gibi kimse
- Dora, T.** Doruk. Bir şeyin üst kısmı, yukarısı, tepe. En yüksek yer, uç.
- Doruk, T.** Dağların, tepelerin en yüksek noktası, tepe.
- Dorukhan, T.** Doruk-han.
- Dorukkan, T.** Doruk-kan.
- Dorukkurt, T.** Doruk-kurt.
- Dorukkut, T.** Doruk-kut.
- Doruktekin, T.** Doruk-tekin.
- Doruktepe, T.** Doruk-tepe.
- Döğer, T.** Oğuzların Bozok koluna bağlı olduğu kabul edilen boy.
- Dölek, T.** Ağırbaşlı, sakin, terbiyeli kimse. Uyanık, dikkatli. Eli işe yatkın, becerikli. Dürüst, mert. Güzel, iyi. Düz, engebesiz arazi. Verimli, boylu poslu.
- Dönmez, T.** Sözünden dönmeyen, dediğini yapan, azimli, kişilikli.
- Dönmezcan, T.** Dönmez-can.
- Dönmezer, T.** Dönmez-er. Sözünden dönmeyen.
- Dönmezsoy, T.** Dönmez-soy.
- Duman, T.** Bir maddenin yanmasıyla çıkan kara ve esmer renkli gaz.
- Dumlu, T.** Tek namlulu ve içine bir fişek konulabilen bir tüfek.
- Dumlupınar, T.** Dumlu-pınar.
- Dumrul, T.** Dede Korkut hikâyelerinde geçen bir kahramanın adı.
- Durak, T.** Durmak fiilinden. Genel taşıtların durmak zorunda olduğu yer. Hece ölçüsüyle yazılmış koşullarda ölçü kalıpları içindeki durma yeri.
- Duran, T.** Yaşayan, varlığını sürdüren. Dağ yolu. Kalan. Dingin, sakin, huzurlu.
- Duranay, T.** Duran-ay
- Duraner, T.** Duran-er.
- Duransoy, T.** Duran-soy.
- Durantekin, T.** Duran-tekin.
- Durmuş, T.** Çocuk yaşasın diye ailelerin verdiği isim.
- Dursun, T.** Çok yaşasın, uzun ömürlü olsun anlamındadır.
- Durualp, T.** Özü temiz yiğit.
- Durubay, T.** Duru-bay.
- Durukan, T.** Temiz kan, saf kan
- Durul, T.** Berraklaş, saf duruma gel anlamında kullanılır. Dibe çöken şey, tortu.
- Durusan, T.** Temiz olarak tanınmış kimse.
- Durutekin, T.** Duru-tekin.
- Durutürk, T.** Duru-Türk. Temiz, dürüst Türk.
- Dündar, F.** Arkayı gözeten, koruyan asker, artçı asker.
- Dündaralp, F.T.** Dündar-alp. Artçı yiğit.

E

- Eban, A.** Dost, ahbab.
- Ebecen, T.** Akıllı çocuk.
- Ebrar, A.** Hayır sahipleri, iyiler, dindarlar, özü-sözü doğru olanlar.
- Ebreş, A.** Benekli at.
- Ebubekir, A.** Bekir'in babası. Hulefa-i Raşidin'in ilki.
- Ebuzer, A.** Altın sahibi, servet ve zenginlik sahibi.
- Ece, T.** Başkan, ulu, ileri gelen. Ak sakallı ihtiyar. Arkadaş, dost.
- Ecebay, T.** Ece-bay.
- Ecebey, T.** Ece-bey.
- Ecehan, T.** Ece-han.
- Ecekan, T.** Ece-kan.
- Ecer, T.** Yeni, güzel, iyi.
- Ecevit, T.** Çevik, çalışkan, açık fikirli. Açık göz. Yaramaz. Sınırlı.
- Ecir, A.** Bir iş ya da emek karşılığı verilen şey, sevap, aziz sevgili.
- Ecmel, A.** En güzel, en yakışıklı.
- Ecved, A.** En iyi olan, eli açık, cömert.
- Edebali, T.** Osman Gazi'nin kayınbabası.
- Edgü, T.** İyi.
- Edgüalp, T.** İyi yiğit.
- Edgükan, T.** İyi soy.
- Edhem, A.** Karayağız.
- Edip, A.** Edepli, terbiyeli, zarif, nazik. Edebiyatla uğraşan.
- Ediz*, T.** Değerli, ulu, yüce, yüksek, dağların tepesi, doruk.
- Efdâl, A.** Çok faziletli, yüksek derecede. Tercihe şayan, müreccah.
- Efe, T.** Özellikle Batı Anadolu yiğidi, yiğit, zeybek, ağa, ağabey.
- Efekan, T.** Efe soyundan gelen.
- Efendi, T.** Sözü geçen, emirlerine uyulan. Sahip, malik. Saygı ünvanı.

- Efhem, A.** Çabuk anlayan. Zihni açık olan. Daha ulu, çok büyük şeref sahibi fehmetli.
- Efran, A.** Neşeli, keyifli, sevinçli.
- Efruz***, F. Şule, parlıtı. Aydınlatan, parlatan. Tutuşturan, yakan. Gösterişli güzel.
- Efser, F.** Taç. Subay.
- Ege, T.** Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her hâlden sorumlu olan kimse. Yaşça büyük, ulu. Sahip.
- Egemen, T.** Yönetimini kendi gücüyle, dışardan denetime bağlı kalmadan sürdüren, üstün, sözünü, geçiren.
- Eğilmez, T.** Başkasının baskısını ve üstünlüğünü kabul etmeyen, baş eğmeyen.
- Eğrek, T.** Dede Korkut'ta Serek'in kardeşi. Dinlenme yeri.
- Eğrim***, T. Su çevrintisi, burgaç.
- Eke, T.** Bilgili, deneyli, olgun. Kurnaz, açıkgöz. Bilmiş çocuk. Dahi.
- Ekemen, T.** Bilgili, görgülü, olgun kimse.
- Ekim***, T. Toprağa ürün ekme işi. Yılın onuncu ayı.
- Ekin***, T. Tahılın tohum olarak tarlaya atıldığı andan başlayarak harman oluncaya değin aldığı duruma verilen ad.
- Ekiner, T.** Ekin-er.
- Ekmel, A.** Mükemmel olan, en kamil ve kusursuz olan.
- Ekmeleddin, A.** Dinin en olgunu, en olgunlaştırdığı. Dinin tamamı.
- Ekrem, A.** Çok şeref sahibi, pek cömert. Çok onurlu.
- Elçi, T.** Başka bir devlet karşısında devletini temsil eden kişi. Sefir.
- Eldem, T.** Alışkın, ehil. Cana yakın.
- Eldemir, T.** Demir gibi güçlü el.
- Elibol, T.** Eliaçık, cömert.
- Elvan, A.** Renkler, Çok renkli.
- Emeç, T.** Hedef. Yamaç. Henüz memeden kesilmemiş buzağı. Su ve kara yosunlarının kökü andıran tutunma organı.
- Emin, A.** Korkusuz kimse, emniyette olan, inanan, güvenen. İnanılır, güvenilir. Şüpheye düşmeyen, kesin olarak bilen.
- Emir, A.** Bir kavmin, bir şehrin başı. Büyük bir hanedana mensup kimse. Peygamberimizin soyundan gelen. Kumandan.
- Emirhan, A.T.** Kavminin başında olan hükümdar.
- Emrah, F.** En şen, en şad.
- Emre, T.** Dost, arkadaş, sevdalı, tutkun, Hak aşığı.
- Emrullah, A.** Allah'ın emri.
- Ender, T.** Seyrek bulunan.
- Eneç, T.** Sel yarıntısı. Dağlarda kışın akıp, yazın kesilen kay-

- nağın yatağı. İki sırt arasındaki düz alan. Ufak tepe. Eğilim.
- Ener, T.** En yiğit, en kahraman kişi.
- Engin, T.** En olgun, çok olgun.
- Enes, A.** İnsan. Üns manasına da kullanılır ve vahşetin zıddıdır.
- Enfa, A.** Çok yararlı, daha çok faydalı.
- Engin, T.** Yüksek olmayan, düzey bakımından düşük, denizin, karasularından Uzakta bulunan geniş bölümü, ucu bucağı görünmeyecek denli geniş.
- Enginalp, T.** Değerli yiğit.
- Enginay, T.** Engin-ay.
- Enginer, T.** İyi, güzel, değerli insan.
- Enginiz, T.** İz bırakacak kadar değerli insan.
- Enginsoy, T.** Geniş soydan gelen.
- Enginsu, T.** Açık deniz.
- Engintalay, T.** Büyük deniz, okyanus.
- Engübin, T.** Bal.
- Engür, T.** Çok gür. Bereketli.
- Enis, A.** Cana yakın dost, sevgili.
- Enver, A.** Çok parlak, daha nurlu.
- Er, T.** Erkek. Kahraman, yiğit. Aşamasız asker.
- Eracar, T.** Becerikli erkek.
- Erakalın, T.** Alnı ak, dürüst erkek.
- Erakıncı, T.** Yiğit akıncı.
- Eraksan, T.** Temiz adlı yiğit.
- Eralkan, T.** Al kan taşıyan yiğit
- Eralp, T.** Yiğit erkek, yiğit kimse, yiğitler yiğidi
- Eraltay, T.** Altay dağlarından gelmiş yiğit.
- Eranıl, T.** Yiğitliğinle anıl, tanın.
- Eraslan, T.** Aslan gibi, güçlü kuvvetli erkek.
- Eratlı, T.** Er-atlı.
- Eray, T.** Erken ay, ilk ay, ayın ilk günlerinde doğan. Ay gibi yiğit.
- Eraydın, T.** Er-aydın. Aydın insan.
- Erbaş, T.** Er-baş.
- Erbaşat, T.** Er-başat.
- Erbatur, T.** Cesur, yiğit.
- Erbay, T.** Soylu, ünlü aileye mensup erkek.
- Erbelgin, T.** Açık yürekli erkek.
- Erberk, T.** Şimşek gibi yiğit.
- Erbil, T.** Er-bil.
- Erbilek, T.** Er-bilek.
- Erbilen, T.** Er-bilen.
- Erbilir, T.** Er-bilir.
- Erboğa, T.** Boğa gibi güçlü erkek.
- Erboy, T.** Yiğit soydan gelen.
- Erbuğ, T.** Yiğitler başı, komutan
- Ercan, T.F.** Korkusuz kişi, canlı, diri, sıhhatli erkek. Yiğit anlamında..
- Ercihan, T.F.** Cihanın tanıdığı erkek.
- Ercivan, T.F.** Genç erkek.
- Ercüment, F.** Haysiyetli, seçkin, saygın, şerefli.

- Erçelik**, T. Çelik gibi güçlü erkek.
- Erçetin**, T. Sert, güçlü erkek.
- Erçevik**, T. Çevik, hızlı erkek.
- Erdağ**, Dağ gibi er, dağ gibi yiğit
- Erdal**, T. Erken yeşeren dal, tek erkek, dal gibi uzun erkek.
- Erdem**,* T. Fazilet, liyakat, usta gemici, insanın ruhsal yetkinliği.
- Erdemalp**, T. Erdemli yiğit.
- Erdemer**, T. Erdemli kimse.
- Erdemir**, T. Demir gibi güçlü erkek.
- Erdemkağan**, T. Erdemli kağan, hükümdar.
- Erdemli**, T. Erdemli olan, faziletli.
- Erden**, T. İnsan eli değmemiş.
- Erdenalp**, T. Erden-alp. Temiz, doğru yiğit.
- Erdenay**, T. Erden-ay. Ay kadar temiz, el değmemiş.
- Erdener**, T. Erden-er. Temiz, dürüst kimse.
- Erdeşir**, T. Cesur, kahraman, aslan yürekli.
- Erdi**, T. Amacına ulaşan, erişen. Başakları olgunlaşmış ekin. Ermiş, veli.
- Erdibay**, T. Erdi-bay. Olgun, ermiş, saygın kimse.
- Erdibek**, T. Erdi-bek.
- Erdibey**, T. Erdi-bey. Olgun kimse.
- Erdil**, T. Er-dil.
- Erdilek**, T. Er-dilek.
- Erdin**, T. Ereğine ulaştın; Allah yolunda ermiş duruma geldin, olgunlaştın, yetiştin
- Erdinç**, T. Kuvvetli erkek. Dinç, güçlü kimse.
- Erdoğan**, T. Erken ya da yiğit doğan erkek çocuğu
- Erdoğdu**, T. Er-doğdu. Yiğit doğdu.
- Erdoğmuş**, T. Er-doğmuş.
- Erdönmez**, T. Sözünden dönmeyen, doğru sözlü.
- Erduran**, T. Er-duran.
- Erdurdu**, T. Er-durdu.
- Erdurmuş**, T. Er-durmuş.
- Erdursun**, T. Er-dursun.
- Erek**, T. Ulaşılmak istenen, arıdandan koşulan şey, amaç, erişilmek istenen sonuç.
- Erel**, T. Erkek eli, güçlü el.
- Erem**, T. Bir işe gönüllü, istekli olma.
- Eren**, T. Ermiş, yetişen, ulaşan, vasıl olan. İyi yetişmiş kişi, cesur, yiğit adam. Ermiş, koca, zevc, kişi, şahıs.
- Erenalp**, T. Eren-alp.
- Erenay**, T. Eren-ay.
- Erencan**, T. Eren-can.
- Erendemir**, T. Eren-demir.
- Erendiz**, T. Gezegenlerin en büyüğü ve güneşe yakınlık bakımından beşincisi, Jüpiter.

- Erengül**, T. Eren ve gül isimlerinden birleşik.
- Erenöz**, T. Eren-öz. Özü ermiş kimse.
- Erensoy**, T. Eren-soy.
- Erensü**, T. Eren-sü. Ermiş subay.
- Erentürk**, T. Eren-Türk.
- Erenuluğ**, T. Eren-uluğ. Ulu, yüce eren.
- Erer**, T. Ulaşır, kavuşur, amaçlarına erer anlamında kullanılır.
- Erez**, T. Buğday ve arpa tarlalarında yetişen delice otu da denilen bir bitki.
- Ergalip**, T. Er-galip. Üstün, yenen kimse.
- Ergazi**, T. Er-gazi.
- Ergeldi**, T. Er-geldi.
- Ergelen**, T. Er-gelen.
- Ergelmiş**, T. Er-gelmiş.
- Ergenç**, T. Genç erkek.
- Ergenekon**, T. Dağın en yüksek noktası, doruğu.
- Ergin**, T. Olmuş, olgunlaşmış yetişmiş.
- Erginay**, T. Olmuş ay, dolunay.
- Erginbay**, T. Ergin-bay. Olgun ve saygıdeğer kimse.
- Ergincan**, T. Olgun ruhlu kimse.
- Erginer**, T. Olgun erkek.
- Erginsoy**, T. Olgun kişilerin soyundan gelen.
- Ergintuğ**, T. Olgun kişinin tuğu.
- Erginalp**, T. Olgun yiğit.
- Ergök**, T. Gök gibi yiğit.
- Ergökmen**, T. Mavi gözlü, sanşın kimse.
- Ergönül**, T. Gönül eri, iyi insan.
- Ergun**, F. Sert başlı, oynak ve hızlı giden at.
- Ergunalp**, F. T. Hızlı, çevik, yiğit.
- Erguner**, F. T. Hızlı, çevik erkek.
- Ergüç**, T. Erkek gücü.
- Ergüden**, T. Yiğitlik eden erkek. Sevk ve idare kabiliyeti olan, lider.
- Ergüleç**, T. Güleryüzlü erkek.
- Ergümen**, T. Maksudına, isteğine kavuşan.
- Ergün**, T. Erken doğan güneş, yumuşak, uysal, sulu sepken, sulu kar.
- Ergüner**, T. Yumuşak huylu, uysal erkek.
- Ergüven**, T. Kendine güvenen.
- Ergüvenç**, T. Güven duyulan kimse.
- Erhan**, T. Adil, iyi hükümdar.
- Eriker**, T. Becerikli, yürekli adam.
- Erim**, T. Bir şeyin erişebileceği uzaklık, muştı, iyi bir şeye işaret olan durum, sevgi.
- Erimel**, T. Erim-el.
- Erimer**, T. Erim-er.
- Erimşah**, T. Erim-şah.

- Erinç***, T. Mutluluk içinde yaşama, dirlik.
- Erinçer**, T. Huzur veren kimse.
- Erip**, A. Akıllı, zeki kimse.
- Eripek**, T. Yumuşak, uysal erkek.
- Eris**, F. Zeki, uyanık, azılı.
- Eriş**, T. Amacına ulaş, isteğin olsun anlamında kullanılır. Olgun.
- Eriz**, T. Yiğidiz, erkeğiz, er izi, er yolu.
- Erk**, T. Yaptırma gücü, güç, sözü geçerlilik. Naz. Sevgi. İçtenlik.
- Erkal**, T. Erkek kal, adam olarak kal.
- Erkam**, A. Rakamlar, sayılar, yazılar.
- Erkan**, A. Bir topluluğun ileri gelenleri, büyükler, üstler. General ya da amiral aşamasındaki askerler. Yol, yöntem, âdet, usûl. Temel esaslar. Rükünler, direkler.
- Erkarıslan**, T. Erk-arslan.
- Erkaş**, T. Er-kaş.
- Erkaya**, T. Er-kaya. Kaya gibi güçlü erkek.
- Erke**, T. İşe çevrilebilen güç.
- Erkel**, T. Güçlü, kudretli el.
- Erkılıç**, T. Kılıç gibi keskin güçlü yiğit.
- Erkinay**, T. Çalışan erkek.
- Erkin**, T. Serbest, hür.
- Erkinel**, T. Erkin-el. Bağımsız el.
- Erkiner**, T. Bağımsız, özgür insan.
- Erkman**, T. Güçlü, etkili, sözü geçen kimse.
- Erkmen**, T. Güçlü kimse, güçlü erkek, sözü geçen kimse.
- Erkmenol**, T. Erkmen-ol. Güçlü, etkili ol anlamında kullanılır.
- Erkoç**, T. Güçlü, iriyarı erkek.
- Erksan**, T. Güçlü, etkili san, tanınmış ad.
- Erksoy**, T. Güçlü soydan gelen.
- Erksun**, T. Gücünü, kudretini göster.
- Erkul**, T. Erkek kul, güçlü kuvvetli adam, kul.
- Erkut**, T. Güçlü, dayanıklı erkek. Mübarek insan, kutlu insan.
- Erkutay**, T. Kutlu ayda doğan erkek.
- Erman**, T. Er kişi, yiğit kişi.
- Ermutlu**, T. Er-mutlu. Mutlu erkek.
- Ernoyan**, T. Yiğit başkomutan.
- Eroğuz**, T. Yiğit kimse.
- Erokay**, T. Seçkin, beğenilen erkek.
- Erol**, T. Yiğit erkek ol, sözünde dur.
- Eronat**, T. Er-onat. Dürüst, güvenilir, iyi erkek.
- Erozan**, T. Erkek ozan, şair.
- Eröz**, T. Özü erkek, yiğit olan.
- Ersal**, T. Yiğitliğinle tanın.
- Ersan**, T. Adıyla, sanıyla ünlenmiş kişi.

- Erseç**, T. Seçkin yiğit ol.
Erseven, T. Er-seven.
Ersever, T. Ersever.
Ersezer, T. Kavrayışı güçlü erkek.
Ersin, T. Yiğitsin, erkeksin. Erişsin, ulaşsın, gelişsin, yetişsin, olgunlaşsın.
Ersöz, T. Yiğit sözlü.
Ersu, T. Er-su.
Ersun, T. Er-sun.
Ersunal, T. Er-sun-al.
Ersü, T. Er-sü. Yiğit asker, yiğit subay.
Erşad, T.F. Sevinçli, mutlu erkek.
Erşahin, T. Erkek şahin, kuş.
Erşan, T. Yiğitliğiyle tanınmış, ünlenmiş erkek.
Erşed, A. Reşid, ergin olan, doğru yola daha yakın, hareket hattı daha iyi olan.
Erşen, T. Mutlu, neşeli erkek.
Ertan, T. İlk tan ağarması
Ertaş, T. Taş gibi erkek.
Ertaylan, T. Yiğit ve uzun boylu kimse
Erte, T. Sonraki, gün; şafak sökme zamanı; herhangi bir işteki ilk başarı
Ertegin, T. Yiğit ve tek, yiğit ve biricik, biricik yiğit, yiğit prens
Erten, T. Erkek tenli. Sabah güneşin doğduğu zaman. Gün.
Ertim, T. Peçeneklerin üç asıl boyundan biri.
Ertin, T. Er-tin.
Ertिंगü, T. Olağanüstü görülmemiş.
Ertok, T. Gözü, gönlü tok yiğit.
Ertöre, T. Törelere olan yiğit.
Ertugay, T. Er-tugay.
Ertuğ, T. Sorguç tutan erkek.
Ertuğrul, T. Temiz yürekli, doğru erkek.
Ertunç, T. Tunç renkli erkek. Tunç madeni gibi güçlü kuvvetli erkek.
Ertunga, T. Yiğit hakan. Uygur yazıtlarında geçen Türk adı.
Ertürk, T. Yiğit Türk, erkek Türk
Ertüzün, T. Er-tüzün.
Erün, T. Yiğit diye tanınan, ünlü yiğit.
Erüstün, T. Üstün erkek.
Erva, A. Çok güzel genç. Son derece cesur ve yiğit adam.
Eryalçın, T. Sert, güçlü, boyun eğmez yiğit.
Eryaman, T. Güçlü, becerikli.
Eryavuz, T. Yürekli, korkusuz.
Eryetiş, T. Erken gel.
Eryıldız, T. Yıldız gibi parlak yiğit.
Eryiğit, T. Yiğit erkek.
Erzade, T.F. Yiğit oğlu.
Esad, **Esat**, A. Çok hayırlı, çok mutlu.
Esad Şerif, A. En mutlu ve şerefli
Ese, T. Rüzgâr.

- Esen***, T. Hiçbir sakatlığı olmayan, sağlık ve mutluluk içinde olan sağlıklı Barış. Rüzgâr. Veda.
- Esenbay**, T. Esen-bay. Sağlıklı, rahat kimse.
- Esenboğa**, T. Esen-boğa.
- Esendemir**, T. Esen-demir.
- Esener**, T. Sağlıklı yiğit.
- Esenkaya**, T. Esen-kaya.
- Esentürk**, T. Sağlıklı Türk.
- Eser**, T.A. Yel, sert esen yel; tesir, etki, gitmiş veya geçmişten izler.
- Esim**, T. Rüzgârın esişi.
- Eskin**, T. Rüzgâr. Fırtına. Karla dolan ve düz yerden ayırt edilemeyen çukur.
- Eslek**, T. Çalışkan, gayretli. Yumuşak başlı, uysal. Atik, çevik.
- Eslem**, A. En selâmatli, en emin, en doğru yol. Kendisini bütünüyle Allah'ın dinine adanmış, Silm'e girmiş mümin.
- Esmen**, T. Esen yel gibi kimse
- Eşca**, A. En cesur, en yiğit kişi.
- Eşfak**, A. Çok şefkatli, çok seven kimse.
- Eşref**, A. Şerefli, aziz, daha şerefli, çok onurlu, çok aziz, pek muhterem.
- Ethem**, A. Kara yağız
- Eti**, T. M.Ö. 1900-1200 yılları arasında Anadolu'da büyük bir Uygarlık kurmuş olan Orta Asyalı bir ulus.
- Evfa**, A. Daha vefalı, cana yakın, sözünde duran.
- Evgin**, T. Aceleci, telâşlı.
- Evre**, T. Bir olayda birbiri ardınca gelen değişik durumların her biri, alınan yol aşama.
- Evren**, T. Var olan her şey, bütün varlıkların oluşturduğu bütün, kainat, dünya.
- Eymen**, A. Daha uğurlu, çok talihli, hayırlı, kutlu.
- Eymir**, T. İç Anadolu bölgesinde Yozgat ili, Sorgun ilçesinde bucak. Balıkesir ili Havran ilçesinde köy. Oğuz boyu.
- Eyüp**, A. Sabırlı. Dönen, pişman olan, günahlarına tevbe eden. Kur'ân'da adı geçen peygamberlerden. Güzel sabır sahibi.
- Ezgü**, T. İyi kimse.
- Ezgütegin**, T. Ezgü-tekin.

F

- Fadıl, A.** Erdemli, faziletli.
- Fahamet, A.** Büyüklük, ululuk. Saygınlık, değer, onur.
- Fâhim, A.** Akıllı, anlayışlı, kavrayışlı. Ulu, büyük, sözü dinlenir kişi.
- Fahreddin, A.** Dinin övdüğü, seçkin. Türkçe'de d/t değişimi olmaktadır.
- Fahri, A.** Karşılık beklemeden yapılan iş.
- Faik, A.** Manevi olarak üstün, seçkin.
- Fârih, A.** Neşeli, sevinçli.
- Farik, A.** Ayıran, ayırıcı. Bir şeyi benzerlerinden ayırmaya yarayan özellik.
- Fâris, A.** Atlı, süvari, binici, ata binmekte maharetli. Ferasetli, anlayışlı.
- Faruk, A.** Doğruyu yanlıştan ayıran.
- Fatih, A.** Fetheden açan. Bir ülkeyi, şehri veya kaleyi zapteden kimse.
- Fatin, A.** Zeki, anlayışlı. Zihni açık, kavrayışlı, uyanık.
- Faysal, A.** Keskin hüküm, karar. Halletme, neticelendirme. Keskin kılıç. Hakim.
- Fazıl, A.** Faziletli, fazilet sahibi. Erdemli, faik, üstün.
- Fazlı, A.** Erdemlilik, iyilik, değer, üstünlük, iyilik, fazilet, lütuf. Fazla, ziyade, artık, bâkî. İki sayının birbirinden olan farkları. İlim ve irfan sahibi. Âli cenablık, ihsan, cömert, olgunluk.
- Fecri, A.** Tan yeri ağarması.
- Fehham, A.** Zeki, çok çabuk kavrayan.
- Fehim, A.** Zeki, anlayışlı, pek çok anlayan.
- Fehmi, A.** Fehme mensup, fehim ile ilgili.
- Ferah, A.** Gönül açıklığı, sevinç, sevinme. Açık, aydınlık.
- Fercan, F.** Fer-can. Güçlü, parlak, canlı kişiliği olan kimse.
- Ferda, F.** Yarın. Gelecek.
- Ferdi, A.** Özel, şahsî, bireysel, tek başına.

- Ferec, A.** Gam, tasa ve sıkıntıdan kurtulma. Zafer.
- Ferhan,** Sevinçli, neşeli, mutlu.
- Ferhat, A.** Rahatlık, sevinç, neşe.
- Feridun, F.** Sekizinci gök.
- Ferhun, F.** Güçlü, şanlı soydan gelen kimse.
- Feridun, F.** Eşi olmayan, tek.
- Ferit, A.** Tek, eşsiz, eşi olmayan, kıyas kabul etmez, ölçüsüz, üstün.
- Ferruh, F.** Aydın insan, nur yüzlü
- Fersoy, F.** Fer soy. Güçlü, saygın bir soyu olan.
- Ferve, F.** Bazı hayvanların makbul olan derileri. Kürk.
- Ferzan, F.** Bilim ve hikmet.
- Fethi, A.** Fetihle ilgili.
- Fethullah, A.** Allah'ın fetih kısmet etmesi, dinin açılması.
- Fetih, A.** Açma, açış, açılma. Bir ülkeyi, şehri veya kaleyi ele geçirme, zafer. Kapalılığı giderme, ihtilafı halletme.
- Fettah, A.** Açan, açıcı, zafer kazanmış, üstün gelmiş. Kullanının kapalı işlerini açan, Cenab-ı Hak'ın isimlerinden.
- Fevzi, A.** Kurtuluşla ilgili, zafere ait. Galip gelen, üstün olan.
- Fevzican, A.F.** Sevgili Fevzi, Fevzi'ciğim manasında.
- Fevzullah, A.** Allah'ın üstün ve değerli kıldığı.
- Feyha, A.** Büyük, geniş, engin.
- Feyiz, A.** Nimet, ihsan, bereket
- Feyman, F.** Ahlâkta olgunluğu amaçlama, iyi ahlâka yönelme.
- Feyyaz, A.** Bereket ve bolluk veren. Allah'ın güzel isimlerinden.
- Feyzan, A.** Bolluk, bereket. Taşma, taşkın.
- Feyzi, A.** İlim, irfan. Akma, suyun akıp taşması. Bolluk çokluk, verimlilik.
- Feyzullah, A.** Allah'ın bereketi, bolluğu, ilim verdiği.
- Fırat, A.** (Asurca) Geniş akarsu. Eski İran dilinde geçit veren, üstünden geçmeye uygun anlamındadır. Türkiye ve Suriye'nin doğu bölgelerini sulayan, Irak'ı aşan, Dicle ırmağıyla birleşerek Basra körfezine dökülen büyük nehir.
- Fikret, A.** Murat, maksat, idrak, düşünme, fikir, düşünce, idrak, zihin, akıl.
- Fikri, A.** Fikre ait, fikirle ilgili, düşünerek meydana getirilen şey.
- Firas, A.** Yiğit, mert. Binici, at yetiştirici.
- Firuz, A.** Mesut, mutlu, sevinçli, ferah, uğurlu, iyi bahtlı.
- Fuad, A.** Gönül, yürek, kalp.
- Fudayl, A.** Erdemli, faziletli.
- Furkan,** İyi ile kötü, doğru ile yanlış ayırma.

G

- Gaffar, A.** Günahları affedicisi. Allah'ın güzel isimlerinden.
- Gafur, A.** Bağışlayıcı, örten. Allah'ın güzel isimlerinden.
- Galip, A.** Galebe çalan, muzaffer, yenen. Güçlü kuvvetli, kudretli, hükmeden. Üstün, baskın.
- Gani, A.** Çok zengin, varlıklı, bol. Allah'ın güzel isimlerinden
- Gazanfer, A.** Aslan, yiğit, korkusuz, cesur, yürekli, yiğit adam.
- Gazi, A.** Allah yolunda savaşan kişi. Gaza sırasında yaralanan kimse.
- Gediz, T.** Su birikintisi.
- Genç, F.** Hazine define. Naz, eda, cilve.
- Gençal, T.** Genç-al.
- Gençalp, T.** Genç-alp.
- Gençay, T.** Ayın bir haftalık oluncaya kadar ki şekli, hilâl.
- Gençel, T.** Genç-el.
- Gencer, T.** Delikanlı, genç, yiğit.
- Genez, T.** Kolay. Yaraşır, uygun.
- Geray, T.** Açık maviye yakın, gök rengindeki ay. *Bkz.* Giray.
- Gevan, F.** Kahramanlar, yiğitler.
- Gevheri, F.** Pırlanta gibi, cevher kimse.
- Gıyas, A.** Yardım, gavs, nusret.
- Gıyaseddin, A.** Dinin yayılmasında yardımcı olan.
- Girami, F.** Aziz, muhterem, saygın ulu.
- Giray, T.** Eskiden Kırım hanlarının ve han ailesinden olan prenslerin kullandığı san.
- Girgin, T.** Herkesle çabucak ahbablık, yakınlık kurabilen, sokulgan kimse.
- Gögen, T.** Gök, mavi, yeşillik.
- Gök, T.** İçinde gök cisimlerinin hareket hâlinde bulunduğu, esir maddesi ile dolu uzay.

- Gökalp**, T. Gök gözlü yiğit. Göklerin yiğidi, bahadır.
- Gökay**, T. Mavi ay; gökyüzündeki ay.
- Gökbay**, T. Gök-bay.
- Gökbel**, T. Gök-bel. Yeşil geçit.
- Gökberk**, T. Mavi ve gözlü ve sert.
- Gökbey**, T. Gök-bey.
- Gökboğa**, T. Gök-boğa
- Gökbora**, T. Gök-bora. Fırtına.
- Gökbörü***, T. Gök-börü.
- Gökbudak**, T. Gök-budak.
- Gökbudun**, T. Gök-budun.
- Gökbulut**, T. Gök-bulut.
- Gökcan**, T. Gök-can.
- Gökcen**, T. Güzel, taze, dinç.
- Gökçe***, T. Gökle ilgili göğe ait semavî. Mavi, mavimsi. Güzel hoş güzelce, latif. Gösterişli.
- Gökçebel**, T. Gökçe-bel. Yeşil geçit.
- Gökçebey**, T. Gökçe-bey. Sarışın, sevimli insan.
- Gökçeer**, T. Gökçe-er. Sarışın, sevimli insan.
- Gökçek**, T. Güzel çok güzel. Hoş, sevimli, cana yakın alımlı. İnce narin zarif. Güler yüzlü.
- Gökçel**, T. Gök rengini andıran, mavimsi.
- Gökçen**, T. Güzel, hoş.
- Gökçer**, T. Gökçe-er.
- Gökçesu**, T. Gökçe-su. Yeşil su.
- Gökçil**, T. *Bkz.* Gökçin.
- Gökçin**, T. Maviye çalan, mavimsi.
- Gökçül**, T. Gökle ilgili, semavî. Maviye çalan renk.
- Gökçün**, T. *Bkz.* Gökçin.
- Gökdağ**, T. Gök-dağ.
- Gökdal**, T. Gök-dal.
- Gökdemir**, T. Gök-demir.
- Gökdeniz**, T. Mavi deniz
- Göker**, T. Gökyüzünün yiğidi, gök yüzlü erkek, mavi gözlü kimse.
- Gökhan**, T. Gök-han.
- Gökkağan**, T. Gök-kağan.
- Gökmen**, T. Mavi gözlü ve sarışın.
- Gökmenalp**, T. Gökmen-alp. Sarışın, mavi gözlü yiğit.
- Gökmener**, T. Gökmen-er. Sarışın, mavi gözlü yiğit kimse.
- Gökmete**, T. Gök-mete.
- Göknur**, T. Gök-nur.
- Göknel**, T. Gökle ilgili.
- Göksagun**, T. Mavi gözlü hekim.
- Göksal**, T. Gök-sal.
- Göksaltuk**, T. Gök-saltuk.
- Göksan**, T. Gök-san.
- Göksav**, T. Gök sav.
- Göksay**, T. Gök-say.
- Göksel**, T. Gökle ilgili, semavî.
- Göksen**, T. Gök-sen.
- Göksenin**, T. Gök-senin.

- Gökser**, T. Gök-ser.
Göksev, T. Gök-sev.
Gökseven, T. Gök-seven.
Göksever, T. Gök-sever.
Göksoy, T. Gök-soy.
Göksu, T. Gök-su.
Göksun, T. Gök-sun.
Gökşen*, T. Gökle ilgili, aydınlık ışıklı gök.
Göktan, T. Mavi şafak, mavi tan.
Göktaş, T. Gök-taş.
Göktepe, T. Mavi tepe.
Gökтуğ, T. Gök-tuğ.
Göktuna, Mavi Tuna.
Göktunç, Mavi gözlü ve tunç gibi.
Göktürk, T. Gök-Türk. 552-745 yılları arasında Orta Asya'da hüküm süren, Bumin Han'ca kurulmuş olan Türk devleti ve bu devletin halkından olan kimse.
Gönder, T. Bayrak veya mızrağın sapı. Kayık ve yelkenli gemilere yön vermeye yarayan, ucu madenî ağaç sopa.
Gönen, T. Mutlu ol, refaha kavuş, rahat et, sevin anlamında kullanılır. Ekilecek toprağın sulandırılması. Nem, yaşlık. Yavrum, kuzum anlamında sevgi belirten sözcük. Bolluk, bereket.
Gönenç, T. Varlık, bolluk, mutluluk, sevinç.
Göral, T. Gör-al.
Görbil, T. Gör-bil.
Görgü, T. Bir toplum içinde uyulması gerekli saygı ve incelik kuralları. 2. Bir kimsenin anlayış, sezış ve bilgisini artıracak nitelikte etki yapan deneysel bilgi. 3. Göz tokluğu.
Görgüç, T. Dürbün. Pencere.
Görgün, T. Görgülü, bilgili.
Görgünay, T. Görgün-ay.
Görgüncan, T. Görgün-can.
Görgün, T. Görgülü, bilgili.
Görk, T. Güzellik, gösteriş. İyi huy. Süs, ziynet.
Görkay, T. Görk-ay. Güzeli, gösterişli ay.
Görkel, T. Görk-el.
Görkem, T. Gösteriş, heybet. İyi gelişmiş, gürbüz.
Görker, T. Görk-er. Gösterişli kimse.
Görkey, T. Güzellik.
Görklü, T. Gösterişli, yakışıklı, güzel.
Görkmen, T. Yakışıklı, gösterişli kimse.
Görkse, T. Gör-sev.
Görkem, T. İhtişam, gösteriş, heybet.
Görkmen, T. Alımlı, yakışıklı yiğit, görkemli erkek.
Görün*, T. Görün.

- Gözay**, T. Göz-ay.
Gözaydm, T. Göz-aydın. Sevinç-
li, mutlu bir olayı kutlama.
Gözeğir, T. Dikkat çeken, çekici.
Gözem, T. İlgı çeken, sevimli, hoş
giden kimse. Sulak yer. Pınar.
Gözütok, T. Gözü-tok. Aç gözlü
olmayan.
Gücal, T. Güç-al.
Gücalp, T. Güç-alp. Güçlülükleri
yenen yiğit.
Gücel, T. Güç-el.
Gücer, T. Güç-er.
Güç, T. Yorucu, emekle yapılan.
Zor, çetin. Şiddet. İş, meşguli-
yet. Kuvvet.
Güçal, T. Güç-al.
Güçalp, T. Güç-alp. Güçlü, yiğit.
Gücel, T. Güç-el.
Güçeren, T. Güç-eren.
Güçermiş, T. Güç-ermiş.
Güçhan, T. Çetin han, güçlü han
Güçkan, T. Güçlü soydan olan
kimse.
Güçlü, T. Dayanıklı, zorlu, gücü
olan, kuvvetli, sözü geçer.
Güçlüer, T. Dayanıklı, zorlu yiğit,
güçlü yiğit, sözü geçer yiğit.
Güçlütürk, T. Dayanıklı, zorlu Türk,
kuvvetli Türk.
Güçmen, T. Güçlü kuvvetli kimse.
Güçsal, T. Güç-sal.
Güçsalan, T. Güç-salan.
Güçsan, T. Güç-san. Güçlü tanı-
nan, gücüyle tanınan.
Güçsel, T. Güç-sel.
Güçyener, T. Güç-yener.
Güçyeter, T. Güç-yeter.
Güder, T. Yöneten, idare eden.
Düşüncelerini, ilkelerini ger-
çekleştirmeye çalışan.
Güher, F. Gevher, cevher.
Gülbay, T. Gül-bay.
Gülbek, T. Gül-bek.
Gülbey, T. Gül-bey.
Gülbeyi, T. Gül-beyi.
Güldoğan, T. Gül-doğan.
Güleç, T. Her zaman gülen kim-
se, güler yüzlü.
Güleçer, T. Güleç-er.
Gülegen*, T. Çok gülen, neşeli.
Gülek, T. Güler yüzlü, güleç.
Ufak su birikintisi. At sürüsü.
Gülemen*, T. Ben güleyim anla-
mında.
Gülener, T. Gülen-er.
Gülergin, T. Gül-ergin. Olgun gül.
Gülerman, T. Güler yüzlü, güleç
kimse.
Gülergün, T. Güler-gün.
Gülertan, T. Güler-tan. Aydınlik
şafak.
Gülhan, F. Gül evi, ateşhane.
Gülkan, T. Gül-kan.
Gülmen, T. Çok gülen, her za-
man gülen kimse.

- Gülsoy**, T. Gül-soy.
Gülşahin, T. Gül-şahin.
Gültaç, T. Gül-taç.
Gültan, T. Gül-tan.
Gültaş, T. Gül-taş.
Gültekin, T. Gül-tekin. Güvenilir kimse.
Gülтуğ, F. Gülden yapılmış tuğ.
Gümeç, T. Bal peteği. Külde pişirilen ekmek.
Gümen, T. İnanç. Kanaat. İstek, heves. Neşe.
Gümüş, T. Parlak beyaz renkte, kolay işlenir, değerli bir maden.
Gümüştan, T. Gümüştan. Gümüştan renginde tan.
Gümüştay, T. Gümüştay.
Gümüştekin, T. Gümüştekin.
Gümüşkurt, T. Gümüşkurt.
Gümüşkut, T. Gümüşkut.
Gün*, T. Güneş'in yeryüzüne saçtığı ışık, gündüz, güneş.
Günaç, T. Gün-aç. Gün gibi doğ, aydınlat anlamında kullanılır.
Günak, T. Gün-ak. İyi, hayırlı, mutlu gün.
Günal, T. Gün-al.
Günalan, T. Gün-alan.
Günalp, T. Gün-alp.
Günaltan, T. Gün-altan.
Günaltay, T. Gün-altay.
Günan, T. Gün-an.
Günay*, T. Güneş ve ay, güneş gören yer, güney.
Günbay, Gün-bay.
Günbek, Gün-bek.
Günberk, T. Güneş gibi yakıcı ve sert.
Günbey, Gün-bey.
Günce, T. Gün'e benzeyen, günü gününe tutulan, anıların yazıldığı defter.
Günçağ, Gün-çağ.
Günçe, Güneşli yer.
Gündal, Gün-dal.
Gündemir Gün-demir.
Günden, Uysal, yumuşak, her şeyi kabul eden kimse.
Gündeniz, Gün-deniz. Işıklı deniz.
Gündeş, T. Aynı günde doğan.
Gündoğan, T. (Güneş doğarken doğan çocuklara konulan adlardan) Doğan güneş, doğan gün.
Gündoğar, Gün-doğar. Doğu yönü.
Gündoğdu*, T. Gün-doğdu. Doğu, doğu yönü.
Gündoğmuş*, T. Gün-doğmuş.
Gündüz, T. Günün sabahtan akşamaya kadar en aydınlık bölümü.
Gündüzalp, T. Gündüz-alp.
Gündüzbey, T. Gündüz-bey.
Gündüzhan, T. Gündüz-han.
Güneç, T. Çok güneş alan yer.
Günel, T. Gün-el.

- Güner**, T. Gün-er. Tan vakti.
Güneralp, T. Güner-alp.
Güneray, T. Güner-ay.
Günerdi, T. Gün-erdi,
Güneren, T. Gün-eren.
Günergin, T. Gün-ergin.
Güneri, T. Gün-eri. Günün ada-
mı, günün kişisi.
Günerkan, T. Gün-er-kan.
Günerman, T. Gün-erman., Bkz.
Erman.
Günermiş, T. Gün ermiş.
Güneş*, T. Gezegenlere ve yer
yuvarlağına ışık ve ısı veren
büyük gökcsimi.
Güneşhan, T. Güneş-han.
Güney, T. Dört ana yönden biri,
Kuzey kutbuna karşı olan. Her
zaman güneş alan yer.
Güngör, T. Gün-gör. Mutluluk, ne-
şe içinde yaşa anlamında kul-
lanılır.
Güngörbey, T. Güngör-bey.
Güngördü, T. Gün-gördü.
Güngören, T. Gün-gören. Mutlu-
luk, neşe içinde yaşayan.
Güngörmüş, T. Gün-görmüş.
Mutlu, güzel hayat sürmüş.
Güngöze, T. Gün-göze. Işıklı kay-
nak.
Günhan, T. Gün-han.
Günışık, T. Gün-ışık. Güneş ışığı.
Güniz, T. Gün-iz. **Günizi**, T. Gün-izi.
Günizli, T. Gün-izli.
Günkan, T. Gün kağan.
Günkağan, T. Günkaya Gün-kaya.
Günkurt, T. Gün-kurt.
Günkut, T. Gün-kut.
Günkutan, T. Gün-kutan.
Günkutlu, T. Gün-kutlu.
Günmutlu, T. Gün-mutlu.
Günnur, T. Gün-nur.
Günol, T. Gün-ol.
Günsar, T. Gün-sar.
Günsav, T. Gün-sav.
Günsel, T. Hızlı akan sel.
Günser, T. Gün-ser. Işık dağıt,
parla anlamında kullanılır.
Günşen, T. Gün-şen.
Günşiray, T. Gün yüzlü, aydınlık
çehreli.
Güntan, T. Gün-tan.
Güntekin, T. Gün-tekin.
Güntimur, T. Gün-Timur.
Güntöre, T. Gün-töre.
Güntülü, T. Gün-tül(ü). (Tül: rüya).
Gündüz rüyası.
Güntürkün, T. Gün-Türk(ün).
Günvar T.F. Gün-var. Gün gibi.
Günyaruk, T. Gün-yaruk. Gün
ışığı.
Güntürk, T. Gün-Türk.
Günver, T. Gün-ver.
Günyeli, T. Gün-yeli. Doğu rüz-
gârı.

- Günyıl**, T. Gün-yıl.
Günyol, T. Gün-yol, ışıklı yol.
Günyüz, T. Gün-yüz.
Güneşen, T. Gün-şen.
Gür, T. Bol, fazla, güçlü olarak çıkan. Ormanlık, çalılık. Kesilmiş ağacın sürgünü.
Gürak, T. Gür-ak. Çok beyaz, temiz.
Gürakan, T. Gür-akan.
Gürakın, T. Gür-akın.
Güral, T. Gür-al.
Güralp, T. Gür-alp. Güçlü yiğit.
Güran, T. Gür-an.
Gürarda, T. Gür-arda.
Gürata, T. Gür-ata.
Güray, T. Yeni doğan ay.
Gürbaş, T. Gür baş.
Gürbaşkan, T. Gür-başkan.
Gürbay, T. Gür-bay.
Gürboğa, T. Gür-boğa.
Gürbüz*, T. İyi, yetişmiş, sağlam ve kuvvetli. Cesur, kuvvetli. sağlıklı, sıhhatli.
Gürçay, T. Hızlı ve bol bir şekilde akan küçük nehir, dere.
Gürçinar, T. Çok büyümüş, gelişmiş, serpilmiş.
Gürdal, T. Güçlü, gelişmiş dal.
Gürel, T. Maiyeti geniş, çevresi güçlü kuvvetli.
Gürgen, T. Dünyanın pek çok yerinde yetişen orman ağacı.
Gürhan, T. Hanlar hanı, hükümdar.
Gürkan, T. Bol kan. genç, taze, gelişmiş, serpilmiş.
Gürol, T. Büyü, serpil, geliş.
Gürsu, T. Temiz, pak, hızlı su.
Güven, T. Korku ve kuşku duygusundan uzak. İnanma ve bağlanma duygusu. Yüreklilik, cesaret.
Güvenç, T. Kendine itimat, güvenme,
Güzey*, T. Gölgede kalan taraf. Dağların kuzeye bakan vadi yamaçları.

H

- Habbab, A.** Hızlı hareket eden, süratli yürüyen..
- Habib, A.** Seven, sevgili dost, sevilen dost.
- Habibullah, A.** Allah'ın en sevdiği, Hz. Peygamber (s.a.s.).
- Haceli, T.** Arapça'daki Hacı-Ali kelimelerinin Türkçeleştirilmiş hâli.
- Hacı, A.** Hacca giden, Kâbe'yi ziyaret eden kimse.
- Hadi, A.** Hidayet eden, doğru yolu gösteren. Kılavuz, rehber, önde giden kimse. Mızrak ucu.
- Hadim, A.** Hizmetkâr, yardım eden.
- Hadin, A.** Dost, arkadaş.
- Hafız, A.** Saklayan, koruyan. Kur'ân-ı Kerîm'i başından sonuna kadar ezberleyen kimse. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerindendir.
- Hafi, A.** Güler yüzlü, çok ikramda bulunan kimse.
- Hafid, A.** Bir kimsenin erkek torunu.
- Hafız, A.** Çok esirgeyici, koruyucu. Allah'ın adlarındandır.
- Hakan, T.** Eski Türk hükümdarlarına verilen ünvan. Kağan.
- Hakem, A.** Aralarındaki anlaşmazlığı çözmesi için iki tarafın başvurduğu kimse veya kendisine bir seçim işi bırakılan bilirkişi. Allah'ın adlarındandır.
- Hâkim, A.** Her şeye hükmeden, hüküm sahibi olan Allah. Hükmeden, dava yargılama işine memur olan yargıç. Hekim, akilli, becerikli. Kadı, vali, amir, hükümdar, emir.
- Hakîm, A.** Her şeyi hikmet ve ahenkle yaratan, yapan Allah.

- Aklı ile tanınmış kimse, bilge, filozof.
- Hakkı, A.** Doğruluk ve insaf sahibi. Dava, iddiada hakikate uygunluk. Emek, pay.
- Haktan, T.** Allah'tan gelen, Allah'ın verdiği.
- Haktanır, A.T.** Herkesin hakkını gözeten kimse.
- Hakverdi** Hak-verdi. Allah'ın verdiği, ihsan ettiği.
- Haldun, A.** Devamlılar, sürekli olanlar.
- Halid, A.** Ebedi, sonsuz.
- Halil, A.** Allah'ın dostu, samimi dost.
- Halilullah, A.** Allah'ın sadık dostu. Hz. İbrahim'e verilen şan.
- Halim, A.** Yumuşaklık gösteren, sakin, sessiz. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden.
- Halis, A.** Saf, hilesiz, karışmamış, katışıksız. temiz. Yalnız, sadece.
- Halit, A.** Sürekli, sonsuz, ebedî.
- Hallad, A.** Sonsuz, ebedî.
- Haluk, A.** İyi huylu, insanîyetli, geçimli.
- Hamdi, A.** Allah'ı övmek. Allah'a şükretmek. Şükreden, şükredici.
- Hamdullah, A.** Allah'ın övgüsü.
- Hami, A.** Koruyan, sahip çıkan, gözeten.
- Hamîd, A.** Hamd edilen, övülen. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden.
- Hamil, A.** Taşıyan, taşıyıcı. Sahip olan. Destek.
- Hamis, A.** Beşinci.
- Hamza, A.** Heybetli, aslan, azametli.
- Han, F.** Eski Türklerde kağana bağlı ya da kendi başına buyruk, ikinci derecede bir devlet başkanı. Osmanlı padişahlarının adlarının sonuna getirilen san.
- Hanalp** Han-alp.
- Hanay** İki veya daha çok katlı ev. Eski Türk evlerinde önü açık büyük sofa.
- Hanbek** Han-bek.
- Hanbey** Han-bey.
- Hançer, A.** Ucu eğri ve sivri, kama benzer, silâh olarak kullanılan bir tür bıçak.
- Hanedan, F.** Peygamber, hükümdar veya devlet büyüğü gibi bir kimseye dayanan soy, büyük aile.
- Hanif, A.** İslâm dinine sınıksız bağlı bulunan kimse.
- Hanhan** Han-han.
- Hankan** Han-kan. Han soyundan gelen kimse.

- Hannan, A.** Çok acıyan, esirgeyen. Allah'ın adlarındandır.
- Hansoy,** Han soylu, bey soyundan gelen.
- Hanzade, F.** Han-zade. Han soyundan gelen.
- Harim, A.** Biri için kutsal olan şeyler. Harem dairesi, harem. Evin içi gibi, başkalarına kapalı olan yer. Bir evin civarı. Avlu. Ortak, şerik. Hacıların, hac zamanı giydikleri giysi.
- Haris, A.** Muhafız, bekçi, gözcü. Koruyan, koruyucu. Son derece hırslı olan.
- Harun, A.** Kur'ân-ı Kerîm'de Bahsedilen peygamberlerdendir. Musa peygamberin büyük kardeşi.
- Has, A.** Özgü, mahsus. Katıksız, saf. Hükümdara ait olan.
- Hasan, A.** Güzellik, iyilik, hüsün sahibi olmak. Hoşluk.
- Hasanalp** Hasan-alp.
- Hasbek, T.** Dürüst, iyi, saf insan.
- Hasbi, A.** İsteyerek ve karşılık beklemeden yapılan.
- Hasefe, T.** Has-efe.
- Hasib, A.** Hesap görücü, Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Hayır sahibi, eliaçık, cömert. Değerli, itibarlı, soyu temiz, muhterem, saygın, şahsi meziyet sahibi. Muhasebeci, sayman.
- Haspolat, T.** Katıksız, saf, çelik gibi.
- Haşım, A.** Muhteşem, gösterişli, doğrulayan, ezen, kıran, yaran, parçalayan.
- Haşmet, A.** Büyüklük, ihtişam, alçak gönüllülük.
- Hatem, A.** Mühür, üstü mühürlü yüzük. En son.
- Hatip, A.** Hitab eden, söz söyleyen, güzel, düzgün konuşan kimse.
- Hatif, A.** Kuvvetli, sert ve tiz bir sesle tebliğ veya davet eden kimse. Göz kamaştırır. Göze görünmeyen.
- Hatim, A.** Sona erdiren, bitiren. Mühürleyen, mühürleyici. Sonuncu.
- Hatip, A.** Güzel, düzgün. Bir topluluk karşısında etkili konuşan kimse. Camide hutbe okuyan kimse.
- Hattat, A.** Güzel el yazıları yazan ve mesleği hattatlık olan kimse.
- Haver, F.** Güneşin doğduğu taraf, doğu, gün doğusu.
- Havi, A.** İssiz, تنها yer. Boş çöl.
- Hayali, A.** Hayal niteliğinde veya hayal ürünü olan, düşsel, im-

- gesel. Karagöz oynatan kimse, karagözcü.
- Hayati, A.** Canlilik, dirilik. Büyük önem taşıyan. Hayata, yaşayışa ait, hayatla ilgili.
- Haydar, A.** Arslan, cesur, yiğit adam.
- Hayır, A.** İyilik, karşılık beklemeden yapılan yardım. Hayırlı, faydalı, iyi.
- Hayran, A.** Hayranlık duyan, hayrette kalan. Son derece beğenen, tutkun.
- Hayrani, A.** Hayranlık, şaşkınlık.
- Hayreddin, A.** Mübarek insan, dinde hayırlı olan.
- Hayri, A.** Hayırla, iyilikle ilgili, uğur ve kutluluğa ait.
- Hayrullah, A.** Allah'ın hayırlı ettiği erkek.
- Hazar, A.** Barış ve güven.
- Hâzım, A.** İhtiyatlı, akıllı, gözü açık kimse.
- Haziz, A.** Mesud, mutlu. Hisse ve nasibi olan.
- Hazni, A.** Altın, gümüş, mücevher gibi değerli eşya yığını, büyük servet. Hazine. Kaynak. Değerli.
- Hazret, A.** Kutsal sayılan kimse-lerin adlarının başına getirilen. Eskiden saygı duyulan erkeklerin adı yerine kullanılırdı.
- Heper, Bütün**üyle yiğit, hep yiğit, her zaman yiğit.
- Hepyener** Hep-yener.
- Hepyüksel** Hep-yüksel.
- Heybet, A.** İnsanlara korku ile birlikte saygı uyandıran görünüş, büyüklük, ululuk.
- Hezâr, F.** Bülbül. Çok, pek çok. Bin.
- Hıfzı, A.** Saklama, koruma ile ilgili. Ezberleme, akılda tutma.
- Hıfzırrahman, A.** Merhamet eden, acıyan Allah'ın koruyuculuğu.
- Hıfzullah, A.** Allah'ın koruması, saklaması.
- Hıncal, T.** Hınç-al.
- Hızlan, T.** Hız kazan, hızını artır anlamında kullanılır.
- Hızır, A.** İnsanların özellikle güç durumlarında yardıma geldiği ve belli bir hayat tabakasında bulunan Allâh'ın emrinden ayrılmayan bir varlık ismi.
- Hızlı, T.** Çabuk, süratli.
- Hızlıer, T.** Hızlı-Er.
- Hicabi, A.** Utanmayla ilgili. Perde ile ilgili.
- Hicap, A.** Utanma, perde.
- Hicret, A.** Bir ülkeden başka bir ülkeye göç etme. Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) Mekke'den Medine'ye göç etmesi.
- Hiçsönmez, T.** Hiç-sönmez.

- Hiçyılmaz, T.** Hiç-yılmaz.
- Hidayet, A.** Allah'ın ilhamı ile doğru yolu bulma, Hak yoluna, doğru yola girme. Müslüman olmak.
- Hikmeddin, A.** Dinin hikmeti.
- Hikmet, A.** Allah'ın Hikmeti. Ahlaki söz, Eşyanın hakikatine vakıf olmak. Hakimlik, feylesofluk. Ahlâkî söz, öğüt verici, kısa ve öz öğretici söz.
- Hikmetullah, A.** Ancak Allah'ın bileceği iş. Allah'ın hikmeti.
- Hilmi, A.** Yumuşak huylu, sakin tabiatlı.
- Himayet, A.** Koruma, korunma.
- Himmat, A.** Gayret, emek, çalışma, çabalama. Yüksek irade. Ermiş kimsenin tesiri.
- Hisar, A.** Küçük kale. Kuşatma, etrafını çevirme.
- Hitam, A.** Son, nihayet. Bitme, tükenme.
- Hitit, Bkz. Eti.**
- Holat, T.** Armağan, hediye.
- Hoşgör, T.** Hoş-gör. Anlayışlı, görgülü ol anlamında kullanılır.
- Höke, T.** Bilgiçlik taslayan, bilmiş.
- Huban, F.** Güzeller.
- Hubeyb, A.** Küçük taze buğday taneciği. Tanecik.
- Hulagü, A.** Kula tüylü at. Abbasi devletini yıkan İlhanlı hükümdarı.
- Hud, A.** Peygamber ismi, Çok saygı, hürmet, ululuk.
- Hulki, A.** Hulk, yaratılışla ilgili, doğal, tabî. İyi ahlâklı, iyi huylu.
- Hulusi, A.** Candan davranan, samimi. Halis olan, saf, iç temizliği.
- Hunalp, T.** Cesur, kahraman.
- Hurşid, F.** Güneş.
- Huşenk, F.** Akıl ve idrak.
- Huzur, A.** Baş dinçliği, gönül rahatlığı, dirlik, erinç.
- Hübab, A.** Çokça seven, çokça sevilen.
- Hüccet, A.** Seçkin âlimlere verilen san.
- Hüdayi, A.** Hidayete ermiş.
- Hüdavendigâr, F.** Amir, Hükümdar. Osmanlı padişahlarından I. Murad'ın ünvanı.
- Hüdaverdi, F.** Allah verdi anlamında.
- Hüner, F.** Beceri, marifet. Ustalık.
- Hünkâr, F.** Padişah, sultan, hükümdar.
- Hür, A.** Özgür, bağımsız.
- Hüray, A.T.** Ay gibi özgür, ay kadar bağımsız.
- Hürbey Hür-bey.**
- Hürcan, A.T.** Hür-can.
- Hürdoğan, A.T.** Hür-doğan.
- Hürkan, T.** Özgür soydan gelen.
- Hürmet, A.** Saygı.
- Hürol, T.** Hür-ol.

Hürsel, T. Hür-sel.

Hürsev, T. Hürriyeti seven kişi.

Hüryaşar, T. Hür-yaşar.

Hüsam, A. Keskin kılıç.

Hüsameddin, A. Dinin keskin kılıcı.

Hüseyin, A. Sevilen küçük çocuk.

Hüsmen, T. Hüsametdin adının halk ağzında bozulmuş biçimi.

Hüsnü, A. Güzel, iyilik sahibi. Çok güzel, güzelliğe ilişkin.

Hüsrev, F. Padişah, hükümdar, sultan.

I

Idık, T. Kutsal, mübarek.

Idikut, T. Eski Türklerde bir şan.
Devlet yönetme gücü.

İldır, T. Parıltı, parlayış. Alacakaralık.

İldız, T. Yıldız. Gündönümünden 10 gün önceki zaman. Erkek ve kadın adı olarak kullanılır.

İlgar, T. Çok çabuk, hızlı. Hücum, akın. Verilen söz. Havanın parlak, açık olması. Öfke.

İlgarlı, T. Çabuk davranan, hızlı. Sözünde duran. Öfkeli.

İlgaz, T. Atın dört nalla koşması. Hücum, akın. Çankırı ilinin ilçe merkezi. Batı Karadeniz bölgesinin en yüksek dağ kitlesi.

İlgazer, T. İlgaz-er.

İlgi, T. Soy sop. Sürü. Çoban. Hı-sım, akraba.

İlgim, T. Serap. Gök erimi. Belli belirsiz.

İlgin, T. Akdeniz Bölgesi'nde yetişen bir ağaç veya ağaççık cinsi. Hafif esen rüzgâr. Kavurucu sıcak. Belli belirsiz, hafif. Serap. Haya. İnce.

İlıcak, T. Sıcak su kaynayan yer. İlıkça. Yoğurt yapmak için yeni mayalanmış süt.

İlıcın, T. İlıkça, biraz ılık.

İra, T. Öz yapı, karakter. Yüz, çehre, görünüş.

İraz, T. Kahraman, yiğit

İrkıl, T. Kahin, falcı.

İrmak*, T. Çoğunlukla denize dökülen, genişliği ve taşıdığı su niceliği bakımından en büyük akarsu, nehir.

İsmık, T. Sessiz, utangaç, az konuşan kimse.

İşık*, T. Bazı cisimler tarafından tabîi hâlde ve akkor hâline

- ge-linceye kadar ısıtıldığında yayılan, cisimleri görmemizi sağlayan ışımaya, aydınlık, ziya, nur. Aydınlatma cihazı, mum, lamba, ampul, fener. Işık tutma, bir konuda aydınlatıcı bilgi vermek.
- Işık**, T. Işık-al.
- Işık**alp, T. Işık-alp.
- Işık**kay, T. Işık-ay.
- Işık**er, T. Işık-er.
- Işık**khan, T. Işık-han.
- Işık**lı, T. Işığlı olan, aydınlık.
- Işık**kan, T. Işık-kan.
- Işık**taş, T. Işık-taş.
- Işık**lak, T. Parlak. Göz. Temiz. Geniş yapraklarının bir yüzü parlak olan bir tür ot.
- Işık**lar, T. Parlayan, ışıldayan. Neşeli, canlı, şen.
- Işık**lak, T. Parlayan, ışıldayan. Mücevher. Yakamoz.
- Işık**lar, T. Parlak, göz alıcı, ışıldayan.
- Işık**tan, T. Işık-tan.
- Işık**lı, T. Parlaklık; aydınlık yüzlü kimse.
- Işık**man, T. Parlak, aydınlık yüzlü kimse.
- Işık**ın, T. Bir ışık kaynağından çıkan ve uzayıp giden ışık çizgisi.
- Işık**ınbay, T. Işıkın-bay.
- Işık**iner, T. Işıkın-er.
- Işık**ınhan, T. Işıkın-han.
- Işık**ınkan, T. Işıkın-kan.
- Işık**ınsu, T. Işıkın-su.
- Işık**ıt, T. Işıkımak'tan buyruk ışık ver, aydınlat
- Işık**tan, T. Aydınlatan, ışık veren
- Işık**ın, T. Ağaçta yeni sürmüş dal, ince ve taze kal su
- İtak**, A. Hürriyet, kuvvet, şiddet.
- İtri**, A. Koku satıcısı, güzel kokulu olan.

İ

- İbad, A.** Kullar, insanlar. İbadet edenler.
- İbadet, A.** Allah'ın buyruklarını yerine getirme, tapınma.
- İbadullah, A.** Allah'ın kulları, insanlar. Çok, pek çok.
- İbik, T.** Köşe, kenar, uç. Tavuk, kuş vb. hayvanların gagası.
- İbiş, T.** Kısa boylu, şişman kimse. Soyтары, palyaço. Orta oyununda çoğu kez aptal uşak rolünü oynayan oyuncu.
- İbo, T.** İbrahim adının halk dilinde bozulmuş biçimi.
- İbrahim, A.** İnananların babası. Halkların babası. Peygamber ismi.
- İçaçan, T.** İç-açan.
- İçli, T.** Kolay uygulanan, duygulu, hassas.
- İçöz, T.** İç özü olan.
- İçten, T.** Yürekten, candan, samimî.
- İdi, T.** Güç, kuvvet.
- İdikurt, T.** İdi-kurt. Güçlü kurt.
- İdikut, T.** Eski Türklerde bir hükümdar sanı. Kutlu, saadetli, yüksek rütbeli.
- İdris, A.** Meyvesi hoş kokulu, kerestesi güzel bir kiraz türü. İlim ve fende ileri seviyede olan anlamında. Bir peygamber ismi.
- İğdemir, T.** Marangozlukta ağaç delmek için kullanılan çelik araç.
- İhsan, A.** İyilik etme. Bağış bağışlama. Verilen, bağışlanan şey.
- İhvan, A.** Sadık, candan dostlar. Bir tarikata mensup kişiler.
- İhya, A.** Diriltme, canlandırma. İyilik, lütuf. Uyandırma, canlandırma, tazelik verme.
- İkbâl, A.** Birine doğru dönme. Baht, talih. İşlerin yolunda gitmesi, bahtlı, saadetli, mutlu olması. Arzu, istek.

- İkidemir**, T. İki-demir.
İkiz, T. Bir çift, iki tane.
İklim, Y. Ülke, diyar.
İkram, A. Hürmet, saygı gösterme. Ağırhlama. Bir şeyi hediye, armağan olarak verme.
İkramî, A. İkram ile ilgili, saygı ve ağırhlamayla ilgili. İkramı seven.
İkramullah, A. Allah'ın ikramı, niyeti, başışı.
İl, T. Yurt, ülke, devlet, halk.
İlal, T. Ülke al, fethet anlamında kullanılır.
İlalan, T. İl-alan. Ülke alan, ülke fetheden.
İlaldı, T. İl-aldı.
İlaldibeğ, T. İl-aldı-beğ.
İlalmış, T. İl-almış., Bkz. İlalan.
İlarıslan, T. İl-arıslan.
İlaydın, T. İl-aydın. Aydınlık ve mutlu ülke.
İlbars, T. İl-bars.
İlbasan, T. İl-basan. Bir ülke üzerine yürüyen, o ülkeyi fetheden.
İlbasmış, T. İl-basmış.
İlbastı, T. İl-bastı.
İlbaş, T. İl-baş. Bir ülkenin başı, hükümdar. Anadolu Selçuklularında bir ilin bütün köylerindeki köy kethüdalarının başı.
İlbaşı, T. Selçuklular'da köy yöneticisi.
İlbay, T. İl-bay. Vali. Bir ilin, bir ülkenin ileri geleni, saygın kişisi.
İlbeğ, T. İl-beğ.
İlbek, T. İl-bek.
İlben, T. İl-ben.
İlbey, T. Ülkenin beyi.
İlbeyi, T. İl-beyi.
İlbilge, T. Ülkenin, yurdun bilgesi.
İlboğa, T. İl-boğa.
İlbozan, T. İl-bozan.
İlbozdu, T. İl-bozdu.
İlbudun, T. İl-budun.
İlcan, T. Ülkenin canı, sevdiği kişisi.
İlçi, T. Elçi.
İlçiboğa, T. İlçi-boğa.
İldem, T. Yaptığı işin kötü sonuç vermesinden üzülen, pişmanlık duyan kimse.
İldemer, T. İldem-er.
İldemir, T. Ülkenin en sağlam, güçlü, kuvvetli kişisi.
İldeniz, T. Ülkenin, yurdun denizi.
İldeş, T. Aynı ülkeden olanların her biri, hemşehri.
İldoğan, T. İl-doğan.
İlgerin, T. İl-ergin.
İleri, T. Benzerlerini geride bırakmış. Henüz gelmemiş zaman, gelecek.
İlerigün, T. İleri-gün. Önceki gün.
İletmiş, T. İletmiş.
İletti, T. İletti.
İlgar, T. Eski Türklerde at koşularına ve tören olarak yapılan

- koşulara verilen ad. Atın dört nala koşması.
- İlgazi, T.** İlin gazisi, savaşanı.
- İlgi, T.** İki şey arasındaki herhangi bir bağlılık, ilişki. Belirli bir olay veya kişiye yakınlık duyma, ondan hoşlanma.
- İlgin, T.** Yabancı, gurbette yaşayan, garip.
- İlgü, T.** Engel, mania.
- İlgün, T.** Halk, ulus, ahali.
- İlham, A.** Allah tarafından insanın gönlüne doldurulan şey. Peygamberin gönlüne gelen İlahi düşünceler. İçe, gönüle doğma.
- İlhami, A.** İçe, gönle doğan duygularla, düşüncelerle, esinle ilgili.
- İlhan, T.** Türk Moğol hükümdarlarının ünvanı.
- İlig, T.** Eski Türklerde hükümdar.
- İlimdar, T.** Bilim sahibi kişi.
- İlkağan, T.** İl-kağan.
- İlkan, T.** İran'da İlhanlılardan sonra kendi adıyla bir devlet kuran Türk.
- İlkatmış, T.** İl-katmış.
- İlkattı, T.** İl-kattı.
- İlkay, T.** Ayın ilk günlerinde doğan çocuk
- İlkaya, T.** İl-kaya.
- İlkcan, T.** İlk doğan erkek çocuklarına verilen ad.
- İlke, T.** Kendisinden vazgeçilme-yecek ana düşünce, Uyulması gereken davranış kuralı
- İlkehan** İlke-han.
- İlker, T.** Birinci yiğit, ilk yiğit, ilk erkek. Genelde doğan ilk erkek çocuk için kullanılır.
- İlki, T.** Ağaç filizi. Küçük orman.
- İlkim, T.** İlk doğan çocuklara verilen adlardan biri.
- İlkin, T.** İlk doğan çocuklara verilen adlardan biri. Önce, ilk kez.
- İlkiz, T.** İlk-iz.
- İlkoca, T.** İl-koca.
- İlksoy, T.** İlk-soy.
- İlkuş, T.** İl-kuş.
- İlkut, T.** Kutlu ülke, kutlu yurt.
- İlkutay, T.** İl-kut-ay. Kutsal ülke.
- İlkutlu, T.** İl-kutlu. Kutlu ülke.
- İlkün, T.** İlk-ün.
- İlkünsal, T.** İlk-ün-sal.
- İlli, T.** İlli.
- İlmen, T.** Bir ülke halkından olan kimse, yurttaş.
- İlötüken, T.** İl-ötüken.
- İlpars, T.** İl-pars.
- İlsavaş, T.** İl-savaş.
- İlsavun, T.** İl-savun. Ülkeni düşmanlardan koru, savun anlamında kullanılır.
- İlsev, T.** İl-sev. Ülkeni sev anlamında kullanılır.
- İlseven, T.** İl-seven. Ülkesini seven.

- İlsever**, T. İl-sever. Ülkesini seven.
- İlsu**, T. Ülkenin suyu, bereketi, bolluğu.
- İltan**, T. Ülkenin ışığı.
- İltaş**, T. İl-taş.
- İltay**, T. Ülkenin yavrusu, çocuğu
- İlteber**, T. Eski Türklerde vali, kumandan anlamlarında ünvan.
- İltekin**, T. Ülkenin şehzadesi.
- İltemir**, T. İl-temir.
- İltemiz**, T. İl-temiz.
- İltemür**, T. İl-temür.
- İlter**, T. Yurdu koruyan, yurdu savunan, yurdu kayıran, ülke sever, yurtsever.
- İlteriş**, T. Ülkeyi derleyip topralayan
- İltutku**, T. İl-tutku.
- İltutmuş**, T. İl-tutmuş.
- İltuttu**, T. İl-tuttu.
- İltüze**, T. İl-tüze.
- İltüzer**, T. İl-tüzer.
- İltüzün**, T. İl-tüzün.
- İlvan**, T. Gösteriş, çalım. Süs.
- İlyas**, İ. Ölümsüzlüğün simgesi olan mersin ağacının diğer adı. Kur'ân-ı Kerîm'de üç yerde adı geçen peygamberin ismidir.
- İlyığdı**, T. İl-yığdı.
- İlyıgmış**, T. İl-yıgmış.
- İmadettin**, **İmadeddin**, **A.** Dinin direği.
- İmam**, **A.** En önde bulunan, önder. Namazda kendisine uyulan kimse. Halife olan kimse.
- İmamettin**, **İmameddin**, **A.** Dinin öncüsü, önderi.
- İman**, **A.** İnanma, inanç. İslâm dinini kabul etme.
- İmat**, **A.** Direk, sütun.
- İmdat**, **A.** Tehlikede veya güç durumunda olanın yaptığı yardım çağırısı, güç durumunda olana yapılan yardım.
- İmer**, T. Çok zengin, varlıklı.
- İmge**, T. Düş, görüntü, tasarım
- İmran**, **A.** Evine bağlı kalan. Âl-i İmran Kur'ân-ı Kerîm'in en uzun surelerinden.
- İmre**, T. Dost, arkadaş, ağabey.
- İmren**, T. "İmrenmek"ten buyruk beğenilen bir şeyin benzerini edinme isteği, imrenme
- İnal**, T. Güvenilir arkadaş, inanılır kimse, dost, inanılan. Şehzade, prens, han.
- İnalbey**, T. İnal-bey.
- İnalcık**, T. Kendisine inanılan, güvenilir.
- İnalkut**, T. İnanılan doğru, uğurlu ve kutlu kimse.
- İnaltekin**, T. İnal-tekin.
- İnamullah**, **A.** Allah'ın nimeti, iyiliği.
- İnan**, T. Bir kimse veya şeyin doğruluğunu, büyüklüğünü ve gücünü sarsılmaz bir duygu ile benimseme, iman.
- İnanç**, T. Bir düşünceye gönülden bağlılık. Allah'a, bir dine

- inanma, iman. Güven ve inanca duygu.
- İnançlı**, T. İnancı olan, imanlı.
- İnanır**, T. İnanan, inançlı.
- İnanöz**, T. Özünde inanç olan, iman eden.
- İnayet**, A. Lütuf, bağış, iyilik. Dikkat, gayret, özen.
- İnayetullah**, A. Allah'ın lütfü. Allah'ın ihsanı.
- İnce**, T. Düşünce, duygu veya davranış bakımından, sevgi ve saygı uyandıran, nazik.
- İncebey**, T. İnce-bey. Nazik kimse.
- İncesu**, T. İnce-su.
- İnkılâp**, A. Bir durumdan başka bir duruma dönme, dönüşüm.
- İnönü**, T. Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci Cumhurbaşkanı, Kurtuluş Savaşı kahramanı, kumandan ve devlet adamı İsmet Paşa'nın soyadı.
- İren**, T. Özgür, hür.
- İrfan**, A. Bilme, anlama, gerçeği sezme, kavrama gücü. Dinî-gerçek ve sırları biliş. Kültür. Tecrübe ve zekâdan oluşan manevi olgunluk.
- İrfanî**, A. İrfanla, bilgi ve kültürle ilgili.
- İrfat**, A. Yardım etme, bir şey verme.
- İrgün**, T. Sabahın erken saatleri.
- İrşat**, A. Doğru yolu gösterme, uyarma.
- İrtek**, T. Erken doğan, er doğmuş
- İsa**, İ. İbranice'de Allah'ın yargılaması, mağfireti anlamındadır. Ulülazm peygamberlerden.
- İsad**, A. Yüceltme, yükseltme. Kutlu kılma.
- İshak**, İ. İbranice "gülüyor" anlamındadır. Kur'ân-ı Kerîm'de adı geçmektedir ve İsrailoğullarına gönderilmiş peygamberlerdendir.
- İskender**, Y. Eski Makedonya kralı.
- İskit**, T. M.Ö. 7-8. yüzyıllarda, Orta Asya'dan Güney Rusya'ya göç ederek burada imparatorluk kuran kavim. Koşuda dördüncü gelen at.
- İslâm**, A. İslâm dininden olan kimse, Müslüman.
- İsmail**, A. Peygamber ismi, Hz. İbrahim'in (a.s.) oğlu.
- İsmet**, A. Masumluk, günahsızlık, temizlik. Haramdan çekinme, namus.
- İsrafil**, A. Dinimizde kıyametin kopuşunu üfleyeceği sur/boru ile bildirecek olan dört büyük melekten biri.
- İstemihan**, T. Göktürk Devleti'nin kurucusu Bumin Kağan'ın kardeşi olan Türk Hakanı.

- İstikbal, A.** Gelecek zaman, gelecek.
- İstiklâl, A.** Bağımsızlık, özgürlük.
- İsvan, T.** Sacda pişen ekmeği çevirmeye yarayan araç.
- İşboğa, T.** İş-boğa.
- İşcan, T.** Çalışmayı seven, çalışkan.
- İşgüden, T.** İş-güden. İş yapan, çalışan.
- İşgüder, T.** İş-güder. İş yapan, çalışan.
- İşkara, T.** İş-kara.
- İşkur, T.** İş-kur.
- İşman, T.** Bkz. İşmen.
- İşmen, T.** İş yapmayı seven, çalışkan kimse.
- İşseven, T.** İş-seven.
- İşsever, T.** İş-sever.
- İtil*, T.** Kazan Türkleri tarafından Volga nehrine verilen ad.
- İvecen, T.** Aceleci, canı tez.
- İvegen, T.** Aceleci.
- İyaz, A.** Tehlikeden kurtulmak için sığınma, güçlü birine sığınma. Allâh'a (c.c.) sığınmada da kullanılan bir kelimedir.
- İyem, T.** Güzellik.
- İyicil, T.** İyilik etmeyi seven, iyilik sever.
- İyidoğan, T.** İyi-doğan.
- İyigün, T.** İyi-gün.
- İyimser, T.** Her olayı, her düşüncüyü iyi karşılayan kimse. İyilik sever kimse.
- İyiol, T.** İyi-ol.
- İyisan, T.** İyi-san. İyi adla anılan, iyi tanınan kimse.
- İyisoy, T.** İyi-soy. Temiz ve iyi tanınmış soy.
- İyituğrul, T.** İyi-tuğrul.
- İyiyürek, T.** İyi-yürek. Başkaları için hep iyilik düşünen, iyilik-sever kimse.
- İzboğa, T.** İz-boğa.
- İzbörü, T.** İz-börü. Kurt izi.
- İzbudak, T.** İz-budak.
- İzbudun, T.** İz-budun. Tarihe geçen millet.
- İzbul, T.** İz-bul.
- İzem, A.** Büyüklük, ululuk.
- İzgi, T.** Bkz. İzgü.
- İzgü, T.** İyi, güzel, akıllı; adaletli.
- İzhan, T.** İz-han.
- İzzet, A.** Kıymet, değer, saygı, ıkram, ululuk, kuvvet, kudret.
- İzzettin, İzzeddin, A.** Dinin kıymeti, kudret ve ulviyeti. Asıl şekli "İzzüddin"dir.
- İzzi, A.** Sabırlı, dayanıklı kimse.

J

- Jekfer, F.** Sabırlı, dayanıklı.
- Jerfi, F.** Derinlik.
- Jiyan, Jeyan, F.** Kızgın, hışımlı, kükremiş.

K

- Kaan, T.** Eski Türk hükümdarlarının ünvanı. Hakan, hükümdar, kağan.
- Kab, A.** Topuk kemiği, aşık kemiği anlamında. Mecazen, şeref, şan, onur anlamında da kullanılır.
- Kaban, T.** Kayalık, uçurum; yalçın yüksek dağ yolu. Tepe. Derenin iki tarafındaki orman. Savaşçı, dövüşken.
- Kabanbay, T.** Kaban-bay.
- Kadagan, T.** Buyruk, emir.
- Kadam, T.** Dost, arkadaş.
- Kadem, A.** Ayak, adım, 37.5 cm'lik bir ölçü.
- Kader, A.** Alın yazısı, yazgı, baht.
- Kâdir, A.** Değer, kıymet, itibar. parlaklık. Kudret sahibi kudretli, kuvvetli, güçlü. Her şeye gücü yeten, sonsuz kudret sahibi Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Başına "Abd" takısı alarak "Abdulkadir" şeklinde kullanılır.
- Kadir, A.** Değer, onur, kıymet, şeref.
- Kadri, A.** Değer, itibar. Onur, şeref, haysiyet, meziyet, rütbe, derece.
- Kadrican, A.F.** Değerli, itibarlı, can, ruh.
- Kadrihan, T.** Kadri-han.
- Kafar, T.** Arkadaş, dost.
- Kâfi, A.** El veren, yeter, yetecek, yetişen, kifayet eden.
- Kağan, T.** Hanlar hanı, hakan, han, Orta Asya'da eskiden Moğol imparatorlarına verilen ünvan, İmparator.
- Kahir, A.** Üstün gelen, ezen, ezici. Kahreden, zorlayan. Yok eden.
- Kahraman, F.** Bahadır, cesur, yiğit, hüküm sahibi, iş buyuran.

- Kaim, A.** Duran, ayakta duran. Bir şeyi yapan icra eden. Allah'ın emrini ifa eden. Vaktini ibadetle geçiren.
- Kala, T.** Atmaca. Güç, zahmetli iş. **A.** Kale, hisar.
- Kalagay, T.** Al, kırmızı renk.
- Kalender, F.** Dünyadan elini eteğini çekip başı boş dolaşan. Alçak gönüllü, gurur ve kibirden uzak, üstüne başına dikkat etmeyen, bulduğu ile yetinen kimse.
- Kalgay, T.** İzci kumandanı. Kırım hanlığında veliahta verilen ünvan.
- Kalkan, T.** Oktan veya kılıçtan korunmak için savaşçıların kullandığı korumalık.
- Kalkankılıç, T.** Kalkan-kılıç.
- Kalmuk, T.** Asya'da eski bir Moğol kabilesinin adı.
- Kam, T.** Hekim. Düşünür.
- Kamacı, T.** Top kaması yapan veya onaran kimse.
- Kaman, T.** Dağların doruğuna yakın olan yerler.
- Kamar** Hekim, doktor. Çiçek bozuğu.
- Kambay, T.** Kam-bay. Hekim, tabib, doktor.
- Kamber, A.** Köle, dost. Bir eve çok gelen kimse. Kılavuz.
- Kamet, A.** Boy, boy bos, endam. Camilerde namaza kalkmak için okunan iç ezan.
- Kâmil, A.** Kemale ermiş, olgun, bilgili, terbiyeli. Bütün, tam, eksiksiz.
- Kâmran / Kâmuran, F.** Arzusuna kavuşmuş, mutlu olmuş kimse.
- Kamu, T.** Bütün, hep. Halk.
- Kanağan, T.** Çabuk inanan, kanan.
- Kanak, T.** Çay, dere, ırmak. Çabuk aldanan, saf.
- Kanat, T.** Kuşların ve uçucu böceklerin uçmalarını sağlayan organları
- Kanbay, T.** Kanmış, doymuş, varlıklı kimse.
- Kanber, A.** Evin emektarı, büyüğü
- Kandemir, T.** Sağlam kan, kanı sağlam olan kimse, sağlam demir.
- Kaner, T.** Kan-er.
- Kanık, T.** İnanç, kanı. Kanmış, doymuş, tok gözlü kimse.
- Kanikor, T.** Kanı-kor. Ateşli, canlı yaradılıştaki olan kimse.
- Kâni, A.** Dokunaklı, iğneli konuşan.
- Kani, A.** Kanaat eden, fazlasını istemeyen. İnanmış, kanmış.
- Kanpolat, T.** Kan-polat. Yiğit, kahraman kimse.
- Kansu, T.** Kan-su. Çerkez Memluk beyi, Çin'de bir il, Memluk Sultanlığının son Çerkez Sultanı.

- Kanturalı, T.** Zengin yaşayan.
- Kantürk, T.** Kan-Türk. Türk soyundan gelen.
- Kanun, A.** Olayların gidişinde olağandışına yer vermeyen, değişmezlik ve zorunluluk gösteren kural. Devletin yasama gücü tarafından konulan, herkesin uyması zorunlu olan yaptırıma bağlı kuralların her biri.
- Kapağan, T.** 691-716 yılları arasında hüküm sürmüş olan Gök-türk kağanı.
- Kapar, T.** Akıl, ruh.
- Kapçak, T.** Kale muhasarasında duvara çakılmış büyük çember. Bayrak.
- Kapkın, T.** Uygun, düzenli.
- Kaplan, T.** Hindistan ve Afrika ormanlarında yaşayan, aslan büyüklüğünde, Postu çizgili, kedigillerden yırtıcı, güçlü bir hayvan.
- Kapkın, T.** Ansızın yakalayıp alabilen, ısırıp parçalayan, hemen kapan, alan, kapgın, kapan.
- Kaplan, T.** Kedigillerden, enine siyah çizgili, koyu sarı postu olan çevik ve yırtıcı hayvan.
- Kaptan, T. İta.** Gemi yönetiminde en yüksek görevli, idareci.
- Kara, T.** En koyu renk, siyah, esmer.
- Karaalp, T.** Esmer, kara yağız yığıt.
- Karaarslan, T.** Kara-arslan.
- Karabars, T.** Kara-bars.
- Karabaş, T.** Hiç evlenmemiş erkek, bekâr. Evlenmeyen rahip. Kışa dayanıklı sert buğday.
- Karabatak, T.** Balıkla beslenen, gagası uzun ve sivri kara tüylü bir deniz kuşu. Geleceğini düşünmeden yaşayan, savurgan.
- Karabay, T.** Kara-bay.
- Karabayır, T.** Kara-bayır.
- Karabet, A.** Yakınlık, hısımlık, akrabalık.
- Karabey, T.** Kara-bey.
- Karaboğa, T.** Kara-boğa.
- Karabölük, T.** Kara-bölük.
- Karabörü, T.** Kara-börü. Kara kurt.
- Karabudak, T.** Kara-budak.
- Karabudun, T.** Kara-budun.
- Karabuğday, T.** Tohumları için yetiştirilen bir yıllık bitki.
- Karabuğra, T.** Kara-buğra. (Bkz. Buğra).
- Karabulut, T.** Kara-bulut. Koyu esmer renkte büyük yağmur bulutu.
- Karabükey, T.** Güçlü güreşçi.
- Karaca*, T.** Geyik türünden, boynuzları küçük ve çatalı bir av

- hayvanı. Dağ keçisi, yaban keçisi, eti yenen bir kuş.
- Karacabey**, T. Esmer bey, rengi karaya çalan.
- Karacakurt**, T. Karaca-kurt.
- Karacan**, T. Kara-can.
- Karacaoğlan**, T. Karaca-oğlan.
- Karaçar**, T. Kötü ruhlar.
- Karaçay**, T. Kara-çay. Bir Türk kavminin adı.
- Karaçelik**, T. Kara-çelik.
- Karadağ**, T. Kara-dağ.
- Karademir**, T. Kara-demir.
- Karadeniz**, T. Kara-deniz. Türkiye'nin kuzeyindeki büyük deniz.
- Karadoğan**, T. Kara-doğan.
- Karaduman**, T. Kara-duman.
- Karaer**, T. Kara-er. Kara yağız, esmer yiğit.
- Karaevli**, T. Kara-evli.
- Karagöz**, T. Kara-göz. Gözleri kara olan kimse. Şakacı, hoş sohbet kimse. Aynı adı taşıyan hayal oyununda halk görüşünü ve duyusunu veren kimse. Çingene.
- Karahan**, T. Esmer bey, Esmer hükümdar.
- Karakağan**, T. Kara-kağan.
- Karakalpak**, T. Orta Asya'da yaşayan bir Türk boyu.
- Karakan**, T. Bir tür dağ ağacı.
- Karakaş**, T. Kara-kaş. Gür ve kara kaşları olan kimse.
- Karakaya**, T. Kara-kaya.
- Karakızıl**, T. Kara-kızıl.
- Karakoyun**, T. Kara-koyun.
- Karakucak**, T. Sarılma, kucaklama, kavrama, tutuşma. En eski Türk güreş biçimi.
- Karakurt**, T. Kara-kurt.
- Karakuş**, T. Kara-kuş. Jüpiter gezegeni.
- Karakurum**, T. Kara-kurum. Kalabalık, sık. Batı Moğolistan'da Uygur ve Moğol devirlerinde kurulan iki şehir. Kaşmir'de dağlık bölge.
- Karakuzu**, T. Kara-kuzu.
- Karaman**, T. Esmer, yağız insan.
- Karamuk**, T. Dağlarda kendi kendine biten ve ilkbaharda çiçek açan, saçma büyüklüğünde, üzüm biçiminde meyveleri olan dikenli bir bitki, çalı.
- Karamut**, T. Kara-mut. Kara baht, kötü talih.
- Karamürsel**, T. Marmara Denizi kıyılarında işleyen küçük teknelere verilen ad. Kocaeli'nin ilçe merkezi.
- Karan**, T. Kahraman, yürekli. Karanlık.
- Karanalp**, T. Karayağız, kahraman yiğit.

- Karanbay**, T. Karan-bay.
Karaoğlan, T. Kara-oğlan.
Karaoğul, T. Kara-oğul.
Karaörs, T. Kara-örs.
Karapars, T. Kara-pars.
Karasal, T. Kara ile ilgili.
Karasu, T. Kara-su, Ağır akan su.
Bitkilere zararlı olan, toprak altından çıkan acı su.
Karasungur, T. Kara-sungur.
Karasüyek, T. Eski Türklerde soyular karşıtı olan halk katmanı.
Karaşın, T. Esmer.
Karatan, T. Kara-tan. Şafak sökmeden önceki alaca karanlık.
Karataş, T. Kara-taş.
Karatay, T. Kara-tay. Anadolu Selçuklu devlet adamı.
Karategin, T. Kara-tekin.
Karatün, T. Kara-tün. Karanlık gece.
Karayağız, T. Kara-yağız. Koyu esmer.
Karayel, T. Karayel. Kuzeybatıdan esen, genellikle soğuk yel.
Karcan, T. Kar-can.
Kargı, T. Eskiden silâh olarak kullanılan, ucu sivri demirli, ağaçtan yapılmış uzun sırık. Kamış, saz.
Kargın, T. Taşkın su. Bol, çok. Doymuş, tok. Erimiş buz ve kar parçalarının oluşturduğu akarsu. Çağlayan.
Karginalp, T. Kargın-alp. Coşuklu, taşkın, hareketli yiğit.
Karhan, T. Kar-han.
Karık, T. Bağ ve bahçelerde sebze ekmek için ayrılan bölümler. Karışık, karışmış.
Karındaş, T. Kardeş.
Karlı, T. Kar yağın, karın yağdığı.
Karlık, T. Kar kuyusu.
Karlu, T. Karlı.
Karluk, T. Türk boylarından biri.
Karlukhan, T. Karluk-han.
Kartal, T. Büyük, yırtıcı kuş.
Kartay, T. Yaşlı, pir.
Kartekin, T. Kar-tekin.
Kasal, T. Kibir, gurur, övünme.
Kasar, T. Hatır, gönül.
Kasım, A. Taksim eden, ayıran, bölen. Kinci, ezici, ufaltıcı. Yılın 11. ayı. Peygamberimizin (s.a.s.) oğlunun adı.
Kasırğa, T. Şiddetli fırtına. Duyguların patlak verişi, büyük heyecan, coşku.
Kâşif, A. Bilinmeyen bir yeri veya şeyi bulan.
Kaşka, T. Şakacı, neşeli kimse.
Katade, A. XIII yy.'dan itibaren Mekke'de hakim olan şeriflerin atasına verilen ad.

- Katı, T.** Çok, pek, fazla, yeğin. Ağır. Haşin, sert, kırıcı.
- Katıhan, T.** Katı-han.
- Katib, A.** Yazıcı. Bir kuruluşta yazı işleriyle vazifeli kimse, sekreter. Osmanlı Devleti'nde resmi yazılarını yazan vazifeli devlet memuru.
- Katmer, T.** Bir şeyin kat kat olması hâli.
- Kavas, A.** Oklu asker. Ok yapan, okçu.
- Kavçın, T.** Konuk, misafir.
- Kavi, A.** Yakar, yakıcı. Kuvvetli, güçlü. Sağlam inanılır. Zengin varlıklı.
- Kavruk, T.** Dertli, acı çeken. Sevdalı, âşık.
- Kavurt, T.** Heybetli, gösterişli; cesur, yiğit, kahraman. Kirman Selçuklu Devleti'nin kurucusu.
- Kavurtbey, T.** Kavurt-bey., Bkz. Kavurt
- Kavurthan, T.** Kavurt-han.
- Kavvas, T.** Kavas
- Kay, T.** Yağmur, sağanak.
- Kaya, T.** Büyük ve sert taş kütle-si, pek sert.
- Kayaalp, T.** Kaya gibi güçlü.
- Kayacan, T.** Canı kaya gibi güçlü.
- Kayaer, T.** Kaya gibi güçlü er.
- Kayagün, T.** Kaya-gün.
- Kayagündüz, T.** Kaya-gündüz.
- Kayahan, T.** Kaya-han.
- Kayansel, T.** Kayan-sel.
- Kayar, T.** Gurur.
- Kayaş, T.** Akrafa, hısım.
- Kayatekin, T.** Kaya-tekin.
- Kayatimur, T.** Kaya-timur. Kaya gibi sert demir.
- Kayatürk, T.** Kaya gibi sağlam ve sert Türk
- Kaygısız, T.** Endişesiz, hiçbir şeye aldırış etmeyen
- Kaygusuz, T.** Bkz. Kaygısız.
- Kayhan, T.** Sert, güçlü sesli okuyucu, kayayı bile delegecek güçte sesi olan okuyucu.
- Kayı, T.** Sağlam, sert, güçlü, sağanak, bora. Osmanlıların kökeni olan Oğuz boylarından birinin adı.
- Kayıbay, T.** Kayı-bay.
- Kayıhan, T.** Güçlü kağan, sert han, sağlam han.
- Kayın, T.** Kayıngillerderi, kışın yaprak döken, güzel görünüşlü orman ağacı. Kardeş, hısım, akraba.
- Kayıt, T.** Araç, eşya. Saban. İş, güç. Kış için ayrılan yiyecek.
- Kayıtmış, T.** Geri dönmüş, geri gelmiş, vazgeçmiş.

- Kaymas**, T. Yılmayan, azimli, cesur.
- Kaymaz**, T. Dağ eteği. Güneydoğu'dan esen bir rüzgar.
- Kaynak***, T. Bir suyun çıktığı yer, menşe. Bir haberin çıktığı yer. Araştırma ve incelemede yararlanılan belge.
- Kaynarkan**, T. Kaynar-kan. Coşukulu, hareketli kimse. Kayra. Büyük bir kimseden gelen iyilik, ihsan.
- Kayra**, T. Tanrı yardımı; Tanrıdan ya da büyük bir kimseden gelen iyilik, kayırma, yardım, destek.
- Kayraalp**, T. İyiliksever, yiğit.
- Kayrabay**, T. İyiliksever, saygın kimse.
- Kayrahan**, T. İyiliksever, saygın han.
- Kayrak** Taşlı, kumlu, ekime elverişli olmayan toprak. Kaygan toprak. Bileği taşı.
- Kayral**, T. Kayrılan, himaye edilen kimse.
- Kayran** Orman içindeki ağaçsız alan. Kayan yer. İnce çakıllı, kumlu toprak.
- Kayser**, A. Eski Roma ve Bizans İmparatorlarının sanı. Hükümdar.
- Kaytus**, A. Bir yıldız kümesi.
- Kayyum**, A. Ezeli ve ebedî olan, değişmeyen, hep var ve varlığı ayakta tutan Allâh (c.c.).
- Kazak**, T. Göçebe akıncı. Rusya'da yaşayan bir Türk kavmi. Genç, taze. İnatçı.
- Kazakhan** Kazak-han.
- Kazan**, T. Su çevrisi, kayra. Sazlık yerlerde dibi bulunmayan sulu yer. Girdap.
- Kazanhan**, T. Kazan-han.
- Kazgan**, T. Kazan.
- Kâzım**, A. Öfkesini yenen, kin tutmayan, hırsını dizginleyen, kinini yenen.
- Kebir**, A. Büyük, ulu. Çocukluktan çıkmış genç; yaşça büyük, yaşlı.
- Kelami**, A. Söze ilişkin, sözle ilgili.
- Keleş**, T. Yiğit, cesur, güzel, saçı dökülmüş.
- Keleşbay**, T. Keleş-bay.
- Keleşhan**, T. Keleş-han.
- Kemâl**, A. Olgunluk, fazilet yetkinlik, tamlık, eksiksizlik. En yüksek değer, mükemmellik, paha, bilgi, fazilet, fazlalık, çokluk.
- Kemâleddin**, A. Dinin olgunluğu, eksiksizliği ve değeri.
- Kemandar**, F. Yay tutan, yay tutucu.

- Kemter, F.** Daha aşağı, daha değersiz. Tam olmayan, eksik.
- Kenan, A.** Hz.Nuh'un oğullarından, Filistin toprakları.
- Kent, T.** Şehir, kasaba.
- Kenter, T.** Şehirli, kentli.
- Kepez, T.** Yüksek dağ. Mağara. Gelin başlığı. Kuşların başındaki uzun tüyler.
- Keramet, A.** Bağış. Ağır lama, ikram. Ermişçe yapılan iş, hareket ya da söz.
- Kerameddin, A.** Kerem bağış ihsan lütuf sahibi. Dinde üstün mertebelere ulaşan. Keramet sahibi derviş veli.
- Keramî, A.** Bkz. Kirami.
- Kerem, A.** Asalet, asillik, soyluluk. Cömertlik, el açıklığı lütuf, bağış, bahşiş.
- Keremşah, A.F.** Kerem-şah.
- Kerim, A.** Kerem sahibi, cömert, ulu, büyük. Lütfü, ihsanı bol, ihsan yönünden ulu. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden, "Abd" takısı alarak kullanılır.
- Kerimhan, A.F.** Kerim-han.
- Kerman, T.** Bkz. Kermen.
- Kermen, T.** Hisar, kale.
- Kervan, F.** Uzak yerlere yolcu ve ticaret eşyası taşıyan yük hayvanı, katar.
- Kesek, T.** Bel, çapa ya da sabanın topraktan kaldırdığı iri parça. Çimen yapmak için üzerindeki otuyla birlikte çıkarılmış çayır parçası.
- Kesim, T.** İki taraf arasındaki kararlaştırılan şey. Biçim, endam, boy, bos. Bölüm, parça. Yer yüzündeki sel yarıkları. Ürün kaldırma mevsimi.
- Keskin, T.** Çok kesici, iyi keser, çok sert, çok etkili.
- Keskinay, T.** Keskin-ay.
- Keskinel, T.** Keskin-el.
- Keskiner, T.** Keskin-er. Etkili ve sert kişilikli kimse.
- Keşfi, A.** Keşfe özgü, keşifle ilgili.
- Kete, T.** Düğün armağanı.
- Keven, T.** Kimi türlerinden kitre denilen zamk çıkan dikenli bir çalı. Bir tür kahve.
- Kevkep, A.** Yıldız.
- Kevni, A.** Var olmayla, varlıkla ilgili.
- Key, F.** Büyük padişah.
- Keyân, T.** Büyük hükümdar, şah.
- Keyfi, A.** İsteğe bağlı olan, bir kurala bir düzene bağlı olmayan.
- Keyhan, F.** Dünya.
- Keyhüsrev, F.** Adil ve ulu padişah. Keykavus'un torunu, Siyavuş'un oğlu olan meşhur hükümdar.

- Keykâvus**, F. Adil, necip. Key'lerin ikinci Padişahı.
- Keykubad**, F. Büyük ve ulu padişah. Keykavus'un dedesi olan ünlü padişah. Key'lerin ilk Padişahı.
- Kezer**, F. Kahraman.
- Kılavuz**, T. Yol gösteren, rehber.
- Kılıç**, T. Uzun, düz ya da eğri, ucu sivri, bir ya da her iki yüzü keskin, kın içinde bele takılan, çelikten silah.
- Kılıçal**, T. Kılıç-al.
- Kılıçalp**, T. Kılıç gibi keskin yiğit.
- Kılıçarslan**, T. Kılıç-aslan. İlk Selçuklu Sultanı Süleyman Şah'ın oğlu.
- Kılıçbay**, T. Kılıç-bay.
- Kılıçel**, T. Kılıç-el.
- Kılıçer**, T. Kılıç-er.
- Kılıçhan**, T. Kılıç-han.
- Kılınc**, T. Bkz.. Kılıç.
- Kılıçkalkan**, T. Kılıç-kalkan.
- Kılıçkamçı**, T. Kılıç-kamçı.
- Kılıçkan**, T. Kılıç-kan.
- Kimiz**, T. Kısrak sütünden yapılan bir içki.
- Kın**, T. Bıçak, kılıç gibi kesici araçların kabı.
- Kınalp**, T. Kın-alp.
- Kınay***, T. Çok çalışkan, etkin, faal.
- Kınayman**, T. Çalışkan, etkin kimse.
- Kınaytürk**, T. Kınay-Türk. Çalışkan Türk.
- Kıncal**, T. İnce, zayıf. Aksi.
- Kinel**, T. Kın-el.
- Kiner**, T. Kın-er.
- Kınık**, T. Kaynak, menba. İstek, arzu, gayret. Obur. Oğuzların yirmi dört boyundan biri.
- Kınıkaslan**, T. Kınık-aslan. Bkz. Kınık.
- Kınış**, T. İstek, arzu, heves.
- Kıpçak**, T. XI-XV. yy'larda, Ural dağlarıyla Volga ırmağı arasında yaşamış bir Türk boyu.
- Kıraç**, T. Su bulunmayan toprak, kurak toprak, verimsiz toprak
- Kıralp**, T. Kır beyi, taşrada oturan.
- Kıran**, T. Çevre, kıyı, kenar. Ufuk. Dağ sırtı, tepe, yamaç, bayır.
- Kıranalp**, T. Kıran-alp.
- Kıraner**, T. Kıran-er.
- Kırat**, A. Elmas, zümrüt gibi değerli taşların tartısında kullanılan ölçü birimi. Nitelik, değer.
- Kıratlı**, T. Değerli, nitelikli.
- Kıray**, T. Genç, delikanlı. Ürün vermeyen arazi. Eşkiya, yol kesen.
- Kırbay**, T. Kır-bay.
- Kırboğa**, T. Kır-boğa.

- Kırbörü**, T. Kır-börü. Kır renkli kurt.
- Kırca**, T. Dolu. Ufak ve sert taneli kar. Bora, rüzgârla karışık yağmur.
- Kırdar**, T. Ölçülü davranış, soğukkanlılık.
- Kırdarlı**, T. Ölçülü, sakıngan.
- Kırgız**, T. Gezici, gezgin. Çoğunlukla Rusya Federasyonu Kırgızistan Özerk Cumhuriyeti'nde yaşayan, Türk soyundan gelen bir halk.
- Kırhan**, T. Kır-han.
- Kırman**, T. Saçlarına ak düşmüş adam.
- Kırtay**, T. Kır-tay.
- Kırteke**, T. Kır-teke.
- Kırtekin**, T. Kır-tekin.
- Kısmet**, A. Tanrı'nın herkese uygun gördüğü yaşama durumu, nasip, kader.
- Kıvanç**, T. Mutlu bir olgudan duyulan şey, sevinç, öğünç.
- Kıvançer**, T. Kıvanç-er.
- Kıvançlı**, T. Kıvanç duyan, sevinçli.
- Kıvılcım***, T. Yanmakta olan bir maddeden sıçrayan küçük ateş parçası. Harekete geçiren etken.
- Kıyam**, A. Kalkma, ayağa kalkma. Bir işe kalkışma, başlama.
- Kıyan**, T. Dağdan hızla inen sel. Dede Korkut kahramanlarından
- Kıyas**, A. Tutma, denk sayma. Karşılaştırma, oranlama.
- Kızan**, T. Çocuk; delikanlı.
- Kızgın**, T. Çok ısınmış, ısıtılmış. Kızmış olan, öfkeli. Zorlu, sert, şiddetli.
- Kızgınbey**, T. Kızgın-bey.
- Kızgınok**, T. Kızgın-ok.
- Kızgınyigit**, T. Kızgın-yiğit.
- Kızık**, T. Öfkeli, sert, kınacı. İstek, heves, arzu.
- Kızıl**, T. Parlak kırmızı renk. Altın, para.
- Kızılarslan**, T. Kızıl-aslan.
- Kızilateş**, T. Kızıl-ateş.
- Kızılbars**, T. Kızıl-bars.
- Kızılboğa**, T. Kızıl-boğa
- Kızılborü***, T. Kızıl-börü.
- Kızıldemir**, T. Kızıl-demir.
- Kızilelma***, T. Yeryüzündeki Türklerin birleşip kuracakları ideal ülke ya da bütün Türklerin biraraya geleceği ülküsü.
- Kızılkurt***, T. Kızıl-kurt.
- Kızılıpars**, T. Kızıl-pars.
- Kızıltuğ**, T. Kızıl-tuğ.
- Kızıltunç**, T. Kızıl-tunç.
- Kızıyalım**, T. Kızıl yalım. Kızıl ateş.
- Kibar**, A. Davranış, düşünce, duygular bakımından ince, nazik olan.

- Seçkin, değerli. Zengin, soylu.
Büyükler, ulular.
- Kiçi**, T. Küçük.
- Kiçialp**, T. Kiçi-alp. Küçük yiğit.
- Kiçihan**, T. Kiçi-han. Küçük hükümdar.
- Kinyas**, T. Geniş yüzlü kimse.
- Kip**, T. Uygun, uyumlu, idareli. Sağlam, dayanıklı. Şık, zarif, biçimli. Kullanışlı. Örnek, kalıp.
- Kipcan**, T. Kip-can. Canlı, dayanıklı, sağlam.
- Kiper**, T. Kip-er.
- Kipkurt**, T. Kip-kurt.
- Kiram**, A. Soylular. Eli açıklar, cömertler.
- Kiramettin**, **Kirameddin**, A. Dinin uluları, soyluları.
- Kirami**, A. Cömertlere, eli açıklara özgü. Soylular, ulular, şerefliyle ilgili.
- Kiriş**, T. Taşlar arasında biten bir tür ot.
- Kirman**, F. Hisar, kale.
- Kirmanşah**, F. Kirman-şah.
- Kirmen**, F. Bkz. Kirman.
- Kişi**, T. Kimse, insan. Sahip. Koca, eş.
- Kişihan**, T. Kişi-han.
- Koca**, T. Yaşlı, ihtiyar. Büyük, ulu, yüce.
- Kocaalp**, T. Koca-alp. Yaşlı, ulu yiğit.
- Kocabaş**, T. Koca-baş.
- Kocabey**, T. Koca-bey.
- Kocademir**, T. Koca-demir.
- Kocagöz**, T. Koca-göz.
- Kocaman**, T. Çok iri, büyük.
- Kocataş**, T. Koca-taş.
- Kocatay**, T. Koca-tay.
- Kocatürk**, T. Koca-Türk.
- Kocaün**, T. Koca-ün.
- Koç**, T. Damızlık erkek koyun. Sağlıklı, gülbüz genç erkek. Kahraman.
- Koçak**, T. Yürekli, eli açık. Yüce gönüllü. Konuk sever. Yiğit, korkmayan kişi, savaşçı. Açık kestane renginde olan.
- Koçakalp**, T. Cömert, kahraman, yiğit.
- Koçakaslan**, T. Koçak-aslan.
- Koçaker**, T. Cömert, kahraman kimse.
- Koçaş**, T. Kılavuz, rehber. Yağmur bulutu.
- Koçay**, T. Koç gibi güçlü.
- Koçboğa**, T. Koç-boğa.
- Koçbörü**, T. Koç-börü.
- Koçer**, T. Koç yiğit, yiğitler yiğidi
- Koçhan**, T. Yiğit kağan
- Koçkar**, T. Dövüş için yetiştirilmiş iri boynuzlu koç. Yaban koyunu.
- Koçsoy**, T. Koç-soy.
- Koçtuğ**, T. Koç-tuğ.

- Koçtürk**, T. Koç-Türk.
- Koçu**, T. Gelin arabası. Çukur oyuk yer, hendek.
- Koçubey**, T. Koçu arabasını kullanan kişi
- Koçyiğit**, T. Koç-yiğit. Yürekli, cesur, kahraman.
- Kolat**, T. Kol-at.
- Kolçak**, T. Yiğit, mert, yürekli, kocak. Kola geçirilen kolluk.
- Koldan**, T. Kurala uygun, normal.
- Koldaş**, T. Bir işi birlikte yapan kişiler, ortak. Yardımcı, arkadaş.
- Koman**, T. Umud. Üç yaşında ve doğurmamış kısrağ.
- Komutan**, T. Bir asker topluluğunun başı, kumandan.
- Konak**, T. Konuk olunan yer.
- Konan**, T. Konan
- Kongar**, T. Bkz. Kongur.
- Kongaralp**, T. Kongar-alp.
- Kongarata**, T. Kongar-ata.
- Kongur**, T. Sarı ile siyah karışımı bir renk, koyu kumral, kestane rengi.
- Konguralp**, T. Kongur-alp.
- Kongurata**, T. Kongur-ata.
- Kongurtay**, T. Kongur-tay.
- Konrat**, T. Bkz. Kongur.
- Konuk***, T. Misafir.
- Konur**, T. Kumral, kestane rengi, açık sarı, boz ile sarı arası. Süslü, çalımlı, kimseyi beğenmeyen, gururlu, kahraman, yiğit.
- Konuralp**, T. Yiğitler yiğidi, onurlu yiğit.
- Konurata**, T. Konur-ata.
- Konuray**, T. Konur-ay.
- Konurbey**, T. Konur-bey.
- Konurkoca**, T. Konur-koca.
- Konurkurt***, T. Konur-kurt.
- Konuröz**, T. Konur-öz
- Kopan**, T. Zafer kazanan. İri kulaklı bir tür av köpeği. Ortaya çıkan, harekete geçen.
- Koparal**, T. Kopar-al.
- Kopuz***, T. Boğaz, dar yer. Ozanların çaldığı eski bir telli Türk sazı.
- Kor**, T. İyice yanarak içine, özüne değin ateş olmuş kömür ya da odun parçası. (Mec.) Kıpkırmızı.
- Kora**, T. Eski. Anahtar. Karda açılan ince yol. Olgunlaşmamış üzüm, koruk.
- Koral**, T. Sınır muhafızı.
- Koralp**, T. Kor gibi, kor ateş gibi yiğit.
- Koraltan**, T. Kor-altan.
- Koramaz**, T. Kimseyi beğenmeyen, mağrur kimse.
- Koraslan**, T. Kor-aslan.
- Koray**, T. Kor gibi kızarmış ay, kıpkırmızı ay.

- Korcan**, T. Kor ateş gibi kimse.
Korçak, T. Heykel.
Korçan, T. Çağlayan.
Korday, T. Kuğu kuşu.
Korel, T. Kor ateş durumuna gelmiş el.
Korer, T. Kızıl ateş gibi yiğit, kor gibi erkek.
Korgan, T. Hisar kale.
Korgün, T. Kor-gün.
Korhan, T. Ateşli, canlı, güçlü hükümdar.
Korkan, T. Kor-kan. Kor gibi ateşli, dinamik, hareketli kimse.
Korkmaz, T. Hiçbir şeyden çekinmeyen, yiğit, yürekli.
Korkut, T. Büyük dolu tanesi. Korkusuz, yavuz, heybetli. Dedem Korkut hikâyelerinin anlatıcısı sayılan kişinin adından, "korkutmak"tan buyruk.
Korkutalp, T. Korkut-alp.
Korkutata, T. Korkut-ata.
Korman, T. Kor gibi ateşli, canlı, hareketli kimse.
Kortak, T. Güzel, gösterişli, endamlı.
Kortan, T. Kor-tan. Yalçın ve kesik kaya. Pelikan kuşu.
Kortaş, T. Kor-taş.
Kortay, T. Kor-tay.
Korucu, T. Orman bekçisi.
Korugan, T. Kale, hisar.
Koryak, T. Kor-yak.
Koryay, T. Kor-yay.
Koryiğit, T. Kor-yiğit.
Koryürek, T. Kor-yürek. Ateş gibi sıcak yüreği olan.
Koska, T. Bkz. Kostak
Kostak, T. Çalımlı, iyi giyinmiş, güzel, yakışıklı. Kendini beğenen, onurlu. Yiğit, kabadayı, yürekli.
Koşak, T. Taşlık, taş yığını, toprak yığını. Deve yavrusu. Çok güzel.
Koşal, T. Koş-al.
Koşuk*, T. Koşma, şarkı, türkü.
Koşukhan, T. Koşuk-han.
Koşuktekin, T. Koşuk-tekin.
Kotuz, T. Gururlu, kibirli.
Kotuzhan, T. Kotuz-han.
Koyak, T. Vadi, dere. Dağlar ve kayalıklar üzerindeki doğal çukurlar. Dağ üzerinde otu bol olan, bitek, çukur yer. Etkili, dokunaklı.
Koyaş, T. Güneş.
Koygun, Etkili, hüznünlü, dokunaklı. Akdoğan.
Koytak, T. Rüzgâr almayan çukur yer.
Koytan, T. Dağ bucağı.
Koytuk, T. Oyuk, çukur, siper yer.
Kozak, T. Kozalak. Ham meyve. Güneş görmeyen, gölgede kalan yer.

- Kök**, T. Bir bitkinin yerin altından aşağıya doğru büyüyen, bitkiyi toprağa bağlayan kısmı.
- Kökboğa**, T. Kök-boğa.
- Kökbudak**, T. Kök-budak.
- Kökel**, T. Kök-el.
- Köken**, T. Bir şeyin çıktığı dayandığı temel, biçim, neden ya da yer. Kavun, karpuz, kabak gibi bitkilerin toprak üstünde yayılan dalları. Soy, asıl, ata.
- Köker**, T. Köklü soydan gelen kimse.
- Köklem**, T. İlkbahar
- Köklü**, T. Soylu, görgülü. Varlıklı, kuvvetli
- Köksal**, T. Yerinden kolayca oynatılamayacak durumda yerleş, kökünü derinlemesine sal, kökleş, yerleş anlamında buyruk.
- Köksoy**, T. Kök-soy. Tanınmış ünlü soy.
- Köksu**, T. Kök-su.
- Köksür**, T. Kök-sür.
- Kökşin**, T. Gök renginde. Yaşlı, koca.
- Köktan**, T. Kök-tan.
- Köktaş**, T. Kök-taş.
- Köktay**, T. Kök-tay.
- Köksan**, T. Tanınmış, ünlü ad.
- Kökten**, T. Köklü, yüzeyde kalmayıp derine inen. Soylu.
- Köktürk**, T. Kök-Türk. Tarihteki ilk Türk devleti.
- Költegin**, T. Gül-tekin.
- Kömen**, T. Hayal.
- Köni**, T. Dürüst, doğru, samimî, içten
- Körklü**, T. Güzel, gösterişli.
- Körnes**, T. Ayna.
- Köse**, T. Bıyığı sakalı çıkmayan erkek. Cılız, bodur. Yeni evlenmiş erkek, güvey.
- Kösem**, **Kösem**, T. Çobana alışkın ve sürünün önünde giden dört yaşında keçi ya da koyun. Kılavuz, yol gösteren, rehber.
- Kösten**, T. Ilıca.
- Köşek**, T. Deve yavrusu. Torun.
- Köşker**, T. Kunduracı.
- Köymen**, T. Köylü.
- Köz**, T. Kor, ateş koru, kızıl ateş parçası. İçinde küçük küçük kor parçaları bulunan kül.
- Közcan**, T. Köz-can.
- Közen**, T. Bkz. Gözen.
- Közer**, T. Köz-er.
- Kubilay**, T. Çin'de "Yu-An" adıyla yeni bir hanedanlık kuran Moğol İmparatoru, Kubilay Han
- Kudayberdi**, T. Tanrıverdi.
- Kuddus**, A. Çok temiz, çok pak. Allâh'ın (c.c.) güzel isimlerindedir.. Kutsal, kutlu.

- Kuddusi, A.** Kuddüs Allah'ın nimetine mazhar olan.
- Kudret, A.** Kuvvet, takat, güç. Allah'ın ezeli gücü. Varlık, zenginlik. Allah yapısı, yaratılış, insan eliyle yapılamayan şeyler, ehliyet, kabiliyet.
- Kudretullah, A.** Allah'ın sonsuz gücü, kudreti.
- Kudsi, A.** Kutsal, muazzez, mukaddes. Allah'a mensup, İlahî.
- Kunt, Sağlam** yapılı, sağlıklı, dayanıklı, kalın, sert.
- Kunter, Sağlam** yapılı yiğit, sert yiğit.
- Kurçdemir, T.** Dayanıklı ve demir gibi adam.
- Kurçeren, T.** Dayanıklı ve yiğit adam.
- Kurman, T.** Yüksek aşamalı, nitelikli kimse.
- Kurt, T.** Sürülere saldıran, köpek türünden yırtıcı, yabanıl hayvan (Mec.). İşini iyi bilen, aldanmaz.
- Kurtaran, T.** Kurtulmasını sağlayan.
- Kurtuluş, T.** Tehlikeli ve kötü bir durumdan kurtulma
- Kutalmış, T.** Mutlu olmuş, kutlu olmuş.
- Kutalp, T.** Kutlu, uğurlu, yiğit.
- Kutay, T.** İyilik getiren Ay, uğurlu ay, kutlu ay, kutlu ve ay gibi
- Kutcan, T.** Kutlu, uğurlu can.
- Kutel, T.** Uğurlu el.
- Kuter, İyilik** getiren yiğit, kutlu yiğit
- Kutkan, T.** Saygın, kutlu soydan gelen.
- Kutlan, T.** Kutlu, mutlu ol.
- Kutlar, T.** Mutluluklar, uğurlar.
- Kutlay, Uğurlu** ay, kutlu ay
- Kutlu*, T.** İyilik, uğur getirdiğine inanılan, uğurlu kutsal.
- Kutlualp, T.** Uğurlu, yiğit.
- Kutluay, T.** Uğurlu ay.
- Kutuldemir, T.** Kutlu-demir.
- Kutluğ, T.** Uğurlu, mutlu, şanslı, kutlu.
- Kutlukağan, T.** Kutlu-kağan.
- Kutlukaya, T.** Kutlu-kaya.
- Kutlutaş, T.** Kutlu-taş.
- Kutsal, T.** Tapınılacak ya da uğrunda can verilecek denli sevilen; Dokunulmaması gereken; uğur getirdiğine inanılan, uğurlu, kutlu.
- Kutsalan, T.** Uğur getiren, kutlu kimse.
- Kutsan, T.** Uğurlu, talihtli ol.
- Kutsay, T.** Uğurlu say
- Kutun, T.** Kutlu, kutsal.
- Kutyay, T.** Uğurlu kimse.

Kuyaş*, T. Güneş. Çok sıcak, güneşin etkili vurması.

Kuzey, Sağını doğuya, solunu batıya veren bir kimsenin tam karşısına düşen yön.

Kürhan, T. Yiğit, yürekli han.

Kürşad, F. Açılış merasimi, bir cins tavla oyunu.

L

- Laçın, T.** Bir cins şahin. Sarp, yalçın.
- Lahik, A.** Yetişen, ulaşan. Ekle- nen. Sonradan atanan.
- Lala, F.** Çocuğun eğitim ve öğ- retimiyle görevli kimse. Köle, bende. Padişahların sadra- zamlara hitap ederken kullandıkları san.
- Lami, A.** Parıldayan, parlak, parıltı.
- Lâtif, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isim- lerindedir. Yumuşak, hoş, güzel, nazik. Bütün inceliklere vakıf. "Abd" takısı alarak kul- lanılabilir.
- Lebib, A.** Akıllı, zeki, fatin.
- Lema, A.** Pırıltı, ışık.
- Lemi, A.** Parlak, parıldayan.
- Levend, F.** Osmanlı donanmasın- da ve kıyılarda görev yapan asker sınıfı. Yiğit denizci. Boy- lu boslu yakışıklı kimse. Güç- lü, kuvvetli.
- Lezir, F.** Akıllı.
- Lokman, A.** Sûre adı, nebi veya peygamber adı. Eski kavim- lerde, ahlâkî öğütler veren he- kim.
- Lut, A.** Peygamber adı.
- Lütfi, A.** Hoşluk, iyi davranış, gü- zellik.
- Lütfikâr, A. F.** Hoş, güzel, iyi dav- ranan.
- Lütfullah, A.** Allah'ın iyi, hoş ve le- tafet sahibi kıldığı kişi, Allah'ın lütfu.

M

- Mabed, A.** İbadet edilen yer.
- Mâcid, A.** Allâh'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Çokça cömert, şan ve şeref sahibi olan kimse. İyi ahlaklı. Ulu. Türkçede d/t ye dönüşüp Macit olabilmektedir.
- Mağrip, A.** Batı. Akşam.
- Mahub, A.** Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen, sevgili.
- Mahfi, A.** Gizli, saklı.
- Mahfuz, A.** Korunmuş, gözetilmiş. Gizlenmiş, saklanmış.
- Mahi, A.** Mahveden, yok eden.
- Mahir, A.** Hünerli, elinden iyi iş gelen, becerikli.
- Mahmud, Mahmut, A.** Övülmüş, övülmeye layık, hamd olunmuş, sena edilmiş.
- Mahra, A.** Değerli kimse. Elverişli uygun şey.
- Mahser, A.** Huy, tabiat.
- Mahsun, A.** Güçlendirilmiş, güçlü.
- Mahsut, A.** Hasat edilmiş, ekini biçilmiş. Biçilmiş ekin.
- Mahya Far., A.** Ramazan gecelerinde, camilerde iki minare arasına gerilen ipler üzerine kandil ya da elektrik ampulleriyle yazılan yazı, resim.
- Mail, A.** Hevesli, istekli. Eğik, eğri.
- Makal, A.** Söz, lâkırdı. Söyleme, söyleyiş.
- Makbul, A.** Kabul olunmuş, alınmış. Beğenilen, hoş karşılanan.
- Maksud, A.** İstenilen, murat edilen, kasdolunan, istek, maksad, niyet, murat. Varılmak istenen yer.
- Maksum, A.** Taksim edilmiş, ayrılmış, bölünmüş.
- Maksur, A.** Kısaltılmış, kasılmış. Alıkonulmuş. Bir şeye ayrılış.

- Maksut, A.** Ulaşılmaması istenilen şey, istek, emel.
- Makul, A.** Akla uygun iş gören, anlayışlı, mantıklı.
- Malik, A.** Sahip, elinde bulunduran, bir şeye sahip olan, bir şeyi olan.
- Malkoç, A.** Akıncı ocağı reisi, ünlü bir akıncı soy olan Malkoçoğullarının atası.
- Mamer, A.** Uzun ömürlü, uzun süre yaşayan.
- Mançer, T.** Aşısız, yabancı kiraz ağacı ve meyvesi.
- Manço, T.** Manda yavrusu.
- Mançu, T.** Kuzeydoğu Çin'de yaşayan Moğol asıllı halktan olan.
- Mançuhan, T.** Mançu-han. Mangga, on kişilik askeri birlik.
- Mangalay, T.** Alın. Binici, süvari.
- Mansur, A.** Allah'ın (c.c.) yardımı ile üstün gelen, yardım olunmuş.
- Manzur, A.** Bakılan, nazar olunan. Gözde olan, beğenilen.
- Maruf, A.** Herkesçe bilinen, tanınmış, belli. Ünlü.
- Masum, A.** Suçsuz, kabahatsız, günahsız, ismet sahibi. Saf, temiz. İmamı Rabbanî'nin oğlu.
- Masun, A.** Korunmuş, korunan.
- Maşuk, A.** Tutku ile sevilen, sevilmiş.
- Matlub, A.** İstenilen, aranan, talep edilen şey.
- Matuk, A.** Azat olunmuş, özgürlüğü bağışlanmış.
- Mazhar, A.** Bir şeyin görüldüğü çıktığı yer. Nail olma, şereflenme, kavuşma.
- Mazlum, A.** Sessiz, sakın, yumuşak kimse. Zulüm görmüş.
- Mebruk, A.** Tebrike şayetse, kutlanmaya layık, kutlu.
- Mebrur, A.** Hayırlı, beğenilmiş, makbul.
- Mebus, A.** Gönderilmiş, yollanmış. Peygamber olarak gönderilmiş kimse. Milletvekili. Öldükten sonra diriltilmiş olan kimse.
- Mecdeddin, A.** Dinin büyüğü, dinin yüce kişisi.
- Mecdi, A.** Büyüklük ve ululuk; şan ve şerefle ilgili.
- Mecdut, A.** Talihi açık, mutlu, şanslı kimse.
- Mecîd, A.** Çok ulu, yüce, şan ve şeref sahibi Allâh'ın (c.c.) güzel isimlerinden, İkrâmı çok.
- Medet, A.** Yardım, imdat.
- Medih, A.** Methetmeye, övmeye sebep olan şey, övme mevzuu konusu.
- Medit, A.** Uzun, uzun süren.

- Mefhar, A.** Övünme. Övünmeyi gerektiren şey.
- Meftun, A.** Gönül vermiş, tutkun. Hayran olmuş, şaşırılmış.
- Mehcur, A.** Birakılmış; unutulmuş. Uzaklaşmış, ayrılmış.
- Mehdi, A.** Kendisine rehberlik edilen. Allah tarafından hidayet verilmiş olan. Doğru yolu tutan.
- Mehip, A.** Heybetli, azametli.
- Mehmet, T.** Peygamberimizin (s.a.s.) isminin Türkçe kullanılışı.
- Mehmet Ali, A.** Çok övülmüş, ulu kişi.
- Mehmetcan, A.F.** Benim Mehmed'im, canım Mehmed'im anlamında.
- Mehmethan, A.T.** Mehmet ile Han'dan oluşmuş ad. Çok methedilmiş, çok övülmüş han.
- Mehmetçik, T.** Küçük Mehmet, sevimli Mehmet anlamında.
- Mekin, A.** Temekkün eden, oturan yerleşen. Vakarlı, temkinli, vakar, iktidar sahibi.
- Meknun, A.** Saklı, gizli, iyice korunmuş.
- Melen, T.** İşlenmemiş, kıraç toprak.
- Melih, A.** Güzel, sevimli, şirin.
- Melik, A.** Allâh'ın (c.c.) güzel isimlerinden, Her şeyin hâkimi, padişah, hakan, hükümdar. Mal sahibi.
- Melikhan, T.** Melik-han.
- Melikşah, A.F.** Melik ile Şah sözcüklerinden oluşmuş bileşik ad.
- Melul, A.** Usanmış, bıkmış. Hüzünlü, mahzun.
- Memduh, A.** Övülmüş, övülmeye değer.
- Memiş, Mehmet** adının halk dilinde bozulmuş biçimlerinden biri.
- Memluk, A.** Köle.
- Memo, T.** Mehmet adının halk dilinde bozulmuş biçimi.
- Menderes, Y.** Akarsu yataklarının dolambaçlı kısmı.
- Mengi, T.** Bkz. Mengü.
- Mengü*, T.** Ebedi, ölümsüz, bengi.
- Mengüalp, T.** Ölümsüz, güçlü, kuvvetli, yiğit.
- Mengübay, T.** Varlıklı kimse.
- Mengüberdi*, T.** Allah verdi.
- Mengüçek, T.** Erzincan, Kemah, Divriği ve Şebinkarahisar'ı içine alan bölgeyi fethederek XIII. yy.'ın ilk yansına kadar elinde tutan Türk sülâlesi.
- Mengüdemir, T.** Mengü-demir.
- Mengüer, T.** Mengü-er.
- Mengütaş, T.** Mengü-taş.
- Mengütay, T.** Mengü-tay.

- Mennan, A.** Çok ihsan eden, veren Allâh'ın (c.c.) güzel isimlerinden.
- Mensur, A.** Saçılmış, dağılmış. Ölçüsüz, uyaksız, manzum olmayan söz.
- Menşur, A.** Dağıtılmış, yayılmış, neşrolunmuş. Eskiden padişahların verdiği vezirlik, müşirlik fermanı.
- Menzur, A.** Adanmış; vaat edilmiş. Adak olarak belirtilmiş.
- Merdan, F.** Erkekler, yiğitler, mertler.
- Merdi, F.** Mertlik, erlik. Cesaret, yüreklilik. İnsanlık.
- Mergen, T. Moğ.** Mahir nişancı.
- Mergup, A.** Beğenilmiş, herkeşe sevilip aranılmış. İstenilen, sevilen.
- Meriç, T.** Bulgaristan'dan çıkıp Edirne yakınlarında Arda ve Tunca ile birleştikten sonra Türk-Yunan sınırları boyunca akarak Enez yakınlarında Ege Denizi'ne dökülen ırmak.
- Meriçtan, T.** Meriç Irmağı'nın şafağı, Meriç kıyısındaki sabah vakti.
- Mert, F.** Sözünün eri, yiğit bahadır, batur.
- Mertel, F.T.** Mert-el. Özü sözü doğru kimse.
- Merter, F.T.** Mert-er. Sözünün eri, yiğit.
- Mertkal, F.T.** Mert-kal. Her zaman doğru kal.
- Mertkan, F.T.** Mert-kan. Mert soydan gelen.
- Mertkol, F.T.** Mert-kol.
- Mertol, F.T.** Mert-ol. Sözünün eri ol, yiğit ol.
- Merttürk, F.T.** Mert-Türk. Sözü'nün eri Türk.
- Merzat, A.** Rıza, hoşnutluk.
- Merzuk, A.** Rızıklandırılmış, rızık verilmiş.
- Mesih, A.** Üzerine yağ sürülmüş. Mesholunmuş, başka bir şekle girmiş olan.
- Mesrur, A.** Sevinçli, memnun, sevinmiş, meramına ermiş.
- Mestur, A.** Örtülü, kapalı, açık gezmeyen.
- Mesud, A.** Saadetli, bahtlı, bahtiyar, kutlu.
- Meşhur, A.** Ünlü, argın, tanınmış.
- Meşkur, A.** Beğenilmiş, övülmüş. Teşekkür edilmeye değer olan.
- Mete, T.** Büyük Türk Hun İmparatoru. (M.Ö. 209-174)
- Metehan, T.** Mete-han. Bkz. Mete.
- Metin, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Çokça kuvvetli, meta-netli, sağlam, dayanıklı.

- Metiner, A.T.** Metin-er. Özü, sözü doğru, sebatkar, itimat edilir yiğit kişi.
- Metinkaya, A.T.** Metin-kaya.
- Mevdut, A.** Sevilmiş, sevilen.
- Meveddet, A.** Sevgi, muhabbet, dostluk.
- Mevlud, A.** (Yanlış olarak) Mevhit. Yeni doğmuş bebek, ihsanın doğduğu yer, doğulan zaman.
- Mevzun, A.** Biçimli, yakışıklı, güzel.
- Meymun, A.** Uğurlu, bereketli, kutlu.
- Mezit, A.** Artmış; artırılmış, büyümüş.
- Midhat, A.** Övme.
- Mihin, F.** Büyük, ulu.
- Mihri, F.** Güneş ile ilgili.
- Mikail, A.** Dört büyük melekten rızıkların taksimine memur melek.
- Mirac, A.** Merdiven; yükselecek yer. Peygamberimiz'in (s.a.s.) hicretten bir birbuçuk yıl önce Receb ayının yirmi yedinci gecesinde Cenâb-ı Hakk'ın huzuruna, ruhen, cismen, hâlen çıkmasıdır ki, en büyük mucizelerinden birisidir.
- Miran, F.** Beyler.
- Mirat, F.** Ayna. Ünlü bir tür lale.
- Mirkelam, F.** Güzel, nazik, kibar konuşan. Büyük ayı yıldız kümesindeki parlak yıldız.
- Mirsat, A.** Gemi çapası.
- Mirza, F.** Emiroğlu Beyi, hükümdar soyundan gelen.
- Mirzat, F.** Amir, baş, kumandan.
- Mithat, A.** Bkz. Midhat.
- Mocan, T.** Soğukkanlı, güçlü, dayanıklı.
- Molla, A.** Büyük bilgin. Medrese öğrencisi.
- Molu, T.** Zafer kazanmış.
- Moran, T.** Bkz. Müren.
- Moray, T.** Mor-ay.
- Muaffak, T.** Bkz. Muvaffak.
- Muallim, A.** Öğreten, öğretmen, hoca.
- Muammer, A.** Uzun ömür süren, talihi, kısmetli
- Muaz, A.** Korunan, sığınan. Çok aziz, izzet sahibi, saygı uyandıran, kıymetli, muhterem, sevgili.
- Muazzam, A.** Kocaman, çok büyük. Ulu. Güçlü, önemli.
- Mucip, A.** Gereken, lazım gelen. Neden, sebep.
- Mucit, A.** Yeni bir buluş ortaya koyan, icat eden kimse. Yaratıcı, yaratan.
- Muğdat, A.** (Arapça Mudad'tan) Çorak su, tatlı su, buruk.
- Muhacir, A.** Göç eden, göçmen.
- Muhammed, Muhammet, A.** Pek çok methedilmiş, birçok defalar

- hamdu sena olunmuş, tekrar tekrar övülmüş. Pekçok güzel huya sahip. Efendimiz'in (s.a.s.) Kur'ân-ı Kerim'de dört yerde geçen ismi.
- Muharrem, A.** Yasak edilmiş, tahrim olunmuş, haram kılınmış. Kamer takviminin birinci ayı, aşure ayı.
- Muhib, A.** Seven, sevgi besleyen, dost.
- Muhibbi, A.** Kanuni Sultan Süleyman'ın şiirde kullandığı mahlas.
- Muhittin, Muhiddin,** Bkz. Muhyiddin.
- Muhlis, A.** Samimî, ihlas sahibi, inancı doğru, halis, katıksız. dostluğu, samimiliği ve her hâli içten gönülden olan.
- Muhsin, A.** İhsan eden, iyilikte, bağıшта bulunan. Cenab-ı Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden.
- Muhtar, A.** İhtiyar eden, seçilmiş, seçkin. Hareketinde serbest olan, istediği gibi davranan, dilediğini yapan. Köy veya mahalle işlerine bakmak üzere halkın seçtiği kimse. Hz. Peygamber (s.a.s.)'in isimlerinden.
- Muhterem, A.** İhtiram olunmuş. saygıdeğer, sayılan.
- Muhteşem, A.** Saygın.
- Muhyiddin, A.** Dini ihya eden, canlandıran.
- Muin, A.** Yardım eden, yardımcı.
- Mukaddem, A.** Sunulan, takdim edilen. Önde olan, önde giden. Değerli, üstün.
- Mukbil, A.** Kutlu, mutlu.
- Muktedir, A.** Gücü yeten, güçlü, iktidarlı.
- Munar, T.** Pınar, çeşme. Yalnız, kimsesiz. Serap.
- Mungan, T.** Eliaçık, cömert.
- Munis, A.** Ünsiyetli alışılan, yadırganmaz, alışılmış. cana yakın sevimli. İnsandan kaçmayan.
- Murat, A.** Dilek, meram, arzu.
- Murathan, A.** Murat-han.
- Murteza, Murtaza, A.** Beğenilmiş, seçilmiş, Hz. Ali'nin lakabı, Allah'ın (c.c.) razı olduğu kişi. Kendisinden razı olunan kişi.
- Musa, A.** Vasiyet edilmiş. Vasi nasbolunmuş, Vasiyeti yerine getirmekle vazifelendirilmiş. Tavsiye olunmuş. Sudan gelme. Tevrat'ın kendisine vahyedildiği büyük peygamber. Ustura.
- Mus'ab, A.** Zor. Güçlü, dayanıklı. Ashabdan ünlü şehid Mus'ab b. Umeyr'in adıdır.
- Musaddık, A.** Gerçekliğini ve geçerliliğini resmi yazı ile bildiren. Tasdik eden.
- Musafat, A.** İçten, samimî ve gerçek dostluk.

- Muslih, A.** İslah eden, iyileştiren, düzeltici. Arabulucu, barıştıran.
- Muslihiddin, A.** Dinin salahı için çalışan.
- Mustafa, A.** Seçilmiş, temizlenmiş, güzide. Sa'd Sûresi 47. ayet-i kerîmede geçen Efendimiz'in (s.a.s.) isimlerinden.
- Muştu, T.** Müjde, sevindirici haber.
- Muştubey, T.** Muştu-bey. Muştu-luk. Müjde.
- Mut, T.** Kader, talih, kısmet.
- Mutahhar, A.** Temizlenmiş, temiz. Kutlu, kutsal, mübarek.
- Mutasım, A.** İtisam eden, eliyle tutan, yapışan. Günahtan çekinen. Allah'ın ipine sınımsız sarılan.
- Muteber, A.** Hatırı sayılır, saygın. tanınılır, güvenilir.
- Muti, A.** Boyun eğen, itaat eden. Bağlı, sadık. Rahat.
- Mutlu, T.** Mutluluğa ermiş olan, mesut.
- Mutlualp, T.** Mutlu, sevinçli yiğit.
- Mutluay, T.** Mutlu, sevinçli ay.
- Mutlubay, T.** Mutlu-bay.
- Mutluer, T.** Mutlu, sevinçli kişi.
- Mutlugün, T.** Mutlu, sevinçli gün.
- Mutluhan, T.** Mutlu, sevinçli yönetici, han.
- Mutluk, T.** Bütün istek ve özlemlerine kavuşmuş olan, mesut.
- Mutlukan, T.** Mutlu-kan.
- Mutlukhan, T.** Mutluk-han.
- Mutlutekin, T.** Mutlu-tekin.
- Mutver, T.** Mut-ver.
- Muttalib, A.** İsteyen, talepte bulunan.
- Muvaffak, A.** Allah'ın yardımı ile Başarmış olan, başarılı. Gayesine erişmiş, ulaşılmış.
- Muvahhid, A.** Allah'ın birliğine inanan. Allah'tan başka hiçbir ilah ve kanun koyucu tanımayan, yalnız Allah'tan gelen emirleri kabul eden.
- Muvakkar, A.** Ağırbaşlı, vakarlı. Ağırlanmış, saygı gösterilmiş.
- Muzaffer, A.** Zafer, üstünlük kazanmış, üstün.
- Mübarek, A.** Bereketli. Uğurlu, hayırlı, kutlu.
- Mübeşşir, A.** Müjdeci, muştucu. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) isimlerinden.
- Mübin, A.** İyiyi ve kötüyü ayıran. Açık, besbelli.
- Mücahid, A.** Cihad eden, din düşmanlarıyla savaşan. Savaşan, uğraşan, savaşçı. Gayret eden, çok çalışan. Tasavvufta nefsinin karşı gelerek kendini terbiye eden ve böylece manevi makamlara erişen kimse, derviş.

- Mücahidüddin, A.** Dini uğruna düşmanlarıyla savaşan, dinin mücahidi.
- Mücap, A.** Duası kabul edilen kimse.
- Mücezzer, A.**
- Mücteba, A.** Seçilmiş, seçkin. Hz. Peygamberin (s.a.s.) isimlerinden.
- Müdrük, A.** İdrak eden, anlayan, akli ermiş.
- Müesser, A.** Etkilenmiş olan; kendisine bir şey tesir etmiş olan.
- Müeyyet, A.** Güçlendirilmiş, sağlam. Yardım gören.
- Müferrih, A.** Ferahlık veren, iç açan.
- Müfid, A.** İfade eden, manalı, anlatan. Yararlı, faydalı.
- Mühib, A.** Heybetli, saygı uyandıran.
- Müjdat, F.** Müjdeler, sevinçli haberler vermek.
- Mükerrem, A.** Hürmet edilen, muhterem, aziz, sayın, saygıdeğer, sayılan, onurlandıran, hürmet ve tazime erişmiş.
- Mükrem, A.** ağırlanmış, ikram olunmuş.
- Mükrim, A.** İkramcı, ikram eden, ağırlayan, ağırlayıcı, misafirperver.
- Müldür Berrak, saf, duru.**
- Mülhim, A.** İlham veren, içe doğduran, esinlendiren.
- Mülket, A.** Ülke.
- Mülayim, A.** Uygun, muvafık. Yumuşak huylu, yavaş kimse. Pekliği olmayan.
- Mü'min, A.** İman etmiş, İslâm dine inanmış, Müslüman.
- Müminhan** Mümin-han.
- Mümtaz, A.** Ayrıcalıklı, imtiyazlı, seçkin, ayrı tutulmuş, üstün tutulmuş.
- Münci, A.** Kurtarıcı, kurtaran, önder.
- Münib, A.** İnabe eden, asiliği, azgınlığı bırakarak Allah'a yönelen. Güzel yağın, faydalı yağmur. Taze ve verimli bahar.
- Münif, A.** Yüksek, ulu, büyük, ali, bülend. Yüksek, büyük hükümler.
- Münip, A.** Bkz. Münib.
- Münir, A.** Parlak, ışık verici, nurlandıran, ışık veren, parlak, ziyalar. Kur'ân'da peygamberlere ve ilahi kitaplara sıfat olarak kullanılmıştır.
- Münzir, A.** Akıbetinin kötülüğünü söyleyerek uyarın. İnanmayanları ve iki yüzlüleri yanlışlıklarından döndürmek için Allah'ın azabını hatırlatan.

- Müren, T.** Dereden büyük akarsu, çay, ırmak, moran.
- Mürsel, A.** Gönderilmiş, yollanılmış. Şeriat sahibi peygamberler. Salverilmiş. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) isimlerinden.
- Mürşid, A.** İrşad eden, doğru yolu gösteren, kılavuz. Gafletten uyandıran.
- Müslim, A.** İslâm dininde olan, islâm'a gönülden bağlanmış.
- Müslüm Bkz.** Müslim.
- Müstakim, A.** Doğru, düz, dik. Temiz, namuslu, doğru.
- Müstecap, A.** Dileği kabul edilmiş kimse.
- Müstenir, A.** Işıklı, parlak.
- Müşahit, A.** Gören, bakan, izleyen.
- Müşerref, A.** Şereflendirilmiş, şerefli, onurlu.
- Müşfik, A.** Sevecan, şefkatli, merhametli.
- Müşir, A.** Haber veren, bildiren. Emir ve işaret eden.
- Müştak, A.** Özleyen, göreceği gelen, can atan.
- Müşteba Bkz.** Müçteba.
- Müştehir, A.** Ünlü, şöhretli.
- Müzahir, A.** Yardım eden, yardımcı.
- Müzdat, A.** Artmış, çoğalmış.

N

- Nabi, A.** Haberci, haber veren. Yüksek, yüce.
- Nabiga, A.** Ulu, şerefli kimse. Sonradan şair olan.
- Naci, A.** Necat bulan, kurtulan, selamete kavuşan. Cehennemden kurtulmuş, cennetlik.
- Nacil, A.** Soyu soppu temiz olan kimse.
- Nadi, A.** Haykıran, çağırın.
- Nadim, A.** Pişmanlık duyan, pişman.
- Nadir, A.** Ender, seyrek bulunan.
- Nâdiredan, A.F.** Bilgili ve zarif kimse.
- Nâdirtaç, A.T.** Nadir, az bulunur taç.
- Nafi, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Yararlı, kârlı. şifalı, hayır ve fayda verici şeyler yaratan Allah.
- Nafiz, A.** Sözü geçen, tesirli, kendine itaat edilen, delin, delip geçen, içeriye giren, işleyen.
- Nahit, F.** Zühre, Venüs gezegeni. **A.** Ergenliğe erişmiş.
- Naib, A.** Vekil, birinin yerine geçen, kadı vekili, hükmeden hakim. Nöbet bekleyen, nöbetle gelen.
- Nail, A.** Ele geçiren, muradına eren.
- Naim, A.** Yumuşak, nimetli yaşayış, bollukta yaşayış, uyuyan, uykuda olan. Cennet adı.
- Naip, A.** Birinin yerine geçen. Kadı. Nöbet bekleyen.
- Nakıp, A.** Bkz. Nakip.
- Naki, A.** Temiz, pak. Çok ince, çok güzel, arif.
- Nakip, A.** Bir kavim ya da kabilenin başkanı. Bir tekkede, şey-

- hin yardımcısı olan en eski derviş ya da dede.
- Namal, T.** Nam-al. Adın duyulsun, ün kazan.
- Namdar, F.** Namlı, ünlü.
- Namık, A.** Yazar, yazıcı, kâtip.
- Nami, F.** Ünlü, tanınmış, şöhretli. Yerde biten, yetişen, büyüyen.
- Nart, T.** Yürekli, yiğit.
- Narter, T.** Nart-er. Cesur, yürekli kimse.
- Nas, A.** İnsanlar, halk, herkes.
- Nasıf, A.** Bir şeyi iki eşit parçaya bölen. Ekmek.
- Nasih, A.** Yardımcı, yardım eden.
- Nâsır, A.** İmdada yetişen, yardımcı.
- Nâsih, A.** Nasihat eden, öğüt veren.
- Nasip, A.** Pay, hisse. Tanrı'nın kısmet ettiği şey.
- Nasir, A.** Yayan, saçan. Nesir yazan.
- Nasrettin, Nasreddin, A.** Dine yardımcı dokunan kimse, yardımcı.
- Nasrî, A.** Tanrı yardımıyla, üstünlük ve ülke almakla ilgili
- Nasrullah, A.** Allah'ın nusreti, yardımı.
- Nasuh, A.** Nasihatçı, öğütçü. Halis, temiz, kesin, kati.
- Nasuhî, A.** Bozulmaz şekilde tevbeye edici.
- Naşid, A.** Şiir yazar, söyleyen ve okuyan.
- Naşir, A.** Neşreden, dağıtan, yayan, yayınlayan.
- Natık, A.** Söyleyen konuşan. Düşünen, bildiren, bildirici.
- Nâyab, F.** Bulunmaz. Benzeri olmaz.
- Nayır, T.** Dost, arkadaşı.
- Nayman, T.** Sekiz; Batı Moğolistan'da yaşayan ve sekiz oymaktan oluşan Türk Topluluğu.
- Nazım, A.** Dizi dizilen, düzenleyen, tanzim eden. Sıra sıra, dizi dizi olan şey.
- Nazır, A.** Bakan, görevli bakan, vekil. Bir yöne bakan.
- Nazif, A.** Şık giyimli, zarif, temiz, pak.
- Nazik, F.** Saygılı, terbiyeli. Güzel.
- Nazil, A.** Yukardan aşağıya inen. Bir yere konan, bir yerde konaklayan.
- Nazir, A.** Taze. Altın. Benzer, eş. Mühlet vermek, tehir etmek.
- Nazmi, A.** Sıraya koyma, tertipli, düzenli.
- Nebahat, Onur, şeref, ün.**
- Nebahattin, Nebahaddin, A.** Dinin şanı ve şerefi.
- Nebi, A.** Haberci, Peygamber.
- Nebih, A.** Namlı, ünlü; şerefli.
- Nebil, A.** Yüksek meziyet ve onur sahibi. Akıllı, anlayışlı. Bilgili, faziletli.

- Necabet, A.** Soy temizliği, soyluluk.
Necabettin, Necabeddin, A. Dinin soyluluğu.
Necat, A. Kurtuluş, selamet
Necati, A. Kurtulmaya mensup, kurtuluşla ilgili.
Neccar, A. Dülger. Marangoz.
Necdet, A. Kahramanlık, yiğitlik, efelik. Korkusuz olmak.
Necib, Necip, A. Soyu soppu temiz, pak olan kimse. Asilzade, kıymetli, üstün. Güzel ahlâk sahibi.
Necmi, A. Yıldızla ilgili.
Necmüddin, Necmeddin, A. Dinin yıldızı. Dilimizde Necmettin şeklinde kullanılmaktadır.
Nedim, A. Sohbet arkadaşı. Fıkra ve hikâyeleri ile eğlendiren. Güzel hikâyeler anlatan, tatlı konuşan.
Nedret, A. Azlık, seyreklik, az bulunurluk.
Nef, A. Yüksek tümsek yer, tepe. Kûfe çevresinde Hz. Ali'nin türbesi olan yer.
Nefer, A. Bir adam, tek kişi. Er, asker.
Nefi, A. Çıkar ile ilgili, yararlı. 17. yy.'ın ünlü Divan şairi.
Nefis, A. Hoşa giden, beğenilen; en güzel.
Nehar, A. Gündüz.
Nehip, A. Dehşet, korku. Yağman, çapulcu.
Nehri, A. Nehire ait, nehirle ilgili.
Nejad, F. Nesil, soy.
Nerim, F. Pehlivan, yiğit, bahadır.
Nermi, F. Yumuşak, gevşeklik.
Nesib, A. Soylu, soyu temiz baba.
Nesil, A. Aynı çağda yaşayan ve hemen hemen aynı yaşta bulunan kimselerin tümü, kuşak.
Nesim, A. Hoş mülayim insan. Hafif esen rüzgar.
Nesimî, A. Nesim ile ilgili.
Nesip, A. Soyu temiz olan.
Neşad, Neşat, A. Sevinç, keyif, neşe.
Neşet, A. Doğma meydana çıkma, kaynak olma, bir mecradan çıkış.
Neşit, A. Sevinçli, neşeli, şenlikli.
Nevcivan, F. Genç, delikanlı.
Nevfel, A. Deniz.
Nevit, F. İyi, sevinçli haber, müjde.
Nevred, F. Gezen, dolaşan, yol alan.
Nevreddin, A. Dinin ışığı, aydınlığı.
Nevres, F. Yeni yetişen, yeni biten.
Nevrettin, Nevreddin, A. Dinin ışığı, aydınlığı.
Nevri, A. Işıkla, parlaklıkla ilgili.
Nevruz, F. Yeni gün. İlkbahar başlangıcı.
Nevsal, F. Yeni yıl.
Nevzad, Nevzat, F. Yeni doğan erkek çocuk.

- Neyyiri, A.** Nurlu, parlak. Işıklı cisim. Güneş.
- Neyzen, F.** Ney çalan kişi.
- Nezahattin, Nezahaddin, A.** Dinin temizliği.
- Nezih, A.** Temiz, pak.
- Nezihi, A.** İncelikle ilgili, temiz.
- Nezir, A.** Birini doğru yola yöneltmek için Allah'ın azabıyla uyaran. Adak dilek, tahsis. Kendisini Allah yoluna adayan kişi. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) isimlerinden.
- Nezzam, A.** Nizam veren, düzenleyen.
- Nida, A.** Bağırma, seslenme.
- Nidai, A.** Bağırma, seslenme ile ilgili.
- Nihad, Nihat, F.** Huy, tabiat, kişilik.
- Nihai, A.** Son ile ilgili, sonuncu.
- Nimetullah, A.** Allah'ın nimeti.
- Nip, A.** Soyu temiz, soylu. Mettin. Dinin yıldızı.
- Nisan, S.** Yılın dördüncü ayı.
- Nisanî, T.** Nisan ayında doğan.
- Nişan, F.** İm, iz, belirti. Amaç, hedef. Tuğra, madalya.
- Nişanbay** Nişan-bay.
- Niyaz, F.** Yalvarma, yakarma. dua. Küçüğün büyüğe karşı olan selam, saygı ve duası. İhtiyaç, muhtaçlık.
- Niyazi, F.** Dua eden, niyaz edici, sevgili.
- Nizam, A.** Dizi, sıra. düzen, usul, tertip, yol, kaide, kanunlar.
- Nizami, A.** Usüle, kanunlara uygun. Tertipli, düzenli. Kanun ve nizama ait, onunla ilgili.
- Nizamüddin, A.** Dinin nizamı, düzeni. Dilimizde Nizamettin olarak kullanılır.
- Nizar, F.** Zayıf.
- Nogay, T.** 1280-1299 yılları arasında Tuna ve Dobruca, başı olarak saltanat süren Nogay Han.
- Noyan, T.** Ordular komutanı, başkomutan, soylu kişi
- Nuh, A.** Kur'ân-ı Kerîm'de ismi geçen ulü'l-azim peygamberlerden.
- Nuhcan, A.T.** Nuh-can.
- Nuhkan, A.T.** Nuh-kan.
- Numan, A.** Gelincik, kan.
- Nuralp, A.T.** Nurlu, yiğit.
- Nuratay, A.T.** Nur-atay.
- Nuraydın, A.T.** Nur-aydın.
- Nurbaki, A.** Sürekli aydınlık olan, nurlu sabah.
- Nurbay, A.T.** Nurlu, aydınlık kimse.
- Nurcivan, A.F.** Parlak, neşeli, genç. Mert, gözüpek, genç.
- Nureddin, A.** Dinin ışığı.
- Nurer, A.T.** Nur-er.
- Nuri, A.** Nura ait, nurla ilgili.

Nurkan, A.T. Temiz, berrak soydan gelen.

Nurkut, A.T. Aydınlık sal, ışık ver.

Nurol, A.T. Nurlu ol, ışıklı ol.

Nuröz, A.T. Nur-öz. Özü, içi aydınlık, nurlu olan.

Nursal, A.T. Aydınlık sal, ışık ver.

Nurşah, F. Parlak hükümdar.

Nurtaş, A.T. Nurdan taş.

Nurtan, A.T. Işıklı tan.

Nurtekin, A.T. Aydın ve güvenilir, emin.

Nurullah, A. Allah'ın (c.c.) nuru.

Nurzat, T. Nurlu, aydınlık kişi.

Nusret, A. Allah'ın (c.c.) Yardımı. Zafer, muzafferiyet, üstünlük.

Nusrettin, Nusreddin, A. Dinin yardım ettiği. Dinin başarılı temsilcisi.

Nuyan, T. Soylu kişi, noyan.

Nüvit, F. Müjde, iyi haber.

Nüzhet, A. Neşe, eğlence, eğlence yerlerini seyredip, gezme, sevinç, ferahlık.

O

- Oba**, T. Çadırlarda yaşayan göçebe ailelerin meydana getirdiği topluluk. Genellikle bölmeli göçebe çadırı.
- Oben**, T. O-ben.
- Obuz**, T. Su kaynağı. Akarsulardan oluşan küçük derecik. İki derenin birleştiği dar yer. Karların erimesiyle oluşan ufak dere.
- Ocak***, T. Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma gibi amaçlarla kullanılan yer. Ev, aile, soy. Ay adı.
- Ocan**, T. O-can.
- Od**, T. Ateş.
- Oder**, T. Od-er.
- Odhan**, T. Od-han.
- Odhan**, T. Atak, hareketli ve canlı lider.
- Odil**, T. O tatlı dil.
- Odkan**, T. Canlı, coşkulu kimse. Ateş kırmızısı kanlı. Atak.
- Odkanlı**, T. Od-kanlı. Canlı, coşkulu, ateşli kimse.
- Odman**, T. Ateş gibi canlı, coşkulu, hareketli kimse.
- Odyak**, T. Od-yak.
- Odyakar**, T. Od-yakar.
- Odyakmaz**, T. Od-yakmaz.
- Oflas**, Bkz. Oflaz.
- Oflaz**, T. İyi, güzel, eksiksiz, tam. Gürbüz, yakışıklı, güzel giyinen. Becerikli. Eflatun rengi. İşe yarar, uygun. Cesur kabadayı.
- Oflazer**, T. Oflaz er. Gürbüz, becerikli, eksiksiz, yiğit.
- Ogan**, T. Güçlü, kuvvetli.
- Oganalp**, T. Ogan-alp. Güçlü yiğit.
- Oganer**, T. Ogan-er. Güçlü yiğit.
- Ogansoy**, T. Ogan-soy. Güçlü soydan gelen.
- Ogeday**, T. Bkz. Ögeday.
- Oguş**, T. Oymak. Hısım, akraba. Bereket.

- Ogün**, T. Anımsanan, belirli bir günde doğan
- Oğan**, T. Güçlü, kuvvetli; etkili.
- Oğanalp**, T. Oğan-alp.
- Oğaner**, T. Oğan-er.
- Oğansoy**, T. Oğan-soy.
- Oğanverdi**, T. Oğan-verdi.
- Oğuç**, T. Oymak. Hısım, akraba. Bereket.
- Oğul**, T. Erkek evlât. Yavru. Kovandan çıkan an topluluğu.
- Oğulbalı**, T. Çok güzel, eksiksiz. Erkek çocuktan olan beyaz ve iyi bal.
- Oğulbaş**, T. Oğul-baş. Doğan erkek çocuk.
- Oğulbay**, T. Oğul-bay.
- Oğulbey**, T. Oğul-bey.
- Oğulcan**, T. Oğul-can.
- Oğulçak**, T. Küçük oğul.
- Oğultan**, T. Oğul-tan.
- Oğultekin**, T. Oğul-tekin.
- Oğultürk**, T. Oğul-Türk.
- Oğur***, T. Uğur. Samimî, içten dost. Bir şey yapabilmek için ele geçen zaman ya da elverişli durum.
- Oğuralp**, T. Samimî, içten yiğit.
- Oğurata**, T. Uğurlu ata.
- Oğuş**, T. Erkek çocuk.
- Oğuz**, T. Sağlam, gürbüz, güçlü delikanlı. Mübarek, saf ve iyi yaratılışlı. Genç, sağlam. Türklerin en büyük boylarından birinin ve bu boydan olan kimselerin adı.
- Oğuzalp**, T. Oğuz boyundan, yiğit, savaşı.
- Oğuzata**, T. Oğuz-ata.
- Oğuzbala**, T. Oğuz-bala.
- Oğuzbay**, T. Oğuz-bay.
- Oğuzbilge**, T. Oğuz-bilge.
- Oğuzcan**, T. Oğuz Can.
- Oğuzhan**, T. Yiğit han, hakan. Oğuz boylarının efsanevi kahramanı.
- Oğuzkan**, T. Damarlarında Oğuz kanı taşıyan.
- Oğuzman**, T. Güçlü, sağlam, iyi yürekli, dost kimse.
- Oğuztan**, T. Görkemli, aydınlık.
- Oğuztüzün**, T. Oğuz-tüzün.
- Ok**, T. Ok.
- Okakın**, T. Ok-akın. Oklarla yapılan saldırı.
- Okal**, T. Ok-al.
- Okan**, T. Anlayışlı, anlama, öğrenme.
- Okanalp**, T. Anlayışlı yiğit. Güçlü yiğit.
- Okanay**, T. Okan Ay.
- Okandan**, T. Tanrı'dan gelen, Tanrı'nın verdiği.
- Okaner**, T. Okan-er.
- Okar**, T. Başında ok biçiminde bir tel demeti bulunan balıkçıl, telli balıkçıl.

- Okat**, T. Ok-at.
Okatan, T. Ok-atan.
Okatar, T. Ok-atar.
Okatay, T. Ok-atay.
Okay, T. Ok-ay. Satürn gezege-
ni. Beğenme. Bahtlı, talihli.
Okayer, T. Okay-er.
Okbaş, T. Ok-baş.
Okbay, T. Ok-bay.
Okboğa, T. Hızlı ve boğa gibi
güçlü.
Okbudun, T. Birlik içinde olan.
Dürüst soya mensup.
Okcan, T. Canlı, hareketli canı tez.
Okçu, T. İyi ok atan.
Okçun, T. Uzak, öte, uzakta bu-
lunan.
Okdağ, T. Ok-dağ.
Okdemir, T. Demir gibi sağlam ve
atak. Demirden yapılmış ok.
Oker, T. Hızlı, canlı, hareketli
kimse.
Okergin, T. Ok ergin.
Okgüç, T. Ok gibi güçlü ve hızlı.
Okgüçlü, T. Ok-güçlü.
Okhan, T. Hızlı, atak ve güçlü li-
der, han.
Okkan, T. Ok-kan.
Okman, T. Ok gibi hızlı, güçlü
kimse. Okçu.
Oksal, T. Ok-sal.
Oksaldı, T. Ok-saldı.
Oksalmış, T. Ok-salmış. Ok at-
makla meşhur.
Oksar, T. Ok sar.
Oksay, T. Ok ve Say'dan birleşik
isim.
Oksev, T. Ok-sev.
Okseven, T. Ok-seven.
Oksever, T. Ok-sever.
Oksu, T. Ok-su.
Okşak, T. Benzeyiş. Benzeyen,
andıran.
Okşar, T. Benzeyen, benzer.
Oktan, T. Ok Tan.
Oktar, T. Ok atan, okçu.
Oktaş, T. Ok-taş.
Oktay, T. Ok gibi giden tay.
Oktuğ, T. Ok-tuğ.
Oktunç, T. Ok-tunç.
Oktüre, T. Ok-türe.
Oktüremiş, T. Ok-türemiş.
Oktürk, T. Ok-Türk.
Okuldaş, T. Aynı okuldan olan,
arkadaş.
Okumuş, T. Öğrenim görmüş, bil-
gili.
Okur, T. Okumayı seven, oku-
yan kimse.
Okuş, T. Zekâ, akıl, anlayışlılık
(Öküş'ten). Çağrı, davet.
Okuşlu, T. Zeki, akıllı, anlayışlı.
Okutan, T. Eğitici, öğretmen.
Okuyan, T. Okumayı seven. Ça-
ğırان davet eden.

- Okver**, T. Ok-ver.
Okverdi, T. Ok-verdi.
Okyalaz, T. Ok-yalaz.
Okyan, T. Ok-yan.
Okyanus, Y. Ana karaları birbirinden ayıran büyük deniz.
Okyar, T. Ok-yar.
Okyay, T. Ok-yay.
Olca*, T. Savaşta düşmandan ele geçirilen mal, ganimet.
Olcabay, T. Olca-bay.
Olcay, T. Ol-can.
Olca* T. Baht, talih, ikbal.
Olcahan, T. Olca-han.
Olcaytu, T. Bahtlı, şanslı, talihli.
Olcaytürk, T. Olca-Türk. Şanslı, talihli Türk.
Olçun, T. Eli işe yatkın, becerikli, usta. Kendini olduğundan üstün gösteren. Hekimlik taslayan kimse.
Oldaç, T. Şişman, büyümeye, gelişmeye elverişli olan.
Oldağ, T. Ol-dağ.
Olgaç, T. Olgunlaşmış, yetişmiş, bilen, bilgili.
Olgun, T. Bilgi, görgü ve hoşgörüsü gelişmiş insan.
Olgunay, T. Olgunay, dolunay.
Olguner, T. Olgun er. Yetişmiş, iyi gelişmiş kimse.
Olgunsoy, T. Tanınmış soydan gelen.
Olgunsu, T. Olgun-su.
Olkıvanç, T. Ol-kıvanç. Kıvanç duyacağın işler yap.
Olpak, T. Ol-pak. Her zaman temiz, dürüst bir insan ol.
Olsan, T. Ol-san. Adın duyulsun.
Oluk, T. Olgun, olgunlaşmış. Irmak. Çay ve dereden küçük akarsu.
Oluş, T. Olma biçimi, var oluş.
Omaca, T. Belkemiği. Topuk kemiği.
Omaç, T. Hedef, amaç, gaye.
Omay, T. Beğenilen, sevilen.
Omur, T. Omurgayı oluşturan kemiklerin ortak adı.
Omurca, T. Küçük omur.
Omurtak, T. Küçük kartal.
Onan, T. Daha iyi bir duruma giren, mutlu olan. Hastalıktan, dertten kurtulan.
Onar, T. İyileşen, daha iyi bir duruma gelen; hastalıktan kurtulan.
Onaran, T. Düzeltten, yararlı bir duruma getiren. İyileştiren, tedavi eden. Başaran, bitiren.
Onart, T. Düzenli, muntazam.
Onat, T. İyi, güzel, düzgün. İyi yaratılışlı. Doğru, dürüst nitelikli. Kolay.
Onatkan, T. Onat-kan. Temiz, dürüst soydan gelen.

- Onatkut**, T. Onat-kut. İyi yaradılışlı, kutlu kimse.
- Onatsü**, T. Güzel, dürüst asker. Nitelikli asker.
- Onay**, T. Uygun bulma, onaylama. Uygun, yerinde.
- Onbulak**, T. On-bulak. On kaynak.
- Onel**, T. On-el.
- Oner**, T. On-er.
- Onerim**, T. On-erim.
- Ongan**, T. *Bkz.* Ongun.
- Ongar**, T. Kurtuluş.
- Ongay**, T. Kolay.
- Ongu**, T. Onmuş olma durumu, sağlık, mutluluk
- Ongun**, T. Eksiksiz, tam. Verimli, bol, Bayındır. Kutlu, uğurlu, beğenilen. Kurtulmuş, onmuş. Gelişmiş, gürbüz.
- Ongunalp**, T. Kutlu, uğurlu, beğenilen yiğit.
- Onguner**, T. Gelişmiş, gürbüz genç.
- Ongunsu**, T. Ongun-su.
- Ongur**, T. Kurtuluş.
- Ongün**, T. On-gün.
- Ongüner**, T. On-gün-er.
- Ongüneş**, T. On-güneş.
- Onuğ**, T. *Bkz.* Onuk.
- Onuk**, T. Sevgili, aziz.
- Onuker**, T. Onuk-er. Sevilen, sevgili insan, saygı değer.
- Onuktan**, T. Onuk-tan.
- Onuktekin**, T. Sevilen, sayılan güvenilir, emin insan.
- Onul**, T. İyileş, iyi ol, sağlıklı ol.
- Onultan**, T. İyileştiren, düzelten, sağlığına kavuşturan.
- Onur**, T. Kişinin kendi öz saygısı, iç değeri, insanın kendine olan saygısı. Başkalarının gösterdiği saygının dayandığı değer, şeref.
- Onurad**, T. Onuruyla tanınmış ad.
- Onuralp**, T. Onuruyla tanınmış kimse. Yiğit ve onurlu.
- Onuray**, T. Onurlu ve ay gibi güzel.
- Onurhan**, T. Onurlu han, hükümdar.
- Onurkan**, T. Onurlu, soylu kandan gelen.
- Onurlu**, T. Soylu kandan gelen.
- Onursal**, T. Onurla ilgili. Saygı için verilen san.
- Onursan**, T. Onur-san. Onuruyla tanınmış, şerefli.
- Onursay**, T. Onur-say.
- Onursev**, T. Onur-sev.
- Onurseven**, T. Onur-seven.
- Onursoy**, T. Onur-soy. Onurlu soydan gelen.
- Onursu**, T. Onur-su.
- Onursü**, T. Onur-sü. Onurlu asker.
- Opak**, T. Cin, peri gibi doğa üstü yaratık.

- Opçin**, T. Silah.
- Or**, T. Hendek; düşman saldırısına karşı koymak için düzenlenmiş yer. Ateş. Kale; şehir. Ordu.
- Orak**, T. Ekin biçme zamanı, hasat. Ekin biçme aracı.
- Orakay**, T. Orak-ay. Temmuz.
- Oral**, T. Or-a Kaleyi, şehri ele geçir, zaptet. Bkz. Ural.
- Oralmış**, T. Or-almış. Kale, şehir almış, zaptetmiş.
- Oran**, T. Ölçü, nispet, derece. Tahmin. Ölçülü, hesaplı. Anlayış. Abartma, abartı. Özel işaretleme, nişan.
- Oranlı**, T. Oranlı olan, ölçülü. Anlayışlı, akılcı. İlimli.
- Oray**, T. Kent üstüne doğan, Ay, kentli ay.
- Orbay**, T. Or-bay. Ordu komutanı, ordu beyi.
- Orbek**, T. Or-bek. Şehir beyi.
- Orbey**, T. Şehir beyi. Bekçi muhafız.
- Orcan**, T. Bey can. Üstün, kıdemli kişi.
- Orcaner**, T. Or-caner.
- Orçun**, T. Ardillar, halefler
- Orgun**, T. Gizli, saklı.
- Orgunalp**, T. Orgun-Alp.
- Orguntay**, T. Orgun-tay.
- Orgül**, T. Ateş gibi kırmızı renkte gül.
- Orgün**, T. Or-gün.
- Orgüenalp**, T. Or-gün-alp.
- Orhan**, T. Or-han. Şehrin yöneticisi, hâkimi.
- Orhun**, T. Or-hun. Orta Asya Türklerinin kullandığı en eski yazı.
- Orkağan**, T. Or-kağan.
- Orkan**, T. Or-kan.
- Orkaya**, T. Or-kaya.
- Orkun**, T. Bkz.Orhun. Çoban beyi.
- Orkunşat**, T. Orkun-şat.
- Orkuş**, T. Or-kuş.
- Orkut**, T. Kutlu, uğurlu şehir.
- Orkutay**, T. Or-kut-ay.
- Orman**, T. Ağaçlarla örtülü geniş alan.
- Ortaç**, T. Tepe, ozanların bulunduğu. Mirasçı. Veliyaht. Sifat fiiller.
- Ortak**, T. Arkadaş. Kardeş.
- Ortan**, T. Ateş renginde kızıl tan.
- Ortun**, T. Ortanca (kardeş).
- Ortuç**, T. Ateş renginde tunç.
- Oruç**, T. İslâm'ın beş şartından birisi. Tan yerinin ağarmasından güneş batana kadar Allah rızası için yiyip içmekten ve cinsî münasebetten sakınma. İbadet. Savm.
- Oruk**, T. Aile, oymak. Göçmen olarak gelip bir yere yerleşen. Yol, çare, imkân.

- Orum**, T. Gurur. Geniş orman; çalılık.
- Orun**, T. Özel yer. Önemli bir görevlinin çalıştığı yer, makam. Gizli, habersiz. Huy, yaradılış.
- Orus**, T. Talih, baht, saadet.
- Oruz**, T. Düşün, düşünce.
- Oskan**, T. Akıllı.
- Oskay**, T. Neşeli, şen, sevinçli
- Osman**, A. Efendimiz'in (s.a.s.) damadı, üçüncü halife. Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusu ve ilk hükümdarı. Bir tür kuş ya da ejderha.
- Otacı**, T. Hekim, doktor.
- Otağ**, T. Büyük ve süslü çadır.
- Otak**, T. Bkz. Otağ.
- Otakçı**, T. Otağ yapan ya da satan kimse. Orduda otağ kuran er.
- Otamış**, T. İyileştiren, sağaltan.
- Otaran**, T. Hayvanlar otlatan çoban. Beğenen, isteyen.
- Otay**, T. Ot-ay. Ateş renginde ay.
- Otçu**, T. Bkz. Otacı.
- Otuk**, T. Çakmak. Çakmak taşı.
- Oy**, T. Düşünce, görüş. Bir sorunla ilgili düşünceyi işaret, söz ya da yazıyla belirtme.
- Oyal**, T. Oy-al.
- Oyalp**, T. Oy-alp.
- Oybozan**, T. Oy-bozan.
- Oyhan**, T. Oy-han.
- Oykan**, T. Oy-kan.
- Oykut**, T. Oy-kut.
- Oymak**, T. Birçok boydan oluşan, göçebe ya da yerleşik topluluk, aşiret. İzcilikte küçük birlik. Semt, mahalle. Arazinin alçak, çukur yeri. Hısım, akraba.
- Oyman**, T. Görüş, düşünce sahibi kimse.
- Oytun**, T. Kuytu yer, beğenilen, güzel kuytu yer, kendisinde kutsallık bulunan, kutsal.
- Oytunç**, T. Oy-tunç.
- Ozan**, T. Şiir yazar, şair. Şakacı, tatlı, güzel konuşan.
- Ozanalp**, T. Şiir söyleyen tatlı dilli yiğit.
- Ozanay**, T. Ozan-ay.
- Ozoner**, T. Ozan er.
- Ozansoy**, T. Güzel konuşan, şiir yazar bir soydan gelen.
- Ozansü**, T. Güzel konuşan, şiir yazar asker.
- Ozgan**, T. Öne geçen, kazanan, başarılı.

Ö

- Ödül***, T. İyi bir işe, bir başarıya karşılık verilen armağan
- Öge**, T. Çok akıllı. Yaşlı kimse. Bir ulusun büyüğü, ileri geleni. Hekim. Ün, şöhret.
- Ögeday**, T. Çok akıllı, bilgili.
- Öger**, T. Akıllı, bilgili kimse.
- Öget**, T. Beğenilen, aranan, övülen, iyi güzel.
- Ögetürk**, T. Akıllı, bilgili Türk.
- Öğmen**, T. Harman.
- Öğrünç**, T. Sevinç.
- Öğün**, T. "Övünmek'ten buyruk kendi kendini öv, kendi kendini yücelt, övün
- Öğünç***, T. Övünülecek şey, kıvanç, övünç.
- Öğür**, T. Aynı yaşta olanlar, yaşıtlar, akran. Dost, arkadaş. Öğrenmiş, alışmış.
- Öğüş**, T. Çok, fazla, Övme, met-hetme.
- Öğüt***, T. Bir kimseye yapması ya da yapmaması gereken şeyler için söylenen söz.
- Öğütal**, T. Öğüt-al.
- Öğütçü**, T. Öğüt veren.
- Ök**, T. Akıl, hatır, zekâ; zihin.
- Öke**, T. Olağanüstü yetenekleri olan kimse, dahi.
- Ökelik**, T. Akıllılık, bilgellik.
- Öker**, T. Ök-er. Akıllı kimse.
- Ökkeş**, T. Erkek örümcek. Bir dağ adı.
- Öklü**, T. Akıllı.
- Ökmen**, T. Akıllı, zeki, bilgili kimse.
- Ökmener**, T. Ökmen-er. Akıllı, bilgili kimse.
- Ökte**, T. Akıllı, zeki, anlayışlı, bilgili.
- Öktem**, T. Yürekli, yiğit, güçlü, görkemli; ünlü.

- Öktemer**, T. Öktem-er.
- Ökten**, T. Akıllı, bilgili, fazıl; kahraman, cesur.
- Öktener**, T. Ökten-er. Akıllı bilgili, cesur kimse.
- Öktürk**, T. Akıllı, güçlü Türk.
- Ölçüm**, T. *Bkz.* Ölçüm.
- Ölçün**, T. Oranlama, kestirme, tahmin. Yarış.
- Ölen**, T. Çiçek açmış çayır. Şarkı. Sulak arazi. Nemli, yaş.
- Ölmez**, T. Ölümsüz, sonsuz. Uzun ömürlü.
- Ölmezbey**, T. Ölmez-bey.
- Ömer**, A. Hayat, yaşama, canlılık. İslâm'ın ikinci halifesinin ismi.
- Ömür**, A. Hayat müddeti, yaşama süresi. Hayat, dirilik.
- Ömüral**, T. Ömür-al. Uzun ömürlü ol.
- Ömürcan**, T. Ömür-can. Ömürlü uzun yaşayan, uzun ömürlü.
- Önad**, T. Ön-ad. Adı önde gelen, tanınan.
- Önal**, T. Önce davran, başa geç.
- Önalan**, T. Önce davranan, önde giden, başa geçen.
- Önay**, T. Ayın ilk günlerindeki hali, hilal.
- Önaydın**, T. Ön-aydın.
- Öncel**, T. Birine göre kendinden, önce gelen, selef; yol açan, yol gösteren.
- Öncü**, T. Önder, yol gösteren, önde giden, bir işte yol açan.
- Öncübay**, T. Kılavuz, rehber, önder kişi.
- Öncüer**, T. Önde giden yiğit, öncülük eden yiğit
- Öncül**, T. Önce gelen, birinci, başta gelen. Kılavuz, rehber. ilk, ilkin.
- Önder**, T. Önde giden, yol gösteren, kılavuz. Bir davada, fikrî-siyasî bir harekette önde giden, önyak olan, kitleyi idare eden kimse, lider, şef.
- Önderol**, T. Önder-ol.
- Öndeş**, T. Yol gösteren, rehber, kılavuz.
- Öndünç**, T. Haberci. Başta olan.
- Önel**, T. Bir işin yapılması için verilen süre.
- Önen**, T. Hak, adalet.
- Öner**, T. Önde gelen yiğit önde giden erkek.
- Öneş**, T. Rehber, kılavuz. İnat.
- Öney**, T. Önde olan, önde gelen, üstün.
- Öngay**, T. Jüpiter gezegeni.
- Öngel**, T. Ağırbaşlı.
- Öngen**, T. Başarı, zafer.
- Öngör**, T. Ön-gör ileriye düşünerek, göz önünde tutarak davran.
- Öngören**, T. İleriye düşünerek, göz önünde tutarak davranan.

- Öngü, T.** İlk, önce, önceki. Direnme, inat.
- Öngül, T.** Direngen, inatçı kimse. Önayak olan, teşvik eden. Kılavuz.
- Öngün, T.** Evvelki gün bir önceki gün. ses, gürültü.
- Öngüt, T.** Saklanarak yanaşma, izinden yürüme. Hücum etmek için elverişli yer.
- Öniz, T.** Ön-iz.
- Önkal, T.** Ön-kal.
- Önol, T.** Ön-ol. Başta gel, önde ol.
- Önsal, T.** Ön-sal.
- Önsav, T.** Ön-sav. Başta gelen düşünce.
- Önsel, T.** Hiçbir denemeye dayanmayan, yalnız akıl yoluyla yapılan.
- Önsoy, T.** Ön-soy. Tanınan, önde gelen soy.
- Öntaş, T.** Ön-taş.
- Önür, T.** Kendinden önceki, eski. Öne geçen, ileriye giden.
- Ör, T.** Ateş kırintılarıyla dolu kül, kor, köz. Bir şeyin özü, kökü. Tohum. Yüksek, yüce.
- Örebört, T.**
- Ören, T.** Eski yapı ya da kent kalıntısı. Şehir kent. Köy. Bitek ova. Ormanlık yer.
- Örenel, T.** Cömert ve geniş el.
- Örener, T.** Geniş, güven veren yiğit.
- Örfi, A.** Törenlerle, âdetlerle ilgili. Şehir, kent. Köy. Bitek ova. Ormanlık yer.
- Örge, T.** Yükselen, yukarı çıkan. Yukarı üst. Herhangi bir yapıtaki süsleyici öge.
- Örgen, T.** Organ. İnce halat, urgan.
- Örik, T.** Bkz. Örük.
- Örnek, T.** Benzeri yapılacak olan, benzetilmek istenen şey. Durumu ve niteliği benimsenmeye değer kimse.
- Örs, T.** Üzerinde maden dövülen, çelik yüzeyli demir kütle.
- Örsan, T.** Yüce adı olan.
- Örsay, T.** Ör-say.
- Örsel, T.** Ör-sel.
- Örskan, T.** Ör-s-kan.
- Örtan, T.** Ör-tan.
- Örtaş, T.** Ör-taş.
- Örtay, T.** Ör-tay.
- Örük, T.** Yüksek, yüce. Uzun zaman, sonsuzluk, ebedi. Huy, tabiat.
- Örün, T.** Açık renkli, beyazımsı. Bulutsuz gökyüzü.
- Öründü, T.** Seçkin, seçilmiş, beğenilen.
- Örüner, T.** Örün-er. Açık tenli kimse.

- Öryürek**, T. Öz-yürek. Güçlü, korkusuz.
- Ötnü**, T. Yalvarma, dileme, isteme, rica.
- Ötüken***, T. Oğuz destanında Ti-yenşan dağlarıyla Orhun havzası arasında bulunduğu belirtilen, ormanlık, kutsal bölge.
- Ötün**, T. Yalvarma, dileme, isteme.
- Öveç**, T. İki üç yaşındaki erkek koyun.
- Över**, T. Bir kimsenin ya da bir şeyin iyiliklerini söyleyebilerek onun değerini belirtir.
- Övet**, T. Şükretme.
- Övgü**, T. Övmek için söylenen güzel söz, övme.
- Övül**, T. Başarılarıyla, iyi nitelikleriyle kendini beğendir, övgü kazan.
- Övün**, T. Kendi kendini öv, kendini yücelt
- Övünal**, T. Övün-al.
- Övünç***, T. Bir niteliği nedeniyle övünme işi, sevinme, sevinç, kıvanç
- Öymen**, T. Evcimen, evine bağlı.
- Öz**, T. Bir kimsenin betiği, manevi varlığı. Bir şeyin temel ögesi. Kan bağı ile bağlı olan. Katıksız, an. Çay, dere.
- Özak**, T. Öz ak. Özü temiz, doğru kimse.
- Özakan**, T. Öz-akan.
- Özakar**, T. Öz-akar.
- Özakay**, T. Öz-akay. Özü temiz kimse.
- Özakın**, T. Öz akın.
- Özakıncı**, T. Öz akıncı.
- Özaktuğ**, T. Beyaz tuğ.
- Özal**, T. Öz al.
- Özalp**, T. Özünde yiğit olan kimse.
- Özalpman**, T. Öz-alp-man. Özünde yiğit olan kimse.
- Özalpsan**, T. Yiğitliğiyle tanınan kimse.
- Özaltan**, T. Sabah seher vaktinde göğün kızılışarak aydınlanması.
- Özaltay**, T. Altaylara mensup. Öztürk.
- Özaltın**, T. Özü altın gibi değerli olan kimse.
- Özaltuğ**, T. Kırmızı tuğ.
- Özan**, T. Öz-an.
- Özarda**, T. Öz-arda.
- Özarı**, T. Arı gibi çalışkan kimse.
- Özark**, T. Öz-ark.
- Özarkın**, T. Öz-arkın.
- Özaslan**, T. Aslan gibi güçlü, soylu kimse.
- Özata**, T. Ata ve Öz kelimelerinden birleşik isim.
- Özay**, T. Özü ay gibi temiz, parlak, aydınlık kimse.

- Özaydın**, T. Özü temiz, aydınlık kimse.
- Özayhan**, T. Öz-ayhan.
- Özbağ**, T. Öz-bağ.
- Özbal**, T. Öz-bal. Balın özü.
- Özbala**, T. Öz-bala. Öz çocuk.
- Özbaş**, T. Öz-baş.
- Özbatu**, T. Öz-batu.
- Özbay**, T. Yiğit, Türk alpi.
- Özbaydar**, T. Öz-baydar.
- Özbek**, T. Yürekli, doğru, namuslu. Orta Asya'da yaşayan bir Türk boyu, bu boydan kimse.
- Özben**, T. Öz-ben.
- Özberk**, T. Özü sert, özü sağlam
- Özbey**, T. Öz-bey.
- Özbil**, T. Öz-bil.
- Özbilek**, T. Öz-bilek. Güçlü bilek.
- Özbilen**, T. Öz-bilen.
- Özbilge**, T. Öz-bilge.
- Özbilgin**, T. Öz-bilgin.
- Özbilir**, T. Öz-bilir.
- Özbir**, T. Soy, temel, asıl birliği.
- Özboğa**, T. Öz-boğa.
- Özcan**, T. Bir kimsenin kendi öz canı olan.
- Özcebe**, T. Zırh, silâh, mühimmat işleriyle uğraşan.
- Özçam**, T. Öz-çam.
- Özçelik**, T. Özü çelik gibi sert ve güçlü.
- Özçevik**, T. Öz-çevik. Canlı, çevik, hareketli kimse.
- Özçın**, T. Özü doğru, saf, temiz kimse.
- Özçınar**, T. Öz-çınar.
- Özdağ**, T. Öz-dağ.
- Özdal**, T. Öz-dal.
- Özdamar**, T. Öz-damar.
- Özdeğer**, T. Öz-değer. Bir şeyin gerçek değeri.
- Özdek**, T. Temel, esas, kök. İç, öz, çekirdek. Madde.
- Özdel**, T. Hediye.
- Özdek**, T. Temel, esas, kök. İç, öz, çekirdek. Madde.
- Özdemir**, T. Özü demir gibi güçlü.
- Özden**, T. Soyca temiz, köleliği olmayan, özgür. Özle, özvarlıkla, gerçekle ilgili. Suların geçtiği yer, su geçidi. Özsu.
- Özdener**, T. Özden-er.
- Özdeş**, T. Her türlü nitelik bakımından eşit olan, benzer olan.
- Özdil**, T. Gönülden, içten.
- Özdilek**, T. İçten dilenen şey, içsel dilek.
- Özdilmaç**, T. Öz-dilmaç.
- Özdiñer**, T. Öz-diñer-er. Özü
- Özdoğa**, T. Özce doğaya benzeyen kimse.
- Özdoğal**, T. Öz-doğal.
- Özdoğan**, T. Öz-doğan.
- Özdoğdu**, T. Öz-doğdu.
- Özdoğmuş**, T. Öz-doğmuş.

- Özdoğru**, T. Özünden temiz, dürüst kimse.
- Özdoru**, T. Öz-doru.
- Özdoruk**, T. Zirve. Yüksek şahsiyet.
- Özduran**, T. Öz-duran.
- Özdurdu**, T. Öz-durdu.
- Özduru**, T. Özü duru, katıksız olan.
- Özdurul**, T. Öz-durul.
- Özdurum**, T. Öz-durum.
- Özek**, T. Güç. Çalışkan. Küçük dere. Ağacın, bitkinin özü, içi. Bitki filizi. Bir şeyin ortası. Sel yarıntısı.
- Özekan** Öze-kan.
- Özel**, T. Yalnız bir tek şeye, bir ereğe ya da kimseye ayrılmış olan; her vakit görülenden ayrı, alışılmıştan, olağandan ayrı.
- Özen**, T. Bir şeyi elden geldiğince iyi yapmaya çalışma, özenme.
- Özenç**, T. Bir şeyi elden geldiğince iyi yapmaya çalışma işi, özenme işi, özen.
- Özender**, T. Öz-ender. Ender bulunan yaradılıştaki olan, değerli.
- Özengin**, T. Özü engin, geniş ve derin.
- Özenir**, T. Çaba gösteren, en iyisini yapmaya çalışan.
- Özer**, T. Özü yiğit, özce erkek, yiğit.
- Özercan**, T. Öz-er-can. Yiğit, doğru kimse.
- Özerdal**, T. Öz-er-dal.
- Özerdem**, T. Bütün erdemleri özünde toplayan.
- Özerdim**, T. Öz-erdim. Özüne erdim, ulaştım.
- Özerdinç**, T. Öz-er-dinç. Özünden canlı, dinç olan erkek.
- Özerek**, T. Öz-erek. Asıl amaç, ulaşılmak istenen şey.
- Özerhan**, T. Yiğit, cesur han.
- Özerinç**, T. Öz-erinç. Gerçek huzur.
- Özerk**, T. Kendi kendini yöneten.
- Özerkin**, T. Özgür, güçlü kimse.
- Özerkmen**, T. Özünde güçlü olan.
- Özerman**, T. Öz-erman.
- Özerol**, T. Gerçek yiğit ol.
- Özertan**, T. Öz-ertan. Özünde erdemli olan.
- Özertem**, T. Öz-ertem. Özünde erdemli olan.
- Özge***, T. Başka, gayrı, diğer, yabancı, ağıyar. İyi, güzel. İki dağ arasındaki dereciklerin birleştiği yer, derenin başlangıcı. Şakacı, cana yakın, sıcakkanlı. Yürekli, gözü pek.
- Özgebay**, T. İyi, güzel, yürekli erkek.
- Özgeci**, T. Kişisel yarar gözetmeden başkasına yararlı olmaya çalışan kimse.

- Özgeer**, T. İyi güzel erkek.
- Özgen**, T. Yapıp ettiklerinden hiç kimseye karşı sorumlu olmayan, özgür.
- Özgenalp**, T. Sakin, ağırbaşlı yiğit.
- Özgenay**, T. Özgen-ay.
- Özgenç**, T. Öz-genç.
- Özgener**, T. Özgen-er.
- Özger**, T. İyi, güzel kimse.
- Özgiray**, T. Kuvvetli, kudretli yiğit.
- Özgül**, T. Belli bir şeyde ya da kimsede bulunan, başkasında olmayan.
- Özgüç**, T. Temel güç. Ana kuvvet.
- Özgül**, T. Özü gül kimse; özelikle bir türle ilgili olan, o türe özgü olan.
- Özgüleç**, T. Öz-güleç. Güler yüz-lü, içten gülen kimse.
- Özgün**, T. Hiç kimseye benze-meyen.
- Özgünay**, T. Öz-günay.
- Özgünel**, T. Üstün, kerem sahibi cömert el.
- Özgüner**, T. Özgün-er. Kendine özgü nitelikleri olan kimse.
- Özgüneş**, T. Öz-güneş. Özü güneş gibi parlak ve aydınlık olan kimse.
- Özgür**, T. Başkasının kölesi olmayan, eyleminde kimseye hesap vermeyen, hür. Kendi kendine hareket etme, davranma karar verme gücü olan, bağımsız.
- Özgürcan**, T. Özgürlüğüne düş-kün kimse.
- Özgürel**, T. Özgür davranan kimse.
- Özguven**, T. Öz-güven. Kendine güvenen.
- Özhakan**, T. Öz-hakan. Hüküm-dar soyundan gelen.
- Özhan**, T. Hükümdar soyundan gelen.
- Özil**, T. Öz-il. Gerçek ülke.
- Özilhan**, T. Ülkenin hanı, reisi.
- Özilter**, T. Yurdun gerçek savunucusu, koruyucusu.
- Özinal**, T. Özü inanç verici.
- Özinan**, T. Özü inandırıcı.
- Özkal**, T. Öz-kal. Özün değişme-sin, hep böyle kal.
- Özkan**, T. Soylu kan, temiz kan, soylu kimse.
- Özkar**, T. Öz-kar.
- Özkaya**, T. Öz-kaya.
- Özkayra**, T. İçten gelen bağış, iyilik.
- Özke**, T. Sağlam, sağlıklı. Temiz yürekli.
- Özkent**, T. Öz-kent.
- Özker**, T. Özke-er. Sağlam, temiz yürekli er.
- Özkerman**, T. Öz-kerman.
- Özkın**, T. Öz-kın.

- Özkınal, T.** Öz-kın-al.
Özkmay, T. Öz-kın-ay.
Özkoç, T. Öz-koç.
Özkök, T. Esas, temel, kaynak.
Neslin geldiği soy ağacı.
Özkul, T. Gerçek kul. Hakkıyla ibadet eden kul.
Özkula, T. Öz-kula.
Özkurt, T. Öz-kurt.
Özkut, T. Kutsanmış, kadr sahibi.
Özkutal, T. Öz-kut-al. Gerçek mutluluk senin olsun.
Özkutay, T. Özü uğurlu ve ay gibi parlak olan.
Özkutlu, T. Öz-kutlu. Özü kutlu, uğurlu olan.
Özkutsal, T. Öz-kutsal.
Özlek, T. Toprağın özlü, verimli yeri. Zaman. Doğa üstü güç, felek.
Özlen, T. Su kaynağı. Küçük dere. Ağaç kökü. Özlenecek kadar sevilen bir kişi ol.
Özler, T. Göreceği gelir, hasret çeker.
Özlü, T. Kişilik, benlik. Kişi, zat. Gurur. Öz çıkarılan ağaç. İçten, gerçek. Verimli.
Özlüer, T. Şahsiyet sahibi, olgun kişi.
Özlütürk, T. Özlü-Türk.
Özman, T. Bkz. Özmen.
Özmen, T. Özlü kimse, özü iyi, sağlam kişilikli kimse.
Özmert, T. Öz-mert.
Özmut, T. Özünde mutlu olan kimse.
Öznur, T. Özü ışıklı, aydınlık kimse.
Özoğul, T. Öz-oğul.
Özoğuz, T. Öz-Oğuz.
Özok, T. Özü ok gibi doğru kimse, doğru özlü kimse.
Özokçu, T. Öz-okçu.
Özoktay, T. Öz-oktay.
Özol, T. Öz-ol. Özün değişmesin, olduğun gibi görün.
Özozan, T. Öz-ozan. Gerçek şair.
Özöge, T. Öz-öge. Bir şeyin aslı, özü.
Özön, T. Gönlü geniş kimse.
Özönder, T. Gerçek önder.
Özpala, T. Pala gibi sert ve keskin kişilikli.
Özpeker, T. Öz-peker. Özünden çok güçlü erkek.
Özpetek, T. Öz-petek.
Özpınar, T. Öz-pınar.
Özpolat, T. Özü çelik gibi sağlam olan.
Özputat, T. Öz-pulat.
Özsan, T. Adı duyulmuş ünlü.
Özsanlı, T. Öz-sanlı.
Özsel, T. Özü sel gibi olan, kimse; içle ilgili, içsel.
Özselen, T. Öz-selen. Gerçek haber.

- Özsevi**, T. Öz-sevi. İçten gelen sevi.
- Özsoy**, T. Özü temiz, soylu kimse.
- Özsözlü**, T. Öz-sözlü. Sözünden dönmeyen, sözünü tutan.
- Özsu**, T. Öz-su. Bitki ve hayvan dokularında bulunan sıvılara verilen ad.
- Özsun**, T. Öz-sun.
- Özsungur**, T. Öz-sungur.
- Özsü**, T. Öz-sü. Gerçek asker.
- Özsüer**, T. Öz-sü-er.
- Özsüt**, T. Öz-süt. İyi süt emmiş, soylu, temiz.
- Özşahin**, T. Şahin gibi güçlü, atak, çabuk yapılı.
- Özşan**, T. Öz-şan.
- Özşen**, T. Öz-şen. Özü hep neşeli olan.
- Öztan**, T. Gerçek şafak.
- Öztanır**, T. Öz-tanır.
- Öztarhan**, T. Büyük nüfuz sahibi. Komutan, han. Toprak zengini.
- Öztaş**, T. Öz-taş.
- Öztay**, T. Öz-tay.
- Öztaylan**, T. Öz-taylan.
- Öztek**, T. Öz-tek.
- Öztekin**, T. Biricik kimse, benzeri olmayan kimse; öz şehzade, tam bir şehzade.
- Öztimur**, T. Öz-timur. Özü demir gibi güçlü.
- Öztin**, T. Ruhun özü. Sağlam bir ruh yapısı olan.
- Öztoklu**, T. Öz-toklu.
- Öztoygur**, T. Öz-toygur. Bkz. Toygar.
- Öztuna**, T. Gerçek Tuna Irmağı
- Öztunç**, T. Tunç gibi sağlam kimse, özü tunç.
- Öztürk**, T. Gerçek Türk, özü Türk, öz Türk.
- Özüak**, T. Özü tertemiz olan kişi.
- Özüdoğru**, T. Özü-doğru.
- Özüm**, T. Kardeş gibi tutulup sevilen kimse.
- Özün**, T. Öz-ün. Hakkıyla kazanılmış ün. Şan.
- Özüpek**, T. Ruhun güçlü.
- Özütok**, T. Özü-tok.
- Özver**, T. Öz-ver.
- Özverdi**, T. Öz-verdi.
- Özveren**, T. Öz-veren. Özveride bulunan, fedâkar.
- Özveri**, T. Öz-veri. Bir amaç ya da kişi için kendi yararlarından vazgeçme, fedâkârlık.
- Özvermiş**, T. Öz-vermiş.
- Özyay**, T. Yay gibi çevik ve atılgan yapılı.
- Özyörük**, T. Öz-yörük.
- Özyurt**, T. Anavatan, anayurt.
- Özyuva**, T. Öz-yuva.
- Özyürek**, T. Güçlü korkusuz.

P

- Padişah**, F. Hükümdar, sultan.
- Pak**, F. Temiz, arı. Saf, katışıksız. Kutsal, mübarek.
- Pakalın**, T. Dürüst, doğru iyi tanınmış kimseler.
- Pakan**, F. Ermişler, azizler.
- Pakbaz**, F. İçten bağlı, vefalı. Aziz.
- Pakel**, T. İyi işler yapan, doğru kimse.
- Paker**, T. Temiz, dürüst, iyi kimse.
- Paki**, F. Temizlik, saflık.
- Pakkan**, T. Temiz soydan gelen kimse.
- Pakman** Temiz, dürüst, soylu kimse.
- Paksan**, T. Temiz, doğru namuslu tanınmış kimse.
- Paksoy**, T. Temiz soydan gelen.
- Paksu**, T. Temiz su. Billur gibi arı duru, şahsiyetli.
- Paksüt**, F.T. Pak-süt. Temiz süt emmiş, soyu temiz kimse.
- Pakzat**, F. Temiz kişi.
- Pala**, T. Kısa ve geniş kılıç.
- Palaalp**, T. Pala-alp.
- Palabay**, T. Pala-bay.
- Palatekin**, T. Pala-tekin.
- Palatimur**, T. Pala-timur. Demir pala.
- Palatürk**, T. Pala-Türk.
- Palay**, F. Yedek at.
- Palaz**, T. Kimi kuş yavrularının civ-civlikten sonraki durumu. Güzel, canlı, gürbüz, şişman. Dağınık.
- Palut** Bkz. Pelit.
- Pamir**, T. Orta Asya'da yükselti-lerle dolu kütle, yayla.
- Pamirhan**, T. Pamir-han.
- Par**, T. Çeşme; bahçe, gül bahçesi, alev.
- Parim**, T. Azimet, sefer.
- Parla**, T. Işık saç, ışılda anlamında kullanılır. Ün kazan, tanın anlamında kullanılır.

- Parlak, T.** Parlayan, ışıldayan. Temiz. Çok başarılı.
- Parlar, T.** Işık saçan, ışıltı veren, aydınlık verir anlamında kullanılır.
- Pars, T.** Etoburlardan, sıcak ülkelerde yaşayan, derisi benekli, Yırtıcı bir hayvan.
- Parsa, F.** Sofu, dinine bağlı. İffetli, namuslu, temiz, doğru.
- Parsbay, T.** Pars-bay. Pars gibi güçlü ve çevik.
- Parshan, T.** Pars-han.
- Parskan, T.** Pars-kan.
- Pasin, T.** Eski bir Türk oymağını adı.
- Paşa, T.** Osmanlı Devleti'nde yüksek rütbeli askerlere verilen ünvan. General. Uslu, ağırbaşlı.
- Paşabeğim, T.** Paşa-beğim. Dede Korkut'taki adlardan.
- Paşayığit, T.** Paşa-yiğit.
- Payam, T.** Badem.
- Payan, F.** Son, nihayet. Uç, kenar.
- Paye, F.** Aşama, rütbe, derece. Basamak, merdiven basamağı. İkizlerin bir yıldızı, Cevza burcu.
- Payidar, F.** Saygın, rütbeli. Kalımlı.
- Payzen, F.** Tutsak, esir. Suçlu. Rençber. Ayağına pranga vurulmuş kimse.
- Payzın Bkz.** Payzen.
- Pazvant, F.** Osmanlı Devleti'nde, Rumeli'de gece bekçilerine verilen ad.
- Peçenek, T.** Oğuz Türklerinin, yirmi dört boyundan biri olan, VIII-XI. yy.'larda Sibiryaya, Balkar Gölü ve Güneydoğu Avrupa ile Balkanlarda yaşamış olan göçebe bir kavim.
- Pehlivan, F.** Güreşçi.
- Pek, T.** Sert, katı. Sağlam, dayanıklı. Hızlı.
- Pekak, T.** Pek-ak. Çok temiz, çok ak.
- Pekal, T.** Pek-al.
- Pekalp, T.** Güçlü, sert, kahraman yiğit.
- Pekant, T.** Pek-ant. Sağlam, dönülmez yemin.
- Pekbaş, T.** Pek-baş. Güçlü, sağlam baş.
- Pekbay, T.** Pek-bay.
- Pekcan, Sağlam, dayanıklı can; güçlü can; çok cana yakın.**
- Pekçetin Pek-çerin.** Sert, katı, kişilikli kimse.
- Pekdeğer Pek-değer.** Çok değerli, çok kıymetli.
- Pekdemir, T.** Sert, sağlam, demir gibi.
- Pekel, T.** Güçlü el. Pek el.
- Peker, T.** Sert yiğit, sağlam, dayanıklı yiğit, sıkı yiğit, çok yiğit, pek yiğit.
- Pekergin, T.** Olgun kimse.
- Pekgöz, T.** Pek-göz. Cesur, yiğit.

- Pekin, T.** Kuşkuya yer olmayacak denli kesin.
- Pekiner, T.** Pek yiğit, kuşkuya yer olmayacak denli yiğit.
- Pekkan, T.** Pek-kan. Sağlam, temiz kandan gelen.
- Pekkoç, T.** Pek-koç.
- Pekkurt, T.** Pek-kurt. Güçlü kurt.
- Pekol, T.** Sert, sağlam, dayanıklı ol.
- Peköz, T.** Özü sağlam kimse.
- Peksan, T.** Pek-san. Gücüyle tanınan kimse.
- Peksoy, T.** Güçlü soydan gelen.
- Peksu, T.** Pek-su.
- Pekşen, T.** Çok şen.
- Pektaş, T.** Pek-taş. Güçlü, sert taş.
- Pektay, T.** Pek-tay. Güçlü, sağlam tay.
- Pektürk, T.** Sağlam ve güçlü Türk.
- Pekün, T.** Pek-ün. Tanınmış güçlü isim.
- Peküstün, T.** Pek-üstün.
- Pelit, T.** Çınar, meşe vb. ağaçların meyvesi.
- Penah, F.** Sığınılacak yer. Sığınma.
- Pençe, F.** Yırtıcı hayvanların ön ayaklarının parmaklarıyla tırnakları. (Mec.) Zorlu el, aman vermeyen, acımasız büyük güç, kudret.
- Perçem, F.** Kâkül. Mızrak, bayrak gibi şeylerin başlarına konan püskül.
- Perdah, F.** Cila, parlaklık, parlamama. Parlatma, parlaklık verme. Budanmış asmadan yeni süren çubuklar.
- Pere, F.** Kenar, uç.
- Perinçek, T.** Özverili, fedâkar, sadık.
- Perk, T.** Sağlam, güçlü, sert, berk.
- Perkel, T.** Perk-el. Güçlü el.
- Perkin, T.** Çok güçlü kuvvetli, sağlam kimse.
- Perkok, T.** Perk-ok. Güçlü ok.
- Pertav, F.** Atılma, sıçrama. Uzağa düşen ok.
- Pertev, F.** Işık, parlaklık.
- Perviz, F.** Üstün, galip gibi güçlü soydan gelen. Güzellik.
- Pesen, T.** Sis. İnce ince yağın kar; yağmur çisenti. Sisli havalarda dallarda donan kar, kırağı.
- Peyale, F.** Bkz. Piyale.
- Peyami, F.** Bilgi toplayıcı, haberle, bilgi ile ilgili.
- Peyman, F.** Yemin, ant.
- Pir, F.** Yaşlı, ihtiyar. Bir tarikatın ilk kurucusu. Her meslek ve sanatın kurucusu, öncüsü.
- Pirali, T.** Pir-Ali.
- Piran, F.** Ermişler, erenler, yaşlılar.
- Pirhan, F.** Pir-han.
- Piri, F.** Yaşlılık.
- Piribey, F.** Piri-bey.
- Piyale, F.** Kadeh, şarap bardağı.

- Piruz, F.** Uğurlu, hayırlı.
Polat, F. Kuvvet, güç.
Polatalp, T. Çelik gibi güçlü yiğit.
Polatbay, T. Polat-bay.
Polatbek, T. Polat-bek.
Polathan, T. Çelik gibi sert han, çelik kağan
Polatkan, T. Çelik kan, sağlam kan, çelik gibi güçlü soydan gelen.
Polatkılıç, T. Polat-kılıç.
Posat, T. *Bkz.* Pusat.
Potuk, T. Kısa boylu, bodur, tıknaz. Tombul. Deve, Manda, Köpek, Tavşan yavrusu. Kırmalı, geniş.
Potur, T. Yüzünde çiçek bozuğu olan, çopur.
Poyraz, Y. Kuzeydoğudan esen soğuk rüzgar.
Pozan, T. Üzüm bağı.
Pulat, T. *Bkz.* Polat.
Pulatkan, T. Pulat-kan.
Pusat, T. Zırh ve korunma araçlarının genel adı; silah.
Pürdil, F. Yürekli, cesur.
Püser, F. Oğul, erkek çocuk.
Pütün, T. Olgun, kâmil.

R

- Rabbani, A.** Rab ile ilgili. Rabb'e ait. Kendini olanca gücüyle Rabb'ine veren.
- Rabi, A.** Dördüncü çocuk.
- Rabih, A.** Yararlı, kazançlı, karlı.
- Raci, A.** Sezgi, anlayış, dikkat.
- Racih, A.** Değerli, üstün.
- Radi, A.** Rıza gösteren, kabul eden.
- Rafet, A.** Acıma, merhamet etme, esirgeme.
- Rafi, A.** Kaldıran, yücelten, yükselten. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden.
- Rafih, A.** Rahat ve huzurlu yaşayan.
- Rafik, A.** *Bkz.* Refik.
- Rağib, A.** Arzulu, isteyen, rağbet eden.
- Raha, A.** Bolluk, genişlik, varlık.
- Rahî, A.** Rahat, huzurlu; dingin. **F.** Yolcu.
- Rahim A.** Allah'ın güzel isimlerinden. Nimet veren, esirgeyen, acıyan, koruyan, merhametli.
- Rahman A.** Allah'ın güzel isimlerinden. Ayrım gözetmezsiniz tüm canlılara merhamet eden, koruyan.
- Rahmani, A.** Allah'a özgü, Allah'tan gelen, kutsal.
- Rahmet, A.** Acıma, esirgeme, koruma, yarlığama.
- Rahmi, A.** Acımayla ilgili. Koruyan, esirgeyen.
- Rahşan, F.** Parlak, parıltılı, ışıklı.
- Raid, A.** Gürleyen, gürüldeyen.
- Raif, A.** Acıma ve merhameti olan.
- Raik, A.** Sade, saf, halis.
- Rakım, A.** Yazan, çizen kimse. Yükselti.
- Raki, A.** Namazda eğilen, ruku eden kimse.

- Rakîb, A.** Koruyucu. Görüp, gözeten anlamında Allah'ın güzel isimlerinden.
- Rakip, A.** Herhangi bir alanda üstünlük sağlamaya çalışanlardan her biri.
- Raman, A.** Güneydoğu Anadolu'da bir bölgenin ve dağın adı.
- Ramazan, A.** Hicrî ayların dokuzuncusu, oruç ayı. Kur'ân'da Bakara Sûresi on sekizinci ayette geçen ay ismi.
- Rami, F.** Boyun eğen, itaatli kimse. **A.** (Ok, mermi vb.) Atan, atıcı kimse.
- Ramis, A.** Kumda saklı. Gerçekleri saklayan.
- Ramiz, A.** Akıllı, zeki. İşaretlerle, simgelerle gösteren.
- Rasi, A.** Kimildamayan, oynamaayan, sabit. Lenger atmış olan, demir üzerinde bulunan gemi.
- Rasif, A.** Sağlam dayanıklı. Denizin yüzüne çıkmış kayalar. Taş, temel, rıhtım.
- Rasih, A.** Sağlam, temeli güçlü, dayanıklı. Bir bilimde, özellikle din alanında çok derinleşmiş olan kimse. Kur'ân'da rasihûn olarak geçer.
- Rasim, A.** Resim yapan.
- Rasin, A.** Sağlam, dayanıklı, güçlü.
- Raşid, A.** Dürüst, güvenilir, olgun, ergin, akıllı. Doğru yolda olan. Hak din İslâm'ı kabul eden. Kur'ân-ı Kerîm'de Hucurat sûresi yedinci ayette geçmektedir. Ayrıca Dört Halife için Raşid Halifeler denmiştir.
- Ratib, A.** Sıralayan, düzenleyen (kimse). Sabit, sağlam, yerleşmiş.
- Rauf, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Çok esirgeyen.
- Rayet, A.** Sancak, bayrak.
- Rayihan, A.F.** Han bayrağı, han sancağı.
- Razi, A.** Boyun eğen, kabal eden, rıza gösteren.
- Razi, A.** Bkz. Radi.
- Rebi, A.** Bahar, ilkyaz.
- Rebii, A.** Baharla ilgili. Baharda doğan kimse.
- Reca, A.** Umut, umma. İstek dilek.
- Recai, A.** İsteyen, rica eden, yalvaran.
- Recep, A.** Üç aylardan birincisi, gösterişli, heybetli.
- Refet, A.** Acıma, merhamet etme, esirgeme.
- Refhan, A.** Varlık içinde yaşayan kimse.
- Refi, A.** Yüksek, yüce, saygın.
- Refih, A.** Bolluk ve rahat içinde yaşayan kimse.

- Refii, A.** Yüksek, yüce, saygın kimse.
- Refik, A.** Arkadaş, yoldaş. Muavin, yardımcı. Koca. Ortak. Mesleğe yeni giren kimsenin rehber olarak tanıdığı kişi.
- Regaip, A.** Çok istek gören, beğenilen. Armağanlar.
- Reha, A.** Candan, cana yakın. Kurtuluş, kurtulma. Halâs. Urfa şehrinin eski ismi.
- Reis, A.** Başkan, baş.
- Rekin, A.** Gururlu, ağırbaşlı. Saygın yüce, yüksek.
- Remzi, A.** İşaretle, simgeyle ilgili.
- Renan, Rennan, A.** İnleyen, çınlayan.
- Resai, A.** Süs, süsler.
- Resat, Reset, F.** Layık, değer, yakışır.
- Resmi, A.** Devletle ilgili olan. Törenle yapılan. Çok ciddi.
- Resul, A.** Elçi, Peygamber.
- Resultan, A.F.** Hükümdarların elçisi.
- Reşad, A.** Doğru yolda, Hak yolda yürüme.
- Reşid, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden, hayra delâlet eden. İyi ve doğruyu seçebilen, malını idare gücü olan, rüşd yaşına ulaşmış akil ve baliğ (kişi) ergin, erişkin. Akıllı hareket eden, doğru yolda giden.
- Reşik, A.** Uzun boylu ve yakışıklı erkek.
- Revan, F.** Akan, su gibi akıp giden. Ruh, can.
- Reviş, F.** Biçim, tarz, üslup. Tutum, davranış, yol.
- Reyyan, A.** Suya kanmış, suya doymuş.
- Rezin, A.** Ağırbaşlı, gururlu.
- Rezzak, A.** Bütün canlıların rızıklarını onlar istemeden, karşılık almadan bol bol veren anlamında Allah'ın yüce ve yüksek sıfatlarından. Abdurrezzak şeklinde erkek adı olarak kullanılır.
- Rıdvan, A.** Rıza, razılık, razı olma. Cennet kapısında bekleyen melek.
- Rıfkı, A.** Yumuşak huyluluk, naziklik, tatlılık.
- Rıza, A.** Razılık, razı olma, hoşnutluk, memnuniyet, muvafakat, kabul. Bir şeyin olmasına muvafakat etme.
- Rıfat, A.** Bkz. Rifat.
- Rıfkı, A.** Yumuşak huylu, yavaş, ağır kimse.
- Rıza, A.** Hoşnutluk, memnuniyet.
- Rızvan, A.** Bkz. Rıdvan.
- Rical, A.** Erkek. Onur sahibi kimse(ler).
- Rifat, A.** Yükseklik, yücelik. İtibar, yüksek mertebe.

Rikap, A. Büyük, saygın bir kim-
senin huzuru, önü. Binilecek
yer, üzengi.

Risalet, A. Elçilik. Peygamberlik.

Risalettin, Risaledin, A. Dinin el-
çisi, peygamber.

Ruat, Ruad, A. Bulut; gök gürültü-
sü. Konuşkan. Tehdit eden.

Ruhanî, A. Ruhla ilgili. Gözle gö-
rülmeven. Din adamı.

Ruhi, A. Ruhsal, ruhla ilgili.

Ruhsat, A. İzin, müsaade.

Ruḥşan, A. Yüce, üstün, şanlı ruh.

Ruşen, F. Işıklı, aydın, parlak.

Rüçhan, A. Üstünlük, üstün olma.

Rükneddin, A. Dinin temel direği.

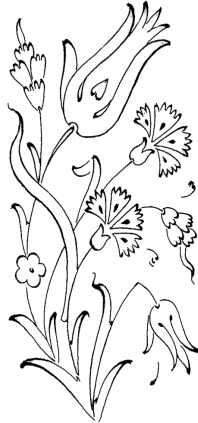
Rükni, A. Bir şeyin en sağlam yanı.
Saygın, güçlü, önemli kimse.

Rüstem, F. Yiğit, kahraman.

Rüsuhi, A. Sağlam, güçlü. Bece-
rikli, yetenekli.

Rüşan, F. Bkz. Ruşen.

Rüştü, A. Doğru yolda olan.

S

- Saadeddin, A.** Dinin mutluluğu.
- Saba, A.** Gündoğusundan esen hafif rüzgâr.
- Sabah, A.** Gündüzün ilk saatleri, günün başlangıcı.
- Sabahaddin, A.** Dinin güzelliği.
- Sabar, T.** Dövmek fiilinden döver. Bir Türk boyu.
- Sabbar, A.** Çok sabırlı.
- Sabih, A.** Güzel, şirin.
- Sâbir, A.** Sabreden, tahammül eden, katlanan sabırlı. Acele etmeyen.
- Sabit, A.** Değişmeyen, kımıldamayan. Kanıtlanmış, anlaşılmış.
- Sabri, A.** Sabırla ilgili.
- Sabûr, A.** Çok sabırlı. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerindedir.
- Sabutay, T.** *Bkz.* Subutay.
- Sacid, A.** Secde eden
- Sa'd, A.** Kutlu, uğurlu. İyilik, kuvvetlilik.
- Sada, A.** Ses, yankı.
- Sadak, T.** Ok koymaya yarayan meşin torba. Sabah yeli.
- Sadakat, A.** Dostluk, içten bağlılık, doğruluk, vefalılık.
- Sadettin, Sadeddin, T.** Dinden gelen, dinin verdiği mutluluk.
- Sadık, A.** İçten bağlı, doğru, gerçek dost
- Sadi, A.** Mutlulukla, uğurla ilgili.
- Sadreddin, A.** Dinin önderi, başı, ileri kişisi.
- Sadri, A.** Göğüsle ilgili.
- Sadullah, A.** Tanrının kulu, talihli kıldığı kimse.
- Sadun, A.** Mübarek
- Safa, A.** Üzüntü ve kederden uzak olma, endişesizlik, rahat huzur, iç ferahlığı. Safalık, berraklık. Yüzü beyaz olan düz taş.
- Safder, A. F.** Düşman saflarını yaran yiğit.

- Safer, A.T.** Saf-er. Temiz yürekli, dürüst kimse.
- Saffet, A.** Saflık, temizlik.
- Safi, A.** Katıksız, katıksız, halis, temiz. Yalnız, sadece, sırf. Kesintilerden sonra kalan kısım, net.
- Safiyüddin, A.** Dininde halis, temiz, pak.
- Safter, A.** Bkz. Safder.
- Safvet, A.** Saflık, temizlik, paklık, arılık, halislik.
- Sagun, T.** Saygıdeğer, kutsal kimse; hekim, doktor
- Sağan, T.** Hızlı uçan, uzun dar kanatlı küçük kuş. Sağanak Şiddetli ve kısa süreli yağmur.
- Sağanalp, T.** Sağan-alp.
- Sağbilge, T.** Hekim, doktor.
- Sağbudun, T.** Sağ-budun. İyi, temiz, sıcakkanlı (halk).
- Sağcan, T.** Sağ-can. Sağlıklı kimse.
- Sağdıç, T.** Düğünde gelin ya da güveye kılavuzluk eden kimse. Dost, arkadaşı.
- Sağın, T.** Sağılan hayvan. Serap. Yanlışı, eksiği olmayan.
- Sağınç, T.** Emel, istek, amaç, düşünce.
- Sağıt, T.** Silâh.
- Sağlam, T.** Dayanıklı, kolay bozulmaz; yıkılmaz; zarar görmemiş, bozulmamış; güvenilir, dürüst.
- Sağlamer, T.** Sağlam-er.
- Sağlar, T.** Sağ ve sağlıklı olanlar.
- Sağlık, T.** Hasta olmama durumu, esenlik. Güvenilir, inanılır olma durumu.
- Sağman, T.** Sağlıklı kimse. Eksiksiz, kusursuz, güvenilir kimse.
- Sağun, T.** Saygın; kutsal.
- Sahabi, A.** Peygamber Efendimiz'i (s.a.s.) görmüş, birlikte bulunmuş kimse.
- Sahil, A.** Deniz, nehir, göl kıyısı.
- Sahip, A.** İye, sahip. Koruyan gözetten. Bir iş yapmış olan. Herhangi bir niteliği olan.
- Sahir, A.** Geceleri uyumayan, uykusuz.
- Said, A.** Mutlu, mübarek, kutlu, uğurlu. Mübarek, mesut. Sevap kazanmış, Allah katında makbul tutulmuş.
- Sâim, A.** Oruç tutan kimse, oruçlu.
- Saip, A.** Yanlışlık yapmayan, yanlışsız, doğru. Amaca, hedefe uygun. Amaca ulaşan.
- Sair, A.** Seyreden, hareket eden, yürüyen.
- Sait, A.** Bkz. Said.
- Sak, T.** Bilgili, akıllı, zeki, uyanık.
- Saka, T.** Evlere çeşmeden su taşıyan kimse. Serçegillerden, başında ve boynunda kırmızı, sarı tüyler bulunan, güzel öttüğü için kafeste beslenen küçük bir kuş. Erkek arı.

- Sakar, T.** Kimi hayvanların, özellikle atların alınlarında bulunan beyaz leke. Ağzı gözü, burnu kara kuzu. Sık sık, önemsiz küçük kazalar yapan kimse.
- Sakin, T.** İhtiyatlı, temkinli ol, kendini koru.
- Sakıp, A.** Parlak, ışıklı. Delen, delik açan.
- Saki, A.** Su veren, su dağıtan. Kadehle içki sunan.
- Sakin, A.** Hareketsiz olan, oynamayan. Uslu kendi hâlinde yavaş. Bir yerde yerleşen, oturan.
- Sakman, T.** Uyanık, akıllı kimse. Sessiz sakin kimse.
- Salah, A.** Düzelme, iyileşme, iyilik. Barış. Dine olan bağlılık.
- Salahattin, Salahaddin, A.** Dinine gönülden, içten pazarlıksız bağlı kimse.
- Salahi, A.** İyilikle, barışla ilgili.
- Salan, T.** Otlak, mera. Dinlendirilen tarla, toprak.
- Salar, F.** Baş, kumandan, başbuğ, önder.
- Salcan, T.** Sal-can.
- Saldam, T.** Ciddilik, ağırbaşlılık
- Salgara, T.** Boşuna, boş yere. Düşüncesiz kimse. Özgürlük.
- Salgur, T.** Saldıran; saldırgan.
- Salık, T.** Haber, bilgi. Haberci.
- Salıkbey, T.** Salık-bey.
- Salih, A.** Yarar, yakışır, elverişli, uygun. Salahiyeti bulunan, yetkili. Dinin emir ve yasaklarına uyan, iyi ahlak sahibi, muttaki. Bir peygamber ismi.
- Salim, A.** Sağ, salim, sağlıklı, korkusuz, kusursuz. Ayıpsız, endişesiz, emin.
- Salis, T.** Üçüncü.
- Salkın, T.** Güneşsiz, serin. Soğuk rüzgâr.
- Salman, T.** Özgür, Allah'tan başka hiç kimsenin kölesi olmayan.
- Salsal, A.** Kumla karışık ince çamur.
- Saltan, T.** Tek, yalnız. Temiz, saf. Yalnız başına giden.
- Saltı, T.** Gezgin, yolculuk eden.
- Saltık, T.** Kendi başına var olan, bağımsız, koşulsuz, mutlak. Salıverilmiş, bırakılmış, azat edilmiş, özgür.
- Saltuk, T.** Bkz. Saltık.
- Saltukalp, T.** Saltuk-alp.
- Salur, T.** Kılıç. Oğuzların Üçok boyuna bağlı bir Türk kabilesi.
- Salurbey, T.** Salur-bey.
- Samed, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden, her şeyin kendisine muhtaç olduğu, kendisinin hiçbir şeye ihtiyacı olmayan Vâcibu'l-Vücud.
- Sami, A.** Yüksek, yüce. İşiten, duyan dinleyen, dinleyici.

- Samih, A.** Cömert, eli açık.
- Samim, A.** Bir şeyin merkezi, içi, asli kısmı.
- Samimi, A.** İçten, candan, gönülden.
- Samin, A.** Sekizinci.
- Samir, A.** Meyve veren, meyveli.
- Samur, T.** Bir sansar türü.
- Samuray, T.** Samur-ay.
- Samurtay, T.** Samur-tay.
- San, T.** Dilek, istek, arzu. Şöhret, ün. Nişan, alâmet, iz.
- Sanaç, T.** Dağarcık.
- Sanak, T.** Kısa zaman, az süre. Fikirsiz, düşüncesiz.
- Sanal, T.** Ün kazan, ünlü ol
- Sanalp, T.** Ünlü yiğit.
- Sanay, T.** San-ay.
- Sanbay, T.** San-bay. Ünlü kimse. Tanınmış, ün yapmış.
- Sanberk, T.** Ünü sağlam.
- Sancar, T.** Kısa kama, yenen.
- Sanduç, T.** Bülbül.
- Saner, T.** Ünlü yiğit, tanınmış kimse.
- Sani, A.** Her şeyi en güzel suret ve sanatta yaratan Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Yapan, işleyen, meydana getiren. İkinci.
- Sanih, A.** Zihin ve düşüncede oluşup çıkan, fikre doğan.
- Sanlı, T.** Çok tanınmış, herkesçe bilinenen, ünlü
- Sanver, T.** San-ver.
- Saraç, T.** Koşum ve eyer takımları yapan ya da satan kimse. Koşum ve eğer takımları işleyen ve süsleyen kimse.
- Saral, T.** Sar-al.
- Saran, T.** Çevresini kuşatan, çevreleyen; kollarının arasına alan; hoşça giden, beğenilen Sargın insanı saran, çeken, çekici; sevimli; candan, içten, yürekten, tutkun, istekli.
- Sarbak, T.** Sarışın bey.
- Sargan, T.** Çorak yerlerde biten bir ot. Bir tür balık.
- Sargın, T.** Candan, çekici, cazibeli, hevesli.
- Sargut, T.** İhsan, bağış; ödül.
- Sarı, T.** Bir renk. Sarı benizli insan.
- Sarialp, T.** Sarı-alp.
- Sarıbaş, T.** Sarı-baş.
- Sarıbay, T.** Sarı-bay.
- Sarıca, T.** Sarıyı andıran, sarıya yakın. Yaban arısı. Tarihte, eyalet valilerinin buyruğundaki başı bozuk asker.
- Sarıcabay, T.** Sarıca-bay.
- Sarıçam, T.** Sarı-çam.
- Sarıer, T.** Sarı-er.
- Sarıhan, T.** Sarı-han.
- Sarıkaya, T.** Sarı-kaya.
- Sarıkurt*, T.** Sarı-kurt.
- Sarıtaş, T.** Sarı-taş.

- Sârim, A.** Keskin, kesici.
- Sarkan, T.** Kovan.
- Sarp, T.** Geçilmesi, çıkılması güç, çok dik.
- Sarper, T.** Dikbaşı yığit, sarp yığit
- Sarphan, T.** Sarp kağan.
- Sarpkan, T.** Sert, güçlü soydan gelen.
- Sarpkoç, T.** Sarp-koç.
- Sart, T.** Ticaretle uğraşan, tüccar.
- Sartık, T.** Azad olunmuş, salıverilmiş, özgür.
- Saru, T.** Sarı.
- Saruca, T.** Sarıca.
- Saruhan, T.** Sarı kağan, sarı han; Saruhan, Selçuk uçbeylerindendi, Manisa'yı alarak Saruhanlı Beyliği'ni kurmuştu
- Sarvan, T.** Deve süren, deveci.
- Satı, T.** Satış. Satın alınacak şey. Düşün armağanı. Bkz. Satılmış.
- Sâti, A.** Yükselip ortaya çıkan, yükselen.
- Satıbey, T.** Satı-bey.
- Satılmış, T.** Uzun ömürlü olması için doğumundan önce ermişlere adanan çocuk, Satı.
- Satuk, T.** Bkz. Satılmış.
- Satukbuğra, T.** Satuk-buğra.
- Satvet, A.** Ezici kuvvet, zorluluk.
- Sav, T.** Söz, haber. İleri sürülerek savunulan düşünce. Sağlam. Şöhret, ün.
- Sava, T.** Haber. Müjde. Savacı. Haberci. Müjde getiren. Peygamber.
- Savak, T.** Geçimsiz, aksi, ters kimse, Aptal, şaşkın. Silâh kabı. Arkalardaki küçük bentler.
- Savaş, T.** Silâhli çatışma. Uğraşma, kavga, mücadele.
- Savaşan, T.** Savaşçı kimse.
- Savaşer, T.** Savaş-er.
- Savaşkan, T.** İyi savaşan, savaşgan.
- Savat, T.** Gümüş üstüne yapılan çizgiler, süsler.
- Savcı, T.** Sözcü, elçilik, irtibat.
- Saver, T.** Sağlam, zinde, güçlü erkek.
- Savgat, T.** Hediye, armağan, bahşiş, ihsan.
- Savlet, A.** Şiddetli saldırı, hücum.
- Savni, A.** Koruma, gözetme ile ilgili.
- Savran, T.** Deveci, deveci başı. Altın benzeri. Merdiven.
- Savtekin, T.** Sağlam ve güvenilir düşünce öne süren.
- Savtuna, T.** Sözünde duran kimse.
- Savtunç, T.** Sav-tunç. Sözünde duran kimse.
- Savtur, T.** Sağlıklı kal, hoşça kal.
- Savun, T.** Karşı koy, kendini koru, müdafaa et. Şölen, ziyafet.

- Say**, T. Düz, tabaka biçiminde, ince yassı taş. İri, büyük kaya. Arkadaş. Su kaynağı. Elçi.
- Saya**, T. Kundra yüzü. Ağıl; ahır. Anadolu'da çeşitli giysilerin ortak adı.
- Sayan**, T. Sayar, saygılı, hürmet eden.
- Sayar**, T. Saygılı, hürmet eden.
- Saybay**, T. Say-bay. Sayılan, hürmet edilen kimse.
- Saydam**, T. İçinden ışığın geçmesine ve arkasındaki şeylerin görülmesine engel olmayan nesne. Parlak.
- Saye**, F. Gölge. Sahip çıkma, koruma, siyanet. Yardım.
- Sayfi**, A. Yaza ait, yazla ilgili.
- Saygı**, T. Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı dolayısıyla bir kimseye ya da bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya neden olan sevgi duygusu.
- Saygılı**, T. Saygı duyan, saygı gösteren.
- Saygın**, T. Saygı gösterilen, güvenilir olan, saygı gören.
- Saygun**, T. Bkz. Saygın.
- Sayhan**, T. Saygı gösteren kağan. Adaletli yönetici, hükümdarların adili, ölçülüsü.
- Sayıl**, T. Kendini saydır, saygı gör, önemsen.
- Sayılбай**, T. Sayıl-bay. Değerli, saygın kimse.
- Sayılған**, T. Sayılan, saygı duyulan.
- Sayım**, T. Sayma işi nüfus sayımında doğan çocuklara verilir.
- Sayın**, T. Kendisine saygı gösterilen insan.
- Sayınberk**, T. Sayın-berk.
- Sayınbey**, T. Sayın-bey. Değerli, saygın kimse.
- Sayıner**, T. Değerli, saygı duyulan kimse.
- Saykal**, T. Düz, düzgün, pürüzsüz. Gösterişli.
- Saykut**, T. Uğurlu, kutlu, saygıdeğer kimse.
- Saylam**, T. Sayılan, seçkin kimse.
- Saylan**, T. Uçurum, yar.
- Saylav**, T. Seçim, seçme. Seçilmiş. Milletvekili.
- Saylu**, T. Değerli, saygıdeğer kimse.
- Sayman**, T. Hesap işleriyle uğraşan kimse.
- Saymaner**, T. Sayman-er.
- Saymer**, T. Sayın-er. Değerli, saygı duyulan kimse.
- Sayraç**, T. Öten, cıvıldaayan, şakıyan.
- Sayrak**, T. Öten, cıvıldaayan, şakıyan.
- Sayrı**, **Sayru**, T. Hasta.
- Sayvan**, T. Gölge yapan siper, şemsiye. Üzüm kurutmak için yapılan çardak.

- Sayyat, A.** Avcı.
Sayyaruk, T.
Sazak, T. Kuvvetli ve soğuk esen yel. Soğuk yelle birlikte yağan hafif kar. Bataklık, sazlık. Küçük pınar, kaynak.
Sazan, T. Göllerde ve sazlık yerlerde yaşayan bir tatlı su balığı.
Sebat, A. Yerinde durma, kıvılcama. Sözüden, kararından vazgeçmeme.
Sebati, A. Sebatlık, sözünde, kararında durma. Sebatlı, sözünde duran.
Sebi, A. Savaşta esir düşen kimse.
Sebih, A. Yüzme, yüzüş.
Sebil, A. Yol, büyük cadde. Su dağıtılan yer. Hayır için parasız dağıtılan su.
Sebük, T. Hafif, yeğni. Çabuk hızlı. Sevgili, aziz.
Sebükalp, T. Hızlı ve atak yiğit.
Sebüktegin, T. Sebük-tekim.
Secahat, A. Yumuşak huyluluk.
Seccac, A. Çağlayan
Seçen, T. İyiyi kötüden ayıran, seçme işini yapan kimse
Seçkin*, T. Seçilerek en iyi diye ayrılan; benzerleri arasında göze çarpan; seçilmiş
Seçkiner, T. Herkes tarafından beğenilen yiğit.
Seçme, T. Seçilmiş, üstün.
Seçmeer, T. Seçme-er. Seçilmiş, üstün kişi.
Seçmen, T. Seçme işini yapan, seçen.
Seçmener, T. Seçmen-er.
Seda, A. Sada.
Sedat, A. Doğruluk, hatasızlık.
Sedit, A. Doğru, hak.
Sefa, A. Gönül rahatlığı, eğlence, zevk, neşe.
Sefer, A. Yolculuk, savaş.
Seferi, A. Yolculukla ilgili. Savaş durumu.
Seffah, A. Güzel söz söyleyen, hatip. Cömert, eli açık.
Sefil, A. Sefalet çeken, yoksul. Yumuşak yaratılışlı.
Seğmen, T. Bayram günlerinde, düğünlerde törene yerli giysilerle, atlı ve silâhlı olarak katılan yiğit.
Sehâ, A. Sehavet, kerem, cömertlik.
Sehhar, A. Büyü gibi bir kuvvetle çeken, büyüleyici.
Sehi, F. Düz, doğru. Fidan gibi boy.
Sehran, A. Geceleri uyanık duran.
Selah, A. Bkz. Salah.
Selahaddin, A. Dinine bağlı kimse.
Selahi, A. Barış, rahatlık. Sonu iyi ve hayırlı çıkma. Esenleme.
Selam, A. Barış, rahatlık. Sonu iyi ve hayırlı çıkma. Esenleme.

- Selamet, A.** Esenlik. Her türlü korku, tasa ve tehlikeden uzak, güvenlik içinde olma. Kurtulma, kurtuluşu.
- Selamettin, Selameddin, A.** Dinin kurtuluşu.
- Selâmi, A.** İyilik, barış ve rahatlıkla ilgili.
- Selamullah, A.** Tanrı'nın selamı.
- Selatin, A.** Sultanlar.
- Selcan, T.** Coşkun, taşkın yaratılışlı kimse.
- Selcık, T.** Selçık Bkz. Selçuk.
- Selçuk, T.** Güzel konuşma yeteneği olan. XI. yy. başlarında Orta Doğu'da imparatorluk kuran Türk topluluğunun hükümdarı.
- Selçuker, T.** Selçuk-er.
- Selçukkan, T.** Selçuk-kan.
- Selek*, T.** Eli açık, cömert. Düzensiz, savruk.
- Selekman, T.** Cömert, eli açık kimse.
- Selekmen, T.** Bkz. Selekman.
- Selen, T.** Haber. Ses, gürültü. Varlık, bolluk. Yakın, civar.
- Seler, T.** Sel-er. Sel gibi coşkun, taşkın. kimse.
- Selgüç, T.** Sel-güç. Sel gibi güçlü. kimse.
- Selhan, T.** Sel-han.
- Selışık, T.** Sel-ışık. Işık seli, aydınlık.
- Selil, A.** Yeni doğmuş erkek çocuğu, ilker.
- Selim, A.** Sağlam, kusursuz, doğru. Tehlikesiz, zararsız, kurtulmuş. Temiz, samimî.
- Selkan, T.** Sel-kan. Sel gibi coşkulu soydan gelen.
- Selman, A.** Barış içinde bulunma, huzur.
- Selmi, A.** Barışla ilgili; barışçıl.
- Selok, T.** Sel-ok. Sel gibi güçlü, ok gibi hızlı olan.
- Selvi, T.** Bkz. Servi.
- Selvihan, T.** Selvi-han.
- Semahat, A.** Cömertlik, el açıklığı, iyilikseverlik.
- Semaî, A.** Bkz. Semaî.
- Semavi, A.** Gökle ilgili, gökseTanrıdan gelen, ilahî.
- Sembol, F.** Duyularla algılanmayan bir şeyi belirten somut şey ya da işaret.
- Semender, F.** İran mitolojisine göre ateşten yaratılan ve ateşle yaşayan hayvan. Uzun gövdeli dört bacaklı, kuyruklu kertenkeleye benzeyen bir hayvan.
- Semih, A.** Cömert, eli açık, çok değerli.
- Semir, A.** Arkadaş. Nitelikli. Yamaç, dağ silsilesi.
- Semiray, T.** Semir-ay.
- Semuh, A.** Çok cömert, eli açık.
- Sena, A.** Övme, övüş. Şimşek parıltısı.

- Senai, A.** Övgü ile ilgili. Şimşek parıltısı ile ilgili.
- Sencan, T.** Sen-can. Sen can kadar sevilensin.
- Sencer, T.** Hâlden bilen kimse; kale, hisar; Çağatay hanlarından birinin adı
- Sener, T.** Sen yiğitsin
- Senger, F.** Siper, istihkâm.
- Sengün, T.** Sen-gün.
- Sengür, T.** Sen-gür.
- Senî, A.** Yüksek, yüce.
- Senih, A.** Süs, bezek. İnci.
- Senol, T.** Sen-ol. Her zaman değişmeden kal.
- Sepici, T.** Dericilikle uğraşan kimse.
- Ser, F.** Baş, başkan Tepe, doruk.
- Serad, F.T.** Baş ad; adı başta olan.
- Seralp, F.T.** Başıyğit.
- Serazat, F.** Serbest, özgür. Rahat, dertsiz.
- Serbay, F.** Önder, lider, başta gelen.
- Serbülent, F.** Başı yüksek, yüce.
- Sercan, F.T.** Sevgili, sevilen, başcan.
- Sercihan, F.** Cihanın başı.
- Serdağ, F.** Askerin başı, kumandan, komutan.
- Serdar, F.** Başkumandan, başbuğ. Sefer zamanında padişah yerine ordunun başında sefere giden Vezir-i azam.
- Serdarhan, T.** Serdar-han.
- Serdengeçti, F.T.** Akıncı, yiğit.
- Serdinç, F.T.** Başı dinç, sakin, rahat, huzurlu.
- Seren, T.** Sermek eylemini yapan. Gemilerde yelken direği. Makam.
- Serener, T.** Seren-er.
- Sergen, T.** Raf, tepelerdeki düzlük yerler, yorgun.
- Sergin, T.** Bkz. Sergen.
- Serhan, A.** Kurt, canavar. F. Baş okuyucu, şarkıcı başı.
- Serhas, A.** Sivri uçlu bitki, eğreltiotu.
- Serhat, F.A.** Sınır, hudut.
- Serhenk, F.** Çavuş. Türk müziğinde çok eski birleşik makam.
- Serhun, F.T.** Asil kan, soylu kan.
- Serim, T.** Serme işi. Sabırlı. Genellikle öykülerde başlangıç bölümüne verilen ad.
- Serimer, T.** Serim-er. Sabırlı kimse.
- Serim, T.** Hafifçe soğuk. Hoşgörülü, sabırlı.
- Serkan, F.T.** Ser-kan. Baş kan, soylu kan.
- Serkut, F.T.** Mutlu, talihli, kutlu insan.
- Sermet, A.** Sürekli ve sonsuz olma.
- Serol, F.T.** Önder ol, baş ol.

- Sertaç**, F. Baş tacı, çok sevilen, sayılan kimse.
- Sertap**, F. İnatçı, direngen.
- Sertel**, T. Katı, sert, acımasız el.
- Serter**, T. Sert-er. Katı, sert, acımasız.
- Sertuğ**, F.T. Baş tuğ.
- Server**, F. Baş, başkan, reis, ulu.
- Servet**, A. Zenginlik, varlık. Zenginliği meydana getiren mal, mülk, para.
- Servi**, T. Koyu yeşil yapraklı, ince uzun bir ağaç türü.
- Settar**, A. Örtten. Günahları örtten Allah. "Abd" takısı alarak kullanılır.
- Sevad**, A.
- Sevan**, T. Sev-an. Severek hatırla.
- Sevay**, T. Sev-ay.
- Sevcan**, T. Sev-can.
- Seven**, T. Sevgi duyan, sevgi dolu kimse.
- Sevener**, T. Sevgi duyan, sevgi dolu kimse.
- Sever**, T. Sevgi duyar, sevecen.
- Sevgen**, T. Sevmiş, seven.
- Sevgideğer**, T. Sevilen, değer verilen.
- Sevgün**, T. Sev-gün.
- Sevgür**, T. Çok seven.
- Seviğ**, T. Sevgide üstün tutulan.
- Sevik**, T. Dost, arkadaş. Unutkan, saf kimse.
- Sevin**, T. Sevinç duy, hep neşeli ve sevinçli ol. Sevilen kimse.
- Sevinç***, T. İstenilen şeye ulaşmaktan doğan büyük coşku, hoşnutluk duygusu.
- Sevindik***, T. Oğlan çocuğu doğunca konan adlardandır.
- Sevkan**, T. Sevgili, asil kan.
- Sevkal**, T. Sev-kal.
- Sevkan**, T. Sev-kan.
- Sevük**, T. Sevgili, sevilen.
- Sevüktekin**, T. Çok sevilen, tek tutulan.
- Seyda**, A. İleri gelen, seçkin.
- Seyfettin**, **Seyfeddin**, A. Dinin kılıcı; dinin askeri.
- Seyfi**, A. Kılıçla ilgili, askerliğe ait
- Seyfullah**, A. Allah'ın kılıcı
- Seyhan**, T. Çukurova'da Adana'dan geçerek Akdeniz'e dökülen büyük ırmak
- Seyhun***, T. Orta Asya'da bir ırmak.
- Seyit**, A. Bir topluluğun ileri gelen kişisi. Efendimiz'in (s.a.s.) soyundan olan kimse.
- Seyidhan**, A. Hanların başı, önderi.
- Seylan**, A. Akma, akış.
- Seyran**, A. Gezirime, bakıp seyretme.
- Seyyid**, A. Bir topluluğun ileri gelen kişisi, lider. Hz. Peygamber'in (s.a.s.) soyundan olan kimse.

- Seza, Sezai, F.** Uygun, yaraşan, münasip.
- Sezal, T.** Sezgili.
- Sezek, T.** Duygulu, hassas, anlayışlı.
- Sezen***, T. Duyan, hisseden, anlayan, sezgili.
- Sezer***, T. Duyar, hisseder, anlar.
- Sezgen, T.** Sezen, hisseden, duyan sezgili.
- Sezgi, T.** Sezme yeteneği, sezış.
- Sezgin***, T. Sezme yeteneği olan kimse, sezici.
- Sezginay, T.** Sezgin-ay.
- Sezginbaş, T.** Sezgin-baş.
- Sezi, T.** Sezme yeteneği, sezgi.
- Sezim, T.** Sezme yeteneği, sezgi.
- Sezin, T.** Sezme, duyma, anlama.
- Seziş, T.** Sezme işi, sezme yeteneği.
- Sezmen, T.** Sezen, anlayan kimse.
- Sıba, T.** Düz. Kaygan. Kaynak. Parlak. Parlatılmış.
- Sıdam, T.** Sade, yalın, düz, süssüz.
- Sıdar, T.** Dayanıklı.
- Sıddık, A.** Çok doğru olan, hiç yalın söylemeyen. Hakikati kabul eden ve onaylayan kişi. Kur'ân'da peygamberlerin temel vasfı, iman edenlerin önemli bir sıfatı ve şehitlikten önde gelen bir makam olarak zikredilmiştir.
- Sıdkı, A.** İç, yürek temizliğiyle, doğrulukla ilgili.
- Sığın, T.** Bir tür geyik, karaca. Kuş sürüsü. Şehit düşülen yer. Saldırı karşısında sinmiş kimse.
- Sıla, T.** Doğup büyüdüğü yere gidip ayrı kaldığı yakınlarına kavuşma.
- Sılan, T.** Rahat, huzurlu. Levent.
- Sılgın, T.** Kırık dökük. Dağınık. Sıkıntılı, kederli. Çekingen, gözü korkmuş.
- Sıngın, T.** Ürkek, çekinen. Üzgün, düşüneli.
- Sıral, T.** Sır-al.
- Sıralp, T.** Sır saklayan yiğit.
- Sırat, A.** Yol. Cehennemın üzerinde kurulmuş, insanın bu dünyada iken yapmış olduğu salih ameller neticesinde genişleyecek, rahat geçilecek ya da yine bu dünyada iken yapılan kötü amellerin bir neticesi olarak dar ve geçilmesi imkânsız hâle gelecek uhrevî köprü.
- Sırrı, A.** Sırla ilgili, sırta ait. Mistik.
- Sırtkı, T.** *Bkz.* Sıdkı.
- Sıyılı, T.** Sevimli.
- Sıylıhan, T.** Sıylı-han.
- Simavi, F.** Yüz, çehre, beniz ile ilgili.
- Sina, A.** Arap yarımadasının Mısır ile birleştiği yerde bir üçgen oluşturan yarımada. Bu yarım adada bulunan *dağ*. Hz. Musa'ya ilâhî vahyin geldiği bölge.

- Sinan, A.** Mızrak, süngü, sıkılğan, saklanacak yer
- Sipahi, F.** Osmanlı İmparatorluğu'nda tımar sahibi bir sınıf atlı asker.
- Siper, F.** Korunulacak, saklanılacak yer. Kuytu yer. Savaşta askerlerin girdiği, hedef olmadan ateş etmek için kazılan hendek.
- Siraceddin, A.** Dinin kandili, dinin verdiği aydınlık, ışık, ışıklandırılan, aydınlatan.
- Sıraç, A.** Işık, kandil, mum.
- Sirer, F.** Tok, doymuş.
- Sirmen, F.** Gözü gönlü tok kimse.
- Siyasi, A.** Siyasetle ilgili, politik.
- Siyavuş, F.** Yağız atlı.
- Siyret, A.** Bir kimsenin içi, hâli durumu, gidişi, ahlâkı.
- Soğuş, T.** Savaş.
- Som, T.** İçi dolu olan, kaplama olmayan. Katışksız.
- Somay, T.** Ay gibi kusursuz, eksiksiz güzel.
- Somel, T.** Doğru, katışksız, güçlü el.
- Somer, T.** Katışksız yiğit, tam yiğit.
- Somel, T.** Doğru, katışksız, güçlü el.
- Sona, T.** Bir tür ördek, suna; artık ondan sonrası olmayan, sona gelen; (Mec.) son çocuk.
- Sonad, T.** Son-ad.
- Sonalp, T.** Sonuncu, son doğan yiğit, erkek çocuk.
- Sonat, Fr.** Bir ya da iki çalgı için yazılmış 3-4 bölümden oluşan müzik yapıtı.
- Sonay, T.** Artık ondan sonrası olmayan Ay; (Mec.) son çocuk.
- Sonbay, T.** Son-bay. Sonuncu, son doğan kimse.
- Sondal, T.** Son-dal. Son doğan çocuk.
- Soner, T.** Artık ondan sonrası olmayan yiğit. (Mec.) son erkek Çocuk, son yiğit.
- Songun, T.** Sonuncu, son olan. Eğilim, yetenek.
- Songur, T.** Şahin. Ağır, hantal.
- Songurhan, T.** Songur-han.
- Songurkan, T.** Songur-kan. Şahin gibi güçlü soydan gelen.
- Songün, T.** Sonuncu, son olan. Eğilim, yetenek.
- Sonsuz, T.** Sonu olmayan.
- Sonuç, T.** Bir olayın oluşturduğu başka bir olay ya da durum. Öz, özet.
- Soral, T.** Sor-al.
- Sorguç, T.** Kimi kuşların başlarında bulunan uzun tüylere verilen ad. Tuğ. Soru soran, sorgulayan.
- Sorgun, T.** Bir tür söğüt ağacı. Sıkı, sert. Çok uzun ve güzel saç.
- Sorkun, T.** Bir tür söğüt.

- Soyak**, T. Soy-ak. Soyu temiz, soylu.
- Soyalp**, T. Soy-alp. Yiğit soydan gelen.
- Soydan**, T. Soylu, iyi bir soydan gelen.
- Soydaner**, T. Soydan-er. Soylu kimse.
- Soydaş**, T. Aynı soydan olan kimse.
- Soydinç**, T. Soy-dinç. Dinç ve güçlü soydan gelen.
- Soydinçer**, T. Soy-dinç-er. Dinç soydan gelen kimse.
- Soyer**, T. Soyu er, soyu yiğit, soylu yiğit.
- Soygüven**, T. Soy-güven. Tanınmış soydan gelen.
- Soyhan**, T. Soyu han olan, kağan soylu.
- Soykal**, T. Soy-kal. Her zaman soylu kal.
- Soykan**, T. Soylu kan.
- Soykök**, T. Soy-kök.
- Soykurt**, T. Soy-kurt. Kurt gibi güçlü soydan gelen.
- Soykut**, T. Soy-kut. Uğurlu, kutlu soydan gelen.
- Soylu**, T. Öteden beri temiz tanınmış, bir aileden olan, soyu temiz olan.
- Soylubay**, T. Soylu-bay.
- Soylubey**, T. Soylu-bey.
- Soyluer**, T. Soylu-er.
- Soyöz**, T. Soy-öz. Özü soylu olan.
- Soysal**, T. Uygur, medeni.
- Soysaldı**, T. Soy-saldı. Soyu genişledi, tanındı.
- Soysaltürk**, T. Soysal-Türk. Uygur Türk.
- Soysan**, T. Soy-san. Tanınmış soy.
- Soyselekçuk**, T. Soy-selçuk.
- Soytekin**, T. Cesur, yiğit.
- Soyuer**, T. Yiğit soydan gelen.
- Soyugür**, T. Soyu-gür. Geniş, kalabalık soydan gelen.
- Soyupak**, T. Soyu temiz, soylu.
- Soyurgal**, T. İhsan, bağış; hediye, armağan.
- Sögüt**, T. Sulak yerlerde yetişen bir ağaç.
- Sökmen**, T. Yiğitlere verilen san.
- Sökmener**, T. Yiğit kimse.
- Sökmensü**, T. Sökmen-sü. Yiğit asker, yiğit subay.
- Sökmensüer**, T. Sökmen-sü-er.
- Sönmez**, T. Sürekli olarak yanar, hiç sönmeden yanar.
- Sönmezalp**, T. Sönmez-alp.
- Sönmezay**, T. Sönmez-ay.
- Sönmezer**, T. Sönmez-er.
- Sözal**, T. Söz-al.
- Sözen**, T. İyi ve güzel konuşan kimse.
- Sözer**, İyi ve güzel konuşan yiğit; sözüünün eri kimse.

- Sözmen, T.** Güzel, etkili konuşan kimse.
- Sözüsöz, T.** Sözünde duran.
- Su, T.** Canlıların yaşamında önemli bir yeri olan rengi, tadı, kokusu olmayan sıvı. Sağ, salim. Asker, sü.
- Sualp, T.** Güçlü, yiğit asker.
- Suat, A.** Mutlulukla, saadetle ilgili; mutlu
- Suavi, A.** Herkesin işine koşan, yardım eden.
- Suay, T.** Su-ay.
- Subaşı, T.** Bir şehirde suyun dağıtımına ve şehrin su işlerine bakan kimse. Çiftlik kâhyası.
- Subay, T.** Silâhli kuvvetler içinde asteğmenden mareşale kadar rütbelere yükselebilen özel yasalara bağlı asker.
- Subhi, A.** Sabah vakti, şafak ile ilgili.
- Suca, T.** Uzun düzgün boy.
- Sudi, A.** Yararlı, faydalı, kazançlı.
- Suhan, T.** Su-han.
- Suheyb, A.** Arkadaş, dost, sarıya çalan beyazlık, Sahabe'den Suheyb-i Rumi'nin ismi
- Suk, A.** Çarşı, pazar.
- Suka, A.** Çarşı adamı, esnaf.
- Sukat, T.** Armağan.
- Sukuşu, T.** Su kıyılarında yaşayan bir tür kuş.
- Sulhi, A.** Barışa özgü, barışla ilgili, barışçı.
- Sultan, A.** Padişah, hükümdar.
- Sumer, T.** Bkz. Sümer.
- Sun, A.** Yapma, yapış. İş, yapıt. Gün, etki. Sunmak eyleminin buyruk biçimi. Yumuşak huylu kimse.
- Sunal, T.** Sunma, sunuş ile ilgili.
- Sunalp, T.** Sun-alp.
- Sunar, T.** Saygılı bir biçimde verir, takdim eder.
- Sunay, T.** Sun-ay.
- Sunel, T.** Sun-el.
- Suner, T.** Sunucu, sunan.
- Sungu, T.** Armağan, bağış, ihsan.
- Sungun, T.** Yetenek. Bağış, ihsan.
- Sungur, T.** Soğukkanlı, sakin kimse. Akdoğan.
- Sunguralp, T.** Soğukkanlı ve doğankuşu gibi güçlü, yiğit.
- Sungurbay, T.** Sungur-bay. Doğan kuşu gibi güçlü kimse.
- Sungurtekin, T.** Sungur-tekin.
- Sunuhi, A.** Hatırlayan, gönül alan, kolay anlayan.
- Sunullah, A.** Allah'ın sonsuz gücü ve kudreti ile meydana gelen varlık, mevcudatın tamamı.
- Suphi, A.** Bkz. Subhi.
- Susak, T.** Susamış olan, susayan. Durgun; küskün. Serser, serseri.

- Suut, A.** Yukarı çıkma, yükselme.
Suudi, A. Yükselme ile ilgili.
Suyurgal*, T. İhsan, bağış, hükümdarca bağışlanan dirlik.
Suyurgan, T. Bağıшта, ihsanda bulunan. Merhametli.
Suyurkatmış, T. Lütüfta, ihsanda bulunan, bağış yapan kimse. Acıyan, merhamet eden.
Sü, T. Asker; ordu. Güç, kuvvet.
Süalp, T. Güçlü, yiğit asker.
Sübaş, T. Sü-baş. Askerin başı, komutan.
Sübaşı, T. Türklerde, askerî ya da sivil yönetici, hizmeti yapan görevliye verilen san.
Sübegi, T. Askerin başı; komutan.
Sübitay, T. Bkz. Subutay.
Südaş, T. Silâh arkadaşı.
Süel, T. Sü-el. Asker eli.
Süer, T. Er yiğit, yürekli kişi, asker yiğit.
Süerdem, T. Erdemli asker.
Süerden, T. Sü-erden. Temiz, dürüst asker.
Süeren, T. Sü-eren.
Süergin, T. Sü-ergin. Olgun asker.
Süerkan, T. Soylu kandan gelen asker.
Süersan, T. Yiğitliğiyle ünlü asker.
Süha, A. Büyükayı takım yıldızının en küçük yıldızı.
Sühan, F. Söz, kelimeler.
Süheyl, A. Güney yarımkürede yer alan parlak yıldız.
Sükan, T. Asker soyundan gelen, yiğit yürekli asker.
Sükûti, A. Susmayı seven, az konuşan kimse.
Sülemiş, T. Düşmana karşı asker gönderen, savaş yapan.
Süleyman, İ. Huzur, sükûn. Kur'ân-ı Kerîm'de adı geçen Peygamberlerden.
Sülü, T. Süleyman adının bozulmuş biçimi.
Sümer, T. Aşağı Mezopotamya'da bir bölge Sümer ülkesi; M.Ö. 400 yıllarında bu bölgede devlet kuran bir Türk kavmi.
Süngü, T. Tüfek namlusunun ucuna takılan delici silâh, mızrak, kargı.
Süngür, T. Bkz. Sungur.
Süngütay, T. Süngü-tay.
Sünter, T. Kırmızı renkli, çavdara benzer bir tür sert buğday.
Süphan, T. Doğu Anadolu'da Van gölünün kuzey kıyısındaki sönmüş volkan.
Süreyya*, A. Ülker yıldızı, pervin.
Sürsoy, T. Soyun sürsün, soyun genişlesin.
Süruri, A. Sevinçle, neşeyle ilgili.
Süvari, F. Atlı. Atlı asker. Gemi kaptanı.

Ş

- Şaban, A.** Aralık, fasıla. Hicrî, kamerî ayların sekizincisi. Üç ayların ikinci ayı. Ramazandan önce gelen ay.
- Şabettin, Şabeddin, A.** Dinî topluluk, cemaat.
- Şad, T.** Eski Türklerde hakan vekili.
- Şadan, F.** Sevinçli, keyifli, hoşnut.
- Şader, A.** Sevinçli kimse.
- Şadi*, F.** Sevinç, memnunluk.
- Şadıman, A.** Sevinçli, neşeli.
- Şafak*, A.** Güneş doğmadan az önce ufukta beliren aydınlık.
- Şafi, Şafii, A.** Suçlunun bağışlanması için araya girip yalvaran kimse. İyileştiren, şifa veren.
- Şah, F.** Hükümdar.
- Şahabettin, Şahabeddin, A.** Dinin yıldızı.
- Şahadet, A.** Tanıklık, şahitlik. Bir şeyin doğruluğuna inanma. Din, vatan ve millet gibi yüce bir ölkü uğrunda ölme, şehitlik. İşaret, iz.
- Şahadettin, Şahadeddin, A.** Dinin tanıklığı. Dinin belirtisi, işareti.
- Şahamet, A.** Şişmanlık, topluluk.
- Şahan, T.** Bkz. Şahin.
- Şahap, A.** Kıvılcım. Akan yıldız. Cesur, yürekli kimse.
- Şahat, F.T.** Güçlü, güzel cins at, atların şahı.
- Şahbaz, F.** Beyaz ve iri doğan. Yakışıklı. Yiğit, serdengeçti. Cömert. Büyük, gösterişli, güzel, mükemmel.
- Şahbey, F.T.** Üstün nitelikli, saygın, yüce.
- Şahdar, F.** Dallı, budaklı ağaç.
- Şahin, F.** Küçük kuşlarla beslenen, eğitilerek kuş avında kullanılan, büyük boylu, kanca gagalı, yırtıcı bir kuş.
- Şahinalp, F.T.** Şahin gibi yiğit, cesur.

- Şahinbay, F.T.** Şahin-bay. Şahin gibi güçlü, yiğit kimse.
- Şahinbey, F.T.** Bkz. Şahinbay.
- Şahiner, F.T.** Şahin gibi yiğit.
- Şahinhan, F.T.** Şahin-han. Güçlü yiğit kimse.
- Şahinkan, F.T.** Şahin-kan. Yiğit soydan gelen, güçlü, kahraman kimse.
- Şahinter, F.T.** Çok yiğit, kahraman, şahin gibi kimse.
- Şahistan, F.** Şah ülkesi.
- Şahruh F.A.** Yüce ruhlu, görkemli, üstün kişilikli kimse.
- Şahsüvar, F.** İyi ata binen yiğit kimse.
- Şahvelet F.A.** Hükümdar çocuğu.
- Şahzade, F.** Şah oğlu, hükümdar çocuğu.
- Şahzat, F.A.** Saygıdeğer kimse.
- Şaik, A.** İstekli, hevesli kimse.
- Şair, A.** Şiir yazan kimse, ozan.
- Şakar, T.** Yiğit, cesur.
- Şakir, A.** Şükreden, durumundan memnun olan
- Şamih, A.** Yüksek, görkemli.
- Şamil, A.** İçine alan, kapsayan
- Şan, T.** İyi tanınma, ün
- Şanal, T.** Adın her yanda duyulsun, ünün yaygınlaşsın, iyi ün sahibi ol.
- Şanalp, T.** Ünlü, şanlı, tanınmış kimse.
- Şaner, T.** Ünlü kimse.
- Şanlı, T.** Ünü yaygın, ünlü, iyi ün sahibi.
- Şanlıbay, T.** İyi ün sahibi ve varlıklı kimse.
- Şansal, T.** Adını, şanını her yana duyur, şan ver.
- Şanver, T.** Ünün, şanın her yana yayılsın.
- Şar, F.** Kent, şehir.
- Şarbay, F.T.** Şar-bay. Kentli, şehirlili kimse.
- Şarık, A.** Parlak, parlayan.
- Şatır, T.** Neşeli, şen. Büyük bir kimsenin atı yanında gitmekle vazifeli ağa.
- Şavli, T.** Bilgin.
- Şayan, F.** Yakışır, yaraşır, uygun.
- Şayeste, F.** Yakışır, yaraşır, uygun.
- Şaylan, T.** Kendini öven, övün-gen; neşe saçan, sevinçli; ince, incelikli, nazik.
- Şazi, T.** Bkz. Şadi.
- Şebap, A.** Gençlik, tazelik.
- Şecaat, A.** Yiğitlik, yüreklilik, kahramanlık.
- Şefaaf, A.** Birinin suçunun bağışlanması ya da dileğinin yerine getirilmesi için o kimseyle başkası arasında, özellikle de Allah ile kul arasında Efendimiz'in (s.a.s.) ve yüksek sevi-

- yedeki müminlerin ahirette yapacağı aracılık.
- Şefaaddin, A.** Dinin, Allah ile kul arasındaki aracılığı, dinin şefaati.
- Şefik, A.** Şefkatli, acıması olan, esirgeyici.
- Şefkat, A.** Sevecenlik, acıma ve sevgi duygusu.
- Şeh, F.** Bkz. Şah.
- Şehadet, A.** Bkz. Şahadet.
- Şehamet, A.** Zekâ ve akılla birlikte olan yiğitlik, cesaret.
- Şehim, A.** Akıllı ve kurnaz yiğit.
- Şehlevent, F.** Şeh-levent. Leventlerin şahı, boylu boslu, canlı, yakışıklı (erkek).
- Şehmuz, F.** Şah, hükümdar soyundan gelen.
- Şehrar, F.** Şehri süsleyen, şehre süs veren.
- Şehsüvar, F.** Bkz. Şahsüvar.
- Şehzade, F.** Hükümdar oğlu.
- Şehzat, F.** Bkz. Şahzat.
- Şekib, F.** Sabırlı, tahammüllü, dayanıklı.
- Şekür, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden biri. Şükreden, şükredici.
- Şemail, A.** Huylar, davranışlar, alışıklar. Bir kimsenin dış görünüşünün özellikleri.
- Şemdin, A.** (Şem'i-din) Dinin mumu, dinin aydınlığı.
- Şemi, A.** Mumla, ışıkla ilgili, ışıklı. Mum yapan ya da satan kimse.
- Şemim, A.** Güzel kokan, güzel kokulu, güzel koku.
- Şems, A.** Güneş.
- Şemseddin, A.** Dinin güneşi.
- Şemsi, A.** Güneşle ilgili, güneşe özgü
- Şen, T.** Yaşamından memnurluğunu davranışlarıyla gösteren, bunu çevresindekilere de yayan kimse, neşeli.
- Şenal, T.** Şen-al.
- Şenalp, F.T.** Neşeli, canlı yiğit.
- Şenaltan, T.** Şen-altan. Bkz. Altan.
- Şenay, T.** Şen-ay. Parlak, canlı, neşeli ay.
- Şenbay, F.T.** Neşeli, sevinçli, mutlu, varlıklı kimse.
- Şencan, F.T.** Canlı, neşeli, hareketli yapısı olan kimse.
- Şendur, F.T.** Neşeli, sevinçli olmaya devam et, sevinçli dur.
- Şenel, F.T.** Şen ve mutlu ev. Bölge, il.
- Şener, F.T.** Neşeli yiğit, şen yiğit, şen erkek.
- Şengeldi, T.** Şen-geldi.
- Şengil, T.** İyi yürekli, hoş sohbet kimse.
- Şengün, T.** Şen-gün. Neşe ve mutluluk dolu gün.
- Şenkal, F.T.** Her zaman neşeli kal.

- Şeniz, T.** Şen-iz.
- Şenlen, T.** Neşelen, mutlu ol.
- Şenlik, T.** Sevinçli, coşkulu, mutlu durum.
- Şennur, T.A.** Şen-nur. Neşeli ve mutlu insan.
- Şenol, F.T.** Her zaman neşeli ol.
- Şensal, T.** Şen-sal. Neşeni çevre-
ne de yay, herkes şenlensin.
- Şensen, T.** Şen-sen. Neşeli ve mutlu bir insansın.
- Şensoy, F.T.** Soyu şen kimse, şen soydan.
- Şentürk, F.T.** Neşeli, canlı, mutlu Türk.
- Şenyaşar, T.** Şen-yaşar. Yaşamı neşeli mutlu geçen kimse.
- Şenyurt, F.T.** Neşeli, mutlu insanların yurdu. Kendi ülkesinde yaşayan.
- Şerafet, A.** Şerefli olma. Soydanlık, asalet. Efendimiz'in (s.a.s.) soyundan gelme.
- Şerafeddin, A.** Dinin en şerefli, en büyüğü.
- Şeref, A.** Büyüklük, ululuk, üstünlük. İyi ahlâk ve faziletler sonucu meydana gelen manevi yücelik. İyi ün. İftihar edilecek şey.
- Şerefhan, A.T.** Büyük, yüce hükümdar.
- Şeren, T.** Tez canlı, çevik.
- Şerif, A.** Şerefli, kutsal, soylu, temiz.
- Şeşen, T.** Güzel konuşan, hatip.
- Şevket, A.** Büyüklük, heybet.
- Şevki, A.** Şevkle, neşeye ilgili.
- Şeyda, F.** Sevda nedeniyle aklını yitirmiş, çılgın.
- Şeyyat, A.** Kendini çok yoran, kendini helâk eden. Yüze gü-lücü, iki yüzlü.
- Şınık, T.** Nazlı.
- Şide, F.** Parlak, ışıklı, güneş.
- Şihab, A.** Kıvılcım. Akan yıldız. Cesur, yürekli.
- Şihabeddin, A.** Dinin parlak yıldızı.
- Şimşek, T.** Çok bulutlu, yağmurlu havalarda, buluttan buluta ya da yere elektrik boşalırken oluş-
an, kırık çizgi biçimindeki çok yoğun elektrik akımı. Mecaz olarak çok canlı, hızlı, coşkulu, hareketli kimse.
- Şimşeker, T.** Şimşek-er. Çok hareketli, canlı, hızlı kimse.
- Şimşekhan, T.** Şimşek-han.
- Şimşekkan, T.** Şimşek-kan. Hareketli, canlı soydan gelen.
- Şinasi, F.** Tanımak, bilmekle ilgili.
- Şinaver, F.** Suda yüzen.
- Şipal, T.** Yiğit, kahraman.
- Şirvan, F.** İran'da bir kent adı. Aslan barınağı.

Şirzat, A.F. Aslan gibi güçlü, kişilikli kimse.

Şölen, T. Eğlenmek ya da bir güzel olayı kutlamak için yapı

Şuayb, Şuayip A. (Şa'b'dan) Cemat, kabile. Kızıldeniz'den çıkarılan taşlar. Medyen halkına gönderilen peygamber.

Şumşad, T. Bir ağaç türü. Uzun boylu.

Şungar, T. Bkz. Sungur.

Şüca, A. Cesaretli, cesur, yiğit. Aslan ve yengeç arasında yıldız kümesi.

Şükran, A. İyilik bilme, gönül borcu, minnettarlık.

Şükrettin, Şükreddin, A. Dinin şükürü.

Şükrü, A. Şükretme, minnettarlıkla ilgili.

T

- Tâbâver**, F. Güç yetiren, dayanan.
- Tabgaç**, T. Tamgaç Ulu, saygı-değer.
- Tabip**, A. Hekim, doktor.
- Tacal**, T. Taç-al. Üstün ol, baş ol.
- Taceddin**, A. Dinin tacı.
- Tacal**, T. Üstün ol, baş ol.
- Taci**, A. Taçla ilgili.
- Tacik**, F. İran'da ve Türkistan'da yaşayan, İran asıllı, Farsça konuşan halktan olan kimse.
- Tacikbey**, F.T. Tacik-bey.
- Tacim**, A. Noktalama, noktlatma.
- Tacir**, A. Ticareti meslek edinmiş olan.
- Tacver**, F. Padişah. hükümdar.
- Taç**, A. Hükümdarların başlarına giydikleri mücevherli başlık.
- Taçkın**, T. Gurur.
- Taflan**, T. Gülgillerden, kışın yaprağını dökmeyen bir bitki.
- Taftin**, A. Akıl erdirme, anlama, tefhim.
- Tagay**, T. Annenin erkek kardeşi, dayı.
- Tağalp**, T. Dağ gibi yiğit.
- Tağar**, T. Kap, çanak, küp, çömlek.
- Tağay**, T. Bkz. Tagay.
- Tağman**, T. Dağ gibi iri yarı, gösterişli kimse.
- Taha**, A. Kur'ân-ı Kerîm'in 20. sûresi.
- Tahir**, A. Temiz, pak.
- Tahsin**, A. Beğenme, güzelleştirme.
- Taip**, A. Tövbe eden.
- Takdir**, A. Beğenme, değer verme. Allah'ın meşietî, dileği, kaderi.
- Taki**, A. Günahattan haramdan kaçınan, dinine bağlı.
- Takiyyüddin**, A. Dinde muttaki, Allah'tan hakkıyla korkan kişi.

- Talas**, T. Yelin kaldırdığı toz; kasırğa, fırtına
- Talat**, A. Yüz, çehre, güzellik
- Talay**, T. Moğ Deniz, büyük nehir, talay. Çok, fazla.
- Talayer**, M. Deniz eri, denizci.
- Talayhan**, T. Talay-han.
- Talaykan**, M. Denizci kanı taşıyan.
- Talaykoç**, T. Talay-koç.
- Talaykurt**, T. Talay-kurt.
- Talaykut**, T. Talay-kut.
- Talayman**, T. Deniz adamı, denizci.
- Talaz**, T. Dalga, kasırğa, fırtına.
- Talha**, A. Zamk ağacı.
- Tali**, T. Doğan. Şans, talih, kader.
- Talih**, A. Şans, baht.
- Talip**, A. İsteyen, istekli, öğrenci.
- Talu***, T. İyi, güzel, seçilmiş, seçkin.
- Taluy**, T. Deniz; okyanus, talay.
- Tamal**, T. Bütünüyle ele geçir.
- Tamar**, T. Damar.
- Tamay**, T. Dolunay, ayın dolgun durumu.
- Tamaydın**, T. Tam-aydın. İlerici, her yönüyle aydın kimse.
- Tamçelik**, T. Tam-çelik. Çelik gibi güçlü kimse.
- Tamer**, T. Bütünüyle yiğit, tam yiğit.
- Tamerk**, T. Tam güçlü, özerk.
- Tamkan** Tam-kan. Soylu, katışksız kan.
- Tamkoç**, T. Koç gibi güçlü.
- Tamkurt**, T. Tam-kurt. Kurt gibi güçlü kimse.
- Tamkut**, T. Çok mutlu, talihli kimse.
- Tamtürk**, T. Tam-Türk. Türklüğün bütün niteliklerini taşıyan kimse.
- Tamur**, T. Damar.
- Tan***, T. Güneş'in doğmasından önceki zaman, şafak.
- Tanaçan**, T. Tan-açan. Sabah alacakaranlık.
- Tanaçar**, T. Tan-açar.
- Tanağar**, T. Tan-ağar.
- Tanak**, T. Tan-ak. Garip, tuhaf, şaşırtıcı.
- Tanal**, T. Tan-al.
- Tanalp**, T. Şafak gibi aydınlık ve yiğit; şafak yiğidi.
- Tanaltan**, T. Tan-altan.
- Tanaltay**, T. Tan-altay.
- Tanay**, T. Şafak kızılığının ayı, şafak vaktinin ayı.
- Tanaydın**, T. Tan-aydın. Aydınlık şafak.
- Tanbay**, T. Tan-bay.
- Tanbek**, T. Tan-bek.
- Tanberk**, T. Şafak gibi aydınlık ve sağlam kimse. Şafakta parlayan şimşek.
- Tanbey**, T. Şafak beyi, şafak vaktinin beyi.

- Tanboğa**, T. Tan-boğa.
Tanbolat, T. Tan renginde çelik.
Tancan, T. Önü aydınlık kimse.
Tandoğan, T. Ağaran şafak.
Tandoğdu, T. Tan vakti doğan kimseye verilen isim.
Tandoğmuş, T. Tan-doğmuş. Tan vakti doğan kimse.
Tandoruk, T. Dorukların ilk ışıklarla aydınlanması.
Tanel, T. Tan-el.
Taner, T. Şafak gibi aydınlık ve yiğit; şafak yiğidi
Tanerk, T. Şafak gücü; güçlü şafak.
Tanfer, T. Tan-fer. Tan vaktinin yarı aydınlığı.
Tangör, T. Şafağın doğuşunu gör.
Tangün, T. Şafakla başlayan aydınlık gün.
Tangüner, T. Tan-güner.
Tanıl, T. Herkesçe bilin, ünlen, tanın.
Tanın, T. Ünlen, herkesçe adın duyulsun.
Tanır, T. Anımsar, bilir. Bilip ayıran, seçen.
Tanırcan, T. Cana yakın. Çabuk tanışıp yaklaşan.
Tanirer, T. Tanır-er.
Taniş, T. Bildik, tanıdık, dost.
Tanju, T. Yücelik, ululuk, Çinlilerin Türk hakanlarına verdiği ünvan, Kağan, hakan, hükümdar. Bkz Tanyu.
Tankan, T. Tan-kan. Şafak gibi aydınlık, temiz soydan gelen.
Tankoç, T. Tan-koç.
Tankurt, T. Tan-kurt.
Tankut, T. Uğurlu şafak vakti; şafak uğuru; kutlu şafak.
Tankutlu, T. Tan-kutlu. Sabahı kutlu olan.
Tanla, **Tanlak**, T. Şafak.
Tanman, T. Şafak vakti.
Tanören, T. Şafakta çalışan.
Tanpınar, T. Tan-pınar.
Tanrikulu*, T. Tanrı-kulu.
Tanrikut, T. Tanrı-kut.
Tanriöver, T. Tanrı-över. Tanrının övdüğü, Tanrının beğendiği kimse.
Tanrıverdi*, T. Tanrı verdi.
Tanrıvermiş*, T. Tanrı vermiş.
Tansal, T. Tan-sal. Şafakla ilgili, şafağa ait.
Tansan, T. Tan gibi aydınlık, temiz adı olan.
Tansel, T. Şafak vaktinin seli.
Tansen, T. Tan-sen. Sen şafak gibi aydınlık ve parlaksın.
Tanser, T. Tan-ser.
Tansev, T. Tan-sev.
Tanseven, T. Tan-seven. Sabahı ışığı seven.

- Tansever, T.** Tan-sever. Sabahı, ışığı seven.
- Tansı, T.** Şafak vaktini andıran.
- Tansığ, T.** Bkz. Tansık.
- Tansık, T.** İnsanın aklının alamaya-cağı şaşkırtıcı, olağanüstü olay, mucize. Özlem, hasret. Değerli, kıymetli. Tatlı, nefis.
- Tansoy, T.** Şafak gibi güzel soydan kimse.
- Tansu, T.** Şaşkınlık verecek denli güzel, olağanüstü şey. İnsanları hayran eden ve doğaüstü sayılan, mucize.
- Tansuk, T.** Bkz. Tansık.
- Tantuğ, T.** Tan-tuğ.
- Tantürk, T.** Tan-Türk. Tan ışığı gibi çevresini aydınlatan Türk.
- Tanuğur, T.** Uğurlu, mübarek sabah vakti.
- Tanver, T.** Şafak gibi ışık saç, aydınlat.
- Tanyel, T.** Şafak vaktinin yeli.
- Tanyeli, T.** Tan-yeli. Tan vakti esen yel.
- Tanyer, T.** Şafağın doğduğu yer.
- Tanyeri, T.** Tan-yeri. Güneş doğmak üzereyken, ufukta hafifçe aydınlanan yer.
- Tanyıldız, T.** Tan-yıldız. Çoban yıldızı.
- Tanyol, T.** Şafak yolu; aydınlık yol.
- Tanyolaç, T.** Tan-yolaç. Aydınlığa götüren, yol açan.
- Tanyolu** Tan-yolu. Şafak yolu.
- Tanyu, T.** Bkz. Tanju.
- Tanyücel, T.** Şafak gibi yüce ol, yüksel, ilerle.
- Tanyüz, T.** Tan-yüz. Yüzü şafak gibi aydınlık olan.
- Tanzer, T.F.** Sarı altın renginde tan yeri.
- Tapduk, T.** (Tapmak: Bulmak) Bulduk anlamında. Çocuğun doğumuna sevinildiğini anlatır.
- Tapgaç, T.** Ünlü. Aziz.
- Tapık, T.** Saygı, hürmet. İkram, hizmet.
- Tapınc, T.** Geniş alan. İn. Kuş ya da balık kümeleri.
- Taplı, T.** Doğru, düzgün. Uygun, yerinde. Şişman.
- Taran, T.** Tarla, geniş toprak, geniş yer. Kuş ya da balık grubu.
- Tarancı, T.** Çiftçi, rençper.
- Tardu, T.** Armağan, hediye.
- Tarduk, T.** Bkz. Tardu.
- Targan, T.** Bkz. Tarkan.
- Tarhan, T.** Soylu kimse, bey varlıklı kimse.
- Tarhun, A.** Hekimlikte kullanılan ıtırılı bir bitki.
- Tarı*, T.** Soy, nesil, Ekin. Dan, tahı. İyi, güzel.

- Tarık, A.** Sabah yıldızı, Zühre, Venüs.
- Tarım***, T. Göllere, kumluklara dökülen çay kolları. Verim almak için toprak üzerinde yapılan çalışmaların tümü. Uygurca'da kadınlara verilen bir unvan.
- Tarıman, T.** Tarımla uğraşan kimse, rençper.
- Tarımer, T.** Tarım-er. Tarımla uğraşan kimse.
- Tarık, A.** Terkeden, bırakan, vazgeçen.
- Tarkan, T.** Eskiden bey, vezir gibi kullanılmış bir san; saygıdeğer kimse.
- Tarman, T.** Ekip biçen, tarımla uğraşan.
- Tartış, T.** Armağan.
- Taru, T.** Darı.
- Taşan, T.** Yükselerek bulunduğu yerin kıyısından aşan, kabına sığmayan
- Taşar, T.** Kabına sığmaz, coşar, coşkun.
- Taşboğa, T.** Taş gibi sert, boğa gibi güçlü kimse.
- Taşbudak, T.** Taş-budak.
- Taşcan, T.** Taş-can. Taş gibi sağlam kimse.
- Taşdemir, T.** Taş ve demir gibi güçlü, sağlıklı.
- Taşdöven, T.** Taş-döven. İş bilir, becerikli, kuvvetli.
- Taşel, T.** Sağlam güçlü el.
- Taşer, T.** Taş-er. Sağlam güçlü kimse.
- Taşgan, T.** Pınar, kaynak.
- Taşhan, T.** Taş-han.
- Taşkan, T.** Sağlam, güçlü soydan gelen.
- Taşkent, T.** Taş-kent. Özbekistan'ın başkenti.
- Taşkın, T.** Taşmış bir durumda olan, coşkun. Su baskını.
- Taşkinel, T.** Taşkın-el.
- Taşkiner, T.** Coşkulu, coşkun kimse.
- Taşkıran, T.** Taş-kıran.
- Taştan, T.** Taş gibi güçlü.
- Taştekin, T.** Emin, dayanılır, sağlam kişi.
- Tatar, T.** Bir Türk kavmi. Posta sürücüsü. Gül, zambak vb. çiçeklerin açılmamış goncaları.
- Tatarhan, T.** Tatar-han.
- Tatarkan** Tatar-kan. Tatar soyundan kimse.
- Tatu, T.** Barış, sulh.
- Tav, T.** Şişman. Harlı. Orman. **A.** Boyun eğme.
- Tavgaç, T.** Çekicilik, cazibe.
- Tavlan, T.** Şişman.
- Tavlı, T.** İstekli. Boyun eğmiş. Hızlı.
- Tavuş, T.** Ses, hafif gürültü, tıkırtı.

- Tay**, T. Eşit, denk, yaşıt. Tek, eşsiz. Yan, taraf. Toy. Atın yavrusu. Çift olan şeyin teki. Çocuk.
- Tayak**, T. Dayanılacak şey, destek. Koruyan, koruyucu.
- Tayanç**, T. Dayanma gücü, sabır.
- Tayaydın**, T. Tay-aydın. Aydınlık, parlak yüzlü (çocuk).
- Taybars**, T. Pars gibi güçlü tay, çocuk.
- Taybek**, T. Tay-bek. Güçlü tay.
- Tayberk**, T. Tay-berk.
- Tayboğa**, T. Tay-boğa. Genç ve güçlü boğa.
- Taycan**, T. Genç ve güçlü kimse.
- Taydaş**, T. Yaşıt, akran.
- Taydemir**, T. Tay-demir.
- Tayfun**, T. Şiddetli fırtına
- Tayfur**, A. Küçük bir kuş türü.
- Taygan**, T. Tek, eşsiz.
- Taygun**, T. Çocuk, torun.
- Tayguner**, T. Erkek torun.
- Tayhan**, T. Tay-han.
- Tayip**, A. Bkz. Tayyip.
- Taykara**, T. Esmer, karayağız çocuk.
- Taykoç**, T. Tay-koç.
- Taykurt**, T. Tay-kurt.
- Taykut**, T. Kutlu, uğurlu çocuk.
- Tayla**, T. Bkz. Taylak.
- Taylak**, T. Yeni doğmuş at yavrusu. Biniye gelmiş iki yaşında at yavrusu. Deve yavrusu. Yaramaz çocuk.
- Taylan**, T. İnce, kibar, güzel, uzun ve düzgün boylu.
- Taylaner**, T. Taylan-er.
- Tayman**, T. Genç, taze, toy kimse.
- Taymaz**, T. Düşmeyen, kaymayan, dengeli kimse.
- Taypars**, T. Tay-pars. Pars gibi güçlü tay.
- Tayuk**, T. İnce, kibar genç.
- Tayyar**, A. Uçucu, uçan.
- Tayyip**, A. İyi, güzel, hoş, çok temiz.
- Tebar**, T. Soy.
- Teber**, T. Küçük balta. Dervişlerin kullandıkları uzun saplı küçük balta. Meşin kesmek için kullanılan araç.
- Teberdar**, F. Baltacı; Yeniçeriler arasında baltalı asker sınıfı.
- Teberhun**, T. Kızıl söğüt, tarhun.
- Tebrik**, A. Kutlama. Bereket.
- Tecelli**, A. Görünme, belirme. Kader, talih. Allah'ın lütfuna erişme.
- Tecen**, T. Mağrur, gururlu.
- Tecer**, T. Becerikli. İç Anadolu'da sıradağ.
- Teceren**, T. Becerikli, tasarruflu. Tecim Ticaret.
- Tecik**, T. Tutumlu, idareli tasarruflu.

- Tecimen**, T. Ticaret adamı, tüccar. Tutumlu, idareli.
- Tecimer**, T. Tüccar. Tutumlu, idareli.
- Tecir**, T. Sürü hayvanlarının alım satımını yapan kimse.
- Tedü**, T. Bilge, zeki, anlayışlı kimse.
- Tegin**, **Tigin**, T. Tekin.
- Tegir***, T. Bkz. Tekir.
- Tek**, T. Biricik, eşi olmayan. sessiz, hareketsiz, uslu.
- Tekal**, T. Tek-al.
- Tekalp**, T. Eşsiz, benzersiz yiğit.
- Tekant**, T. Tek yemin.
- Tekay**, T. Biricik Ay.
- Tekbay**, T. Tek-bay. Çok değerli, eşsiz, saygın kimse.
- Tekbek**, T. Tek-bek. Değerli kimse.
- Tekbey**, T. Tek-bey. Biricik eşsiz bey.
- Tekbir**, A. Allah'ın yüceliğini ve büyüklüğünü mülâhaza ederek "Allahu ekber" deme.
- Tekcan**, T. Çok değerli, eşsiz kimse.
- Tekçe**, T. Bir topluluk oluşturan şeylerin her biri. Tek başına, yalnız. Yegâne, eşsiz, benzersiz.
- Tekdoğan**, T. Tek-doğan. Eşsiz, benzersiz doğmuş olan.
- Tekdöl**, T. Tek-döl. Ailenin tek ve çok değerli çocuğu.
- Teke**, T. Evcil keçinin erkeği. Mert, sözünün eri. Hazar Denizi'nin doğusunda yaşayan bir Türkmen oymağı.
- Tekebaş**, T. Teke-baş.
- Tekebay**, T. Teke-bay.
- Tekebey**, T. Teke-bey.
- Tekecan**, T. Teke-can, Mert, sözünde duran, özü sağlam kimse. Çayırarda biten bir bitki.
- Teker**, T. Tek-er. Biricik, eşsiz kimse.
- Tekeş**, T. Tek-eş. Cenkçi, savaşkan. Birbirine uygun.
- Tekil**, T. Bir şeyin birden çok olmadığını gösteren biçim. Tek, bir.
- Tekin**, T. Bir tane, biricik, bir benzeri daha olmayan; beyoğlu, yiğit şehzade.
- Tekinal**, T. Tekin-al.
- Tekinalp**, T. Tek ve eşsiz yiğit.
- Tekinay**, T. Biricik ve hayırlı ay.
- Tekindağ**, T. Tekin-dağ. Uğurlu dağ.
- Tekin el**, T. Hayırlı el.
- Tekiner**, T. Tek, eşsiz ve hayırlı kimse.
- Tekinhan**, T. Tekin-han.
- Tekinsoy**, T. İyi soydan gelen kimse.
- Tekir**, T. Daire, yuvarlak. Çevre, etraf, dolay. Postu siyah çizgili ve benekli külrengi kedi. Aralık ayı.

- Tekiş, T.** Her şeyin sonu, bitimi. Boynuzsuz keçi.
- Tekiz, T.** Tek-iz. Kar üzerindeki adım adım yol.
- Tekmil, A.** Tam, eksiksiz, hep. Kemale erdirmeye; tamamlama.
- Tekok, T.** Tek-ok.
- Tekol, T.** Tek-o Tek ve benzer-siz ol.
- Teköktem, T.** Tek-öktem.
- Teköz, T.** Tek-öz. Özü benzersiz nitelikler taşıyan.
- Teközer, T.** Tek-özer. Özü benzersiz nitelikler taşıyan erkek.
- Teksen, T.** Tek-sen. Sen teksin, eşsizsin.
- Teksoy, T.** Eşsiz bir soydan gelen.
- Tekün, T.** Tek-ün. Eşsiz ün; çok ünlü.
- Tekünlü, T.** Tek-ünlü. Çok ünlü.
- Tekyay, T.** Tek-yay.
- Telek, T.** Kuş, tavuk vb. hayvanların kanatları. Bir tür bitki yaprağı. Bağlam, tutam. Armağan. Dilek.
- Telim, T.** Kibir. Kibirli.
- Telimer, T.** Telim-er. Gururlu, kibirli kimse.
- Telli, T.** Nazlı, alıngan, çabuk küsen.
- Tellibey, T.** Telli-bey.
- Temcit, A.** Ululama, ağırlama. Sabah ezanından sonra okunan, Tanrının ululuğunu anlatan dua.
- Temel, T.** Bir şeyin gelişimi için ilk öğeler. En önemli, belli başlı, ana, esas. Dayanıklı. Bir yapının sağlam dayanak bulunca-ya kadar toprak içinde aşağıya doğru uzatılan dip duvarlar.
- Temelli, T.** Temeli olan geçici ve eğreti olmayıp sonuna kadar sürecek olan.
- Temir, T.** Demir.
- Temirbay, T.** Temir-bay. Demir gibi sağlam kimse.
- Temircan, T.** Temir-can. Demir gibi sağlam kimse.
- Temirhan, T.** Temir-han. Demir gibi güçlü hükümdar.
- Temirkan, T.** Temir-kan. Demir gibi güçlü soydan gelen.
- Temirkut, T.** Temir-kut. Demir gibi güçlü ve uğurlu.
- Temiz, T.** Kirli olmayan, pak. Ahlâk yönünden temiz, nezih. Özenle yapılmış, güzel.
- Temizalp, T.** İyi ahlâklı kimse. Temiz yapılı ve yiğit.
- Temizcan, T.** İyi temiz olan kimse.
- Temizel, T.** Dürüst kimse.
- Temizer, T.** Dürüst kimse.
- Temizhan, T.** İyi vasıflı lider.
- Temizkal, T.** Her zaman doğru ve dürüst kal.

- Temizkan, T.** Temiz soydan gelen.
- Temizol, T.** Doğru ve iyi ahlâklı ol.
- Temizöz, T.** Özü temiz, dürüst olan.
- Temizsan, T.** Doğruluğu ve dürüstlüğüyle tanınan kimse.
- Temizsoy, T.** Temiz-soy. Temiz ve dürüst soydan gelen.
- Temren*, T.** Ok, kargı gibi baha silâhların ucundaki sivri demir.
- Temüçin, T.** Bkz. Timuçin.
- Temürhan, T.** Temür-han.
- Temürlenk, T.** Bkz. Timurlenk.
- Temürşah, T.** Temür-şah.
- Temürtaş, T.** Temür-taş. Demir ve taş gibi sağlam, güçlü olan.
- Tendü Moğ.** Yiğit, cesur.
- Tendübay, T.** Yiğit, cesur.
- Tendürek, T.** Yanardağ ağzı.
- Tengir, T.** Cimri.
- Tengiz*, T.** Deniz.
- Tengizalp, T.** Denizci yiğit.
- Tenvir, A.** Aydınlatma, ışıklandırma.
- Teoman, T.** Hun İmparatoru Mete'nin (Oğuz Han'ın) babası.
- Tepedelen, T.** Yalçın kayalar üstüne yapılmış şato.
- Tepegöz, T.** Gözleri yukarı doğru kalkmış kimse. Sağa sola çarpan sakar kimse. Yaramaz çocuk. Herkese çatan, kavgacı.
- Tepe, T.** Bir şeyin en üstteki kısmı. Küçük dağ.
- Tepir, F.** Tahılın taşını ayıklamaya yarayan elek. Ağaç tepesi.
- Tercan, T.** Genç, taze, delikanlı. Kırmızı buğday.
- Terek, T.** Raf, sergen. Merdiven gibi set set olan dağ. Ağaç.
- Terim, T.** Bilim ve sanat kavramlarından birini anlatan sözcük.
- Terlan, T.** Sarı renkli, büyük pençeli, kartala benzeyen bir kuş.
- Teşrif, A.** Şerefleendirme, onurlandırma.
- Tetik, T.** Uyanık, açıkgoz. Çabuk davranan, çevik. Becerikli. Kedi, köpek vb. hayvanların pençeleri. Önder, kılavuzu. Ateşli silahları ateşlemek için çekilen küçük manivela.
- Tetiker, T.** Uyanık, çevik, becerikli kimse.
- Tevekkül, A.** Sebepler açısından yerine getirilmesi gereken bütün önlemleri aldıktan sonra işlerinin güzel bir şekilde sonuçlanmasını Allah'tan bekleme hâli, takdire rıza gösterme.
- Tevfik, A.** Uygun düşürme, Allah'ın yardımına başarıya kavuşma, ulaştırma.
- Tevhid, A.** Birkaç şeyi bir araya getirme. Allah'ın varlığına

- ve birliğine candan gönülden inanma.
- Tevir, T.** Çeşit, tür. Renk.
- Tevs, T.** Sakinlik, dinginlik, durgunluk. Barış, sulh.
- Tevsen, F.** Başı sert at. Dik başlı, inatçı.
- Teyfik, A.** Bkz. Tefvik.
- Teymullah, A.** Allah'a hizmet eden, itaat eden.
- Tez, F.** Çabuk, hızlı.
- Tezal, T.** Çabuk ol.
- Tezalp, T.** Çabuk, hızlı yiğit.
- Tezay, T.** Tez-ay.
- Tezcan, T.** Telâşlı, heyecanlı, beklemeye dayanamayan, sabırsız.
- Tezcanlı, T.** Tez-canlı.
- Tezel, T.** Çabuk iş gören, becerikli.
- Tezelli, T.** Tez-elli. Çabuk iş gören, becerikli.
- Tezer, T.** Çabuk hızlı, çevik kimse.
- Tezeren, T.** Çabuk ulaşan, erişen.
- Tezerol, T.** Tez-er-ol. Çabuk iş gören, becerikli biri ol.
- Tezkan, T.** Kanı kaynayan, heyecanlı kimse.
- Tezok, T.** Tez-ok.
- Tezol, T.** Çabuk davran, daima hareketli ol.
- Tezveren, T.** Duyarlı, reaksiyoner.
- Tın, T.** Can, ruh; öz; nefes, soluk.
- Tinal, T.** Tın-al. Soluk al. Yaşamını sürdür.
- Tınaz, T.** Ot ya da saman yığını; ekin yığını, yığın.
- Tibet, T.** Çin'in batısında bağımsız bir bölge.
- Tiğın, T.** Bkz. Tekin.
- Tilbe, T.** Talep olunmuş, istenmiş, matlub.
- Tilek*, T.** Bkz. Dilek.
- Tılmaç, T.** Dılmaç, çevirmen.
- Timuçin, T.** Büyük Moğol İmparatorluğu'nun kurucusu Cengiz'in asıl adı. Katı, sağlam demir anlamında.
- Timur, T.** Demir; Timurlenk, aksak Timur da denilen ünlü Türk-Moğol İmparatoru, yıldırım Beyazıt'ı tutsak eden kimse.
- Timurcan, T.** Timur-can. Demir gibi sağlam ve güçlü.
- Timurhan, T.** Timur-han.
- Timurkan, T.** Timur-kan. Demir gibi güçlü soydan gelen.
- Timurlenk, T.** Timurlular Hanedanı'nın kurucusu ve ilk hükümdarı (1336-1405). Bir ayağının aksak olması nedeniyle Timurlenk yani "Aksak Timur" adıyla anılır.
- Timuröz, T.** Timur-öz. Özü demir gibi güçlü ve sağlam olan.

- Timurtaş, T.** Timur-taş. Demir ve taş gibi güçlü ve sert olan.
- Tin, T.** Ruh, can. Sağlam vücutlu. Tepe, zirve.
- Tinkut, T.** Özü uğurlu, kutlu, şanslı kimse.
- Tipi, T.** Kar fırtınası.
- Titiz, T.** Çok dikkatli ve özenli davranan. Temizliğe aşırı düşkün. Huysuz, öfkeli.
- Titizer, T.** Titiz-er.
- Togay, T.** Fundalık.
- Toğan, T.** Doğan, şahin.
- Toğay, T.** Bkz. Toğay.
- Toğma, T.** Doğma.
- Toğman, T.** Doğan er.
- Toğsun, T.** Doğsun.
- Toğuş, T.** Doğuş, doğma.
- Tokal, T.** Erişkin, olgun.
- Tokalan, T.** Olgunlaşmış, erginleşmiş.
- Tokalp, T.** Doymuş aç olmayan kimse. Kalın ve gür sese sahip. Kibirli.
- Tokay, T.** Dolunay. Zengin, yiğit dövüşçü. Nehir kıvrımı.
- Tokcan, T.** Doymuş kimse.
- Tokdemir, T.** Sağlam demir.
- Tokdoğan, T.** Tok-doğan.
- Tokel, T.** Tok-el.
- Toker, T.** Gözü gönlü tok yiğit.
- Tokgöz, T.** Aç gözlü olmayan.
- Tokhan, T.** Tok han.
- Tokkan, T.** Cömert soylu.
- Toköz, T.** Cömert ve kerem sahibi.
- Tokta, T.** Dur, yerleş, uzun süre kal.
- Toktahan, T.** Tokta-han.
- Toktakaya, T.** Tokta-kaya.
- Toktamış, T.** Bir yere yerleşmiş, oturmuş. Dinmiş, sakinleşmiş.
- Toktaş, T.** Tok taş.
- Toktay, T.** Tok-tay.
- Toktimur, T.** Tok-timur.
- Toktuğ, T.** Tok-tuğ.
- Toku, T.** Tokmak, değnek.
- Tokur, T.** Eski Türk erkek adlarından.
- Tokuş, T.** Savaş.
- Tokuşhan, T.** Tokuş-han.
- Tokuz, T.** Dokuz. Kalın ve sık dokunmuş kumaş.
- Tokuzer, T.** Tokuz-er.
- Tokuztuğ, T.** Tokuz-tuğ.
- Tokyay, T.** Tok-yay.
- Tokyürek, T.** Yürekli, cesur.
- Tokyüz, T.** Tok-yüz.
- Tola, T.** Dolu, boş olmayan. Keyif, neşe. Güçlü korkusuz.
- Tolay, T.** Topluluk, cemiyet.
- Tolga, T.** Savaşçıların başlarına giydikleri demir başlık.
- Tolgahan, T.** Tolga-han.
- Tolgan, T.** Dolanan; dolaşma.

- Tolgay**, T. Çevre, dolay.
Tolgunay, T. Dolunay.
Tolon, T. Bkz. Tolun.
Tolonay, T. Dolunay. Ayın on dördündeki durumu.
Tolonbay, T. Tolon-bay.
Tolun, T. Dolgun, dolun, bedir.
Tolunay, T. Ayın ondördü, meh-tap, dolunay.
Tolunbay, T. Birikimli, kişiliği gelişmiş.
Toluntegin, T. Tolun-tiğün.
Tongal, T. Zengin kimse. Yaşlı erkek.
Tongar, T. Büyük, güçlü. Yaşlı.
Tonguç, T. İlk çocuk; çocuk.
Tongur, T. Zor anlayan, kalın kafalı. Çirkin sesli kimse. Yuvarlak. Düşünleri yöneten kimse.
Topa, T. Beceriksiz. Kötü kimse.
Topaş, T. Çocukların sicim sarıp salarak çevirdikleri armut biçimindeki oyuncak. Sağlıklı, gürbüz (çocuk).
Topak, T. Yuvarlak.
Topay, T. Top-ay. Dolunay.
Topçam, T. Top-çam.
Topçan, T. Top-çan.
Topçay, T. Top-çay.
Topdemir, T. Top-demir.
Topel, T. Top-el.
Toper, T. Top-er.
Toprak, T. Toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla çürümüş organik cisimlerden oluşan ve üzerindeki bütün canlılara yaşama ortamı sağlayan madde; kara; ülke, yurt; topraktan yapılmış.
Topuz, T. Bir ucu top gibi olan silâh. Kısa boylu kimse. Balyoz.
Tor, T. Toy, deneyimsiz. Ürkek, çekingen, utangaç. Mağrur, gururlu. Fidan. Toksözlü. Balık ağı.
Toralp, T. Gururlu, yiğit.
Toraman, T. Güçlü kuvvetli.
Toran, T. Güçlü, kuvvetli, iri yan kimse. Yiğit, kahraman.
Torcan, T. Tor-can. Çekingen, utangaç kimse.
Torel, T. Tor-el.
Torgay, T. Serçe, tarla kuşu.
Torhan, T. Tor-han. Gururlu hükümdar.
Torkal, T. Tor-kal. Hep utangaç ve çekingen ol.
Torkan, T. Tor-kan. Gururlu ve toksözlü soydan gelen.
Torlak, T. Güzel, genç, yakışıklı. İyi gelişmiş ağaç fidanı.
Toros, T. Anadolu'nun güneyinde, Akdeniz boyunca uzanan ünlü sıradağ
Torumtay, T. Yırtıcı bir kuş türü.

- Torun, T.** Bir kimseye göre çocuğunun çocuğu.
- Tosun, T.** Sağlıklı, tıknaz delikanlı.
- Tosunbey, T.** Tosun-bey.
- Totuk, T.** Eski Türklerde askerî vali.
- Toy, T.** Genç olduğu için deneyimsiz, beceriksiz. Ziyafet, yemekli eğlence. Göçebe kuşlardan kızıl tüylü, eti yenir bir kuş.
- Toyboğa, T.** Toy-boğa. Genç boğa.
- Toyca, T.** Toy-can. Çok genç ve tecrübesiz kimse.
- Toydemir, T.** Toy-demir.
- Toydeniz, T.** Toy-deniz.
- Toygar, T.** Çayırkuşu, tarlakuşu, torgay, turgay.
- Toyka, T.** Büyük, kalın sopa.
- Tozan, T.** İnce toz tanesi. Tozu çok olan yer. Kar fırtınası.
- Tozun, T.** Soylu, asil.
- Tökel, T.** Çok.
- Tölek*, T.** Bkz. Dölek.
- Tölekkaya, T.** Dölek-kaya.
- Tömek, T.** Ekin yığını. Kaba. Alçak, kısa. Top gibi, toprak.
- Tör, T.** Ön, orun, şeref yeri. Evin ya da odanın en önemli, en iyi yeri. Evde ya da odada saygıdeğer kişilerin oturduğu baş köşe.
- Töre*, T.** Eğitim, görgü, gelenek. Soyluluk, asalet. Eksiksiz, mükemmel. Geline verilen armağan.
- Töregün, T.** Geleneksel, geleneğe uygun, gündemde.
- Törehan, T.** Görgülü er.
- Törel, T.** Töreye uygun olan, töre ile ilgili.
- Törelî, T.** Konuk ağırlamayı seven. Soylu.
- Tören, T.** Anma, kutlama gibi amaçlarla yapılan toplantı.
- Törü*, T.** Bkz. Töre.
- Törüm, T.** Yaradılış. Töz. Kök, asıl, cevher.
- Töz, T.** Kök, asıl, cevher.
- Tözüm, T.** Sabırlı, alçak gönüllü.
- Tufan, A.** Hz. Nuh zamanında Allah'ın (c.c.) kötülüğe sapmış insanları cezalandırmak için gönderdiği bütün dünyayı su ile kaplayan yağmur. Şiddetli yağmur ve sel.
- Tugay, T.** İki alaydan oluşan askeri birlik, liva.
- Tuğ, T.** Eskiden paşalara verilen at kılından yapılmış sorguç.
- Tuğal, T.** Tuğ-al.
- Tuğalp, T.** Millî lider.
- Tuğaltan** Tuğ-altan.
- Tuğaltay, T.** Tuğ-altay.

- Tuğbay**, T. Eskiden tugay komutanlığı yapan albay.
- Tuğcu**, T. At kılından yapılmış tuğlaları taşıyan kimse.
- Tuğkan**, T. Tuğ-kan.
- Tuğkun**, T. İzinsiz yanına varılmayan; varlıklı, saygın.
- Tuğlu**, T. Bayraklı, sancaklı. Şımarık.
- Tuğra**, T. Osmanlı padişahlarının imza yerine kullandıkları özel biçimi olan simge. Mühür.
- Tuğrul**, T. Yırtıcı bir kuş. Selçuklu Devleti'nin kurucusu.
- Tuğrulbeğ**, T. Tuğrul-beğ.
- Tuğsan**, T. Tuğ-san.
- Tuğsav** Tuğ-sav.
- Tuğsavaş**, T. Tuğ-savaş.
- Tuğsavul**, T. Tuğ-savul.
- Tuğsavun**, T. Tuğ-savun.
- Tuğsel**, T. Tuğ-sel.
- Tuğser**, T. Tuğ-ser. Baştuğ.
- Tuğşat**, T. Tuğ-şat.
- Tuğtaş**, T. Tuğ-taş.
- Tuğtay**, T. Tuğ-tay.
- Tuğtegin**, T. Biricik, uğurlu tuğ.
- Tuhfe**, A. Armağan, hediye. Hoşagiden, güzel şey.
- Tulga**, T. Bkz. Tolga.
- Tulgar**, T. Azim, irade.
- Tulu**, A. (Gök cisimleri için) Doğma, doğuş.
- Tului**, A. Doğma ile, doğuşla ilgili.
- Tuluk**, T. Bkz. Tulum.
- Tulum**, T. Pekmez, peynir, yağ gibi şeyler koymaya yara-yan ya da yayık olarak kullanılan deri. Dik kafalılık, şımarıklık, çalım. Ayın on dördü.
- Tulun**, T. Dolun.
- Tulunbeğ**, T. Tulun-beğ.
- Tuluntay**, T. Tulun-tay.
- Tuman**, T. Şalvar. Nem, çiy. Duman, sis.
- Tumay**, T. Sessiz, sakin.
- Tun**, T. Gönül rahatlığı.
- Tuna**, T. Karaormanlardan doğup Karadeniz'e dökülen, Avrupa'nın Volga'dan sonra en uzun ırmağı.
- Tunacan**, T. Sevgili Tuna, can Tuna.
- Tunaer**, T. Tuna-er.
- Tunakan**, T. Tuna-kan.
- Tunay**, T. Sessiz, sakin.
- Tunca**, T. Balkan yarımadasında Meriç ırmağının kolu.
- Tuncal**, T. Al renginde tunç.
- Tuncalp**, T. Tunç gibi güçlü, kuvvetli yiğit.
- Tuncay**, T. Tunç renginde ay.
- Tuncel**, T. Tunçtan yapılmış el
- Tuncer**, T. Tunçtan yiğit, tunç gibi sağlam yiğit
- Tunç**, T. Bakır, çinko ve kalayın karışımından oluşan, pirince benzeyen koyu kıvılcık alaşım.

- Tunçal**, T. Tunç-al.
Tunçalın, T. Tunç-alın.
Tunçalp, T. Tunç-alp. Güçlü, tunç gibi güçlü yiğit.
Tunçaral, T. Tunç-ara.
Tunçaslan, T. Tunç-aslan.
Tunçay, T. Tunç-ay.
Tunçbay, T. Tunç-bay.
Tunçbilek, T. Tunç-bilek.
Tunçboğa, T. Tunç-boğa. Tunç gibi sağlam, boğa kadar güçlü.
Tunçbörü, T. Tunç-börü. Tunç gibi sağlam, kurt kadar güçlü.
Tunççağ, T. Tunç-çağ.
Tunçdemir, T. Tunç-demir.
Tunçel, T. Tunç gibi güçlü el.
Tunçer, T. Tunç-er. Tunç gibi güçlü kimse.
Tunçhan, T. Tunç-han.
Tunçkan, T. Tunç-kan. Güçlü soydan gelen.
Tunçkaya, T. Tunç-kaya.
Tunçkılıç, T. Tunç-kılıç.
Tunçkol, T. Güçlü kuvvetli kimse.
Tunçkurt, T. Tunç-kurt.
Tunçok, T. Tunç-ok.
Tunçöven, T. Tunç-öven.
Tunçsoy, T. Tunç-soy. Köklü, güçlü soydan gelen kimse.
Tunçtan, T. Tunçtan yapılmış; tunç gibi güçlü.
Tunçtürk, T. Tunç-Türk. Sağlam ve güçlü Türk.
Tunga, T. Alper Tunga adlı söylence yiğidinin adından biri; yiğit, güçlü; kaplan türünden yırtıcı bir hayvan
Tungaalp, T. Tunga-alp.
Tungakağan, T. Tunga-kağan.
Tunguş, T. *Bkz.* Tonguş.
Tur, T. Delikanlı, genç. Gelir, kazanç, verim. **A.** Dağ. **Fr.** Devir, dolaşma.
Tura*, T. Tuğra. Kalkan, siper.
Turaç, T. Keklik cinsinden eti yenir bir av kuşu.
Tural, T. Durmak'tan durur, yavaşar.
Turalp, T. Genç, delikanlı yiğit.
Turan, T. Türklerin en eski yurtlarına verilen ad.
Turatekin, T. Emin, zararsız ve koruyucu yiğit.
Turay, T. Tur-ay.
Turbay, T. Tur-bay. Genç, varlıklı kimse.
Turcan, T. Tur-can. Genç, delikanlı.
Turgay, T. Tarlalarda yuva yapan bir tür serçe.
Turgut, T. Konut, oturulacak yer.
Turhan, T. Soylu ve seçkin kimse.
Turkan, T. Koruyucu, muhafız. Dayanak.
Turultekin, T. Tuğrul-tekim.
Tutel, T. Tut-el.

- Tuter**, T. Tut-er.
Tutku, T. Bir şeye karşı duyulan aşırı istek eğilim.
Tutkun, T. Bir şey ya da birine düşkün, bağlı kimse. Bol, verimli. Esir, tutsak.
Tutu, T. Rehin. İşaret, iz.
Tutuhan, T. Tutu-han.
Tutuk, T. Efsun, büyü. Rehin, tutu. Kapalı, örtülü. Perde, peçe. Çekingin sıkılgan. Askeri vali.
Tutun, T. Ev, aile.
Tutuş, T. Çekişme, tartışma. Savaş, mücadele.
Tuyan, T. Semiz, şişman. Zengin. Kibirli, gururlu.
Tuygun, T. Genç, güçlü. Şımarık. Duygulu, hassas.
Tuyuş, **Tuyuk**, T. Şiir, şarkı, türkü.
Tuz, T. Güzellik, şirinlik.
Tuzer, T. Şirin delikanlı.
Tüblek, T. Soylu, asil.
Tükel*, T. Tam, bütün, mükemmel.
Tükelalp, T. Kusursuz yiğit.
Tükelay, T. Dolunay.
Tülek*, T. Kurnaz, açığız, düzensiz. Efe. Çok genç, delikanlı. Zengin. Saygın kimse. Sakin; gururlu.
Tümay, T. Dolunay.
Tümbay, T. Tüm-bay.
Tümcan, T. Tüm-can.
Tümel, T. Temel.
Tümen, T. On bin. Pek çok. Yığın, küme.
Tümenbay, T. Tümen-bay.
Tümenboğa, T. Tümen-boğa.
Tümer, T. Tam erkek, yiğit.
Tümerdem, T. Çok erdemli.
Tümerk, T. Güçlü, kuvvetli.
Tümerkan, T. Yiğit kandan gelen.
Tümerkin, T. Olgun.
Tümhan, T. Tüm-han.
Tümkal, T. Tüm-kal.
Tümkan, T. Kanlı, canlı, sağlıklı.
Tümkoç, T. Tüm-koç.
Tümkor, T. Tüm-kor.
Tümkurt, T. Tüm-kurt.
Tümkut, T. Çok talihtli, kutlu.
Tünak, T. Tün-ak. Işıklı, mehtaplı gece.
Tünal, T. Tün-al.
Tünay, T. Tün-ay.
Tünaydın, T. Tün-aydın. Akşamları söylenen iyi dilek ve selam sözü.
Tüner, T. Tün-er.
Tüney, T. Öğle güneşi alan yer. Güneş battıktan sonraki zaman. Güneşli yer.
Türabi, A. Toprakla ilgili. Topraktan.
Türe, T. Görenek, gelenek, töre. Subay, komutan. Hak ve hukuka uygunluk, adalet.

- Türehan**, T. Türe-han.
- Türek**, T. Tepeliklerin ortasındaki sıkıntı.
- Türel**, T. Hukukî, hukukla ilgili.
- Türelî**, T. Güzel.
- Türemen**, T. Yasa adamı, hukukçu.
- Türev**, T. Oluşan, ortaya çıkan, türeyen.
- Türgün**, T. Türe-gün.
- Türk**, T. Güç, kuvvet. Güzel, civan. Türk soyundan gelen halk. Adam, insan.
- Türkalp**, T. Türk-alp. Yiğit Türk.
- Türkaslan**, T. Türk-aslan. Aslan gibi güçlü Türk.
- Türkay**, T. Ay gibi parlak Türk.
- Türkcan**, T. Can Türk, sevgili Türk
- Türkdoğan**, T. Türk soyuna mensup.
- Türkdoğdu**, T. Türk-doğdu.
- Türker**, T. Yiğit Türk, er Türk
- Türkeş**, T. Türk-eş. Orhun Yazıtlarında adı geçen bir kahramanın adı.
- Türkili**, T. Türk-ili. Türk yurdu.
- Türkiz**, T. Türk-iz. Arkasında Türk gibi onurlu iz bırakan.
- Türkkan**, T. Türk-kan. Türk soyundan gelen.
- Türkmen**, T. Oğuz Türklerinin bir kolu ve bu koldan olan kimse.
- Türkoğlu**, T. Türk-oğlu.
- Türköl**, T. Türk-ol.
- Türköz**, T. Türk-öz. Özü, aslı Türk olan.
- Türksan**, T. Adı duyulmuş, Türk gibi ünlü.
- Türksel**, T. Türk-sel.
- Türkşen**, T. Türk-şen.
- Türkyılmaz**, T. Türk-yılmaz.
- Türkyiğit**, T. Türk-yiğit.
- Türünk**, T. Çalışan, etkin.
- Tüze**, T. Adalet; hukuk.
- Tüzeer**, T. Tüze-er.
- Tüzel**, T. Adalet, hukuk.
- Tüzemen**, T. Adaletli kimse. Yasa adamı, hukukçu.
- Tüzmen**, T. Doğru, âdil, güvenilir kimse.
- Tüzün**, T. Yumuşak huylu, sakin kimse, soylu, asil.
- Tüzünalp**, T. Yumuşak başlı, sakin, asil yiğit.

U

- Ubeyde, A.** Bkz. Übeydullah.
- Ubeyt, A.** Bkz. Übeyt.
- Uca, T.** Ulu, yüce, yüksek, erişilmez.
- Ucaer, T.** Değerli, yüce kimse.
- Ucatekin, T.** Uca-tekin. Yücelikte eşsiz kimse.
- Uç, T.** Son, nihayet. Kıyı, kenar. Sınır, hudut. Neden, sebep.
- Uça, T.** Bkz. Uca.
- Uçan, T.** Uçmak eylemini yapan. İki yelkenli gemi.
- Uçanay, T.** Ay gibi yüksek kişi.
- Uçanok, T.** Hızlı, atak, yiğit.
- Uçantekin, T.** Uçan-tekin.
- Uçantürk, T.** Uçan-Türk.
- Uçar, T.** Uçan, uçucu.
- Uçarer, T.** Uçar-er.
- Uçarlı, T.** Gerçekçi olmayan, hayaller peşinde koşan.
- Uçay, T.** Uç-ay.
- Uçbay, T.** Sınır beyi.
- Uçbeyi, T.** Anadolu Türk Devletleri'nde (Selçuklu, Osmanlı) uçları'daki (sınırdaki) askerî güçlerin kumandanlarına verilen ad.
- Uçhan, T.** Sınır şehir hanı.
- Uçkan, T.** Çok uçan, uçucu.
- Uçkara, T.** Bir kuş. Timur'un kumandanlarından.
- Uçkun, T.** Kıvılcım. Pahalı; yüksek. Uçan, çapkın. Becerikli, eli tez.
- Uçma, T.** Dağın karla örtülmüş dik yamacı. Olay.
- Uçmak, T.** Cennet. Yar, uçurum.
- Uçman, T.** Uçan, uçucu.
- Uçuk, T.** Uçmuş, soluk renk. Çökmüş yer, toprak. İyi. Sivri dağ tepesi.
- Uçur, T.** Vakit, an, fırsat. Mevsim.
- Uflaz, T.** Bkz. Oflaz.

- Ufuk, A.** Düz arazide ya da açık denizde gökle yerin birleşir gibi görüldüğü yer. Anlayış, kavrayış, görüş, düşünce gücü. Çevre, dolay.
- Ufukdeniz, T.** Ufuk-deniz.
- Ufukay, T.** Ufuk-ay.
- Ufuktan, A.T.** Sabah aydınlığının ufukla birleştiği nokta.
- Ugan, T.** Bkz. Ogan.
- Uğan, T.** Yüce, yüksek; güçlü.
- Uğur*, T.** İyiliğin muştusu sayılan herhangi bir belirti.
- Uğural, T.** Uğur-al.
- Uğuralp, T.** Uğurlu yiğit.
- Uğurata, T.** Uğur-ata.
- Uğuray, T.** Uğurlu ay.
- Uğurcan, T.** İyilikçi ve candan.
- Uğurel, T.** Eli uğurlu olan.
- Uğurhan, T.** Uğur-han.
- Uğurlu, T.** Uğurlu olan, iyilik getirdiğine inanılan, kutsal kutlu.
- Uğurlubay, T.** Uğurlu-bay.
- Uğurlubey, T.** Uğurlu-bey.
- Uğurool, T.** Uğur-ol. Mutlu ve bereket getir.
- Uğursal, T.** Uğurlu ilgili; uğurlu.
- Uğursan, T.** Uğuruyla tanınmış olan.
- Uğursay, T.** Uğur-say.
- Uğursel, T.** Uğur-sel.
- Uğursoy, T.** Uğurlu soydan gelen.
- Uğurtan, T.** Uğur-tan.
- Uğurtay, T.** Uğur-tay.
- Uğuş, T.** Anlayış, zekâ, bekleyiş. Benzeyiş. Soy, kabile.
- Uğüt, T.** Baygın, kendinden geçmiş. Renksiz, solgun. Kuru. Yağmuru bol yılların buğdayı.
- Uğuz, T.** Kutsal, mübarek. Saf, temiz.
- Uhuvvet, A.** Kardeşlik, dostluk, arkadaşlık.
- Ukbe, A.** Nöbet, çorba bakiyesi.
- Ukuş, T.** Anlayış, zekâ. Benzeyiş. Soy sop, kabile, soy.
- Ulaç, T.** Bağlayan, bağlayıcı. Sınır.
- Ulaçhan, T.** Sınır hanı.
- Ulaçkan, T.** Ulaç-kan.
- Ulak, T.** Haber götüren kimse, postacı. Yardım. Amaç, hedef. İriyarı, güçlü kimse. Ek, yama. At.
- Ulakbey, T.** Ulak-bey.
- Ulam, T.** Kesintisiz, sürekli. Aralarında herhangi bir bakımdan ilgi ya da benzerlik bulunan şeylerin tümü. Yetenekli, becerikli.
- Ular, T.** Erkek keklik.
- Ulaş, T.** Amacına eriş, isteğine kavuş.
- Ulcan, T.** Oğulcan.
- Ulcay, T.** Bkz. Olcay.

- Ulu**, T. Çok büyük erdemleri olan, yüce; erişilmez derecede yüksek ve büyük
- Ulualp**, T. Yüce yiğit, ulu yiğit.
- Uluant**, T. Ulu-ant. Kutsal, büyük yemin.
- Ulubaş**, T. Ulu-baş. Yüce, saygın kişi.
- Ulubay**, T. Yüce ve zengin kimse.
- Ulubek**, T. Saygınlığı olan bey.
- Uluberk**, T. Saygın kişilikli yiğit.
- Uluc**, T. Üst, yukarı, üstte, üst derecede bulunan kimse, önder.
- Ulucan**, T. Ulu-can. Erdemli, saygın, yüce kişi.
- Uluc**, T. Selçukluların beylere verdiği ünvan.
- Uluç**, T. Hayırlı, uğurlu dönem.
- Uluçam**, T. Ulu-çam.
- Uluçkan**, T. Bey soyundan gelen
- Uludağ**, T. Ulu-dağ. Çok büyük, yüce dağ.
- Uludoğan**, T. Doğuştan yüce, uğurlu kimse.
- Uluer**, T. Saygın, uğurlu, yüce kimse.
- Uluerkan**, T. Ulu-erkan. Saygın, yüce, soylu kimse.
- Uluğ**, T. Ulu, büyük, saygın.
- Uluğtürk**, T. Ulu, saygın Türk.
- Uluhan**, T. Büyük, saygın hükümdar.
- Ulukaan**, T. Büyük, saygın, yüce kağan.
- Ulukan**, T. Soylu yüce kandan gelen.
- Ulukaya**, T. Ulu-kaya.
- Ulukut**, T. Çok uğurlu, kutlu kimse.
- Ulum**, T. Ululuk, haşmet, büyük gösteriş.
- Uluman**, T. Ulu, yüksek, saygın kimse.
- Ulumeriç**, T. Ulu-Meriç.
- Ulun***, T. Büyük, ulu. Temrensiz ok. Buğday, arpa kökü.
- Ulunay**, T. Ulun-ay.
- Uluöz**, T. Özü yüce, saygın kimse.
- Ulus**, T. Millet, halk, insan topluluğu. Göçebe. Oba, aşiret kavim.
- Ulusal**, T. Ulusla ilgili, ulusa özgü.
- Ulusan**, T. Adı yüce tanınmış kimse.
- Ulusoy**, T. Ulu, yüce, soylu.
- Ulusu**, T. Yüce, kutlu su.
- Ulüşahin**, T. Ulu şahin.
- Ulüşan**, T. Ulu-şan. Yüce şanlı kişi.
- Ulut**, T. Ulu tan.
- Ulutaş**, T. Ulu-taş.
- Ulutay**, T. Ulu-tay.
- Ulutekin**, T. Yüksek şahsiyetli ve sakin kişilikli.
- Ulutürk**, T. Ulu-Türk. Yüce, soylu Türk.

- Ulvi, A.** Yüksek, yüce
- Uma, T.** Hediye, armağan. Konuk, misafir.
- Uma, T.** Armağan, hediye. Konuk, misafir.
- Umaç, T.** Amaç, hedef. Umulan şey, umut.
- Umak, T.** Amaç, istek. Çağlayan.
- Uman, T.** Umudu olan, bekleyen, umutlu.
- Umar, T.** Çare, çıkar yol.
- Umay, T.** Hint Okyanusu adalarında bulunan güvercin büyüklüğünde zümrüt yeşili kanatları olan, kemikle beslenen, üzerinde uçtuğu kişiye zenginlik ve mutluluk getireceğine inanılan masal kuşu, devlet kuşu.
- Umdu, T.** İstek, dilek.
- Umeyr, A.** Ömercik.
- Umman, A.** Ulu, büyük, engin deniz, okyanus.
- Umran, A.** Bayındırlık, memurluk. Uygarlık, ilerleme, refah ve mutluluk.
- Umu, T.** Umut, istek, arzu, beklenen şey.
- Umur, A.** Emirler, işler, hususlar, maddeler. Görgü, bilgi, deneyim.
- Umural, A.T.** Görgü, bilgi, deneyim kazan.
- Umuralp, A.T.** Görgülü, bilgili, yiğit.
- Umurbay, A.T.** Görgülü, bilgili, saygın kişi.
- Umurbey, A.T.** Görgülü, bilgili, saygın bey.
- Umut, T.** Ümit etmek, beklemek, zannetmek.
- Umutlu, T.** Umudu olan, umut besleyen.
- Unan, T.** Sadakat, bağlılık. Hak.
- Unat, T.** Doğru yolu tutan. Akıllı. Ergin.
- Ungan, T.** Onmuş kişi, mutlu. Yürekli, yiğit kişi.
- Ur, T.** Kale hendeği. Şehir, kent. Yüksek ve korunaklı yer.
- Ural, T.** Asya'da bir sıradağ; bu sıradağlardan çıkıp Hazer Denizi'ne dökülen bir ırmak.
- Uralp, T.** Ur-alp. Kentli yiğit.
- Uraltan, T.** Ur-altan.
- Uraltay, T.** Ur-altay.
- Uram, T.** Büyük, geniş yol.
- Uran, T.** Yetenekli, usta, becerikli.
- Urandu, T.** Seçkin, seçilmiş. Hayırlı.
- Uras, T.** Bkz. Uraz.
- Uraz, T.** Talih, şans.
- Uraza, A.** Hediye, armağan. Konuğa çıkarılan yiyecek.
- Urazli, T.** Talihli, kutlu.

- Urbeyi, T.** Ur-beyi. Bkz. Ur.
Urgun, T. Vurulan, vurulmuş. Vurgun, âşık. Gizli.
Urhan, T. Yüksek rütbeli han.
Urı, T. Dere, yol. Oğul, Genç, delikanlı. Ses, gürültü.
Urkan, T. Ur-kan. Bkz. Ur.
Urluk, T. Aile, soy sop. Tohum.
Uruç, A. Yukarı çıkma, yükselme, ağma.
Uruk, T. Tane, tohum, evin. Nesil, kuşak, soy.
Urun, T. Bkz. Orun.
Urundu, T. Seçkin, seçilmiş. Hayırlı.
Urungu, T. Savaşçı, savaşkan.
Uruş, T. Çarpışma, savaş, mücadele.
Uruz, T. Hedef, amaç.
Urve, A. Kulp, tutamak.
Us, T. Akıl, zekâ. Yarar, Çıkar. Sessiz, yavaş. Özenli.
Usal, T. Us-al. Gamsız, kedersiz, keyfine düşkün. Önemsiz.
Usalan, T. Us-alan. Akıl alan, akıllı.
Usalp, T. Akıllı yiğit.
Useyd, A. Arslancık
Usbay, T. Akıllı, saygın kişi.
Usberk, T. Şimşek gibi parlak akıllı kimse.
Usbey, T. Akıllı kişi.
User, T. Us-er. Akıllı kişi.
Ushan, T. Akıllı hükümdar.
Uskan, T. Us-kan. Akıllı soydan gelen.
Uslu, T. Akıllı, zeki, uysal, sakin kimse.
Usluer, T. Akıllı, olgun kişi.
Usman, T. Akıllı, zeki kimse.
Usta, T. Ehil, işinin eri, becerikli.
Usuk, T. Anlayışlılık, çabuk sezme yeteneği.
Usum, T. Akıllı.
Uşak, T. Ufak, küçük. Çocuk. Genç, delikanlı. Erkek hizmetçi.
Ut, T. Utanma duygusu. A. Şeref, onur. Kaygı, tasa.
Utan, T. Utanma, sıklıma, mahcupluk.
Utkan, T. Zafer kazanmış, muzafer. Şerefli, onurlu soydan gelen.
Utku, T. Birçok emek ve çekinceli uğraşmalar sonucu erişilen mutlu sonuç, yengi, zafer.
Utman, T. Şerefli, edepli, terbiyeli kimse.
Uyar, T. Uygun, yerinde. Boyun eğen, uysal, nazik kimse.
Uyaralp, T. Uyar-alp.
Uyarel, T. Uyar-el.
Uyarer, T. Uyar-er. Uyumlu, nazik kimse.
Uygan, T. Uyumlu, uyan.

- Uygar, T.** Uygarlığın olanaklarından yararlanan ya da böyle olanakları olan bir ülkede yaşayan.
- Uygu, T.** Uyum, uygunluk.
- Uygun, T.** Yakışır, yaraşır, elverişli, yararlı. Oranlı.
- Uygunel, T.** Uygun-el.
- Uyguner, T.** Uygun-er.
- Uygur, T.** VII. yy.'da Orta Asya'da büyük bir devlet ve uygarlık kurmuş olan Türk ulusu ve bu ulustan olan kimse.
- Uyguralp, T.** Uygur-alp. Uygur yiğit.
- Uysal, T.** Yumuşak başlı, söz dinler, söz anlar, uyar.
- Uytun, T.** Bkz. Oytun.
- Uz, T.** İyi, güzel. Uygun, doğru. Usta. Temiz, dikkatli. Becerikli, akıllı, anlayışlı. Yakın, içten.
- Uzalp, T.** İyi, temiz, akıllı, anlayışlı yiğit.
- Uzay, T.** Bütün varlıkları her yandan kaplayan sonsuz boşluk.
- Uzbay, T.** İyi, becerikli, temiz, akıllı ve saygın kişi.
- Uzcan, T.** Uysal, uyumlu, iyi insan.
- Uzel, T.** Usta el, becerikli el, işe yatkın el
- Uzer, T.** Becerikli yiğit.
- Uzgören, T.** Gerçeği önceden görebilen.
- Uzhan, T.** Uz-han.
- Uzkan, T.** Erdemli soydan gelen.
- Uzman, T.** Belli bir iş ya da konuda bilgi, görüş ve becerisi çok olan kimse.
- Uzmen, T.** Bkz. Uzman.
- Uzsan, T.** Becerisi ve diğer iyi nitelikleriyle tanınan.
- Uzsoy, T.** İyi nitelikli soydan gelen.
- Uztan, T.** Uz-tan.
- Uztaş, T.** Uz-taş.
- Uztav, T.** Uz-tav.
- Uztay, T.** Uz-tay.
- Uztekin, T.** Uz-tekin.
- Uztürk, T.** Uz-Türk. Bütün iyi nitelikleri kendinde toplayan Türk.

Ü

- Übeyd, A.** Köle, kölecik, kul.
Übeydullah, A. Allah'ın kulu.
Üçe, T. Yüce, yüksek. Arka.
Üçel, T. Üç-el.
Üçer, T. Üç yiğit.
Üçışık, T. Üç-ışık.
Üçkök, T. Üç-kök.
Üçok, T. Oğuz destanına göre sol kolda bulunan on iki Oğuz boyuna verilen ad.
Üçük, T. Köşe. Kaymış arazi. Sönmüş. Soluk.
Üge, T. Ünlü, şöhretli.
Ügü, T. Baykuş. Boş, ıssız.
Üke, T. Onur, şeref.
Ükkaşe, A. Bkz. Ökkeş.
Üleş, T. Bölüşme, paylaşma. Pay.
Ülez, T. Batmakta olan güneş. Salgın.
Ülfer, A. Büyük su, ırmak.
Ülgen, T. Ulu, yüce, yüksek, sağlam.
Ülgenalp, T. Yüce, ulu, yiğit.
Ülgener, T. Yüce, ulu kimse.
Ülger, T. Şeftali, kumaş vb.'den ince tüy. Bkz. Ülker.
Ülgü, T. Yakışıklı kimse. Pay, hisse. Tutum, tavır.
Ülke, T. Bir devletin egemenliği altında bulunan yerlerin tümü. Yurt, vatan.
Ülken, T. Senin yurdu, senin vatanın.
Ülker, T. Boğa burcunda yedi yıldızdan biri.
Ülkü, T. Kişiyi umut içinde yaşatan, ulaşılmaya çalışılan yüce dilek, amaç, erek.
Ülkücü, T. Bir ülkeye bağlı olan. Ülküdeş. Aynı ülkeye bağlı olanlardan her biri.
Ülkülü, T. Ülküsü olan kimse.
Ülkümen, T. Ülküsü olan, bir ülkeye bağlı olan kimse.

- Ülküsel, T.** Ülkü ile ilgili, ülkü niteliğinde.
- Ülkütan, T.** Ülkü-tan.
- Ülmen, T.** Denizci, deniz adamı.
- Ülkü*, T.** Amaç edinilen, ulaşmak istenilen şey.
- Ümek, T.** Asker. Köle.
- Ümit, F.** Umut.
- Ümmet, A.** Bir peygambere inananların tümü. İslâm dinine bağlı Müslüman fertlerin tamamına verilen ad.
- Ümran, T.** Bkz. Umrان.
- Ün, T.** Yüksek ses, ses. Şöhret, şan.
- Ünal, T.** Ün-al. Adın duyulsun, tanın, ün kazan
- Ünalan, T.** Ad sahibi olan, ünlenmiş kişi, ünü olan kimse, iyi ad sahibi.
- Ünaldı, T.** Ün-aldı.
- Ünalmış, T.** Ün-almış.
- Ünalp, T.** Ünlü yiğit
- Ünay, T.** Ünlü ve ay gibi kimse.
- Ünek, T.** Kahraman, yiğit. Ünlü, tanınmış.
- Üner, T.** Ünlü yiğit.
- Üngördü, T.** Ün-gördü.
- Üngören, T.** Ün-gören.
- Üngörmüş, T.** Ün-görmüş.
- Üngün, T.** Ün-gün.
- Üngür, T.** Mağara.
- Ünkan, T.** Ün-kan. Tanınmış soydan gelen, soylu kan.
- Ünkaya, T.** Ün-kaya.
- Ünlem, T.** Ses, seda; çağrı.
- Ünlen, T.** Ün kazan, meşhur ol.
- Ünlü, T.** Herkesçe tanınan, ün salmış olan, tanınmış.
- Ünlüer, T.** Tanınmış, ünlü kimse.
- Ünlüol, T.** Ünlü-ol, adın duyulsun, ün kazan.
- Ünlüsoy, T.** Tanınmış soydan gelen.
- Ünol, T.** Şan ol, ünlü ol.
- Ünsaç, T.** Adın duyulsun, ünlen.
- Ünsal, T.** Ün-sal. Adın duyulsun, ünlen.
- Ünsan, T.** Ün-san. Adını duyan, ünlü.
- Ünsev, T.** Ün-sev.
- Ünseven, T.** Ün-seven.
- Ünsever, T.** Ün-sever.
- Ünsevin, T.** Ün-sevin.
- Ünsi, A.** Alışmış, sokulgan. Arkadaş, dost.
- Ünsoy, T.** Ün-soy. Soyu ünlü olan.
- Üntürk, T.** Ün-Türk. Tanınmış, ünlü Türk.
- Ünübol, T.** Ünü yayılmış olan, çok tanınan.
- Ünüçok, T.** Ünü-çok. Çok ünlü.
- Ünüdeğer, T.** Ünü-değer. Ününe yakışır nitelikte kimse.
- Ünügür, T.** Ünü-gür. Çok ünlü.

- Ünüvar, T.** Ünü var. Ünlü tanınmış.
Ünver, T. Her yana adını duyur, çok tanınmış biri ol, ünlen.
Ünverdi, T. Ün-verdi.
Ünveren, T. Ün-veren.
Ünvermiş, T. Ün-vermiş.
Ünyay, T. Ün-yay.
Ürek, T. Çok üreyen, çoğalan. Eli çabuk, çok iş çıkaran, hızlı. At, kısrak sürüsü.
Ürem, T. Faiz.
Üren, T. Kurak, susuz yer. Şimşek. Soy.
Üresin, T. Çoğalsın, soyu genişlesin.
Ürgün, T. Bkz. Ürkün.
Ürkmez, T. Korkmaz, yılmaz.
Ürkün, T. Korku, çekingenlik. Uçurum kıyısı. Panik, telâş, kargaşa.
Ürün*, T. Üretilen, yararlı şey, topraktan elde edilen. Yapıt, eser. Sık orman. Çokluk, bolluk.
Üründü, T. Seçilmiş, seçkin.
Üründübay, T. Seçilmiş, seçkin yiğit.
Üs, T. Üst. Asıl, kök.
Üsame, A. Arslan
Üsgen, T. Yüksek. Gelişmiş. Görülen yanı, yüzü. Birine göre yüksek aşamada olan kimse.
Üstat, F. Bir bilim ya da sanat alanında üstün bir yeri olan kimse. Öğretmen; usta, sanatçı.
Üstay, T. Ay gibi yüksek yüce.
Üstek, T. Yüksek, yüce.
Üstel, T. Üst-el.
Üster, T. Çok değerli kimse.
Üstol, T. Üst-ol. Değerli ol, yücel.
Üstün*, T. Benzerlerine göre daha yüksek bir düzeyde olan, onları geride bırakan. Yenen, galip gelen.
Üstünbay, T. Üstün bay. Seçkin, başarılı kimse.
Üstündağ, T. Üstün dağ.
Üstüner, T. Üstün-er.
Üstüngü, T. En üstteki, en yüksekteki.
Ütügen, T. Üşüyen, çok üşüyen.
Üveys, A. İsteyen, arzu eden.
Üz, T. Yüz. Ovalık, düzlük. Katı, sert. Sağır.
Üzek, T. Bkz. Özek.
Üzer, T. Üst. Kaymak. Faiz. Can sıkıcı, üzücü.
Üzeyir, A. Peygamber ismi.

V

- Vabil, A.** İri damlalı yağmur.
- Vacid, A.** Yaratan, meydana çıkar-
ran, Allah'ın (c.c.) güzel isimle-
rinden.
- Vacip, A.** Gerekli. Dinen yapılma-
sı gerekli ya da zorunlu olan.
- Vafe, F.** Nasip, kismet.
- Vafi, A.** Yeter, tam. Sözünde du-
ran, sözünün eri.
- Vafid, A.** Elçi, temsilci, rasul.
- Vafir, A.** Çok, bol.
- Vaha, A.** Çöllerin su bulunan ke-
simlerinde oluşan bitkili alan.
- Vahap, A.** Bağışlayan, ihsan eden.
- Vahdet, A.** Yalnızlık, teklik, birlik.
Allah'ı birlemek, şirkten uzak-
laşmak. Hakimiyeti yalnız Al-
lah'a ait bilmek.
- Vahdettin, Vahdeddin, A.** Dinin
teklîği, birliğı.
- Vahid, A.** Tek ve eşsiz, Allah'ın
(c.c.) güzel isimlerinden.
- Vahittin, Vahiddin, A.** Dinin tekli-
ğı, tek din.
- Vâiz, A.** Dînî ve ahlâkî öğütlerde
bulunan kimse.
- Vâkîf, A.** Bir şeyi elde eden, bir
işten haberi olan. Duran,
ayakta duran.
- Vakid, A.**
- Vakkas, A.** Savaşçı, okçu.
- Vakur, A.** Ağırbaşlı, temkinli.
- Vala, F.** Yükseklik, yücelik.
- Vâlâşan, F.** Şanı yüce, şan .
- Vamık, A.** Seven, âşık. Vamık ile Azra
öyküsünün erkek kahramanı.
- Varan, T.** Giden, varan.
- Varaş, T.** Anlayış, akıl, zekâ.
- Varal, T.** Var-al.
- Vardar, T.** Yugoslavya ve Yunanis-
tan'da Selanik Körfezi'ne dökü-
len ırmak.
- Vargin, T.** Ulaşan, isteğine erişen.

- Varlık, T.** Var olan her şey; önemli, yararlı, değerli şey; var oluş; para mal, mülk ve genel olarak zenginlik.
- Varol, T.** Varol, yaşı.
- Vasfi, A.** Vasıfla ilgili, vafsa ait. Nitelikli.
- Vasif, A.** Vasfedeni; bildiren, öven.
- Vasil, A.** Ulaşan, kavuşan, yetişen.
- Vassaf, A.** Niteliklerini çokça bildirerek anlatan ya da çokça öven.
- Vassal, A.** Vasleden, ulaştırıcı, birleştiren. Sayfaları yapışan, eski yazılı bir kitabın sayfalarını ayıran sanatkar.
- Vatan, A.** Yurt.
- Vataner** Vatan-er.
- Vecahettin, Vecaheddin, A.** Dinin yüceliği, onuru.
- Vecdet, A.** Zenginlik, varlıklık.
- Vecdi, A.** Coşkunklukla ilgili, coşkunklukla oluşan.
- Vechi, A.** Yüzle ilgili, yüze ait.
- Vecih, A.** Yüz, çehre. Tarz, üslup. Sebeb, vesile.
- Vecihi, A.** Güzellik, hoşluk, uygunlukla ilgili. Bir kavmin onuru, şeref ve mevki sahibi.
- Vedat, A.** Sevgi, dostluk.
- Vedî, A.** Başkasının malını saklamakla görevli kimse.
- Vedia, A.** Emanet.
- Vedit, A.** Dost; sevgisi çok olan.
- Vefa, A.** Sözünü yerine getirme, sözünde durma, borcunu ödeme. Sevgi, dostluk ve bağlılıkta sebat.
- Vefai, A.** Vefa ile ilgili. Vefalı.
- Vefi, A.** Vefalı, bağlı. Tam, mükemmel, eksiksiz.
- Vefik, A.** Uygun, muvafık, arkadaş, yoldaş, aynı fikirde olan.
- Vefir, A.** Çok, bol.
- Vefki, A.** Uygunlukla ilgili; uygun.
- Vefret, A.** Çokluk, bolluk.
- Vehbi, A.** Allah (c.c.) vergisi olan.
- Vehhab, A.** Çok hibe eden, bağışlayan. Sayısız nimetler veren yüce Allah.
- Vehip, A.** Bağışlama, bağış, vergi.
- Vekil, A.** Birinin işini görmesi için kendi yerine bıraktığı ya da yetki verdiği kimse.
- Velet, A.** Oğul, çocuk.
- Veli, A.** Müminlere dost. Çocuğun bakımı, idaresi üzerinde olan, hâl ve hareketlerinden sorumlu olan. Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden.
- Velican, A.T.** Veli-can.
- Velit, A.** Yeni doğmuş çocuk. Kul, köle. Erkek çocuk.
- Veliyullah, Veliyyullah, A.** Ermiş kimse; Allah'ın sevgili kulu.
- Veliyüddin, Veliyyüddin, A.** Din sahibi.

Veral, T. Ver-al.

Verdi, A. Güle ait, gül ile ilgili.

Vergi, T. Bir kimsenin doğuştan sahip olduğu iyi nitelik.

Vergili, T. Eli açık, cömert.

Vergin, T. Verici, özverili kimse.

Verim, T. Ortaya çıkan, beklenilen, istenilen sonuç.

Verka, A. Yabani güvercin, üveyik. Açık, boz renk.

Verşan, T. Ver-şan. Çevreye şan ver. Ünlü, ünlü ol.

Vesamet, A. Güzellik, güzel olma.

Vesik, A. Çok sağlam, güçlü.

Vesim, A. Güzel yüzlü.

Veyis, A. Yoksulluk, muhtaçlık.

Veysel, A. Bkz. Veyis.

Veysi, A. Yoksul, muhtaç.

Vicdani, A. Duygu ile, vicdan ile ilgili. Vicdanlı.

Vildan, A. Yeni doğmuş çocuklar. Kullar, köleler.

Visali, A. Ulaşma, kavuşma ile ilgili.

Visam, A. Damgalı, nişanlı.

Volkan, Fr. Yanardağ.

Vural, T. Vur-al.

Vurgun, T. Vurulmuş çok sevmiş kimse, tutkun.

Y

- Yabalak**, T. *Bkz.* Yapalak. **Yaban**. Yabancı. Issız kır, ova. Dışarı, başka ülke, gurbet. Ekin tarlası.
- Yabar**, T. Güzel koku, misk.
- Yabende**, T. Bulucu, bulan. Keşfededen.
- Yabgu**, T. Eski Türk devletlerinde hükümdar anlamında kullanılan bir unvan.
- Yabız**, T. *Bkz.* Yavuz.
- Yada**, T. Büyü, sihir, efsun. Kutsal.
- Yadacı**, T. Büyücü, sihirbaz; hekim.
- Yadigâr**, F. Bir kimseyi ya da bir olayı anımsatan kimse.
- Yafes**, T. Nuh Peygamber'in üçüncü oğlu.
- Yağan**, T. Yağış
- Yağın**, T. Yağmur. Düşman. Yiğit. Arka, sırt.
- Yağınalp**, T. Yağın-alp.
- Yağısıyan**, T. Düşmanı yenen, zafer kazanan.
- Yağız**, T. Koyu buğday rengi, esmer, yiğit.
- Yağızalp**, T. Esmer, yiğit, karayağız yiğit.
- Yağızbay**, T. Esmer kimse.
- Yağızzer**, T. Esmer kimse.
- Yağızhan**, T. Esmer hükümdar. Yeğni, katı, cesur han.
- Yağızkan**, T. Asil, soylu kan.
- Yağızkurt**, T. Yağız-kurt.
- Yağıztekin**, T. Esmer, güçlü, erkek.
- Yağmur***, T. Hava yuvarındaki su buğusunun yoğunlaşmasıyla oluşan ve yeryüzüne düşen yağışın sıvı durumunda olanı.
- Yağmurca**, T. Bir tür geyik. Dağ keçisi.
- Yahşi**, T. İyi, güzel, çok güzel yiğit; yakışıklı. Toy, tecrübesiz genç.
- Yahşibay**, T. Yahşi-bay. İyi tanınan, saygın kimse.

- Yahşıboğa, T.** Yahşi-boğa.
- Yahşihan, T.** Yahşi-han.
- Yahşikan, T.** Yahşi-kan. İyi, soylu kanı olan.
- Yahşitay, T.** Yahşi-tay.
- Yahya, A.** Canlı olan, yaşayan ya da "Allah kullarına çok lütüfkârdır" anlamında. Zekerıyya'nın (a.s.) peygamber oğlu.
- Yakub, İ.** Hz. Yusuf'un babası olan, İsrailoğullarına gönderilmiş peygamber. Erkek keklik. İbrance'de "Takip eden, izleyen" anlamındadır.
- Yakut, A.** Parlak kırmızı, şeffaf kıymetli taş. Sibirya'nın kuzey kısmında yaşayan bir Türk kavmi.
- Yakzan, A.** Uyanık, gözü açık.
- Yal, T.** Hayvanlarda boyun üzerindeki saç, yeke.
- Yalabuk, T.** Güzel, yakışıklı, sevimli. Parlak, ışıltılı. Şimşek. Çevik, atik, işgüzar. Kavgada üstün gelen.
- Yalap, T.** Parıltı. İvedi, hızlı, çabuk. San renkli bir kuş. Şimşek.
- Yalav, T.** Alev, Ateş
- Yalavaş, T.** Peygamber, elçi.
- Yalaz, T.** Alev. Bayrak. Yalaza Alev.
- Yalazabay, T.** Yalaza-bay.
- Yalazahan, T.** Yalaza-han.
- Yalazakan, T.** Yalaza-kan
- Yalazalp, T.** Yalaz-alp. Alev gibi parlak yiğit.
- Yalazan, T.** Berk, şimşek. .
- Yalazay, T.** Yalaz-ay.
- Yalçın, T.** Sarp, dik, yüksek, çıplak ve kaygan yer
- Yalçiner, T.** Sarp yiğit, dik yiğit
- Yalçinkaya, T.** Yalçın-kaya.
- Yalçuk, T.** Parlak, parlayan. Elçi.
- Yaldırık*, T.** Işıltılı.
- Yaldırak*, T.** Ak, parlak, ışıltılı.
- Yalgı, T.** Büyü, sihir. Yalnız.
- Yalgın, T.** Ilgım, serap; aşı kalemi almaya ve aşılamaya elverişli ağaç, çiçek
- Yalgınay, T.** Yalgın-ay
- Yalım, T.** Alev, ateş. Kılıç, bıçak vb.nin kesici yüzü. Kaya. Sarp yer, uçurum. Şimşek. Kuvvet, kudret. Onur, derece. Çalım. gurur.
- Yalın*, T.** İçine başka şey katılmamış, sade; gösterişsiz, süssüz.
- Yalınalp, T.** Katışksız yiğit, sade yiğit.
- Yalınay, T.** Ayın en görkemli ve sade görüntüsü.
- Yalkı, T.** Yalnız, tek, tek başına; ince, zayıf
- Yalkın, T.** Bkz. Yalgın.
- Yalmaç, T.** Karışık olmayan, sade, yalın, yapılması ve anlaşılması kolay olan.

- Yalmal**, T. Yalın-alp.
Yalman, T. Düz, çıplak ve yassı taş; mızrak ucu; dik, sarp, yalçın.
Yalt, T. Yalçın, sert.
Yaltır, T. Parlak, parlayan.
Yaltırak, T. Işık, parlıltı. Kuyruklu yıldız.
Yaltıray, T. Yaltır-ay.
Yaltkaya, T. Yalt-kaya.
Yalvaç, T. Bkz. Yalavaç.
Yamaç, T. Dağın eğik yüzeyi, eğik yanı, bayır; karşı
Yaman, T. Kötü, korkulan; şiddetli. Cesur, güçlü. İş bilir, kurnaz, becerikli.
Yamaner, T. Yaman-er. Cesur, güçlü erkek.
Yamanöz, T. Yaman-öz. Özü güçlü olan.
Yamansoy, T. Yaman-soy. Güçlü soydan gelen.
Yamantürk, T. Yaman-Türk. Güçlü Türk.
Yamanyiğit, T. Yaman-yiğit. Cesur, güçlü yiğit.
Yanaç, T. Yön, taraf.
Yanal, T. Yanda olan, yana düşen. Alaca, değişik renkli. Kırmızı pembe. Nehir yatağı.
Yanar, T. Parlayan, parıldayan. Kaplıca. Aralık ve Ocak ayı.
Yanbek, T. Yan-bek.
Yanbey, T. Yan-bey.
Yandil, F. Gönül arkadaşı, sevgili.
Yangâr, F. Çok vefalı arkadaş. Hicret sırasında Efendimiz'e (s.a.s.) mağarada arkadaşlık etmiş olan Hz. Ebubekir.
Yanık, T. Yanmış olan. Duygulu, dokunaklı. Kavruk, gelişmemiş. Âşık.
Yaniker, T. Yanık-er. Âşık vurgun kimse.
Yankı*, T. Sesin bir yere çarparak dönmesiyle duyulan ikinci ses.
Yapalak, T. Gürbüz, güçlü. Sevimli, şirin baykuş, puhu kuşu.
Yararer, T. Yarar-er. Güvenilir, cesur erkek.
Yaraşık, T. Yakışır, uygun, layık. Yakışıklı. Süs, ziynet, güzellik.
Yardak, T. Yardımcı, arkadaş.
Yaren, F. Arkadaş, yakın dost.
Yargan, T. Yüksek devlet mahkemesi. Cellât.
Yargı, T. Hüküm, muhakeme. Adalet.
Yarkaya, T. Yar-kaya. Sarp, uçurumlu kaya.
Yarkın*, T. Şimşek, ışık, ışıklı.
Yarlık, T. Buyruk, ferman. Yasa, kanun. Yoksul, acınan. Bağış, lütuf.
Yaruk, T. Işık, aydınlık, parlaklık,

- parlıtı.
- Yasa, T.** Kanun; düzen; töre.
- Yasan, T.** Tertip, düzen. İm, belirti. Bir işi yapma isteği, karar. Öngörü. Baskın.
- Yasavul, T.** Koruyucu muhafız. İlhanlılar devrinde ordu müfettişliği yapan kimse. Jandarma, polis.
- Yaser, A.** Bolluk, bereket, varlık, zenginlik.
- Yasin, A.** Kur'ân-ı Kerîm'in 83 ayeten oluşan 36. sûresi. "Ey insan" anlamını verenler olmuştur.
- Yasun, T.** Tarz, üslup; töre. Doğa, tabiat.
- Yaşa, T.** Sağlıklı ol, varlığını sürdür; rahat bir yaşamın olsun.
- Yaşanur, T.** Yaşa-nur.
- Yaşar*, T.** Doğan çocuğun uzun ömürlü olması dileğiyle konulan ad.
- Yaşarşat, T.** Yaşar-şat.
- Yaşartürk, T.** Yaşar-Türk.
- Yaşdaş, T.** Yaşıt, akran.
- Yaşık*, T.** Işık, parlıtı, parlaklık.
- Yaşın, T.** Işık, parlaklık. Gizli. Şimşek.
- Yaşlak, T.** Yaşlı, ömürlü, ihtiyar.
- Yatman, T.** Boyun eğen, uysal, yumuşak başlı kimse.
- Yatuk, T.** Kanun, santur vb. sazların genel adı. Saklanan, kul-
- lanılmayan şey. Tembel.
- Yavaş, T.** Ağırbaşlı; yumuşak huylu, sakin. Şefkatli, sevecen.
- Yaver, F.** Yardımcı.
- Yavuz, T.** Yaman, güçlü, sert, çetin, keskin.
- Yavuzalp, T.** Korkusuz yiğit, yaman yiğit.
- Yavuzay, T.** Yavuz-ay.
- Yavuzbay, T.** Yavuz-bay.
- Yavuzboğa, T.** Yavuz-boğa.
- Yavuzcan, T.** Yavuz-can. Güçlü kişiliği olan kimse.
- Yavuzer, T.** Cesur, güçlü erkek.
- Yavuzhan, T.** Güçlü hükümdar, hakan.
- Yavuzsoy, T.** Yavuz-soy. Cesur, güçlü soydan gelen.
- Yay, T.** Ok atmaya yarayan, iki ucun arasına kiriş gerilmiş eğri ağaç ya da metal çubuk. Yaz, sıcak mevsim.
- Yayak, T.** Yürüyerek giden, yaya, piyade. binitsiz.
- Yayalp, T.** Yay-alp.
- Yaybörü, T.** Yay-börü.
- Yaybüke, T.** Yay-büke.
- Yaygır, T.** Gökkuşağı.
- Yayla, T.** Deniz yüzeyinden yüksek, yaz mevsiminde oturlan serin ve yüksek yerler.
- Yaylak, T.** Bkz. Yayla.

- Yazan**, T. Yazar.
Yazar, T. Yazın, bilim ya da sanat alanında yapıt veren kimse.
Yazgan, T. Yazan, yazar.
Yazganalp, T. Yazgan-alp.
Yazgi, T. Kader, talih, alınyazısı.
Yazık, T. Günah.
Yazır, T. Oğuzların, Bozok kolunun Ayhan soyundan gelen bir Türkmen boyunun adı.
Yedier, T. Bkz. Yediger.
Yediger, T. Büyükayı takımyıldızı.
Yegan, F. Tekler, birler.
Yeğın, T. Zorlu, katı, şiddetli. Bas-kın, üstün. Yiğit, güçlü, çalış-kan. Bereketli, bol. İyiliği seven. Yakışıklı, güzel, ince. Uygun, yerinde.
Yeğiner, T. Yeğın-er.
Yeğrek, T. İyiliksever, hayırlı. Gü-zel. Fazla, çok.
Yekru, F. Bir yüzlü, iki yüzlü ol-mayan. Güvenilir dost.
Yekser, F. Tek başına, bir baştan bir başa aniden
Yekta, F. Tek, benzersiz, eşi ol-mayan.
Yel, T. Esinti, rüzgâr.
Yelal, T. Yel-al.
Yelbay, T. Yel-bay.
Yelboğa, T. Yel-boğa.
Yeldan, T. Hızlı, süratli.
Yelen, T. Arzu, istek. Fırtına.
Yeler, T. Yel-er. Yel gibi hızlı, çu-buk kimse.
Yelesen, T. Yel-esen. Yel gibi hız-lı, çabuk.
Yeleser, T. Yel-eser.
Yeltekin, T. Yeltekin.
Yemen, A. Sağ, sağ taraf. Mut-luluk.
Yenal, T. Yenerek al.
Yenay, T. Yeni ay, hilâl-i ayça.
Yenen, T. Üstün gelen, kazanan.
Yener*, T. Oyun, yarış, savaş gibi şeylerde karşısındakine üstün gelen, kazanan.
Yeneral, T. Yener-al.
Yenerol, T. Yener-ol.
Yengi, T. Üstün gelme, yenme, utku, zafer.
Yenin, T. Üstün gelen, galip.
Yenisey, T. Asya'da 3800 km. uzunluğundaki ırmak.
Yenisu, T. Yeni-su.
Yenisü, T. Yeni-sü. Bkz. Sü.
Yergin, T. Hüzünlü, tasalı, kaygılı.
Yerhum, A. Erkek kartal.
Yerik, T. Uygun, elverişli, yaraşan.
Yersel, T. Yerle ilgili, yere ait.
Yertan, T. Güneşin ilk ışıkları.
Yesari, A. Zenginlikle ilgili, sola ait.
Yesügey, T. Cengiz Han'ın baba-sı. Kubilay Han'ın kardeşi olan Türk-Moğol hükümdarı.

- Yeşil, T.** Sarı ile mavinin karışımından oluşan, çoğu bitki yapraklarında görülen renk. Genç, taze. Koyu al renkte at. Yeşil başlı yaban ördeği.
- Yeşne, T.** Şimşek, yıldırım.
- Yeten***, **T.** Yetişen, ulaşan. Olgun, olgunlaşan. Süresi dolan, günü gelen. Tüm canlılar, herkes.
- Yetener, T.** Olgun erkek.
- Yeter, T.** Sonuncu olması dilenen çocuklara verilen adlardandır.
- Yetik, T.** Yetişmiş, erginleşmiş, büyümüş. Bilgili, olgun. Güç işleri başaran, becerikli. Delikanlı. İri, büyük.
- Yetim, T.** Babası ölmüş çocuk. Yalnız, tek; eşsiz.
- Yetişal, T.** Yetiş-al.
- Yetişen, T.** Ulaşan, kavuşan. Yetkin Gerekli olgunluğa erişmiş, olgun, ergin.
- Yetiy, T.** Amacına ulaş, isteğine kavuş.
- Yetkin, T.** Yetişkin, olgunlaşmış, erişmiş.
- Yetkiner, T.** Yetkin-er.
- Yıbar, T.** Amber, misk, ipar.
- Yılbay, T.** Yıl-bay.
- Yıldır, T.** Parlak, parlayan, ışıklı ışık.
- Yıldıralt, T.** Korkutan yiğit, yıldır-
ran yiğit.
- Yıldırın, T.** Parlayan, ışıldayan, ışık saçan.
- Yıldıraner, T.** Yıldırın-er.
- Yıldıray, T.** Parıldayan ay, ışık saçan ay.
- Yıldırer, T.** Yıldır-er.
- Yıldırım, T.** Büyük bir ışıkla gü-rültü çıkararak hava ile yer arasında olan elektrik boşalması, şimşek. Şiddetli, süratli, çabuk. Ünlü Osmanlı padişahı Yıldırım Beyazıt'ın adından.
- Yıldızhan, T.** Yıldız gibi hakan.
- Yıldızkağan, T.** Yıldız-kağan.
- Yılhan, T.** Yıl-han.
- Yılkan, T.** Yıl-kan.
- Yılma, T.** Vazgeçme, korkma, doğru bildiğin yoldan yürü.
- Yılmaz, T.** Yılmayan, bıkmayan, azimli, sebatlı.
- Yılmazok, T.** Yılmaz-ok.
- Yıpar, T.** Bkz. İpar.
- Yiğit, T.** Güçlü ve yürekli, delikanlı, genç, genç adam. Düşüncelerini açıkça söylemekten kaçınmayan.
- Yiğitalp, T.** Yiğitler yiğidi, erler eri.
- Yiğitcan, T.** Güçlü ve yürekli kimse.
- Yiğitel, T.** Yiğit-el.
- Yiğiter, T.** Yiğit-er.
- Yiğithan, T.** Yiğit, cesur hakan.
- Yiğitkan, T.** Güçlü, cesur soydan gelen.
- Yınanç, T.** İnanç.

- Yoğun**, T. Oylumuna oranla ağırlığı çok olan. Dolu, sık. Kalabalık. İri, kaba, kalın.
- Yoğunay**, T. Yoğun-ay.
- Yola**, T. Gelenek, örf, adet.
- Yolaç***, T. Yol gösteren, kılavuz.
- Yolal**, T. Yol-al.
- Yolbul**, T. Yol-bul.
- Yoldaş**, T. Arkadaş, dost; yol arkadaşı. Ortak bir görüşü benimseyenlerden her biri.
- Yoma**, T. Efsane.
- Yomut**, T. Yenen, üstün gelen. Kılavuz, rehber. Beceri, yatkınlık. Gelenek, görenek. Anlayış, yerinde davranış. Kural, yöntem; düzen.
- Yordamlı**, T. Yakışıklı, gösterişli. Giyimli kuşamlı. Eğitim görmüş, incelikli. Becerikli.
- Yoruç***, T. Komutan, kumandan.
- Yosun**, T. Yasa; töre; adet.
- Yön**, T. Yüz, cephe, taraf. Neden, sebep. İyi.
- Yönal**, T. Yön-al.
- Yöner**, T. Yön-er.
- Yönet**, T. Uygun, doğru. İyi, güzel, üysal. Becerikli, yatkın. Biçim, tarz, usul.
- Yönetken**, T. Yönetme yeteneği olan becerikli, düzenli, tertipli.
- Yönetmen**, T. İdareci, yönetici. Bir kuruluşu yönetme yetkisi olan kimse.
- Yöntem**, T. Bir işte tutulacak yol, ereğe ulaşmak için tutulacak özenli yol.
- Yörük**, T. Göçebe. Çabuk yürüyen, hızlı. Hayvancılıkla geçinen göçebe Oğuz Türkleri.
- Yula***, T. Meşale. Kandil.
- Yuluğ ***, T. Mutlu, mesut. Hak, adalet.
- Yumlu***, T. Uğurlu, kutlu. Kutsal, mübarek.
- Yumuş**, T. İş, güç, çalışma.
- Yunt**, T. At; kısrak. At sürüsü. Orman.
- Yunus**, T. A. Kur'ân-ı Kerîm'in 10. sûresi. Bir peygamber adı. Ilık ve sıcak denizlerde yaşayan memeli hayvan.
- Yura**, T. Dağ sırtı.
- Yurdaay**, T. Yurdu-ay. Yurdu aydınlatan.
- Yurdacan**, T. Yurda-can. Yurda canlılık veren.
- Yurdaer**, T. Yurdu için doğmuş kimse.
- Yurdakul**, T. Yurda hizmet eden, yurda kul olan kimse.
- Yurdal**, T. Yurt-al.
- Yurdanur**, T. Yurda-nur. Yurdun ışığı.
- Yurdaşen**, T. Yurdu şenlendiren.
- Yurday***, T. Yurdu aydınlatan.
- Yurdusev**, T. Yurdu-sev.
- Yurduşen**, T. Yurdu-şen.

- Yurt, T.** Oturulan yer, ev. Ülke, vatan memleket.
- Yurtal, T.** Yurt-al.
- Yurtbay, T.** Yurt-bay.
- Yurtcan, T.** Yurda canlılık veren.
- Yurter, T.** Yurt-er.
- Yurtgüven, T.** Yurt-güven.
- Yurtkulu, T.** Yurt-kulu.
- Yurtkuran, T.** Yurt-kuran.
- Yurtman, T.** Yurt eri; yurdunu çok seven kimse.
- Yurtsal, T.** Yurtla ilgili, yurda ait.
- Yurtsan, T.** Yurt-san.
- Yurtsev, T.** Yurt-sev.
- Yurtseven, T.** Yurdunu milletini seven.
- Yurtsever, T.** Yurt-sever. Yurdunu ve milletini seven.
- Yurttaş, T.** Yurtları ya da yurt duyguları aynı olanlardan her biri.
- Yusuf, A.İ.** Kur'ân-ı Kerîm'in 12. sûresi. İbranice'de "inleyen, ah eden, inilti" anlamındadır. Bir peygamber adı.
- Yuşa, İ.** Hz. Musa'nın (a.s.) yardımcısı Yûşa b. Nun.
- Yüce, T.** Yüksek, büyük, erişilmez, ulu.
- Yücealp, T.** Büyük, ulu yiğit.
- Yücebaş, T.** Yüce-baş.
- Yücedağ, T.** Yüce-bağ.
- Yüceer, T.** Yüce-er.
- Yücel, T.** Yüce bir duruma gel, yüceleş, büyüdükçe büyü, yükseldikçe yüksel. Büyük ol, ulu ol.
- Yücelay, T.** Yükselen ay gibi ol, yücel.
- Yücelen, T.** Yükselen, yüce bir duruma gelen, ilerleyen.
- Yücelt, T.** Yükselt, yüce bir duruma getir.
- Yücelten, T.** Yükselten, yüce bir duruma getiren.
- Yücesan, T.** Saygın, ulu ad.
- Yücesoy, T.** Saygın, ulu, soylu.
- Yüceekin, T.** Yüce-tekîn.
- Yücetürk, T.** Yüce-Türk. Büyük, ulu, değerli Türk.
- Yüğrük, T.** Çevik, hızlı giden, koşan.
- Yüksel, T.** Yükselerek çık, yücel, ilerle.
- Yülük, T.** Saygıyla eğilen; saygılı.
- Yümin, A.** Uğur, mutluluk, bereket.
- Yümni, A.** Her işi sağ eli ile yapan, bereketli, berekete ait, bereketle ilgili.
- Yürük, T.** *Bkz.* Yörük. Çabuk ve hızlı yürüyen. Tarihte yeniçerilere katılan yaya asker. Hızlı koşan at.
- Yürüker, T.** Yürük-er.
- Yüzüak, T.** Dürüst, namuslu, doğru kimse.

Z

- Zabit, A.** Subay. (*Mec.*) Tuttuğunu koparan, dediğini yaptıran kimse.
- Zade, F.** Evlât, oğul. Dürüst, doğru adam.
- Zafer, A.** Amaca ulaşma, basan. Düşmanı yenme, üstün gelme, utku. Mücadele sonunda ele geçen.
- Zâfir, A.** Zafer kazanan, üstün gelen.
- Zağnos, T.** Bir tür doğan kuşu.
- Zahid, A.** Gûnahtan kaçınan, Allah korkusuyla dünya nimetlerinden el çeken.
- Zâhir, A.** Allah'ın (c.c.) güzel isimlerinden. Parlak yıldız.
- Zahit, A.** Dinin buyruklarını yerine getiren, haramdan kaçınan kimse, Dünyayı kalben terkeden kimse.
- Zaik, A.** Tadın, tadan, tat alan.
- Zaim, A.** Kefil. Prens, şef.
- Zait, A.** Artan, artıran.
- Zaki, A.** Saf, katışıksız, temiz, pak.
- Zakir, A.** Zikreden, anan. Allah'ı gerektiği gibi tesbih ve hamd eden.
- Zaman, A.** Vakit; çağ.
- Zamir, A.** İç, içyüz. Yürek, vicdan. Gönülde gizli olan sır. Adın yerini tutan sözcük.
- Zarif, A.** Nazik ve hoş konuşan, ince ve hoş tavırlı olan kimse, kibar, inceliği, latifliği ile hoş a giden.
- Zati, A.** Kendiyle ilgili, kendine ait. Öze ait, özle ilgili.
- Zekai, A.** Keskin zekâli, çabuk anlayışlı. Zekâyâ ait, zekâ ile ilgili.
- Zekeriya, A.** Bir peygamber adı.
- Zeki, A.** Zekâ varlığını belirten, çabuk anlayışlı.
- Zemin, F.** Yer, yeryüzü. Temel, dayanak. Konu, tema.

- Zengin, T.** Parası, malı çok olan, varlıklı. Verimli. Gösterişli.
- Zeren, A.** Anlayışlı, kavrayışlı, zeki.
- Zerka, A.** Gök gözlü. Gök mavisi. Mavi.
- Zeycan, T.** Candan, cana yakın
- Zeyd, A.** Ziyadeleşmek, çoğalmak.
- Zeyneddin, A.** Dinin zineti, süsü. Aslı Zeynüddin'dir.
- Zeynel, A.** Süslü, ziyenetli.
- Zeynelabidin, A.** İbadet edenlerin süsü. Hz. Ali'nin torunu.
- Zeyni, A.** Süsle, bezekle ilgili.
- Zeynullah, A.** Allah'ın süsü.
- Zeynur, A.** Bkz. Zinnur.
- Zeyrek, T.** İlgi çekici, eli uz, usta, akıllı, zeki.
- Zeyyat, A.** Zeytinyağcı, zeytinyağı yapan kimse.
- Zihni, A.** Akıllı, düşünceli kimse.
- Zikra, A.** Anma, hatırlama, ibret, örnek, öğüt.
- Zikri, A.** Anma ile ilgili.
- Zinnur, A.** Nurlu, ışıklı, aydınlık.
- Zinnureyn, A.** İki nur sahibi. Hz. Osman'ın lakabı.
- Zişan, A.** Şanlı, canlı. Bir tür lale.
- Ziver, F.** Süs, bezek.
- Zivekar, A.** Vekarlı, vakar dolu, vakar sahibi.
- Ziya, A.** Aydınlık, ışık, nur
- Ziyad, A.** Fazlalık, çokluk.
- Ziyaeddin, A.** Dinin ışığı, aydınlığı.
- Zorlu, T.** Güçlü; tuttuğunu koparan.
- Ziyat, A.** Fazlalık, çokluk.
- Ziyetullah, Zinetullah, A.** Allah'ın verdiği süs.
- Zobu, T.** İri yarı, kalın, kaba. Delikanlı. Zor, sıkıntılı. Eski vezir konaklarındaki hizmetlilere verilen ad.
- Zoral, T.** Zor-al.
- Zorbey, T.** Zor-bey.
- Zorlu, T.** Güzel, çok güzel, iyi. Yakışıklı. Güçlü, dayanıklı. Sert, keskin. Yürekli, cesur. Girgin, girişken.
- Zuhur, A.** Görünme, meydana çıkma, baş gösterme.
- Zuhuri, A.** Orta oyununda komik rolü yapan kimse.
- Zübeyr, Zübeyir, A.** Akıl, yazılı küçük şey.
- Zühdi, A.** Bkz. Zühtü.
- Züheyir, A.** Küçük çiçek.
- Zühtü, A.** Takva ehli.
- Zülfi, A.** Kılıcın kabzasına ilişti- len süs.
- Zülfikar, A.** İki parçalı, Efendimi- z'in (s.a.s.) Hz. Ali'ye (r.a.) arma- ğan ettiği uzun çatalı kılıç.
- Zülkarneyn, A.** İki boynuzlu, Kur'ân-ı Kerîm'de adı geçen nebi veya peygamber.
- Zülkif, Zülküf, Zülkifl, A.** Yüce makam sahibi.

KIZ ÇOCUK İSİMLERİ

Kısaltmalar

T.	: Türkçe,
A.	: Arapça,
F.	: Farsça,
T.A.	: Türkçe-Arapça,
T.F.	: Türkçe-Farsça,
A.T.	: Arapça-Türkçe,
F.T.	: Farsça-Türkçe,
Fr.	: Fransızca,
İ.	: İbranice,
İta.	: İtalyanca,
Lat.	: Latince,
Moğ.	: Moğolca,
S.	: Süryanice,
Y.	: Yunanca.
*	: Hem erkek hem de kızlar için kullanılan isimler

A

- Aba**, T. Anne. Anneanne, nine. Abla. Yenge. Hanım, kadın. Doğu Sibirya'da oturan Abakan Türklerinde küçük bir oymak.
- Abaca**, T. Aba gibi, abaya benzer.
- Abacan**, T.F. Aba-can. "Canım anacığım, sevgili anacığım" anlamında kullanılır.
- Abaç**, T. Annesine benzeyen, annesinin yapısında olan.
- Abakay**, T. Sibirya Türk kadınlarının ünvanı.
- Abendam**, F. Güzel vücutlu.
- Abgül**, F. Su gibi berrak ve duru olan gül.
- Abher**, A. Nergis çiçeği. Yasmine. Dolu kap.
- Abihayat**, **Âb-ı hayat**, F.A. Hayat suyu, içene sonsuz yaşam sağlayan efsanevî su.
- Abiru**, F. Yüz suyu. Irz, namus, şeref, haysiyet.
- Abide**, A. Anıt. Önemi ve değeri çok olan yapıt. İbâdet eden kadın.
- Abiye**, A. Güzel, zarif, ince. Yüzünü örtü ile örten utangaç kadın.
- Abruy**, F. Yüz suyu. Irz, namus, şeref, haysiyet.
- Abşar**, A. Şelâle.
- Abu**, F. Nilüfer çiçeği.
- Acar**, T. Güzel yüz, sevimli çehre.
- Acarbegüm**, T. Güzel yüzlü hanımefendi, sevimli hanımefendi.
- Acarbike**, T. Bkz. Acarbüke
- Acarbüke**, T. Güleryüzlü, sevimli hanım.
- Acarhatun**, T. Güzel yüzlü hatun, sevimli hatun.
- Acarkan**, T. Güzel soylu, soyu soppu güzel, sevimli.
- Acarkatun**, T. Bkz. Acarhatun.
- Acla**, A. Aceleci, eli çabuk

- Acunbegim**, T. Bkz. Acunbegüm.
Acunbegüm, T. Dünyanın hanımefendisi.
Acunbike, T. Dünya güzeli hanım.
Acunbüke, T. Dünya güzeli.
Acungüneş, T. Dünyanın güneşi.
Acunışık, T. Dünyanın ışığı.
Aça, T. Ana; ana yerinde olan yaşlı kadın.
Açangül, T.F. Açan-gül.
Açalya, Y. Bkz. Açelya.
Açelya, Y. Fundagillerden, güzel, renkli, kokusuz çiçekler açan bir bitki.
Açıl, T. Ayın buluttan çıkışı.
Açküngül, T.F. Açkın-gül.
Adak, T. Kutsal sayılan bir şeye adanmış olan.
Adal, T. Ad-al. "Ün kazan, adın duyulsun" anlamında kullanılır.
Adalet, A. Dengeli davranma, hakka riayet.
Adanır, T. Ad alan, ünlenen kimse.
Adar, T. Erginlik, olgunluk. Süre, zaman. Yandaş, arkadaş.
Adeviye, A. İyilik, yardımseverlik.
Adıbelli, T. Adı-belli. Soyu temiz, tanınmış soydan gelen.
Adıgüzel, T. Adı-güzel.
Adışah, T.F. Adı-şah.
Adile, A. Adalete uygun iş yapan, doğruluk gösteren.
Adniye, A. Cennetlik.
Adviye, A., Bkz. Adeviye.
Afak, A. Yer ile göğün birleşmiş gibi görüldüğü yer. Ufuklar.
Afet, A. Çok güzel kadın, büyük bela.
Affan, A. Kötü şeylerden kaçınan.
Âfi, A. Silen. Silinmiş. Affeden, bağışlayan. Affedilmiş, bağışlanmış. Yalvaran.
Afife, A. Namuslu kadın
Âfitab, F. Güzel yüzlü kadın.
Âfiye, A. Bkz. Âfi.
Âfiyet, A. Sağlıklı, sıhhatli olma, hastalıktan uzak olma durumu.
Afra, A. Ayak değmemiş ak toprak.
Aguş, F. Kucak. (Mec.) Yatak.
Ağbegüm, T. Akça, pakça hanımefendi.
Ağhanım, T. Zengin hanım, malı mülkü bol olan hanım.
Ağahatun, T. Zengin hanım, varlıklı hanım.
Ağakatun, T. Bkz. Ağahatun.
Ağan, T. Yerin hava yuvarına girince, sürtünmeden dolayı akkor duruma gelen ve ardından bir ışık çizgisi bırakarak geçen gök cismi, akan yıldız, ağma. Göğe doğru yükselen, yukarı çıkan. Akan yıldız, kayan yıldız.
Ağanbegim, T. Bkz. Ağanbegüm.

- Ağanbegüm, T.** Göğe doğru yükselen hanımefendi.
- Ağnbike, T.** Bkz. Ağnbüke.
- Ağnbüke, T.** Göğe doğru yükselen hanım, göğe doğru yükselen güzel.
- Ağbacı, T.** Akça pakça bacı.
- Ağbegim, T.** Bkz. Ağbegüm.
- Ağbegüm, T.** Akça pakça hanımefendi.
- Ağbet, T.** Yüzü nurlu.
- Ağbilek, T.** Akça pakça bilekli, beyaz bilekli.
- Ağca, T.** Ak renkte, beyaz, oldukça beyaz. Temiz, lekesiz. Alaca. Pamuk ipliğinden dokunmuş çul.
- Ağça, T.** Bkz. Ağca.
- Ağgül, T.** Ağ-gül. Beyaz gül, ak gül.
- Ağış, T.** Yükseliş, yükselme.
- Ağkız, T.** Akça pakça kız. Temiz iffeti kız.
- Ahenk, F.** Uyum. (Mec.) Uyuşma, anlaşma.
- Ahra, A.** Daha layık, münasip, uygun.
- Ahsen, A.** Çok güzel, daha güzel
- Ahter, F.** Yıldız, yazgı, uğur.
- Ahu, A.** Ceylân, karaca. Mec. Güzel, ince, zarif kadın. Parlak, güzel bakışlı. Güzellerin gözü.
- Aişe, A.** Yaşayan, zenginlik ve bolluk gören, Efendimiz'in (s.a.s.) hanımı Hz. Âişe.
- Ajda, F.** Filiz sürgün. Çentik, çentik olan şey.
- Ak, T.** Kar, süt gibi şeylerin rengi, beyaz. (Mec.) Temiz, namuslu. Sıkıntısız, rahat.
- Akacun, T.** Aydınlık dünya.
- Akalın, T.** Ak-alın. Dürüst, temiz, namuslu.
- Akanay, T.** Akan-ay.
- Akarsu, T.** Yeryüzünde ve yer altında belirli bir yatak içinde, eğim boyunca sürekli veya zaman zaman akan su. Tek sıra el-mastan veya inciden gerdanlık. (Mec.) Kesintisi olmayan, aralıksız. Güler yüzlü, güleç.
- Akasma, T.** Beyaz, mavi, morumsu, pembe çiçek veren yabani, tırmanıcı bir bitki.
- Akay, T.** Tam ışıklı dolunay.
- Akbacı, T.** Ak-bacı.
- Akbal, T.** Ak bal, beyaz bal, oğul balı.
- Akbaşak, T.** Ak-başak. Sonbaharda ekilen, kabuğu beyaz, yumuşak, kışa dayanıklı bir çeşit buğday.
- Akbegüm, T.** Hayırlı, uğurlu kadın.
- Akcan, T.** Ak yaşam; temiz ruhlu kişi, ak tenli ve cana yakın akça pakça sevgili
- Akça, T.** Ak renkte, beyaz, oldukça beyaz. Temiz, lekesiz. Alaca. Parlak.

- Akçagül, T.F.** Akça-gül. Beyazımsı gül.
- Akçapamuk, T.** Akça-pamuk.
- Akçasu, T.** Akça-su.
- Akçığır, T.** Aydınlık çığır, yol.
- Akçıl, T.** Beyazımsı. Rengini atmış, ağarmış, soluk, solgun.
- Akçiçek, T.** Beyaz çiçek.
- Akdes, A.** En kutsal, en kutlu.
- Akdolun, T.** Ak-dolun.
- Akduygu, T.** Temiz duygu, içinde kötülük olmayan güzel duygu.
- Akel, T.** Eli uğurlu, bereketli.
- Akgeyik, T.** Ak-geyik.
- Akgül, T.** Beyaz gül.
- Akgün, T.** Mutlu, sevinçli gün. Parlak ve ışıklı gün. Uğurlu gün.
- Akgüneş, T.** Ak-güneş.
- Akgüngör, T.** Ak-gün-gör.
- Akhanım, T.** Ak-hanım.
- Akibe, A.** Arkadan gelen, izleyen, takip eden.
- Akide, A.** Bir şeye inanarak bağlanış, inanç, din inancı.
- Akife, A.** Bir şey üzerinde azimle duran, sebatlı, kararlı.
- Akile, A.** Diyet ödeyen.
- Akinci, T.** Beyaz inci.
- Akipek, T.** Ak-ipek.
- Akizler, T.** Aydınlık ve doğru yol. Uğurlu ve kutlu yol.
- Akkadın, T.** Akça, pakça kadın. İffetli kadın.
- Akkar, T.** Ak-kar.
- Akkız, T.** Ak-kız.
- Akkor, T.** İyice yanarak tam kor hâline gelmiş ateş parçası.
- Akkutlu, T.** Ak-kutlu.
- Akmaral, T.** Ak-maral.
- Akmer, A.** Ay gibi yüz aydınlık.
- Aknur, T.A.** Beyaz ışık, beyaz nur.
- Akol, T.** Ak-ol.
- Akpamuk, T.** Ak-pamuk.
- Akpınar, T.** Ak-pınar.
- Aksarı, T.** Kanarya sarısı.
- Aksel, T.** Ak renkte sel
- Aksen, T.** Sen aksın, kirlenmemişsin, temizsin.
- Akses, T.** Ak-ses.
- Akseven, T.** Ak-seven.
- Aksevil, T.** Ak-sevil.
- Aksın, T.** "Sen aksın, temiz ve lekesizsin, doğru ve namuslusun" anlamında kullanılır.
- Aksoy, T.** Temiz soy. Uğurlu soy.
- Aksu, T.** Ak renkli su, köpüren su. Anadolu'da bazı akarsuların adı.
- Aksuna, T.** Ak-suna. Ak renkli yaban ördeği.
- Aksülün, T.** Beyaz renkli sülün.
- Aksüyek, T.** Kemiği beyaz olan. Soyu temiz.
- Aktaç, T.** Ak-taç.
- Aktolun, T.** Ak-tolun. Beyaz ay.
- Aktuna, T.** Ak-tuna.

- Akülke**, T. Aydınlık ülke. Mutlu ülke. Kutlu ve uğurlu ülke.
- Akün**, T. İyi ve temiz ün.
- Akyıldız**, T. Akşama doğru doğan parlak yıldız. Çoban yıldızı, sabah yıldızı. Uğurlu ve kutlu yıldız.
- Ala**, T. Alaca, karışık renkli açık kestane rengi, ela.
- Alabegim**, T. Bkz. Alabegüm.
- Alabegüm**, T. Ala-begüm.
- Alabezek**, T. Leyleğe benzeyen bir göçmen kuş.
- Alageyik**, T. Ala-geyik.
- Alagöz**, T. Elâ gözlü kimse.
- Alagün**, T. Yazın, güneş bulut arkasında kaldığında oluşan gölge durumu.
- Alakız**, T. Ala-kız.
- Alakurt**, T. Ala-kurt.
- Alakuş**, T. Karışık renkli bir kuş.
- Alangoya**, T. Moğ. Altın geyik. Ünlü Moğol destanının kutsal sayılan kadın kahramanı.
- Alanur**, T. Alacalı ışık, ala ışık.
- Alapınar**, T. Ala-pınar.
- Alayunt**, T. Al kısarak.
- Alaz**, T. Alev.
- Albeni**, T. Alım, çekicilik, cazibe.
- Alcan**, T. Can alıcı güzel. Can alan, cesur, yürekli.
- Alçıçek**, T. Al-çiçek.
- Alçin**, T. Al renkli küçük bir kuş.
- Aldeniz**, T. Kızıl renkli deniz.
- Alemşah**, A.F. Alem-şah. Hükümdar nişanı.
- Âlemtap**, A.F. Dünyayı palatan, aydınlatan.
- Alev**, T. Ateşten ve yanıcı cisimlerden çıkan parlak, çeşitli şekillere giren gazlardan meydana gelen şeffaf dil, yalım.
- Alevnaz**, T.F. Alev-naz.
- Algış**, T. Dua, övgü.
- Algül**, T. Al renkli gül, kırmızı gül
- Algün**, T. Al renkli güneş, kırmızı güneş
- Alım**, T. Gözü gönüllü çeken nitelik, çekicilik, gönül çelen güzellik, albeni.
- Alımlı**, T. Göz alıcı, albenili, cazibeli. Anlayışlı. Kurumlu, çalımlı, gururlu.
- Alıncak**, T. Anlayışlı, duygusal. Alıngan, onurlu. Kurumlu, çalımlı, gururlu.
- Alışık**, T. Al renkli ışık.
- Alışın**, T. Al renkli ışın.
- Alıka**, A. Özgür, hür. Asil, soylu. Güzel, genç kız. Eski.
- Âlime**, A. Bilgisi çok olan, bilimle uğraşan, bilgin.
- Alipek**, T. Al renkli ipek.
- Alisa**, T. Asil soydan. Güzel.
- Alise**, T. Bkz. Alisa.
- Aliye**, A. Yüksek, tepe

- Alkan**, T. Al-kan.
Alkim, T. Düşmekte olan yağmur damlacıklarında güneş ışınlarının kırılıp yansmasıyla oluşan yedi renkli görüntü, gökkuşağı ebemkuşağı.
Alkor, T. Al-kor.
Alköz, T. Al-köz.
Allı, T. Al renkli, al renge boyanmış.
Allıkız, T. Sağlıklı, al yanaklı kız.
Alma, T. Elma.
Almabanu, T.F. Alma-banu. Hanımefendi, prenses.
Almagül, T.F. Alma-gül.
Almıla, T. Al elma
Alpnur, T. Alp-nur.
Alsan, T. Al-san. “San al, adın duyulsun, ünlen” anlamında kullanılır.
Alsevin, T. Al-sevin.
Alsoy, T. Al-soy.
Alsu, T. Al-su.
Altaç, T. Al-taç.
Altan, T. Al-tan.
Altın, T. Parlak, sarı renkte, paslanmayan, kolay işlenebilen, ziyet eşyası olarak da kullanılan maden, zer, zeheb.
Altınarı, T. Altın-arı.
Altınay, T. Altın-ay.
Altınbaşak, T. Altın-başak.
Altınbike, T. Altın-bike.
Altınçiçek, T. Altın-çiçek.
Altındal, T. Altın-dal.
Altıngül, T.F. Altın-gül.
Altınhanım, T. Altın-hanım.
Altınhatun, T. Altın-hatun.
Altınışık, T. Altın-ışık.
Altınışın, T. Işığın en güçlü anı.
Altınız, T. Altın-iz.
Altinkız, T. Altın-kız.
Altınnur, T.A. Altın-nur.
Altınsaç, T. Sarı saçlı.
Altıntaç, T. Altından taç.
Amade, F. Hazi, emir bekleyen.
Amber, A. Amber balığından çıkarılan güzel kokulu, kül renginde bir madde. Güzel koku. (Mec.) Güzellerin saçı.
Âmile, A. Bir işi yapmakla yükümlü olan.
Amine, Âmine, A. Gönlü emin, kalbinde korku olmayan, İman eden, inanan.
Amiran, A.F. Âmirler.
Amire, A. Buyurucu, emreden. Bir dairenin başı, yönetici. Şenlendiren, mamurlaştıran.
Amre, A. Yaşam süren, yaşayan.
Anabörü, T. Ana-börü. Dişi kurt.
Anabacı, T. Ana-bacı.
Anahanım, T. Ana-hanım.
Anakadın, T. Ana-kadın.
Anakız, T. Ana-kız.
Anar, T. Anımsar, hatırlar.

- Anargül, T.F.** Anar-gül. çeklerden bal yapan böcek.
- Anber, A.** Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan, kül renginde madde. Güzel koku. Güzellerin saçı.
- Andaç, T.** Armağan, hediye, hatırdır. **A.** Evlât; nesil. Ün, şöhret.
- Andelip, A.** Bülbül.
- Angin, T.** Anılmış, ün yapmış.
- Anıl, T.** “Sözü edilmek ya da düşünölmek” demek olan “anılamak” eyleminin buyurma kipinin ikinci tekil kişisi; “daima anılasın” dileğini de içerir.
- Anise, A.** Cana yakın.
- Anka, A.** Masallarda adı geçen ve gerçekte var olmayan ef-sanevî kuş.
- Aral, T.** Ada. Birbirine yakın adaların oluşturduğu topluluk, takımada. Sıradağlar. Irmaklar.
- Aran, T.** Kuyu, sıcak yer. Yayla. Düzlük, ova, kışlak. İlimli, uyumlu, uygun.
- Araz, T.** Mutluluk.
- Arca, A.** Namuslu, temiz.
- Arça, T.** Ardiç ağacı.
- Arefe, A.,** Bkz. Arife.
- Argana, T.** Akıllı.
- Arı, T.** Temiz. Yabancı şeylerden arınmış, katışksız, saf. Kutsal. Günahsız. Yağlı, semiz. Çi-
Çalışkan.
- Arıcan T.F.** Arı-can.
- Arıç, T.** Barış.
- Ariel, T.** Arı-el. Dürüst, temiz, namuslu.
- Arın, T.** Temiz, arı, saf. Alın.
- Arınç, T.** Barış, huzur.
- Arıpınar, T.** Arı-pınar. Berrak akan pınar.
- Arısu, T.** Arı-su. Temiz, berrak, akan su.
- Arıyağı, T.** Arı-yağı.
- Arife, A.** Çok bilgili anlayışlı, ileri görüşlü kadın. Uyanık, ince ruhlu, latif.
- Arkay, T.** Yükselmek. Çeşitli yön-
lere doğru çıkık bir durumda olmak
- Arkın, T.** Yavaş, ağır.
- Armağan, F.** Hediye.
- Arman, T.** Kutsal rüya. Ulaşılmak istenilen şey, arzu.
- Armanç, T.** İdeal, ölkü.
- Arşal, T.** Arı gibi temiz, çalışkan.
- Arukız, T.** Sevimli kız, güzel kız.
- Arziye, A.** Toprakla ilgili, topraktan yetişen.
- Arzu, F.** İstek, heves. Özlemek, müştak olmak.
- Arzugöl, F.** Arzu-göl.
- Arzuhan, F.T.** Arzu-han.
- Arzum, T.** “İsteğim, dileğim” anlamında kullanılır.

- Asalbegim, T.** Bkz. Asalbegüm.
- Asalbegüm, T.** Gerçek hanımefendi.
- Asalet, A.** Soy sop temizliği, soyululuk. Asillik. Bir görevi yüklenmiş olan, o görevin sahibi olan kimse.
- Âsan, F.** Kolay.
- Asena, T.** Dişi kurt.
- Asfer, A.** Uçuk, soluk benizli. Kızıl.
- Asılbanu, A.F.** Asıl-banu. Hanımefendi, prenses.
- Asılgül, A.F.** Asıl-gül.
- Asıma, A.** Günahtan, haramdan çekinen. Namuslu, iffetli.
- Asile, A.** Soylu.
- Asime, A.** Asıma.
- Asimegül, A.F.** Asime-gül. Günah ve haramdan sakınan gül yüzlü.
- Asiye, A.** Direk, sütun. Acılı, kederli üzüntülü kadın. Hz. Musa'yı Nil'den çıkararak büyü-tüp yetiştiren Firavun'un eşi.
- Aslı, A.** Asıl, tek, dip, kütük, temel, esas, kaide, kural, haki-kat. Soy, sop, nesep. Bir şeyin belli başlı kısmı, başlangıç, baş yer, sıhhat. Hakiki, esaslı, halis, safi. Esasen, zaten, başlıca, en ziyade, hakikaten.
- Aslıgül, A.F.** Aslı-gül.
- Aslıhan, A.F.** Aslı ve Han kelimelelerinden türetilmiş birleşik bir isimdir.
- Aslım, A.T.** Soyum sopum, kökenim; benim olan Aslı.
- Aslınur, A.** Aslı-nur. Nurdan gelen, aydınlık, ışıklı, temiz.
- Asliye, A.** Seçkin. Esas, temel.
- Asma, T.** Dalları çardak üzerine yayılan bitkilere, genel olarak verilen ad.
- Asu, T.** Azgın ve huysuz at
- Asude, F.** Rahatlayan, sessiz, keder ve sıkıntıdan uzak, müsterih.
- Asuman, F.** Gök, sema
- Asya, Y.** Kita ismi.
- Aşa, T.** Aşırı, aşkın, fazla.
- Aşına, F.** Bildik, dost, arkadaş, tanıdık. Bilinen, tanıdık olan.
- Aşkın, T.** Benzerlerinden üstün olan, çok, fazla üstün, aşan, geçen. Üzüm, bağ ve asmalarda yeni göğeren dallar, dalların ucundaki yapraksız uzantılar, filiz, fışkın.
- Atagül, T.F.** Ata-gül.
- Atanur, T.A.** Ata-nur.
- Ateş, T.** Odun, kömür, ot gibi özdeklerin yanmasıyla ısı ve ışığın birlikte belirlenmesi; tutuşmuş olan nesne.
- Atılay, T.** Atıl-ay.
- Atifet, A.** Birine iyi niyet ve sevgi ile yönelme, teveccüh, meyl. Karşılık beklemeden gösterilen sevgi, ihsan.

- Âtik, A.** Berrak, saf değerli.
- Âtike, A.** Eski. Özgür. Soylu. Güzel, genç kız.
- Atime, A.** Ateş yakılan ocak, mangal.
- Atiye, A.** Bağış, bahşiş, ihsan. Hediye. Gelecek, istikbal.
- Atlas, A.** Parlak, sık dokunmuş ipeklilik kumaş.
- Avniye, A.** Yardımcı, Osmanlı'da asker yağmurluğu.
- Ay, T.** Yer yuvarlağının uydusu olan gök cismi, kamer. Yılın on iki bölümünden her biri. (Mec.) Güzel, parlak, nurlu.
- Aya, T.** Kibar hanım, hanımefendi.
- Ayaba, T.** Ay gibi parlak ve güzel ana.
- Ayaça, T.** Sevgili hanım, sevgili kibar hanım.
- Ayal, T. A.** Kan, eş, zevce.
- Ayaltın, T.** Ay-altın.
- Ayana, T.** Ay-ana.
- Ayanfer, A.F.** Gözün ışığı, göz nuru, parlaklığı.
- Ayas, T.** Dolunay, mehtap.
- Ayasun, T.** Aya-sun.
- Ayaşan, T.** Aya-şan.
- Ayataç, T.** Aya-taç.
- Aybala, .** Ay gibi parlak ve güzel çocuk.
- Aybanu, A.F.** Ay-banu.
- Aybegim, T.** Bkz. Aybegüm.
- Aybegüm, T.** Ay gibi güzel hanımefendi.
- Ayben, T.** Ay benizli.
- Aybeniz, T.** Ay-beniz.
- Aybet, A.F.** Ay yüzlü.
- Aybike, T.** Yüzü ay gibi kadın.
- Aybir, T.** Bkz. Aytek.
- Aybirgen, T.** Ay veren.
- Aybüke, T.** Ay-büke.
- Ayca, T.** Ay gibi güzel, ışıklı, parlak.
- Aycagül T.F.** Ay gibi güzel, aya benzer parlak gül.
- Aycahan, T.** Ayca-han.
- Aycan, T.** Aya benzer sevimli.
- Aycennet, T.A.** Aya benzer cennet.
- Ayceren, T.** Ay gibi güzel ve parlak ceylân.
- Aycihan, T.** Cihanı aydınlatan ışık.
- Ayça, T.** Ayın yeni doğduğu günlerdeki şekli, yeni ay, hilâl. Cami kubbelerine ve minare külahlarına konulan hilal şeklindeki süs. Ay kadar güzel, aydınlık.
- Ayçağ, T.** Ay-çağ.
- Ayçıl, T.** Işık saçan, sürekli parlaklık veren ay. Ay gibi.
- Ayçiçek, T.** Ay-çiçek.
- Ayçıl, T.** Bkz. Ayçıl.
- Ayçulpan, T.** Bkz. Ayçulpan.
- Ayçulpan, T.** Hem ay hem çoban yıldızı.

- Ayda**, T. Gülgillerden, dere kıyılarında, çayırarda yetişen bir bitki; şaşma üzülmeye, isteklendirme, bildirir bir ünlem.
- Aydağül**, T.F. Ayda-gül.
- Aydan**, T. Ay gibi güzel, aydan yapılmış.
- Aydanarı**, T. Aydan-arı.
- Aydanur**, T.A. Ayın ışığı, aydan yayılan ışık.
- Aydar**, T. Perçem.
- Aydeniz**, T. Ay ile deniz.
- Aydenk**, T. Ay-denk. Ayın dengi olacak kadar güzel, ay gibi güzel.
- Aydın**, T. Işık alan, ışıklı, aydınlık. Kültürlü, okumuş, görgülü, ileri düşünceli kimse. Kolayca anlaşılacak kadar açık. Umut veren. Parıltılı.
- Aydınay**, T. Aydın-ay.
- Aydil**, T.F. Ay-dil. Ay gönüllü.
- Aydilek**, T. Ay-dilek.
- Aydiñ**, T. Ay-dinç.
- Aydoğan**, T. Ay-doğan.
- Aydoğdu**, T. Ay-doğdu.
- Aydoğmuş**, T. Ay-doğmuş.
- Aydolu**, T. Ayın on beşi.
- Aydolun**, T. Ay-dolun. Dolunay.
- Ayduru**, T. Duru ay, parlak ay, lekesiz ay.
- Ayfer**, T. F. Ayyüzlü, ay gibi güzel, parlak ışık saçan. Şan, haşmet sahibi.
- Ayferi**, T.F. Ay ışığı.
- Aygen**, T. Dost, arkadaş. Sevgili, yar. Temiz yaratılışlı.
- Aygerim**, T. Ay gibi güzel.
- Aygök**, T. Ay-gök.
- Aygöl**, T. Ay-göl.
- Aygönenc**, T. Ay gibi parlak ve huzurlu, rahat.
- Aygönül**, T. Güzel gönüllü.
- Aygül**, T.F. Ay ve gül gibi güzel.
- Aygüler**, T.F. Ay-güler.
- Aygülhan** T.F.T. Ay-gül-han.
- Aygümüş**, T. Ay gibi parlak, gümmüş gibi değerli, beyaz.
- Aygün**, T. Ay ile Güneş kadar güzel anlamında.
- Aygünkız**, T. Ay-gün-kız.
- Aygüner**, T. Ay-gün-er.
- Aygür**, T. Ay gibi parlak ve gür.
- Aygüzel**, T. Ay-güzel.
- Ayhan**, T. Ay-han.
- Ayhanım**, T. Ay-hanım.
- Ayhatun**, T. Ay gibi güzel yüzlü kadın.
- Ayımbet**, T. "Ay yüzlüm" anlamında kullanılır. Ay yüzlü güzel.
- Ayımça**, **Ayımşa**, T. "Benim küçük ayım" anlamında kullanılır. "Benim küçük güzelim" anlamında kullanılır.
- Ayışığı**, T. Ay-ışığı. Ayın ışığı, mehtap.

- Ayışını**, T. Aydan gelen ışın, ayın yaydığı ışın.
- Ayilkin**, T. İlk ay.
- Aykağan**, T. Ay-kağan.
- Aykal**, T. "Ay gibi parlak ve ışıklı kal" anlamında kullanılır.
- Aykan**, T. Ay-kan. Parlak soy, soyu soppu temiz.
- Aykaş**, T. Ay-kaş. Ay gibi hilâl kaşlı.
- Aykatun**, T. Bkz. Ayhatun.
- Aykız**, T. Ay-kız.
- Aykönül**, T. Bkz. Aygönül.
- Aykut**, T. Ay-kut.
- Aykün**, T. Bkz. Aygün.
- Ayla**, T. Hale, ayın etrafındaki beyaz ışık çemberi.
- Aylan**, T. Açıklık, meydan, alan.
- Aylanur**, T.A. Ayla-nur.
- Aylin**, T. Ayın parçası olan.
- Aymaral**, T. Ay kadar güzel ceylân.
- Aymelek**, T. Ay-melek.
- Ayna**, F. Varlıkların görüntüsünü veren cilâli ve sırlı cam.
- Aynagül**, F. Ayna-gül.
- Aynifer**, A.F. Göz nuru, gözün ışığı.
- Aynımah**, A.F. Aya benzeyen, ayın benzeri, eşi, ay kadar güzel.
- Aynisa**, T.A. Ay-nisa.
- Ayniye**, A. Gözle ilgili.
- Aynur**, T.A. Ay gibi ışıklı, nurlu
- Aypare**, T.F. Ay parçası
- Ayperı**, T. Ay ve peri gibi, çok güzel.
- Ayral**, T. Benzerlerinden farklı, kendine özgü, değişik.
- Aysal**, T. Ay gibi, aya benzeyen.
- Aysan**, T. Ay gibi güzel san.
- Aysel**, T. Bol ışık saçan, ay. Ayın en parlak zamanında doğan.
- Aysen**, T. Ay gibi güzel. Parlak ve nurlu.
- Ayselen**, T. Ay-selen.
- Aysema**, T. Ay-sema.
- Aysen**, T. Ay-sen. "Sen aysın, ay gibi güzelsin" anlamında kullanılır.
- Ayser**, T. "Parlaklık ver, aydınlık getir" anlamında kullanılır.
- Aysere**, T. Aydan daha güzel, daha parlak ve temiz.
- Ayseren**, T. Ay-seren.
- Aysev**, T. Ay-sev.
- Ayseven**, T. Ay-seven.
- Aysevil**, T. Ay-sevil.
- Aysevim**, T. Ay-sevim.
- Aysılı**, T. Ay kadar temiz, iffetli, nazik olan.
- Aysin**, T. Ay gibisin, ay kadar güzelsin.
- Aysim**, T.F. Ay gibi güzel, gümüş kadar parlak ve değerli.
- Aysima**, T.A. Çehresi, yüzü ay gibi parlak, nurlu, ışıklı, kutlu, uğurlu olan.

- Aysine, T.F.** Gönlü ay gibi parlak ve temiz.
- Aysoy, T.** Ay-soy.
- Aysu, T.** Su gibi duru, ay gibi nurlu.
- Aysuda, T.** Ay-suda. Suda yansıyan ay ışığı.
- Aysultan, T.A.** Ay-sultan.
- Aysun, T.** Ay gibi ışıltılı ve güzel-sin anlamında.
- Aysuna, T.** Ay gibi güzel. Su gibi berrak ay.
- Aysunar, T.** Ay-sunar.
- Aysunay, T.** Ay-sunay.
- Ayşan, T.A.** Şanı ay gibi parlak olan, görkemli, parlak.
- Ayşe, A.** Sıkıntısız rahat yaşayan.
- Ayşecan, A.F.** Ayşe-can.
- Ayşedudu A.T.** Ayşe-dudu.
- Ayşegül, A. F.** Gül gibi hoşadenden, gönül ferahlatan.
- Ayşehan, A.T.** Ayşe-han.
- Ayşen, T.** Ay gibi güzel ve şen, neşeli, gülen.
- Ayşenur, A.** Nurlu, ışıltılı kadın.
- Ayşıl, T.** Ay ışığı
- Ayşın, T.** Ay ışını.
- Ayşim, T.** Ay gibi güzel.
- Ayşin, T.** Ay gibi güzel.
- Ayşirin, T.F.** Sevimli ay, ay gibi sevimli. Şirin.
- Ayşöhret, T.A.** Şöhreti ay gibi parlak, aydınlık ve lekesiz.
- Ayşule, T.A.** Ay kıvılcımı. Ay ışığı.
- Aytaç, T.** Ay-taç.
- Aytan, T.** Ay-tan.
- Aytek, T.** Ay gibi tek, biricik, eşsiz.
- Aytemiz, T.** Ay-temiz.
- Ayten, T.** Ay gibi güzel ten, güzel tenli.
- Ayterim, T.** Ay-terim.
- Aytirim, T.** Bkz. Ayterim.
- Aytolun, T.** Ay'ın en dolgun evresindeki durumu, dolunay.
- Aytop, T.** Ay-top. Dolunay.
- Aytöre, T.** İyi töre, aydınlık getiren töre.
- Aytöz, T.** Ay gibi parlak cevher.
- Aytuğ, T.** Ay-tuğ.
- Aytuna, T.** Gökteki ay ile Tuna Irmağı'ndan oluşmuş bir ad.
- Aytutkun, T.** Ay-tutkun.
- Aytül, T.** Ay'ın tüllü hali. Ay ile tül, Ay tülü.
- Aytün, T.** Hem ay hem gece.
- Aytürk, T.** Ay-Türk.
- Ayulduz, T.** Ay-yıldız.
- Ayülger** Ay ve Süreyya yıldızı.
- Ayülker, T.** Bkz. Alülger.
- Ayver, T.** Ay-ver.
- Ayverdi, T.** Ay-verdi.
- Ayyalap, T.** Duru ay. Ay gibi parlak ve duru.
- Ayyalın, T.** Katıksız ay, arık ay, temiz ay.
- Ayyarkın, T.** Ay ve gün ışığı.

Ayyaruk, T. Ay ışığı.

Ayyıldız, T. Ay-yıldız.

Ayyuca, T. Bkz. Ayyüce.

Ayyüce, T. Ay gibi parlak ve ulu.

Ayyüz, T. Ay gibi parlak yüzlü.

Ayzıt, T. Eski Türklerde güzellik, iffet, doğum tanrıçasının adı.

Ayzühre, T.A. Ay-zühre.

Azade, F. Başiboş, serbest, hür, kurtulmuş.

Azelya, Y. Açalya.

Azer, F. Ateş.

Azime, A. Kesin kararlılık, niyet, sebat.

Azize, A. Muhterem, sayın, saygıdeğer. Sevgili. Veli, evliya, ermiş. Az bulunur. Allah'ın izzetli kıldığı, mü'min kadın.

Azmidil, A.F. Gönül yüceliği.

Azra, A. Bakire, kızoğlan kız. Ayak değmemiş kum. Delinmemiş inci.

Azze, A. Dişi ceylan yavrusu. Yüce, şerefli.

B

- Bacı, T.** Büyük kız kardeş, abla. Kız kardeş. Bir evde uzun zaman çalışmış yaşlı kadınlara verilen ünvan. Eski tarikat şeyhlerinin hanımlarına verilen ad.
- Bade, F.** İçecek.
- Badegül, F.** Gül renkli içecek.
- Badiye, A.** Çöl; kır.
- Bağdagül, T.F.** Bağda-gül.
- Bağı, T.** Büyü, sihir, efsun.
- Bağlan, T.** "Sev, sevdiğine bağlı kal" anlamında kullanılır. Demet, deste. Bir tür yaban kazı
- Bahar, F.** Kışla yaz arasındaki mevsim. 21 Mart ile 22 Haziran arası, ilkyaz. Güzellik, güzel. Sığır gözü, papatya, sığır papatyası, sarı papatya. Put, çelipa, sanem. Atılmış pamuk. Ölçek. Karanfil, tarçın, karabi-ber gibi kokulu şey.
- Bahire, A.** Işıklı, parlak, güzel. Belli, besbelli, açık.
- Bahise, A.** Söz eden, bahseden.
- Bahriye, A.** Denizle ilgili, donanmaya ait. Eli açık, cömert.
- Bahtınur, A.** Talihli, şanslı, bahtı parlak.
- Bahtiser, A.F.** Talihli, şanslı, iyi yazgılı. İşleri yolunda giden.
- Bahtışen, A.F.** Talihi, kaderi, kısmeti şen.
- Bakanay, T.** Bakan-ay.
- Bakinaz, A.F.** Sürekli nazlanan, çok nazlı.
- Bakiye, A.** Artık, artan, kalan, geri kalan. Ölümsüz, kalımlı.
- Balca, T.** Bal gibi tatlı, sevimli.
- Balcan, T.** Bal gibi can, tatlı can
- Baldan, T.** Bal gibi tatlı, baldan yapılmış
- Balım, T.** "Benim balım" bal gibi tatlım.

- Balın, T.** Sevgili, sevilen.
- Balkı, T.** Parıltı, ışık. Güzel, parlak, süslü. Şimşek.
- Balkın, T.** Parıldayan, parlak.
- Balkız, T.** Bal-kız. Şirin, tatlı, hoş kız. “Belkıs” adının halk ağzında söylenişi.
- Ballı, T.** Şirin, güzel, tatlı dilli.
- Balsarı, T.** Bal-sarı. Bal renginde olan.
- Balşeker, T.F.** Bal-şeker.
- Banu, F.** Gelin, şah kızı, kraliçe, prenses. Gül şişesi.
- Banuçiçek, T.** Banu-çiçek.
- Banuhan, F.T.** Banu-han.
- Baran, F.** Yağmur.
- Barçın, T.** Bir cins ipekli kumaş.
- Barış, T.** Savaşsız, kavgasız, huzurlu, dingin durum. Savaş veya dargınlıktan sonra insanlık tarihindeki süreç. Uzlaşma, anlaşma. Uyum, karşılıklı anlayış ve hoşgörü ile oluşturulan ortam.
- Bâria, A.** Güzel, tam, mükemmel, üstün.
- Bârika, A.** Şimşek, yıldırım parıltısı.
- Barkın, T.** Yolculuk eden, yolcu, gezgin.
- Bâsıra, A.** Gören, görücü. Görme gücü, görüş. Göz.
- Basire, F.** Ekin.
- Basiret, A.** Uzağı görme, sezmiş, sezgi, uyanıklık; anlayış, kavrayış.
- Basriye, A.** Görme, görüş ile ilgili.
- Başak, T.** Hububatın tanelerini taşıyan uç kısmı. Hasattan arta kalan. Okun uç kısmındaki sivri demir. Aslan ile Terazi burcu arasındaki on iki burçtan birisi.
- Başcık, T.** Arpa, buğday, yulaf gibi ekinlerin, taneleri taşıyan kılçıklı başı.
- Başar, T.** “Başarılı ol, iyi ve yararlı işler yap” anlamında kullanılır.
- Başay, T.** Baş-ay.
- Batı, T.** Güneşin battığı yön.
- Bayan, T.** Hanım, hanımefendi. Eş, hanım.
- Bayın, T.** Bkz. Baylan.
- Baylan, T.** Nazlı, şımarık. Ağırbaşlı, uslu, kibar.
- Baysal, T.** Rahat, dingin. Gürültüsüz, huzurlu.
- Beder, T.** Süs, bezek. Nakış, kumaş nakışı.
- Bedia, A.** Beğenilen, takdir edilen. Yüksek estetik değerde, sanat eseri. Eşi az bulunur güzellikte.
- Bedihe, A.** Düşünmeden, birden bire söylenen güzel söz. Başlangıç.

- Bedirnisâ, A.** Ay gibi güzel kadın.
- Bedis, T.** Bkz. Bediz.
- Bediz, T.** Süs, bezek; nakış. Resim, heykel, şekil.
- Bedreka, F.** Yol gösteren, kılavuz.
- Bedriye, A.** Ay gibi güzel, nurlu kadın.
- Bedrûnnisâ, A.** Dolunay yüzlü kadın.
- Begim, T.** Kibar hanımefendi
- Begüm, F.** Hint prenseslerine verilen ünvan.
- Behice, A.** Şen, şakrak, gülyüzlü kadın.
- Behire, A.** Güzel kadın. Soyusopu temiz kadın.
- Behiye, A.** Parlak, ince, alımlı kadın.
- Behnane, A.** Güler yüzlü, iyi huylu, sürekli gülümseyen (kadın).
- Behrem, A.** Asfur çiçeği kırmızı gül.
- Beken, T.** Dayanıklı, güçlü.
- Bekriye, A.** İlk kız çocuğu, her şeyin evveli
- Belen, T.** İki dağ arasından geçen yol, geçit; tepe, yüksek yer, üzeri yassı tepe
- Belgi, T.** Bir şeyi benzerlerinden ayıran özellik, şiar, alâmet, nişan. Duyuş, düşünüş ve inanınıştaki ayırıcı özellik.
- Belgin, T.** Kesin olarak belirlenmiş olan, belirgin açık.
- Belgün, T.** Belli, belirli gün.
- Belik, T.** Saç örgüsü. İşaret, iz, nişan, Çok, fazla. Tepe, doruk.
- Belin, T.** Korku, ürkü. Şaşkınlık, hayret.
- Beliz, T.** İşaret ve iz, nişan ve iz.
- Belkis, A.** Süleyman'ın (a.s.) eşi. Saba Melikesi.
- Belma, F.** Faydasız, iri, kaba şey.
- Belmen, T.** Put. (Mec.) Çok güzel (kadın).
- Benan, T.** Beni an, beni unutma.
A. Parmaklar, parmak uçları, (Mec.) Parmakla gösterilen, ünlü, tanınmış.
- Benay, T.** Ben Ay'ım, Ay gibiyim.
- Bende, F.** Bağlanmış kimse, tutsak. Kul, köle. Yürekten bağlı. Büyük aşkla seven.
- Benek, T.** Herhangi bir şey üzerinde ufak leke, nokta. Güneş lekeleri yöresinde görülen, parlak taneciklerden ve parlak damarlardan oluşmuş bölüm. Dügün armağanı. Bir tür nakış.
- Benevşe, F.** Menekşe. Mor renk.
- Bengi, T.** Ölümsüz, sonsuz, sonsuza dek sürecek olan, hiç ölmeyecek olan.
- Bengigül, T.F.** Bengi-gül.
- Bengisan, T.** Bengi-san. Ölümsüz adı olan.

- Bengisu, T.** Hayat suyu, içenin ölmediğine inanılan su.
- Bengü, T.** Başlangıcı ve sonu olmayan.
- Bengühan, T.** Bengü-han.
- Bengül, T.F.** Ben-gül.
- Benian, T.** Beni-an. "Beni anım-sa" anlamında kullanılır.
- Benice, T.** Sonsuz, ebedî.
- Benli, T.** Vücudunda ben bulunan.
- Benligül, T.F.** Benli-gül.
- Bennur, T.A.** Ben-nur.
- Bensu, T.** Ben su gibiyim, güzelim.
- Benşen, T.** Ben-şen.
- Beraat, A.** Erdem, olgunluk, iyilik, güzellik; her türlü iyi nitelik.
- Berat, A.** Nişan, rütbe. Bir buluş-tan, bir haktan yararlanmak için devletçe verilen belge, patent. Osmanlı İmparatorlu-ğu'nda bir göreve atanan, aylık bağlanan, san, nişan veya ayrıcalık verilen kimseler için çıkarılan padişah buyruğu.
- Berca, F.** Doğru. Yerinde olan.
- Berceste, F.** Seçilmiş, beğenil-miş. Güzel, hoş, latif.
- Bercis, A.** Müşteri de denilen Jü-piter gezegeni. Sütü çok olan deve.
- Berçin, F.** Toplayıcı.
- Bereket, A.** Bolluk, gürlük. Mutlu-luk, ongunluk. Yağmur.
- Beren, T.** Koyun yavrusu, kuzu; güçlü; tanınmış
- Berfin, F.** Kardan.
- Bergüzar, F.** Anmak için verilen armağan, hatıra, yadigâr.
- Bergüzin, F.** Seçkin, beğenilmiş makbul.
- Beria, A.** Güzellik ve olgunluğu ile dikkati çeken.
- Berin, F.** Pek yüksek, pek yüce. Yarık, yırtık, delik.
- Berire, A.** İnam ve ihsan sahibi. Sa-liha ve vazifesini yapan hanım.
- Beriye, A.** Halk, insanlar, yaratık. Çöl, kır, sahra.
- Berkay, T.** Berk-ay.
- Berkiye, A.** Şimşek gibi, parlak.
- Bermal, F.** Dağ tepesi, doruk.
- Berna, F.** Genç, yiğit, delikanlı
- Berra, A.** Özü sözü doğru, hayır-sever, cömert kadın.
- Berrak, A.** Duru, saf, bulanık ol-mayan, nurlu. Şimşek, parıltı. Kulağa hoş gelen ses.
- Berraka, A.** Aydınlık görünüşlü güzel kadın.
- Berran, F.** Keskin, kesici.
- Berrin, F.** Bkz. Berin.
- Berşe, T.** Hep, bütün, çok.
- Besalet, A.** Korkusuzluk, yürekli-lik; yararlılık.
- Besamet, A.** Güler yüzlülük; şenlik.
- Besen, T.** Bkz. Pesen.

- Besime, A.** Güler yüzlü, şen kadın.
- Beste, F.** Bir müzik eserini oluşturan ezgilerin tümü. Bağlanmış; bitleştirilmiş.
- Bestegül, F.** Beste-gül. Gül demeti.
- Beşaret, A.** Müjde, muştı, iyi haber.
- Beşgül, T.** Beş-gül.
- Beşire, A.** Müjde getiren, müjdeci. Güler yüzlü, güleç hanım.
- Betigül, T.** Gül yüzlü (güzel).
- Betik, T.** Yazılı olan şey, yazılış yapıtı.
- Betil, A.** Bkz. Betül.
- Betül, A.** Namuslu, temiz kadın. Hz. Meryem'in ve Hz. Fatima'nın lâkapları. Ana ağaçtan ayrılıp, ayrı kök salan fidan.
- Betülay, A.T.** Betül-ay.
- Beyaz, A.** Kar rengi, ak. (*Mec.*) Temiz, lekesiz.
- Beyhan, T.** Hükümdarların üstünü. Seçkin han.
- Beyhatun, T.** Bey-hatun.
- Beylan, T.** Bkz. Baylan.
- Beylem, A.** Açılmamış pamuk kozası. Çiçek buketi.
- Beysun, T.** Bey-sun.
- Beyza, A.** Daha ak, çok beyaz. Günahattan kaçınmış. Günahla kirlenmemiş.
- Bezек, T.** Süs, ziynet. Bir yapıtı süsleyen motiflerden her biri.
- Bezmiâlem, F.A.** Dünya meclisi; sohbet toplantısı.
- Bibi, T.** (Doğu Türkistan'da) Kibar kadın. Babanın kız kardeşi, hala. Büyük anne, nine.
- Bidar, F.** Uyanık, uyumayan, uykusuz.
- Bidayet, A.** Başlama, başlangıç.
- Bige, T.** Evlenmemiş, çocuğu olmamış, erden.
- Bigüm, T.** Bkz. Begüm.
- Bihan, F.** İyiler, iyi olanlar.
- Bihin, Bihine, F.** En iyi, çok iyi; seçkin. Hallaç.
- Bihter, F.** Çok iyi
- Bike, T.** Bkz. Bige.
- Bilay, T.** Bil-ay.
- Bilen, T.** Bilgili, görgülü, anlayışlı.
- Bilge, T.** Çok ve sağlam bilgili, bildiğini kendisi ve başkaları için en yararlı bir biçimde kullanabilen, geniş ve derin bilgili.
- Bilgehan, T.** Bilge-han.
- Bilgen, T.** Bilgili, çok bilen.
- Bilgi, T.** Öğrenme, araştırma veya gözlem yoluyla elde edilen gerçek. Bilim.
- Bilginur, T.A.** Bilgi-Nur. Bilginin ışığı, bilginin aydınlığı.
- Bilgisер, T.F.** Bilgi-ser.
- Bilgöl, T.** Bil ve gül, bilersen gülersin, mutlu olursun.

- Bilgün, T.** Günü bil.
Bilir, T. Bilgili, görgülü, kültürlü.
Bilhan, T. Çok bilgili, çok bilen.
Biliş, T. Bilme, anlama, kavrama.
Tanıdık, dost, arkadaş.
Billur, A. Duru, berrak, tertemiz,
cam kristal.
Bilsen, T. Bil-sen.
Bilsev, T. Bil-sev.
Binay, T. Bin tane ay, çok kuvvetli ışık.
Bingül, T.F. Bin-gül.
Bingün, T. Bin-gün.
Binhan, T. Bin-han.
Biniz, T. Bin-iz.
Binnaz, T. Bin türlü naz eden, bin tane naz. Nazlı, cilveli.
Binnur, T. Nurla özdeşleşmiş.
Bin tane nur.
Binzet, T. Güzel, zarif.
Biray, T. Ay gibi tek, eşsiz.
Birben, T. Bir-ben.
Bircan, T. Biricik ve cana yakın.
Birce, T. Bir tanecik, biricik.
Birçek, T. Saç, kâkül, zülüf.
Birdal, T. Bir-dal.
Birge, T. Kamçı. Birlikte, beraber.
Kuma, ortak.
Birgen, T. Yalnızlığa alışmış.
Birgül, T. Bir tek gül.
Birhan, T. Bir-han.
Biricik, T. Tek, eşsiz, çok sevilen, benzeri olmayan.
Birim, T. Bir tanem, sevdiğim, biricğim.
Biriz, T. Bir-iz.
Birke, T. Bkz. Birge.
Birnaz T.F. Bir-naz.
Birnur, T.A. Bir-nur.
Birsan, T. Bir-san.
Birsel, T. Bir-sel.
Birsen, T. Bir tek sen.
Birtek, T. Bir-tek. Eşi olmayan, çok sevilen, yegâne.
Bister, F. Yatak, döşek.
Bitengül T.F. Biten-gül.
Boncuk, T. Cam, taş, sedef, tahta gibi şeylerden yapılan yuvarlak ve renkli süs tanesi.
Bozçin, T. Dişi geyik.
Böğürtlen, T. Bahçe çitlerinde, yol kıyılarında kendiliğinden yetişen dikenli bir çalı ve bunun tadı mayhoş meyvesi.
Böğüş, T. Bilgi, beceri, marifet. Hikmet.
Bubik, T. Gonca.
Budun, T. Halk, kavim, ulus.
Budunbike, T. Budun-bike.
Bugül T.F. Bu-gül.
Bugün, T. İçinde bulunduğumuz gün. İçinde bulunduğumuz çağ, zaman.
Buhayra, A. Küçük deniz
Buket, F. Çiçek demeti.

- Bukle, F.** Kıvrılmış, küçük lüle şeklinde saç.
- Buluş, T.** İlk kez yeni bir şeyi yaratma, icat.
- Burcu, T.** Hoşa giden koku.
- Burçak, T.** Baklagillerden bir bitki.
- Burçin, T.** Dişi geyik.
- Burla, T.** (Kıpçakça'da) Üzüm.
- Buse, F.** Öpücük.
- Büge, T.** Su bendi, bent. Bkz. Büke.
- Büke, T.** Ejderha, büyük yılan. Akıllı, bilgili.
- Büklüm, T.** Bükülmüş, kıvrılmış şeylerin oluşturduğu halka ya da kat kıvrım
- Bülbül, A.** Sesinin güzelliğiyle tanınan, Akdeniz ülkelerinde, orman ve bahçelerde yaşayan ötücü kuş. (Mec.) Sesi çok güzel olan kimse.
- Büldan, A.** Ülkeler, şehirler, iller.
- Bülent, F.** Yüksek, yüce, ulu.
- Bürçin, T.** Bkz. Burçin.
- Bürde, A.** Gece üste örtülen, gündüz giyilen bir elbise.
- Bürge, T.** Pire. Bir yerde duramayan, canlı, taşkın kimse.
- Bürgü, T.** Baş örtüsü. Çarşaf, atkı. İnce perde.
- Bürkan, A.** Volkan, yanardağ.
- Bürke, T.** Martı, Göl.
- Bürnan, F.** Keskin, kesici.
- Bürümcek, T.** Ham ipekten dokunmuş ince bez.
- Büşra, A.** Sevinçli haber, müjde.
- Büte, T.** Fidan.
- Büteyra, A.** Sabah ışıkları, sabah güneşinin ısıtması.
- Bütün, T.** Eksiksiz, tam.

C

- Cahide, A.** Çalışan, gayret eden, Allah yolunda koşturan.
- Caize, A.** Armağan, hediye. Yol yiyeceği, azık. Eski şairlere yazdıkları methiyeler için verilen bahşiş.
- Calibe, A.** Kendine çeken, celbeden, çekici.
- Can, F.** Ruh. Güç, dirlik. İnsanın kendi varlığı, özü, Gönül. Çok içten, sevimli, şirin kimse.
- Cânâ, F.** "Ey can, ey sevgili" anlamında seslenme sözü.
- Canal, T.** Güzelliğınle canlar yak.
- Canân, F.** Sevgili, sevilen.
- Canane, F.** Sevgili, gönül verilen, âşık olunan.
- Canaş, T.** Sevgili, dost, arkadaş.
- Canay, F.T.** Can-ay.
- Candan, F.** Davranışlarında yakınlık olan samimî.
- Candaş, T.** Dost, arkadaş.
- Candeğer, F.T.** Can-değer. Uğrunda can verilecek kadar güzel, değerli.
- Canel, F.T.** Can-içten, candan uzatılan el, dostluk eli.
- Canfeda, F.** Canını veren, özverili kimse.
- Canfes, F.** Üzerinde desen bulunmayan, ince dokunmuş, parlak, tok, ipekli kumaş.
- Canfeza, F.** Can artıran, gönle ferahlık veren. Ayın yirmi üçüncü günü.
- Canfidan, F.Y.** Can-fidan.
- Canfide, F.Y.** Can-fide.
- Cangül, F.T.** Gül gibi canlı. Güzeli, temiz kimse.
- Cangün, F.T.** Can-gün.
- Canhanım, F.T.** Can-hanım.
- Canik, T.** Atik, çevik. Gözü açık ve becerikli.
- Canipek, F.T.** Yumuşak huylu kimse.

- Cankat, T.** Mutluluk getir, cana can kat.
- Cankız, F.T.** Can-kız. Sevilen, sevimli, şirin kız.
- Cannisar, F.** Canını feda eden.
- Cannur, F.A.** Özü aydınlık, nurlu kimse.
- Canöz, F.T.** Can-öz.
- Canözen, F.T.** Can-özen.
- Canözlem, F.T.** Can-özlem.
- Canperver, F.** Gönül açan, iç açan, ruhu besleyen.
- Canruba, F.** Gönül alan, sevgili.
- Cansel, F.T.** Hayat veren su.
- Cansen, F.T.** Can sensin.
- Canses, F.T.** Can-ses.
- Canset, F.T.** Küçük kraliçe, prenses.
- Cansev, F.T.** Can-sev.
- Canseven, F.T.** Can-seven.
- Cansın, F.T.** Tatlısın, sevgilisin.
- Cansoy, F.T.** Can-soy.
- Cansu, F.T.** Hayat veren su, tazelik. Sevgili, sevimli.
- Cansun, F.T.** Güç sun, canlılık sun.
- Cansunar, F.T.** Can-sunar.
- Canten, F.T.** Can-ten.
- Cavidan, F.** Devamlı, ölse bile unutulmayacak olan.
- Cazibe, A.** Çekici, alımlı, sevimli. Alım, alımlılık, çekicilik. Yer çekimi, yıldızların birbirini çekimi.
- Cedide, A.** Yeni, kullanılmamış. Pek az zamandan beri bilenen veya mevcut olan.
- Celile, A.** Mertebesi yüksek olan kadın
- Cemile, A.** Güzel, cilveli, göz alıcı. Gönül almak amacıyla yapılan davranış.
- Ceminur, A.** Işık nur topluluğu; çok nurlu, aydınlık kimse.
- Cemiyet, A.** Topluluk. Düğün, dernek.
- Cennet, A.** Uçmak. Bahçe. Çok ferah ve havadar yer. Firdevs. Allah'ın insanlara müjdelediği, ölümden sonraki alemde bulunan, Allah'a inanan, günah işlememiş veya günahlarından temizlenmiş olanların gireceği hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir beşer aklının alamayacağı dercedeki güzel yer.
- Ceren, T.** Çöllerde yaşayan, çok hızlı koşan, gözlerinin güzelliğiyle ünlü, ince bacaklı, zarif hayvan.
- Cesaret, A.** Yüreklilik, korkusuzluk.
- Cevahir, A.** Cevherler, elmaslar, değerli taşlar. Özel, mayalar.
- Cevher, A.** Öz, maya. Başlı başına, kendiliğinden olan. Tıynet,

- cibilliyet, soydan gelen, haslet, istidat. Kıymetli taş. Kılıç nam-lusuna yapılan menevişli süs.
- Cevriye, A.** Eziyet, sıkıntıyla ilgili.
- Cewval, A.** Koşan, dolaşan, hareket eden, canlı.
- Cevza, A.** İkizler burcu; gökyüzünün kuzey yarım küresinde görünen iki parlak yıldızlı burç.
- Ceyda, A.** Boynu uzun, güzel.
- Ceydahan, A.T.** Ceyda-han.
- Ceyhan, T.** Türkiye'nin Akdeniz bölgesinde uzunluğu 576 km. olan nehir.
- Ceyhun, T.** Asya'da bir nehir. Tevrat'a göre cennetin dört nehrinden biri.
- Ceylan, T.** Güzel gözlü geyik cinsi bir hayvan.
- Ceylin, A.** Cennete açılan kapı.
- Cıvıltı, T.** Kuşların ötüşürken çıkardıkları ses.
- Cici, T.** Sevimli, cana yakın, hoş, güzel.
- Cidal, A.** Karşılıklı kavga, savaş. Hararetili, zorlu konuşma.
- Ciğil, T.** Parlayan, parlak.
- Cihan, F.** Evren, âlem, Dünya.
- Cihanbanu, F.** Dünyaca tanınmış kadın.
- Cihanfer, F.** Cihanı, dünyayı aydınlatan, nurlu, ışıklı.
- Cihangül, F.** Cihan-gül.
- Cihannur, F.A.** Cihan-nur. Dünyayı aydınlatan; nurlu, ışıklı.
- Cilve, A.** Hoşa gitmek için yapılan davranış. İşve, naz. Yeni gelin duvağının kaldırılması merasiminin ve bu münasebetle güveyin geline verdiği Türk yüz görümlüğü.
- Cilvekâr, A.F.** Cilveli, cilve yapan.
- Cilveli, T.** Cilvesi olan, cilve yapan.
- Cilvesaz, A.F.** Cilve yapan, cilveli.
- Civelek, T.** Canlı, neşeli ve sokulgan.
- Civil, T.** Titiz, duygulu. Uyanık.
- Cudiye, A.** Cömert, eli açık.
- Cumhuriyet, A.** Halkın, egemenliği kendi elinde tuttuğu devlet biçimi.

Ç

Çağıl, T. Çağla ilgili.

Çağın, T. Şimşek, yıldırım

Çağla, T. Erik, kayısı ve özellik-
le bademin taze yemişi, ham
yemişi. “Çağlamak’tan çağ-
la”, “Coşkulu ol” anlamında
kullanılır.

Çağlak, T. Çağlayan, şelâle.

Çağlar, T. Çağlayan. Coşkulu,
canlı kimse.

Çağlasın, T. “Çağlayarak aksın”-
anlamında kullanılır. “Coşsun,
taşsın” anlamında kullanılır.

Çağlayan, T. Şelâle.

Çağnur, T.A. Çağ-nur.

Çağrı, T. Çağırma, davet. Doğan
kuşu, çakır kuşu. Rütbe, un-
van, san.

Çakır, T. Göz rengi mavimsi; mavi
benekli. Bir doğan cinsi. Gönül,
iç, can.

Çalığışu, T. Serçeğillerden, başı
koyu kırmızı, çalılık yerleri se-
ven, ötücü bir kuş.

Çalışkan, T. Çok çalışan, çalış-
mayı seven.

Çaylan, T. Çayın, ırmağın geçit
yeri. Kumsal, kumlu yer. Ç-
akılı yer.

Çekimli, T. Alımlı, güzel, cazibeli.
Dayanıklı, güçlü.

Çelenk, T. Çiçek, dal ve yaprak-
lardan oluşan halka. Uzun kuş
tüyü.

Çelgin, T. Yaralanarak kaçan av
hayvanı.

Çeşmiahu, F. Ahu gözlü kadın,
ceylan gözlü güzel.

Çeşminaz, F. Süzerek bakma, ba-
kış. Nazlı nazlı bakan göz. Gü-
zel gözlü sevgili.

Çetme, T. Olmamış karpuz.

- Çeyiz**, T. Gelin için hazırlanan her tür eşya.
- Çığıl**, T. Başa takılan altın.
- Çıgır**, T. Çığın kar üzerinde açtığı yol, taşlı yol, patika.
- Çınar**, T. Uzun boylu, kalın dallı, uzun ömürlü bir ağaç. (Mec.) Dayanak, destek, güç alınan kimse, güçlü kimse.
- Çınay**, F. Soylu ay, ayın en parlak zamanı.
- Çırnaz**, T. Zayıf, ince yapılı, cılız.
- Çiçek**, T. Bitkilerin üreme unsurlarını ihtiva eden renkli veya beyaz renkte açan, çok defa kokulu, sonradan meyve veya tohum hâline gelen kısımları Bitki, çiçek açan bitki. Kumaş veya başka şeyler üzerine yapılan renkli veya renksiz süsleme.
- Çığdem**, T. Zambakgillerden, soğanlı otsu, çeşitli renklerde çiçek açan kır bitkisi, mahmur çiçeği.
- Çil**, T. Genellikle yüzde oluşan küçük benekler.
- Çilay**, T. Ayın üzerinde beliren açık renk lekeler.
- Çilek**, T. Gülgillerden, sapsarı sü-
rungen, pembe-kırmızı renkte meyvesi olan bir bitki.
- Çilen**, T. Hafif yağan yağmur, çisenti. Suyun derin olmayan yeri.
- Çiler**, T. Güzel ötüşlü, bülbül gibi çileyen.
- Çilhan**, T. Çil-han.
- Çilhanım**, T. Çil-hanım.
- Çilli**, T. Yüzünde çilleri olan.
- Çim**, T. Bahçelerin yeşillendirilmesinde kullanılan, çok yıllık otsu bitki.
- Çimnaz**, T.F. Çim-naz. Çok nazlı.
- Çinel**, T. Doğru, dürüst, namuslu kimse.
- Çise**, T. Çiseleyen yağmur damlası
- Çisem**, T. Çise.
- Çisen**, T. Sisli ve kapalı havada ince ince yağan yağmur. Çiy.
- Çisil**, T. İnce yağmur.
- Çitlembik**, T. Mercimekten biraz büyük, buruk lezzette meyvesi olan bir ağaç. Ufak tefek, esmer ve sevimli.
- Çobanyıldızı**, T. Venüs gezegeni.
- Çolpan**, T. Çoban yıldızı.
- Çomur**, T. Zambak.

D

- Daime, A.** Sürekli, devamlı, kalıcı.
- Dal, T.** Ağacın gövdesinden ayrılan kollardan her biri. Arka, sırt. Kol.
- Dalay, T.** Deniz.
- Dalince, T.** Dal-ince. Dal gibi zarif ve ince.
- Dalya, T.** Yıldız çiçeği. Sayının yuvarlanması.
- Damla, T.** Sıvıdan ayrılıp düşen parça.
- Danış, T.** Önemli bir konuda birkaç kişinin konuşması.
- Daya, F.** Çocuğa bakan dadı, süt nine, taya.
- Dayahatun, F.T.** Daya-hatun.
- Daye, F.** Daya
- Define, A.** Toprak altına gömülerek saklanmış para veya değerli şeyler. (*Mec.*) Değerli, önemli, az bulunur nitelikte kimse.
- Defne, Y.** Defnegillerden, anayurdu Anadolu olan ve özellikle Ege Bölgesi'nde bol yetişen yaprakları güzel kokulu, yaz kış yeşil kalan bir ağaç.
- Değer, T.** Yüksek nitelik. Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse. Bir şeyin önemini belirten ölçü, karşılık.
- Deha, A.** İnsan zekâsının ulaşabileceği en yüksek aşama. Dâhi.
- Dehan, F.** Ağız.
- Demet, Y.** Bir araya getirilip bağlanmış deste. Biçilip bağlanmış ekin. Bir kaynaktan çıkan ışıkların meydana getirdiği ışık destesi, hazne.
- Deniz, T.** Büyük su kütlesi.
- Denizhan, T.** Deniz-han.
- Deren, T.** Derleyen, toplayan, ekini biçip toplayan.

- Derin, T.** Çok gelişmiş, çok ilerlemiş. Yoğun. Çok içten gelen.
- Derman, F.** Güç, kuvvet. İlaç; çare.
- Derya, F.** Deniz.
- Deryadil, F.** Gönlü geniş, her şeyi hoş gören.
- Deryanur, F.** Nur denizi, deryası.
- Deste, F.** Demet, tutam, takım. Kabza, tutacak yer. On yapraklık altın varak defteri.
- Destegül, F.** Gül demeti, destesi.
- Devlet, A.** Büyük mutluluk. Kut talih. Büyük aşama, orun, mevki. Toprak bütünlüğü ve siyasal örgütü olan bir ulusun oluşturduğu hukuksal varlık.
- Devran, A.** Dünya, felek. Zaman. Talih, yazgı.
- Devrim, T.** Dünya görüşünde, felsefede, bilimde, sanatta veya toplumsal düzende birdenbire olan niteliksel değişme.
- Devin, T.** Hareket, kımıldanış. Çaba, gayret.
- Diba, F.** Renkli dokuma motiflerle süslü lüks bir çeşit ipek kumaş, canfes kumaş.
- Dicle, T.** Kaynağı kuzeydoğu Anadolu'da bulunan, ülkelerimizden sonra Irak topraklarından geçerek denize dökülen büyük ırmak.
- Diclehan, T.** Dicle-han.
- Didar, F.** Yüz, çehre. Görme, görüşme. Görüş kuvveti. Açık, meydanda.
- Dide, F.** Göz. Gözcü. Gözbebeği. Gözucu.
- Didem, F.** Gözüm.
- Dikmen, T.** Koni biçiminde sivri tepe. Dağların en yüksek yeri. Yayla.
- Dilân, F.** Gönüller, yürekler.
- Dilara, F.** Gönül alan, gönül kapı, gönül okşayan, gönlü dindiren.
- Dilâşup, F.** Gönlü karıştıran, gönül çalan (güzel).
- Dilay, F.T.** Dil-ay. Gönlü aydınlatan ay.
- Dilbaz, F.** Gönül eğlendiren; güzel söz söyleyen; göze hoş görünen.
- Dilbent, F.** Gönül bağı, gönül bağlayan.
- Dilber, F.** Gönül alıp götüreren, güzel.
- Dilbeste, F.** Gönül bağlamış, âşık.
- Dilbu, F.** Gönül kokusu.
- Dildade, F.** Sevdalı.
- Dildar, F.** Birinin gönlünü almış, sevgili.
- Dilderen, F.** Sevgi toplayan, gönül alan, beğenilen.
- Dilefruz, F.** Yürek yandıran, sevimli.

- Dilege, T.** Dil-ege. Güzel ve düzgün konuşan.
- Dilek, T.** Dilenen şey, arzu, istek. İsteme, arzu etme, dileme.
- Dilem, F.T.** Dil-em. Gönül ilâcı.
- Diler, T.** İsteyen, dilekte bulunan, dileyen.
- Dilferah, F.** Gönlü ferah, sevinçli.
- Dilfeza, F.** Gönlü genişleten, gönülü artıran.
- Dilfiruz, F.** Gönüle ferahlık veren, sevindiren.
- Dilge, T.** Güzel konuşan kimse.
- Dilhan, F.** Dil-han. Gönülden söyleyen, içten konuşan.
- Dilhayat, F.A.** Dil-hayat.
- Dilhun, F.** İçi kan ağlayan.
- Dilhuş, F.** Gönlü hoş, yüreği rahat.
- Dilman, T.** Bkz. Dilmen.
- Dilmen, T.** Güzel söz söyleyen.
- Dilnişin, F.** Gönülde yer tutan, hoş, güzel.
- Dilnur, F.A.** Gönlü nurlu.
- Dilruba, F.** Gönül alan, gönül kapalı
- Dilrüba, F.A.** Gönlü şen, rahat, dertsiz.
- Dilsafa, F.A.** Gönlü şen, rahat, dertsiz.
- Dilsaz, F.** Gönül yapan.
- Dilsitan, F.** Gönül alan (güzel).
- Dilsuz, F.** Gönül yakan, yürek yakın.
- Dilşad, F.** Gönlü hoş, sevilmiş.
- Dilşah, F.** Gönül şahı, sevgili.
- Dilşat, F.** Gönlü hoş, sevinçli.
- Dilşen, F.T.** Gönlü sevinçli.
- Dilşikâr, F.** Gönül avlayan.
- Dinçay, T.** Dinç-ay.
- Dinçel, T.** Dinç-el.
- Dirahşan, F.** Parlak, parlayan.
- Dirayet, A.** Zekâ, bilgi; kavrayış.
- Diren, T.** Harmanda sapları yaymaya yarayan uzun çatallı ağaçtan yapılmış araç.
- Diril, T.** "Dirilmek"ten buyruk. El dokuması bez.
- Dirlik, T.** Huzur, erinç. Yaşayış, sağlık, geçim. Osmanlı İmparatorluğu'nda bir hizmete karşılık olmak üzere bir kimseye devletçe verilen aylık veya bir yere bağlı gelir.
- Doğa, T.** Canlı ve cansız nesnelere oluşan varlığın tümü; Kendi kendini sürekli olarak yeniden yaratan ve değiştiren güç; yaratılış.
- Doğanay, T.** Doğan-ay.
- Doğanbike, T.** Doğan-bike. Bkz. Bike.
- Doğannur, T.A.** Doğan-nur.
- Doğay, T.** Doğan-ay.

- Doğu, T.** Güneş'in doğduğu yön.
- Dolun, T.** Bkz. Tolun.
- Dolunay, T.** Ayın dolun durumu, Ayın bütünüyle parlak olduğu zamanki hâli, Ayın her ayın ortalarında aldığı dolgun görünüm.
- Domurcuk, T.** Tomurcuk.
- Doruk, T.** Bir dağın, bir tepenin, yüksek bir yerin, tepesi, en yüksek yeri.
- Dölen, T.** Sakin, huzurlu, rahat kimse.
- Döndü, T.** Henüz evlenmemiş kız. Gittiği yerden geri gelen. Din değiştiren, dönme.
- Döne, T.** Karşı ziyarette bulunma.
- Dönüş, T.** Dönmek fiili, dönme.
- Dudu, F.** (Tüti: papağan'dan) Hanım. Abla. Küçük kardeş. Yaşlı Ermeni kadın.
- Dudubikem, T.** Dudu-bikem.
- Duduhan, T.** Dudu-han.
- Duhan, A.** Duman. Tütün.
- Duhter, F.** Kız.
- Duranay, T.** Ayın en uzun süre gökyüzünde kaldığı zaman.
- Durcan, T.** Dur-can. "Canlı kal, ömrün uzun olsun" anlamında kullanılır.
- Durkadın, T.** Dur-kadın.
- Durkız, T.** Dur-kız.
- Dursune, T.** Erkek adı olan Türkçe Dursun adına -yanlış olarak Arapça "-e, dişil yapan ek" getirilerek kadın adı yapılmıştır. Son olması istenen kız çocuklarına verilen adlardandır.
- Duru, T.** Saf, berrak.
- Durugül, T.** Arı duru ve gül gibi güzel.
- Durukadın, T.** Duru-kadın.
- Durusu, T.** Bulanık olmayan, dalgasız, pırlıl pırlıl ve dibi görünen su; temiz su
- Duşize, F.** El değmemiş, erden.
- Duygu, T.** His. Duyulan, işitilen, hissedilen şey.
- Duygun, T.** Duygulu, hassas.
- Duysal, T.** Duymakla, hissetmekle ilgili olan.
- Dülfin, A.** Arap astronomları tarafından Delphinus yıldız kümesine verilen isim.
- Dürdane, F.** Sevgili, inci tanesi.
- Dürefşan, F.** İnci serpen. İnci gibi söz söyleyen ağız.
- Düre, A.** İnci tanesi.
- Düriye, A.** İnci gibi parlak.
- Dürnev, F.** Yeni inci.
- Dürrüşehvar, A.F.** Padişahlara yarışır değerinde inci.
- Dürveş, F.** İnci gibi.

E

- Ebhar, A.** Denizler
- Ebru, F.** Kaş, bir süsleme sanatı.
Bulut renginde, buluta benzer,
bulut gibi dalgalı, bulutlu.
- Ece, T.** Kral karısı ya da krallığı yöneten kadın, kraliçe. (Mec.) olarak türdeşleri arasında üstünlüğü, yeteneği olan kadın, güzel kadın.
- Ecegül, T.F.** Ece-gül
- Ecehan, T.** Ece-han.
- Ecem, T.** Kraliçem, büyüğüm, anam.
- Ecer, T.** Yeni, güzel, iyi.
- Ecmel, A.** Çok güzel, şık
- Eda, A.** Cilve, naz. Kurum, caka.
Alınan şeyi geri ödeme. Bir vazifeyi yerine getirme.
- Edadil, A.F.** Eda-dil. Nazlı gönüllü.
- Edagül, F.** Eda-gül.
- Edibe, A.** Terbiyeli, saygılı, nazik kimse. Edebiyatla ilgilenen kimse.
- Edis, T.** Yükselen, yükselmiş, yüce.
- Efkâr, A.** Düşünceler. Tasa, kaygı, kuruntu.
- Eflâtun, A.** Açık mor.
- Efnan, A.** Türler, çeşitler.
- Efser, F.** Taç.
- Efsun, F.** Büyü, sihir.
- Efdal, A.** Çok erdemli, çok faziletli. En iyi, üstün.
- Efza, F.** Artıran, çoğaltan.
- Ege*, T.** Bir çocuğu koruyan, işlerine bakan ve her hâlimden sorumlu olan. Yaşça büyük, ulu. Sahip.
- Egemen*, T.** Buyruk ve hüküm sahibi, buyruğunu yürüten, bağımlı olmayan.
- Egenur, T.A.** Ege-nur.
- Ehil, A.** Sahip, malik. Becerikli, yetenekli. Bir yerde oturan.

- Ekim***, T. Toprağa tohum ekme işi, ekmek eylemi ve biçimi (Ekim ayında doğan çocuk için) Toprağa tohum ekme işi, ekmek eylemi ve biçimi (Ekim ayında doğan çocuk için).
- Ekin***, T. Tahılın tarlaya atıldığı andan harman oluncaya değin aldığı durumun tümüne verilen ad; buğday.
- Ela**, A. Sarıya çalan kestane rengi, ala, göz rengi.
- Elaldı**, T. El-aldı.
- Elânur**, T.A. Elâ-nur.
- Elbirlik**, T. Bir işi yapmak için birleşme, beraberlik, dayanışma.
- Elçim**, T. Bkz. Elçin.
- Elçin**, T. Deste, tutam. Ağustos böceği. Bulmaca, bilmece.
- Eldem**, T. Yumuşak başlı, uyumlu.
- Elfida**, A. Fedâ etme
- Elfiye**, A. Bin mısralık manzume. Manzum risaleler.
- Elgin**, T. Yabancı, gurbette yaşayan, garip.
- Elif**, A. Arap alfabesinin ilk harfi. Ülfet eden, dost, tanıdık. Alışmış, alışkın, alışık.
- Elif**, A. Dost, Arap alfabesinin ilk harfi.
- Elife**, A. İstenilen, alışılan şey. Alışılmış, alışkın.
- Elik**, T. Ceylân.
- Eliz**, F. Çifte, tekme, sıçrama.
- Elmas**, Y. Mücevher olarak kullanılan saydam, değerli taş. (Mec.) Çok sevgili ve değerli.
- Elvan**, A. Levnler, renkler, çok renkli, polikrom.
- Emek**, T. Uzun ve yorucu, özelli çalışma. Bir işin yapılması için harcanan beden ve kafa gücü. Güvenlik.
- Emel**, A. Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek, ümit. Şiddetli arzu, hırs, tamah. Uzun zamanda gerçekleşebilecek arzu. İnsan ömrünün yetmeyeceği hülyalar, kuruntular.
- Emine**, A. Emin. Korku ve endişesi olmayan. Arapça'daki Âmine kelimesinin Türkçeleştirilmiş şekli.
- Emire**, A. Kadın hükümdar.
- Emoş**, T. "Emine" adının halk dilinde bozulmuş biçimi.
- Emriye**, A. Emire ait.
- Emsal**, A. Eşler, benzerler, yaşıtlar. Örnekler.
- Ender**, A. Çok az, seyrek, az bulunur.
- Enfal**, A. Kur'ân-ı Kerîm'de 8. sûrenin adı. Düşmandan alınan mallar, ganimetler.
- Enfes**, A. Çok güzel, en güzel.
- Engin***, T. Açık deniz. Çok geniş. İyi, güzel, temiz, sağlam.
- Enginay**, T. Engin-ay.

- Enginiz, T.** Engin-iz.
Enginsu, T. Açık deniz
Enise, A. Cana yakın, dost.
Eray, T. Er-ay.
Erbay, T. Er-bay.
Erbil, T. Er-bil.
Ercil, T. Doğru, sözüne güvenilir kişi.
Erda, A. Beyaz karınca.
Erdemay, T. Erdem-ay.
Erden, T. El değmemiş.
Erdenay, T. Erden-ay.
Erdi, T. Amacına ulaşan, erişen. Olgun. Başakları olgunlaşmış ekin. Ermiş, veli.
Erdibike, T. Erdi-bike. Olgunluğa erişmiş, deneyimli kadın.
Erdibikem, T. Erdi-bikem.
Erel, T. Er-el.
Erem, T. Bir işe gönüllü, istekli olma.
Eren, T. Benliğinden sıyrılmış, öz varlığından geçmiş, kendini Allah'a adanmış, ermiş, evliya, veli. Akıllı, deneyimli kimse. Dost. Hayırlı çocuk.
Erenay, T. Yetişip gelen ay.
Erendiz, T. Gezegenlerin en büyüğü ve güneşe yakınlık bakımından beşincisi, Jüpiter.
Erengül, T.F. Eren-gül.
Erengün, T. Eren-gün.
Erensu, T. Ermiş gibi ve su gibi aziz olan
Erge, T. Şımarık ve nazlı.
Ergem, T. Nazlım, canım.
Ergene, T. Bir nehir ismi.
Erguvan, T. Eflâtunla kırmızı arası renkte çiçek açan, güzel bir süs ağacı.
Ergül, T. Erken açmış gül; erken gülesin, erken mutlu olasin.
Ergülen, T. Er-gülen.
Ergüler, T. Er-güler.
Ergün, T. Er-gün. Yumuşak, uysal kimse. Sulu kar, sulu sepken.
Eribe, A. Olgun, anlayışlı.
Erik, T. Gülgillerden, beyaz çiçekli bir ağaç ve bu ağacın türlü renklerde, mayhoş, tatlı, sulu meyvesi.
Erike, A. Taht.
Erim, T. Bir şeyin erebileceği uzaklık. İyi bir şeye işaret olan durum. Sevgi. Müjde.
Eriç*, T. Dirlik, rahat, huzur.
Eriş, T. "Amacına ulaş, isteğin olsun" anlamında kullanılır.
Erke, T. Nazlı.
Erkin, T. Hiçbir koşula bağlı olmadan istediği gibi bağlanabilen.
Erma, A. Cilveli, çok güzel
Ermiye, A. Dolu yağdıran kasırga bulutları.
Ernur, T.A. Er-nur.
Erten, T. Sabah güneşinin doğduğu zaman. Gün.

- Ervin, F.** Şeref, saygınlık. Barış. Rüzgâr. Veda.
- Esen,* T.** Vücutta hiçbir eksikliği olmayan, sağlıklı; sağlığı yerinde olan esmekte olan yel
- Esendal, T.** Esen-dal.
- Esengül, T.** Canlı, dipdiri, renkleriyle yeni açan güzel gül.
- Esengün, T.** Esen-gün.
- Eser, A.** İz, işaret, yapıt.
- Esergül, T.F.** Eser-gül.
- Esim, T.** Rüzgârın esişi.
- Esin, T.** İçe doğan şey, ilham, bir şeyi yaratmaya yönelten güzel duygu; tatlı tatlı esen yel, esinti. Rüzgâr, sabah rüzgârı, çağrışım.
- Esmâ, A.** Adlar, işitme.
- Esmahan, A.T.** Esmâ-han.
- Esmen, T.** Esici, esen.
- Esmer, A.** Teni ve saçları kara-ya çalan, koyu buğday rengi olan, yağız kimse.
- Esmeray, T.** Siyah ay, buğday renkli, karayağız.
- Esna, A.** Yüksek, yüce, bülent.
- Esra, A.** Daha hızlı, daha çabuk, en çabuk. Esirler.
- Eşay, T.** Eş-ay. Ay gibi, ay kadar güzel.
- Eşe, T.** Elmas, altın gibi kadın ziynet. Teyze. "Ayşe" adının halk dilindeki bozulmuş biçimi.
- Eşim, T.** Dostum, arkadaşım.
- Eşin, T.** Dostun, arkadaşın.
- Eşmen, T.** Eş, arkadaş, yaşıt.
- Eti, T.** Anadolu'da M.Ö. 1900-1200 yılları arasında egemen olan, büyük uygarlık kuran Orta Asyalı bir ulus, Hitit.
- Etkâ, A.** En takvalı, Allah'a en çok saygı duyan
- Etik, T.** Süs, bezek.
- Etike, T.** Öğretmen, eğitici.
- Evcan, T.** Ev-can.
- Evcil, T.** Evine düşkün kimse.
- Evcimen, T.** Evine, ailesine çok bağlı kimse.
- Evdegül, T.** Güzel kız.
- Vecen, T.** Çabuk hareket eden, canlı, iveren.
- Evin, T.** Tohum, tane, öz cevher.
- Evnur, T.A.** Ev-nur.
- Evrin, T.** Ağır ağır ve kendiliğinden oluşan değişim.
- Evşen, T.** "Evi şenlendiren", "evin neşesi, şenliği.
- Eylül, T.** Yılın dokuzuncu ayı.
- Ezfer, A.** Güzel kokulu.
- Ezgi, T.** Belli bir kurala göre yaratılan ve kulakta haz uyandıran ses dizisi uyumlu ses; müzikli ses, şarkı, türkü.
- Ezgü, T.** İyi kimse.
- Ezra, A.** Pek fasih, sözü düzgün kişi. Beyaz kulaklı siyah at.

F

- Fadıla, A.** Bkz. Fazıla.
- Fadik, T.** “Fatma” adının halk ağzında bozulmuş biçimi.
- Fadile, A.** Bkz. Fazıla.
- Fadim, T.** “Fatma” adının bozulmuş biçimi.
- Fadime, T.** “Fatma” adının halk ağzındaki bir başka biçimi.
- Fahamet, A.** Büyüklük, ululuk. Saygınlık, değer; onur.
- Fahime, A.** Büyük, ulu. Onurlu, saygın. Anlayışlı, akıllı.
- Fahiman, A.** Onurlu, saygın, değerli kimseler.
- Fahire, A.** Onurlu, şanlı, şerefli. Kusursuz, kıymetli.
- Fahriye, A.** Övünülen kadın.
- Fahrunnisa, A.** Çok övünen, şanlı, şerefli, onurlu kadın.
- Faika, A.** Üstün, seçkin, yüksek, ileri. Mümtaz, manevi olarak üstün olan.
- Faize, A.** Muradına kavuşan, başarı kazanan.
- Fakihe, A.** Zeki, anlayışlı. Fıkıh bilimini bilen. Yemiş, meyve.
- Fariha, A.** Bkz. Feriha.
- Farise, A.** Anlayışlı, sevgili, zeki. İyi ata binen.
- Fasihe, A.** Güzel konuşan, iyi söz söyleme yeteneği olan.
- Fatine, A.** Zeki, anlayışlı. Zihni açık, kavrayışlı. Uyanık.
- Fatma, Fatıma, A.** Sütten kesilmiş. Kendisi ve zürriyeti cehennemden uzak kılınmış. Hz. Peygamber’in (s.a.s.) Hz. Hatice’den dünyaya gelen en küçük kızının adı.
- Fatmagül, A.** Güle benzeyen Fatma.
- Fatmanur, A.** Nur gibi aydınlık Fatma.

- Fatoş, T.** "Fatma" adının halk ağzındaki değişik biçimlerinden.
- Fayiha, A.** Güzel koku; çiçek ve meyve kokusu.
- Fazıla, A.** Erdemli, fazilet sahibi; üstün.
- Fazilet, A.** Güzel huy, manevi kuvvet.
- Fecir, A.** Sabaha karşı ortalığın aydınlanmaya başladığı zaman, tan vakti.
- Fecriye, A.** Tan vakti, tan kızılığıyla ilgili.
- Feda, A.** Bir amaç uğruna değerli bir şeyi gözden çıkarma. Kurban.
- Fedakâr, A.F.** Kendini, kendi çıkarlarını feda etmekten çekinmeyen, özverili.
- Fehamet, A.** Bkz. Fahamet.
- Fehiman, A.** Bkz. Fahiman.
- Fehime, A.** Akıllı, anlayışlı.
- Fehmiye, A.** Anlayış, kavrayışla ilgili.
- Fekahet, A.** Şakacılık, hoş mizaçlılık.
- Felek, A.** Gökyüzü. Dünya, âlem. Talih, alın yazısı.
- Fenniye, A.** Fenle, bilimle ilgili.
- Ferah, A.** Gönül açıklığı, sevinç, sevinme. F. Açık, aydınlık. Bol, geniş.
- Ferahet, F.** Şan ve şeref.
- Ferahfeza, A.F.** Ferah artıran. Meşhur bir lale türü.
- Ferahna, A.F.** Bolluk, genişlik. Geniş yer.
- Ferahnaz, A.F.** Nazlı kız.
- Ferahnisa, A.** Sevinçli, rahat (kadın).
- Ferahnüma, A.F.** Sevinç gösteren, sevinçli.
- Ferahnur, A.** Aydınlık veren, nur veren.
- Ferahru, A.F.** Güler yüzlü, güleç.
- Ferahşan, A.F.** Sevinç veren. Ferah saçan.
- Feraset, A.** Anlayışlılık, çabuk seziş, anlayış.
- Feray, F.T.** Aydınlık, parlak ay, canlılık, süs, zinet.
- Feraye, F.T.** Bkz. Feray.
- Ferda, F.** Yarın, öbür dünya.
- Ferdaniye, A.** Birlik, teklik, eşsizlik.
- Ferdiye, A.** Tek olan, tek şey. Fertle ilgili, bireysel.
- Fergün, F.T.** Fer-gün. Aydınlık, ışıklı gün.
- Ferhan, A.** Sevinçli, neşeli, hoşnut.
- Ferhunde, F.** Mübarek, mesut, meymenetli, kutlu, uğurlu.
- Feri, A.** Asilla ilgili olmayıp ikinci derecede olan; ayrıntılı.
- Feribe, F.** Aldatma işini yapan, aldatan.
- Ferican, F.** Can aydınlığı, ruhun ışığı.
- Feride, A.** Kendi reyiyile hareket eden, gururlu, kibirli.
- Feriha, A.** Sevinçli, rahat.

- Feriser, F.** Çok ışıklı, aydınlık. Çok güçlü.
- Ferişte, F.** Melek. Günahsız, masum. İyi ve yumuşak huylu.
- Fermude, F.** Emir, buyruk, ferman. Emrolunmuş, buyrulmuş.
- Fernur, F.A.** Fer-nur. Aydınlık, ışık, nur.
- Fersude, F.** Yıpranmış, aşınmış, eskimiş.
- Feruze, F.** Bkz. Firuze.
- Ferzane, F.** İlim ve hikmet.
- Fetanet, A.** Zihin açıklığı, zihnin yaratılıştan bir şeyi çabuk ve iyi kavraması.
- Fethiye, A.** Fethe ait.
- Fevziye, A.** Kurtuluşa eren.
- Feyha, A.** Büyük, geniş olan, engin.
- Feyman, F.** Ahlâkta olgunluğu amaçlama; iyi ahlâka yönelme.
- Feyza, A.** Suyun taşıp akması. Bolluk, çokluk, verimlilik, fazlalık, gürlük, ilerleme, çoğalma. İlim, irfan. Feyz ile dolu olan.
- Feyzan, A.** Suyun taşması, coşması. Bolluk, çokluk, fazlalık.
- Feyziye, A.** Bollukla, bereketle ilgili.
- Feza, A.** Uzay. Geniş alan; ova.
- Fezanur, A.** Feza-nur.
- Fındık, F.Y.** İlik yerlerde yetişen bir ağaççık ve bunun kabuklu, yağlı ürünü.
- Fitnat, A.** Zihin açıklığı, kolay kavrama ve anlama yeteneği, zekâ.
- Fidan, Y.** Yeni yetişen körpe ağaç. Fidan boyu: İnce uzun mütenasip.
- Fidangül, Y.F.** Fidan-gül.
- Fide, Y.** Başka bir yere dikilmek için hazırlanmış körpe çiçek.
- Figen, F.** Yıkıcı, atıcı.
- Fikriye, A.** Düşünceli, fikre bağlı
- Filiz, A.** Bitkilerde yeni sürgün, tohumdan çıkan yeni uçlar. Ocaktan çıkarılmış, eritilmemiş ham maden, cevher, gümüş, filiz. Yeni sürmüş körpe, dal hâline gelmiş körpe tohumcu.
- Firaz, F.** Yüksek, yukarı. Yükselten, kaldıran. Yokuş, çıkış.
- Firdevs, A.** Cennet, Cennet bahçesi, bostan.
- Firuze, F.** Değerli bir taş.
- Fitnat, A.** Zihin açıklığı, çabuk kavrayan anlayışlı olan.
- Fulya, İta.** Nergisgillerden bir bitki ve onun güzel renkli, kokulu çiçeği.
- Funda, T.** Küçük ağaççık.
- Füruzan, F.** Parlak, parlayan.
- Fusun, A.** Büyü, büyüleyici.

G

- Galibe, A.** Üstün gelen, yenen; önde gelen.
- Gamze, A.** Süzgün bakış. Çene ve yanaktaki çukurluk.
- Ganime, A.** Ganimet alan.
- Ganiye, A.** Zengin, varlıklı. Çok hoş. Kadın şarkıcı.
- Garibe, A.** Görülmemiş, tuhaf, şaşılacak.
- Gaye, A.** Maksat, hedef.
- Gazale, A.** Dişi geyik.
- Gelengül, T.F.** Gelen-gül.
- Gelin, T.** Evlenmek üzere hazırlanıp, süslenmiş kız veya yeni evlenmiş kadın. Genç kız.
- Gelincik, T.** Kırmızı ve büyük çiçekli bir kır bitkisi.
- Gelinkız, T.** Gelin-kız.
- Gencay, T.** Genç-ay. Ayça, hilâl.
- Gevher, F.** Değerli taş. Elmas. Bir şeyin aslı, esası.
- Geysu, F.** Uzun saç, saç örgüsü, zülûf.
- Girizan, T.** Bkz. Gürizan.
- Gizem, T.** Aklın erişemediği açıklanamayan, sır.
- Gonca, F.** Tomurcuk, henüz açmamış gül.
- Goncafer, F.** Gonca-fer.
- Goncagül, F.** Gonca-gül.
- Goncater, F.** Taze, açılmamış gonca.
- Gonce, T.** Bkz. Gonca.
- Göğem, T.** Yeşile çalar mor renk. Bir çeşit yabanî ekşi erik. Yapraklanmış ekin.
- Göğünç, T.** Özlem, hasret.
- Gök, T.** Yeryüzünün üzerine mavi bir kubbe gibi kapanan boşluk.
- Gökay, T.** Gök-ay.
- Gökben, T.** Mavi benli
- Gökçe,* T.** Gökle ilgili, göge ait, semavi. Mavimsi. Güzel, hoş, güzelce, latif. Gösterişli.

- Gökçek**, T. Güzel, sevimli, hoş, taze, körpe.
- Gökçel**, T. Gök rengini andıran, mavimsi.
- Gökçen***, T. Güzel; yiğit; mavi gözlü, gökmen
- Gökçiçek**, T. Gök-çiçek.
- Gökçin**, T. Maviye çalan, mavimsi.
- Gökduman**, T. Gök-duman.
- Gökmen**, T. Güzel; yiğit; mavi gözlü sarışın.
- Göknil**, T. Gök-nil. Bkz. Nil.
- Göknur**, T.A. Gök-nur.
- Göksal**, T. Gök-sal.
- Göksel**, T. Gökle, gökyüzüyle ilgili
- Göksen**, T. Sen göksün.
- Göksev**, T. Gök-sev.
- Göksu**, T. Mavi su.
- Göksun**, T. Gök-sun.
- Gökşen**, T. Mavi gözlü ve şen. Gökle ilgili, aydınlık ışıklı gök.
- Gökşin***, T. Gök kuşağı, alkım. Mavi renkli.
- Gönenç**, T. Bolluk, rahatlık, varlık içinde yaşama.
- Gönlüşen**, T. Gönlü-şen.
- Gönül**, T. İnsanın manevi varlığının ifadesi, inanç ve hislerinin kaynağı. İstek, arzu, heves, niyet.
- Gönülay**, T. Gönül-ay.
- Gönülden**, T. Yürekten, içten, candan.
- Görez**, T. Süslü, zarif, şık. Gösterişe düşkün kimse. Kurumlu. Kuruntulu. Rüzgâr.
- Görkem**, T. Gösterişli, göz alıcı olma.
- Görkemli**, T. Gösterişli, göz alıcı.
- Görklü**, T. Güzel, gösterişli.
- Görsev**, T. Gör-sev.
- Gövem**, T. Bitki yeşilliği. Sonbaharda yetişen bir tür siyah zeytin.
- Gözal**, T. "Niteliklerinle ve güzelliğinle ilgi topla" anlamında kullanılır.
- Gözalan**, T. Gösterişli, ilgi çekici.
- Gözde**, T. Göze girmiş olan, sevilen, beğenilen, benimsenen.
- Göze**, T. Kaynak. Suların kıyılarında olan küçük çayır. Hücre. Örme, örgü. Sonbaharda çıkıp yazın kaybolan su.
- Gözem**, T. Bkz. Gözen.
- Gözen**, T. İlgi çekici, sevimli, hoş. Sulak yer. Pınar.
- Güher**, T. Bkz. Gevher.
- Gül**, F. Çiçek. Bilinen çiçek, gül çiçeği, gülağacı.
- Gülaç**, F.T. Gül-aç.
- Gülaçtı**, F.T. Gül-açtı.
- Gülafet**, F.A. Gül-afet.
- Gülal**, F.T. Gül-al.

- Gölan**, F.T. Gül-an.
Gölara, F. Gül süsleyen, gül be-
zeyen
Gölaslı, F.T. Gül-aslı.
Gölasya, F.Y. Gül-asya.
Gölover, F. Gül getiren, gül ta-
şıyan.
Gölay, F.T. Gül-ay. Güllerin aç-
tığı ay.
Gölaydın, F.T. Gül-aydın.
Gölayım, F.T. Gül-ayım.
Gölayşe, F.A. Gül-ayşe.
Gölbadem, F. Gül-badem.
Göلباğ F.T. Gül bahçesi.
Gölbahar, F. Bahar gülü. Ebru sa-
natında kullanılan koyu kırmızı
renkte toprak.
Gölbanu, F. Gül gibi güzel hanım.
Gölbeden, F. Gül-beden.
Gölbey, F. Benleri güle benzeyen
güzel kadın.
Gölbende, F. Gül-bende.
Gölbeyiz, F.T. Gül-beyiz. Gül yüzlü.
Gölbeyk, F. Güllün yaprağı.
Gölbeyker, F. Bir tür gül tatlısı.
Gölbeyaz, F.T. Beyaz gül.
Gölbeyke, F.T. Gül-beyke.
Gölbeykem, F.T. Gül-beykem.
Gölbeyl, F.T. Gül-beyl.
Gölbeyn, F. Gül kökü, gül biten yer.
Gölbeytti, F.T. Gül-beytti.
Gölbeyz, F. Gül serpen, gül ser-
pilmış.
- Gölbey**, F.T. Gül-boy.
Gölbey, F. Gül kokusu.
Gölbeyn, F. Gül fidanı. Gül yetişen
yer.
Gölbeyz, F.T. Bkz. Gülbeyz.
Gölbeycan, F. Sevimli, gül gibi güzel
kadın.
Gölbeycanan, F. Gül-canan.
Gölbeyce, T. Gül gibi, güle benzeyen.
Gölbeycemal, F.A. Gül-cemal. Gül gibi
güzel yüzlü.
Gölbeycihan, F. Cihana, âleme bedel
gül.
Gölbeyçe, F. Küçük gül, gülcük.
Gölbeyçehre, F. Gül-çehre. Gül gibi
güzel olan.
Gölbeyçiçek, F.T. Gül-çiçek.
Gölbeyçimen, F.T. Gül-çimen.
Gölbeyçin, F. Gül toplayan.
Gölbeyçün, T. Bkz. Gülbeyçin.
Gölbeydal, F.T. Gül-dal.
Gölbeydalı, F.T. Gül-dalı.
Gölbeydan, F. Çiçek konulan kap,
çiçeklik.
Gölbeydane, F. Gül tanesi.
Gölbeydeğer, F.T. Gül-değer.
Gölbeydehan, F. Ağzı gül gibi olan,
küçük ağızlı.
Gölbeydehen, F.T. Bkz. Gülbeydehan.
Gölbeydem, F. Gül mevsimi.
Gölbeyden, F. Gül soluklu, nefesi gül
kokan.

- Güldemet**, F.Y. Gül gibi güze
Güldeniz, F.T. Gül-deniz.
Güldenur, T.A. Gülde-nur.
Gülдер, F.T. Gül-der. Gül topla.
Gülderen, F.T. Gül-deren. Gül top-
layan.
Güldemiş, F.T. Gül devşirmiş, gül
toplamaş.
Güldeste, F. Gül demeti.
Güldilek, F.T. Gül-dilek.
Güldöne, F.T. Gül-döne.
Güldoğan, F.T. Gül-doğan.
Güldüren, T. Mutlu eden, sevin-
diren.
Gülece, F.T. Gül-ece.
Gülebetin, T. Bezekli dikiş. Gü-
zellik, incelik simgesidir.
Güleç, T. Her zaman gülen, gü-
lümseyen, güler yüzlü.
Güleda, F.A. Gül-eda.
Güleşan, F. Gül saçan.
Gülen, T. Gülümseyen, güler yüzlü.
Gülenay, T. Devamlı gülen, ay-
yüzlü kişi.
Gülendam, F. Gül endamlı, gül
boylu, nazik, güzel endam.
Gülender, F.A. Gül-ender. Az bu-
lunur, gül gibi güzel.
Gülengübin, F. Bal ile yapılan gül
murabbası.
Gülengül, T.F. Gülen-gül.
Gülennur, T.A. Gülmesiyle etrafı
aydınlatan, ışık saçan kimse.
- Güler**, T. Gülen, sevinçli, handan.
Güleray, T. Güler-ay.
Gülercan, T.F. Güler-can.
Güleren, F.T. Gül-eren.
Gülergin, F.T. Gül-ergin.
Gülergün, T. Güler-gün.
Gülesen, F.T. Gül-esen.
Güleser, F.A. Gül-eser.
Gülesin, T. “Mutlu olasın” anla-
mında kullanılır.
Gülev, T. Alev.
Gülfam, F. Gül renkli. Gül gibi kı-
zıl olan.
Gülfeda, F.A. Gül-fedat.
Gülfem, F. Küçük gül ağzılı.
Gülfer, F. Gül gibi parlak, gül par-
laklığında.
Gülferah, F. Gül-ferah.
Gülfeşan, F. Gül saçan.
Gülfeza, F. Gül-feza.
Gülfidan, F.Y. Gül-fidan.
Gülfide, F.Y. Gül-fide.
Gülgen, T. Gülen, gülümseyen.
Gülgez, F.T. Gül-gez.
Gülgonca, F. Gül-gonca. Henüz
açılmamış gül.
Gülgönül, F.T. Gül-gönül.
Gülgün, F. Gül renkli, pembe.
Gülgüne, F. Gül yanaklı, gül renkli.
Gülgün, F. Gül renkli, gül rengin-
de, pembe.
Gülgüney, F.T. Gül-güney.

- Gülgüzel**, F.T. Gül-güzel.
Gülhan, F.T. Gül-han.
Gülhanım, T. İyi huylu, nazik hanım. Gül yüzlü hanım.
Gülhatır, F.A. Gül-hatır.
Gülhatun, F.T. Gül-hatun.
Gülhayat, T. Mutlu, huzurlu bir hayat. Gül gibi güzel hayat.
Gülhiz, F. Gül yetiştiren.
Gülhuri, F.A. Gül-huri.
Gülinaz, F. Naz yapan güzel.
Gülinci, F.T. Gül-inci.
Gülüpek, F.T. Gül-ipek.
Gülistan, F. Gül bahçesi.
Güliz, F.T. Gül-iz.
Gülizar, F. Gül yanaklı. Al yanaklı.
Gülkadın, F.T. Gül-kadın.
Gülkız, T. Güle benzeyen kız.
Güllü, T. Gülü olan. Gül desenli kumaş.
Güllühan, F.T. Güllü-han.
Güllüşah, T.F. Güllü-şah.
Güllüşan, A. Güllü-şan.
Gülmisal, F.A. Gül gibi güzel, güle benzeyen.
Gülmüş, T. Güllumsemiş, güler yüzlü.
Gülnar, F. Hisar, kule.
Gülnaz, F. Gül gibi nazlı, narin.
Gülnazik, F. Menekşe.
Gülneşe, F.A. Gül-neşe.
Gülnihal, F. Gül fidanı. Gül ağacı.
Gülnur, T. Etrafına ışık saçan, aydınlatan gül.
Gülnüş, F. Güliçen. Gülle özdeşleşmiş, gül gibi.
Gülören, F.T. Gül-ören.
Gülöz, F.T. Gül-öz. Özü gül gibi.
Gülözer, F.T. Gül-özer.
Gülpembe, F. Gül-pembe.
Gülperi, F. Gizli gül.
Gülrana, F. Güzel gül, dışı sarı içi kırmızı renkte olan bir çeşit gül.
Gülrenk, F. Gül renkli, pembe.
Gülriz, F. Gül serpen.
Gülrû, F. Gül yüzlü, al yanaklı.
Gülruh, F.T. Gül yanaklı güzel.
Gülruhsar, F. Gül yanaklı.
Gülsalın, F.T. Gül-salın.
Gülсан, F.T. Gül-san.
Gülсанem, F.A. Gül-sanem.
Gülsay, F.T. Gül-say.
Gülsefa, F.A. Gül-sefa.
Gütsel, F.T. Gül-sel.
Güseli, F.T. Gül-seli.
Güselin, F.T. Gül-selin.
Gülsema, F.A. Gül-sema.
Gülsemin, F.T. Gül-semin.
Gülсен, F.T. Gül-sen.
Gülser, F.T. Gül-ser.
Gülseren, F. Gül dağıtan.
Gülsev, F.T. Gül-sev.
Gülseven, F.T. Gül-seven.
Gülsever, F.T. Gül-sever.

- Gülsevi**, F.T. Gül-sevi.
Gülsevil, F.T. Gül-sevil.
Gülsevım, T. Sevimli, güzel, hoş görünüşlü gül.
Gülsevin, F.T. Gül-sevin.
Gülsezer, F.T. Gül-sezer.
Gülsezin, F.T. Gül-sezin.
Gülsim, F. Gül-sim.
Gülsima, F. Gül-sima. Gül yüzlü.
Gülsimin, F. Gül-simin. Gümüştent gül.
Gülsinem, F.T. Gül-sinem.
Gülsoy, F.T. Gül-soy.
Gülsu, T. Gül renkli su, taze su.
Gülsun, F.T. Gül-sun.
Gülsunam, F.T. Gül-sunam.
Gülsunan, F.T. Gül-sunan.
Gülsunar, F.T. Gül-sunar.
Gülsüm, A. Yanakları ve yüzü dolgun.
Gülsüme, F. Yuvarlak, dolgun yüzlü.
Gülsün “Mutlu olsun, şen olsun” anlamında kullanılır.
Gülşad, F. Gül-şad. Sevinçli, mutlu, güzel.
Gülşadiye, F.A. Gül-şadiye.
Gülşah, F. Güllerin şahı.
Gülşan, F. Gül-şan.
Gülşehir, F. Gül-şehir.
Gülşeker, F. Gül tatlısı.
Gülşen, F. Gül bahçesi.
Gülşeref, F.A. Gül-şeref.
Gülşerif, F.A. Gül-şerif.
Gültab, F. Aydınlatan, ışık veren güzel.
Gültaç, F.A. Gül-taç.
Gültan, F.T. Gül-tan.
Gültane, F. Gül-tane.
Gültaze, F. Gül-taze.
Gülten, F. Gül tenli.
Gülter, F. Taze gül, gonca.
Gültop, F.T. Gül-top.
Gülüm, F.T. “Gül kadar güzel olan gülüm” anlamında kullanılır.
Gülümay, F.T. Gül(üm)-ay.
Gülümser, F.T. Gülümseyen, güller yüzlü.
Gülümşen, F.T. Gülüm-şen.
Gülüstü, F.T. Gül-üstü.
Gülüş, T. Gülmek fiili.
Gülver, F.T. Gül-ver.
Gülveren, F.T. Gül-veren.
Gülvur, F.T. Gül-vur.
Gülyüz, F.T. Gül-yüz. Güzel yüz.
Gülzar, F. Gül bahçesi, gül tarlası.
Gülziba, F. Süslü, güzel gül
Gümül, T. Deste, demet. Ek yığını.
Gümüşt, T. Parlak, beyaz renkli kolay işlenir, değerli bir maden.
Gümüştatun, T. Gümüşt-hatun.
Gün*, T. Güneş. Gündüz. İyi yaşanmış zaman.
Günaç, T. Gün-aç.

- Güenal**, T. Gün-al.
Günan, T. Gün-an.
Günana, T. Gün-ana.
Günay, T. Gün-ay. Güney, güneş gören yer.
Günaydın, T. Gün-aydın.
Günbatu, T. Gün-batu.
Günçiçek, T. Gün-çiçek.
Günçiçeği, T. Ayçiçeği.
Gündal, T. Gün-dal.
Günden, T. Uysal, yumuşak.
Gündoğdu*, T. Gün-doğdu.
Gündoğmuş*, T. Gün-doğmuş.
Gündüz, T. Günün sabahtan akşama kadar süren aydınlık bölümü.
Gündüzün, T. Gündüz vakti.
Günebakan, T. Ayçiçeği.
Gündal, T. Gün-dal.
Günel, T. Gün-el.
Güner, T. Gün-er. Tan vakti.
Günerim, T. Gün-erim.
Güneş*, T. Güneş.
Güneşhanım, T. Güneş-hanım.
Güney, T. Kuzey kutbuna karşı olan dört ana yönden biri. Her zaman güneş alan yer.
Günfer, T.F. Gün ışığı.
Güngör, T. Gün-gör. Mutlu ol, rahat yaşa.
Güngören, T. Gün-gören. Mutluluk, neşe içinde yaşayan.
- Güngül**, T.F. Gün-gül.
Günhan, T. Gün-han.
Güniz, T. Gün-iz.
Günkut, T. Gün-kut.
Günnar, T.F. Gün-nar.
Günnaz, T.F. Gün-naz.
Günnur, T.A. Gün-nur.
Günsel, T. Gün-sel. Gün ışığı, ışık seli.
Günseli, T. Gün-seli. Işık seli.
Günser, T. Gün-ser.
Günsili, T. Gün-sili.
Günsu, T. Gün-su.
Günşah, T.F. Gün-şah.
Günşen, T. Gün-şen.
Günşiray, T. Gün yüzlü, aydınlık çehrelî.
Güntan, T. Gün-tan.
Günten, T.F. Gün-ten.
Günver, T. Gün-ver.
Gür, T. Çok, bol.
Güray, T. Gür-ay.
Gürcan, T.F. Gür-can.
Gürdal, T. Gür-dal.
Gürel, T. Gür-el. Hareketli, coşkun.
Gürfer, T. Gür ve parlak ışık.
Gürizan, F. Kaçan, kaçıcı.
Gürsel, T. Gür-sel.
Gürselin, T. Gür-selin.
Gürsen, T. Gür-sen.
Gürses, T. Gür-ses.
Gürsev, T. Gür-sev.

- Gürsevil, T.** Gür-sevil.
Gürsu, T. Temiz, pak, hızlı su.
Gürşen, T. Gür-şen.
Gürten, T. Gür-ten.
Güven, T. Korku, çekinme ve kuşku duymadan inanma ve bağlanma duygusu, sevinç, mutluluk.
Güvenay, T. Güven-ay.
Güvenç, T. Güvenme duygusu. Sevinçli. Dayanak, arka, yardım.
Güvercin, T. Dünyanın pek çok yerinde rastlanan, hızlı ve uzun zaman uçabilen, çoğu evcilleşmiş kuş. Barış simgesi.
Güz, T. Sonbahar.
Güzay, T. Güz-ay.
Güze, T. Su kaynağı, göze.
Güzel, T. Hoşa giden, hayranlık uyandıran, beğenilen.
Güzelay, T. Güzel-ay.
Güzelcan, T.F. Güzel-can.
Güzide, F. Beğenilmiş, seçilmiş.
Güzin, F. Seçen, seçilmiş, seçkin, beğenilmiş.
Güzinay, F.T. Güzin-ay.
Güzingül, F. Güzin-gül.
Güzün, T. Güz mevsimi, sonbahar.

H

- Habbe, A.** Buğday, arpa gibi ufak ve yuvarlak tahıl tanesi.
- Habibe, A.** Sevgili, sevilen dost.
- Habike, A.** Çizgi. Samanyolu.
- Habinar, A.F.** Nar tanesi.
- Hacer, A.** Kaya, taş. Hz. İsmail'in (a.s.) annesi.
- Hacergül, A.F.** Hacer-gül.
- Hacigül, A.F.** Hacı-gül.
- Hacıhanım, A.T.** Hacı-hanım.
- Hacıkadın, A.T.** Hacı-kadın.
- Hadaset, A.** Önce, başlangıç. Gençlik, tazelik.
- Hadiye, A.** Doğru yolu gösteren, kılavuz, rehber. Önde giden.
- Hadra, A.** Çok yeşil, en yeşil, Yeşillik.
- Hafıza, A.** Kur'ân'ı başından sonuna kadar ezberlemiş olan (kadın). Yaşantıları, öğrenilen konuları bilinçli olarak akılda tutma, saklama gücü, bellek.
- Hafide, A.** Torun; kız torun.
- Hafize, A.** Kur'ân-ı Kerîm'i ezbere bilen, muhafaza eden.
- Hafsa, A.** Hz. Ömer'in kızının ismi
- Hakikat, A.** Bir şeyin aslı ve esası, mahiyeti. Gerçek, doğru, gerçekten, doğrusu. Sadakat, doğruluk, bağlılık, kadirbilirlik.
- Hakime, A.** Egemen, hükmeden, hüküm süren. Başta olan, üstün gelen.
- Haktan, Allah'tan** gelen, Allah'ın verdiği.
- Hâl, A.** Durum, vaziyet.
- Hâlâvet, A.** Tatlılık, şirinlik. Zevk.
- Hâle, A.** Ay ve güneş etrafında görünen ışıklı halka.
- Hâlenur, A.** Hâle-nur.
- Hâlet, A.** Hâl, durum.
- Halide, A.** Kolay yıpranmayan, yaşından küçük görünen.
- Halime, A.** İnsanı hoş tutan, yumuşak huylu.

- Halinur, A.** Işıklı, aydınlık.
- Halise, A.** Karışık olmayan, saf, katıksız İçten, samimî.
- Haliyye, A.** Bekâr kadın.
- Hamaset, A.** Cesaret, kahramanlık, yiğitlik.
- Hamdiye, A.** Allah'ı övmeyle, Allah'a şükretmeyle ilgili.
- Hamide, F.** Allah'a (c.c.) şükreden, hamd eden.
- Hamire, A.** Hamur.
- Hamise, A.** Beşinci.
- Hamiye, A.** Himaye eden, koruyan, koruyucu. Kayıran, kayırıcı.
- Hamiyet, A.** Fazilet, insanlık, vatanseverlik.
- Hamra, A.** Daha, pek çok kızıl, kırmızı.
- Hanbegüm, T.** Hanın karısı, hükümdar eşi.
- Hanbeğendi, T.** "Hanın hoşuna gitti" anlamında kullanılır.
- Hanbike, T.** Han-bike.
- Hanbiken, T.** Han-biken
- Handan, F.** Mutlu, güler yüzlü, sevimli.
- Hande, F.** Açılış, açılma. Gülüş, gülme.
- Handegül, F.** Gülün açması.
- Hanım, T.** Kadınlığın bütün iyi niteliklerini taşıyan kadın. Kız ve kadınlara verilen bir san. Eş, karı.
- Hanımkız, T.** Hanım-kız.
- Hanife, A.** Hanif olan tevhid inancına bağlı.
- Hannan, A.** Çok acıyan, çok acıyıcı, Allah'ın adlarındandır.
- Hansultan, T.A.** Han-sultan.
- Hanüman, F.** Ev bark, ocak, yuva. Ev halkı, çoluk çocuk.
- Hanzade, T.F.** Hükümdar çocuğu.
- Harbiyye, A.** Savaşla ilgili.
- Hare, F.** Sert taş, kaya. Meneviş, menevişli kumaş.
- Harika, A.** Nitelikleriyle hayranlık uyandıran, eksiksiz, kusursuz.
- Hasay, A.T.** Has-ay.
- Hasene, A.** Güzel, iyi. İyi, hayırlı iş, iyilik.
- Hasgül, A.F.** Has-gül.
- Hasibe, A.** Eli açık, cömert, asil, itibarlı kadın.
- Haskız, A.T.** İyi nitelikleri kendinde toplamış (kız).
- Hasna, A.** Güzel ve namuslu (kadın).
- Hasret, A.** Özlem, özleyiş.
- Hatıra, A.** Bellekte yaşamaya devam eden geçmiş izlenim, duygu veya olay. Bir kimse veya olayı hatırlatan nesne, yadigâr.
- Hatice, A.** Erken doğan kız.
- Haticenur, A.** Hatice-nur.
- Hatife, A.** Sesi işitilip de kendisi görünmeyen kimse. Çağırın, seslenen.

- Hatime, A.** Son, nihayet.
- Hatun, T.** Kadın. Bayan, hanım. Eş, zevce. Eskiden yüksek kişilikli kadınlara veya hakan eşlerine verilen san.
- Hatunana, T.** Hatun-ana.
- Hava, A.** Gökyüzü.
- Haver, F.** Güneşin doğduğu yön, doğu, güneypoğusu.
- Havle, A.** Etraf, çevre, güç, kuvvet.
- Havva, A.** Esmer kadın. Hz. Adem'in (a.s.) eşi.
- Hayal, A.** Zihinde tasarlanan, canlandırılan ve gerçekleşmesi özlenen şey. Gölge.
- Hayat, A.** Yaşayan, diri. Canlılarda doğumdan ölüme kadar geçen süre. Yaşama, yaşayış.
- Hayırgül, A.F.** Hayır-gül.
- Hayran, A.** Çok beğenen ve hayranlık duyan.
- Hayret, A.** Şaşkınlık, şaşma.
- Hayriye, A.** İyilik sever, hayır sever.
- Hayrunnisa, Hayrünissa, A.** Kadınların (en) hayırlısı.
- Hazal, A.** Kuruyup, dökülen ağaç yaprakları.
- Hazan, F.** Sonbahar.
- Hazime, A.** Midedeki eritici, sindirici güç.
- Hazin, A.** Hüzünlü, kederli.
- Hazine, A.** Altın, gümüş, mücevher gibi değerli eşya, servet. Büyük bağlılık duyulan, değer verilen kimse.
- Hediye, A.** Hediye, armağan. Karşılıksız verilen şey.
- Hemta, F.** Benzer, denk, eşit.
- Henna, A.** Kına ağacı.
- Hepgül, T.** Yaşam boyu gül, yaşam boyu mutlu ol, mutluluk içinde yaşa
- Hepgüler, T.** Hiç durmadan güler, boyuna güler, her zaman güler, hayat boyu mutlu olur.
- Hepşen, T.** Hiç durmadan, hayat boyu şen olur.
- Hesna, A.** Hanım kadın, güzel kadın.
- Heves, A.** Arzu, istek. Gelip geçici istek.
- Heyecan, A.** Duygularda meydana gelen coşma, coşkunluk.
- Hıfziye, A.** Saklama, koruma ile ilgili. Ezberleme, akılda tutma.
- Hıraman, F.** Salına salına, naz ve eda ile yürüyen.
- Hicran, A.** Bir yerden veya bir kimseden ayrılma. Ayrılığın verdiği büyük üzüntü, keder.
- Hicret, A.** Bir ülkeden başka bir ülkeye göç etme. Hz. Muhammed'in (s.a.s.) Mekte'den Medine'ye göç etmesi.

- Hidayet, A.** Allah'ın ilhamı ile doğru yolu bulmak.
- Hilâl, A.** Hilâl, yeni ay şeklinde olan ay, ayça, genç ay.
- Hilâfî, A.** Ay gibi, aya benzeyen.
- Hilkat, A.** Yaradılış, yaratılma. Huy güzelliği.
- Hilmiye, A.** Yumuşak huylu, ince nazik kimse.
- Hilye, A.** Süs, zinet, cevher. Güzel sıfatlar. Güzel yüz. Bir yazı çeşidi. Efendimiz'in (s.a.s.) mübarek vasıflarını ve güzelliklerini anlatan manzum ve mensur eser.
- Hoşeda, F.** Hareket ve davranışı güzel. Hoş, cazibeli.
- Hoşendam, F.** Boyu, posu güzel, düzgün olan.
- Hoşfidan, F.** Hoş-fidan. Güzel endamlı, boylu boslu kadın.
- Hoşkadem, F.A.** Güzel ayaklı, uğurlu, kutlu.
- Hoşniğâr, F.** Güzel, hoş sevgili.
- Hoşnur, F.A.** Hoş-nur.
- Hoşnut, F.** Memnun, kıvançlı.
- Hoşsel, F.T.** Hoş-sel.
- Hoşses, F.T.** Hoş-ses.
- Hoşsun, F.** Güzelsin, beğenilen, sevilensin anlamında kullanılır.
- Hoşten, F.** Güzel vücutlu, hoş.
- Hoşsen, F.T.** Hoş-sen
- Huban, F.** Güzeller, sevgililer.
- Hubter, F.** Pek güzel, en güzel.
- Huceste, F.** Uğurlu, hayırlı, kutlu, mutlu.
- Hulkiye, A.** Yaradılışla, huyla ilgili; iyi huylu.
- Hulya, A.** Bkz. Hülya.
- Hunde, A.** Sessizlik, sükun, sulh ve mütareke.
- Huri, A.** Cennet kızı.
- Hurican, A.F.** Huri-can.
- Hurisel, A.T.** Huri-sel.
- Huriser, A.F.** Cennet kızlarının başı, hurilerin başı.
- Huriye, A.** Bkz. Huri.
- Hurrem, F.** Bkz. Hürrem.
- Hurşide, F.** Güneş.
- Huzur, A.** Gönül rahatlığı, baş dinçliği.
- Huzeyfe, A.** Peygamber Efendimiz'in sırdaşı
- Hüceste, T.** Bkz. Huceste.
- Hükmiye, A.** Hükümle ilgili, hükme ait, bir karara dayanan.
- Hükminaz, A.F.** Nazlı, edalı.
- Hülya, A.** Kuruntu, düşünme.
- Hüma, F.** Devlet kuşu. Mutluluk, saadet.
- Hümeyra, A.** Beyaz tenli kadın.
- Hüner, F.** Beceri, marifet.
- Hüray, A.T.** Ay gibi özgür, ay kadar bağımsız.

Hürcan, A.T. Hür-can.

Hürgül, T. Gül gibi özgür ve güzel.

Hürkan, A.T. Hür-kan. Özgürlüğü, bağımsızlığı seven; özgür soydan gelen.

Hürmet, A. Saygı.

Hürmüz, F. Zerdüştlerin hayır Tanrı'sının adı. Eski İran takviminde güneş yılının ilk günü. Jüpiter gezegeni.

Hürnaz, A.F. Hür-naz.

Hürrem, F. Şen, sevinçli, güler yüzlü, gönülaçan, taze, hoş.

Hürriyet, A. Özgürlük, bağımsızlık, serbestlik.

Hürsel, A.T. Hür-sel.

Hürsen, A.T. Hür-sen.

Hürşen, A.T. Hür-şen.

Hüsna, A. Güzel, güzellik.

Hüsne, Bkz. Hüsna.

Hüsniye, A. Çok güzel kadın.

Hüsnügül, A.F. Gülün güzelliği.

Hüsnügüzel, T. Sarı çiçekli, güzel yapraklı süsbittkisi.

Hüsnühâl, A. Davranış güzelliği.

Hüsniye, A. Bkz. Hüsniye.

Hüsran, A. Büyük acı, üzüntü. Yokluk acısı. Beklenen bir şeyin elde edilememesinden duyulan acı. Kayıp, zarar.

Hüsün, A. Güzel, iyi. Güzellik.

Hüveyda, F. Açık, apaçık belli olan.

Hüzzam, F. Türk müziğinin en eski birleşik makamlarından biri.

I

- İğil**, T. Sessiz, yavaş, sakın su akıntısı.
- İldir**, T. Parlıtı, parlayış. Alaca karanlık. Ege Denizi kıyısında Karaburun yarımadasının batısında arkeolojik nitelikte bir köy.
- İldız**, T. Yıldız. Gün dönümünden on gün önceki gün.
- İlgaz**, T. Çankırı-Kastamonu arasında, Batı Karadeniz Bölgesi'nin en yüksek dağlar topluluğu.
- İlgim**, T. Çölde uzaktan su gibi görünen ışık yansıtması, güneş ışınlarının eğilmesiyle ilgili, gözü yandıran bir doğa olayı, serap.
- İlgin**, T. Beyaz ya da pembe çiçekli, çok hafif yapraklı bir ağaççık (genellikle küçük akarsu kıyılarında bulunur).
- İlcan** İlıkça, biraz ılık.
- İraz**, T. Raziye adının halk ağzında bozulmuş biçimi.
- İris**, T. Mutluluk, saadet.
- İrisgül**, T.F. Mutluluk gülü.
- İrmak**, T. Akarsuların en büyüğü
- İşık***, T. Bir yeri aydınlatmaya yarayan araç; nesnelere görmemize yarayan fiziksel erke; Güneş ve benzeri bir kaynağın yaydığı aydınlık
- İşil**, T. Canlı ve parlak, ışık gibi güzel olan.
- İşilar**, T. Parlayan, ışıldayan. Neşeli, canlı, şen.
- İşilay**, T. İşildar ışık verir, pırıldar, şavkır, işil işil yanar, ışık saçar.
- İşildar**, T. Parlak, göz alıcı, ışıldayan.
- İşiltan**, T. İşil-tan.
- İşiltı**, T. Parlaklık, aydınlık.

Işım, T. Bkz. Işın. Şimşek.

Işın, T. Bir ışık kaynağından çıkan ve uzayıp giden ışık çizgisi.

Işınay, T. Işın-ay.

Işınbike, T. Işın-bike.

Işınsal, T. Işın-sal.

Işınsu, T. Işın saçan su, ışıklı su, ışıklı su, parıldayan su, pırlı pırlı su.

Işıt, T. "Aydınlat, ışık saç, parlaklık ver" anlamında kullanılır.

Işıtan, T. Aydınlatan, ışık saçan.

İtır, A. Güzel, hoş kokulu bir bitki.

İ

- İba**, T. Çiy, nem. İncelik, nezaket.
- İbili**, T. İnce, narin, nazik. Serçe.
- İbrin**, A. Yüzü parlak, güzel olan, sevgili.
- İclal**, **İclâl**, A. Büyültme, saygı gösterme, ikram. Büyüklük, kudret ve kuvvet, saygı gösterme, ağırlama, ikram; Büyüklük, ululuk, kudret
- İçim**, T. Bir yudumda içilecek miktar; bir şey içilirken alınan tat çok güzel çok alımlı, çok çekici demek olan bir içim su deyiminde de geçer.
- İçimbike**, T. İçim-bike.
- İclâl**, A. Büyüklük, ululuk. Saygı gösterme, ağırlama, ikram.
- İçli**, T. Kolay duygulanan, duygulu, hassas.
- İçten**, T. Samimî, cana yakın.
- İdil**, T. Oğuz boyu.
- İdil**, F. Saf, temiz aşk, sonsuz sevgi ve coşku dolu kişi.
- İfakat**, A. İyileşme, ayılma.
- İffet**, T. Namusluluk, ahlâk kurallarına bağlılık.
- İftar**, A. Oruç açma.
- İhsan**, A. İyilik etme, iyilik. Bağış, bağışlama. Bağışlanan şey.
- İhya**, A. Diriltme, canlandırma. İyilik, lütuf. Uyandırma, tazelik verme, canlandırma.
- İkbal**, A. Talih açıklılığı
- İklil**, A. Taç esfer.
- İklim**, Y. Bir ülke veya bölgenin ortalama hava koşullarıyla beliren durumu. Ülke, diyar. (Mec.) Çevre, ortam.
- İkram**, A. Saygı gösterme. Ağırlama. Bir şeyi armağan olarak verme.
- İlbike**, T. Beyin hanımı, seçkin ve saygıdeğer kadın.

- İlayda**, T. Su perisi.
- İlbike**, T. İl-bike.
- İlbilge**, T. İl-bilge.
- İldem**, T. Yaptığı işin kötü sonuç vermesinden üzülen, pişmanlık duyan.
- İldeniz**, T. İldenizoğulları Devleti'ni kuran Türk büyüğü, ülke denizi.
- İldeş**, T. Aynı ülkeden olanlardan her biri.
- İlgi**, T. İki şey arasındaki bağıntı, bağ, ilişki; bir şeye karşı duyulan bilme isteği.
- İlgin**, T. Yabancı, gurbette yaşayan, garip, elgin.
- İlginay**, T. İlgin-ay.
- İlgü**, T. Engel, mania.
- İlgül**, T. Ülkenin gülü. Çok güzel kadın.
- İlkay**, T. Ay'ın ilk günlerindeki durumu.
- İlkbahar**, T. Yılın ılık mevsimi, bahar.
- İlkbal**, A. İlk doğan kız çocuğu
- İlkcan**, T. Genellikle ailenin ilk doğan çocuğuna verilen bir ad, ilk sevgili
- İlke**, T. Kendisinden vazgeçilemeyecek ana düşünce, uyulması gereken davranış kuralı
- İlkgül**, T.F. İlk-gül.
- İlkışık**, T. İlk-ışık.
- İlkim**, T. İlk doğan çocuklara verilen adlardandır.
- İlkin**, T. İlk doğan çocuklara verilen adlardandır.
- İlkiz**, T. İlk-iz.
- İlknaz** T.F. İlk-naz.
- İlknur**, T.A. İlk ışık.
- İlksel**, T. İlk-sel.
- İlksen**, T. İlk-sen.
- İlksev**, T. İlk-sev.
- İlkşen**, T. İlk-şen.
- İlkyaz**, T. Kıştan sonra gelen güzel mevsim, ilkbahar.
- İlsu**, T. İl-su.
- İlşen**, T. Mutlu, şen ülke.
- İlter**, T. Yurdu koruyan, yurdu savunan, yurtsever.
- İmbat**, F. Denizden esen serin rüzgâr.
- İme**, T. Çukur, kuytu yer. Bir tür dağ keçisi veya geyik. İlâç; çare; şifa, deva.
- İmece**, T. Birçok kimsenin el birliğiyle, bir kişinin veya topluluğun işini yapması.
- İmer**, T. Çok zengin, varlıklı.
- İmge**, T. Düş, hayal, görüntü, tasarımlar.
- İmren**, T. Görünen bir şeyi veya benzerini edinme isteği.
- İnal**, T. Kendisine inanılan, güvenilen kimse.

- İnan, T.** Bir kimsenin veya şeyin doğruluğunu, büyüklüğünü ve gücünü sarsılmaz bir duygu ile benimseme, iman.
- İnanç, T.** Bir düşünceye gönülden bağlılık. Allah'a, bir dine inanma, iman. Güven ve inanma duygusu.
- İnayet, A.** Dikkat, gayret, özenme. Lütuf, ihsan, iyilik.
- İnce, T.** İnce yapılı; kalınlığı az olan; düşünce, davranış bakımından incelik gösteren
- İnci, T.** İstiridye ve benzeri kabuklu deniz hayvanlarını içinden çıkan, süs eşyası olarak kullanılan, sedef renginde, çok değerli, yuvarlak ve sert tanecek. Küçük, temiz ve sevimli. Kıymetli.
- İnciden, T.** İnci gibi güzel, zarif, değerli.
- İncifem, T.F.** İnci gibi güzel ağızlı.
- İncifer, T.F.** İnci gibi parlak ve güzel.
- İncigül, T.F.** İnci-gül.
- İncilâ, A.** Bkz. İncilây.
- İncilây, T.** Parlaklık, ışık. Parlama, aydınlanma. Görünme, ortaya çıkma.
- İncinur, T.A.** İnci-nur.
- İncisel, T.** İnci-sel.
- İnciser, T.F.** Baş inci, en güzel inci.
- İnkılâp, A.** Bir durumdan başka bir duruma dönme, dönüşüm. Toplum düzenini ve yapısını daha iyi duruma getirmek için yapılan köklü değişiklik, iyileştirme, reform.
- İnsaf, A.** Acımaya, vicdana veya mantığa dayanan adalet.
- İpar, T.** Kurduğunda bile uzun süre kokusu gitmeyen, yüksek dağların kar tutmayan yerlerinde yetişen bir çeşit dikenli otun sarımtrak çiçekleri. Güzel koku, misk, anber.
- İpek, T.** İpekböceğinin kozasından çıkarılan çok ince ve parlak tel; bu tel ile dokunmuş ince ve yumuşak kumaş.
- İpekeli, T.** İpek-el.
- İpekten, T.F.** İpek-ten. Teni ipek gibi yumuşak olan.
- İrem, A.** Cennet bahçesi. Ok veya kurşun atılan nişan tahatası. Cenk denilen musikî aleti ve bunu icad edenin adı. Ad kavmi zamanında, Şeddad tarafından Cennet'e benzetilme amacıyla yapılan bahçe olup, Şam'da veya Yemen'de bulunduğu söylenir.

İrgün, T. Sabahın erken saatleri.
İris, Y. Mitolojide geçen, Tanrıların elçisi ve gök kuşağının simgesi olarak bilinen kızın adı.
İrmegân, F. Terbiye eden, mutluluk
İsase, A. Göz ucu ile bakma. Camiyet, zenginlik, servet.
İsen, T. Esen, esenlikte olan.
İsenbike, T. İsen-bike.
İsenkutluğ, T. Esenlikte ve uğurlu.
İslim, F. Çin işine benzer şekilde yapılmış bir tür süs, bezek.
İslimi, F. Çin işine benzer şekilde yapılmış bir tür süs, bezek.
İsmet, A. Masumluk, günahsızlık, temizlik. Haramdan çekinme, namus.
İsmigül, A.F. İsmi-gül.
İsmihan, A.T. İsmi-han.
İsminaz, A.F. İsmi-naz.
İsminur, A. İsmi-nur.
İstikbal, A. Gelecek zaman, gelecek.
İstiklâl, A. Bağımsızlık, özgürlük.
İşvekâr, A.F. İşveli, nazlı, edalı.
İtibar, A. Saygı gösterme, önem verme. Onur, şeref.
İyem, T. Güzellik.

İyimser, T. Her olayı umutla karşılayan ve her şeyin sonunu iyi gören. İyiliksever kimse.
İzel, T. İz-el.
İzem, A. Büyüklük, ululuk
İzgi, T. İyi, güzel, doğru, akıllı, zeki.
İzgül, T.F. İz-gül.
İzgün, T. İz-gün.

J

Jekfer, F. Sabırlı, dayanıklı.
Jale, F. Gece meydana gelen ve sabah çiçekler üzerinde görülen su damlacığı, çiğ, şebnem.
Jaledar, F. Üzerine çiy düşmüş
Jalenur, F. Çiy, kırağı, parlayan
Jengar, F. Göktaşı.
Jeyan, F. Bkz. Jiyan.
Jiyan, F. Coşmuş, kükremiş, kızgın.
Julide, F. Karışık, dağınık

K

- Kadam, T.** Dost, arkadaş.
- Kadem, A.** Uğur. Ayak. Adım. Yarım arşın uzunluğunda eski bir ölçü.
- Kader, A.** Allah'ın (c.c.) varlık ve eşya için belirlemiş olduğu ölçü, hesap. İnsanın hayatı boyunca işlemiş olduğu hal ve hareketin özgür iradesi sonucunda Cenâb-ı Hakk'ın belirlemesi. Alın yazısı. Baht.
- Kadın, T.** Dişi cinsten insan. Evlenmiş kız. Eskiden bayan anlamında kullanılan bir san. Analık veya ev yönetimi bakımından gereken erdemleri taşıyan (kadın).
- Kadıncık, T.** Hanımefendi.
- Kadife, A.** Bir kumaş türü.
- Kadime, A.** Eski, öncesi bilinmeyen.
- Kadire, A.** Güçlü, kuvvetli.
- Kadriye, A.** Değerli. Kadir gecesi doğan kız çocuğu
- Kafiye, A.** Şiirde mısra sonunda ses uyumluluğu
- Kalaç, T.** Türk'e benzeyen. "Kalın bekleyin" anlamında bir söz.
- Kamelya, Fr.** Büyük beyaz, pembe veya kırmızı renkte çiçekler açan, dayanıklı yaprakları olan bir bitki.
- Kamer, A.** Ay.
- Kamertab, A.F.** Aydınlık, ışık saçan ay.
- Kâmile, A.** Olgun, terbiyeli.
- Kâmuran, F.** Bkz. Kâmran.
- Kanat, T.** Kuşların ve uçucu böceklerin uçmalarını sağlayan aza.
- Kaniye, A.** Kanaat eden, fazlasını istemeyen. İnanmış, kanmış.
- Karaca*, T.** Geyik türünden, boynuzları, küçük ve çatallı bir av

- hayvanı, dağ keçisi yaban ke-
çisi.
- Karadut**, T. Kara-dut.
- Karagöz**, T. Kara gözlü kimse. Şa-
kacı, hoşsohbet kimse.
- Karakız**, T. Kara-kız.
- Karanfil**, A. Bir çeşit kokulu çiçek.
- Karavaş**, T. Tarihte, özgürlüğü ol-
mayan, alınıp satılan kadın veya
kız köle.
- Kardan**, T. Kar gibi, ak, beyaz,
temiz, saf.
- Kardelen**, T. Çiğdem.
- Kârdide**, F. İş bilir, uyanık, tecrü-
beli.
- Karmen**, F. Parlak, kırmızı renk.
- Karsel**, T. Kar-sel.
- Karyağdı**, T. Kar-yağdı. Karlı
günde doğan beyaz tenli kız
çocuklarına verilir.
- Kâşife**, A. Bulan, keşfeden, bu-
lucu.
- Kâtibe**, A. Kadın sekreter, kadın
kâtip.
- Katre**, A. Damla, damlayan şey.
- Katun**, T. İmparatoriçe; hanım,
hatun.
- Katunkız**, T. İmparatoriçe kız, ha-
nım kız.
- Kayan**, T. Akarsu, Yassı, düz, kat
kat oluşmuş taşlar.
- Kayansel**, T. Kayan-sel.
- Kaymak**, T. Sütün yüzünde toplā-
nan yağlı katman. En seçkin,
en güzel.
- Kâzime**, A. Öfkesini yenen, ken-
dini tutan.
- Kebire**, A. Yetişkin kız çocuğu,
yetişkin, ulu kadın.
- Kebuter**, F. Güvercin.
- Kekik**, T. Güzel kokulu bir bitki.
- Keklik**, T. Güvercin büyüklüğün-
de, eti için avlanan, tüyü boz,
ayakları ve gagası kırmızı renk-
te, beğenilen bir kuş. (Mec.)
Alımlı, güzel kadın.
- Kelebek**, T. Vücudu, kanatları ince
pullarla ve türlü renklerle örtü-
lü, dört kanatlı, çok sayıda türü
olan böcek. Narin, ince kadın.
- Kemalât**, A. İnsanın bilgi ve ah-
lâk güzelliği bakımından ol-
gunluğu.
- Keriman**, A. Eli açıklar, cömertler.
- Kerime**, A. Kız evlât, hoşgörü ehli,
cömert. Kız evlât.
- Keşfiye**, A. Keşifle ilgili; keşfeden.
- Kevkep**, A. Yıldız.
- Kevser**, A. Maddi ve manevi çok-
luk, üstünlük, hayırlılık. Cen-
nette bir havuzun ve ırmağın
adı. Kur'ân-ı Kerîm'deki en
kısâ sûnenin ismi.
- Keysan**, A. Akıllı, zeki, anlayışlı

- Keyvan, F.** Satürn gezegeni.
- Keyyise, A.** Akıllı, anlayışlı, ince zarif, kibar
- Kezban, F.** Evini yöneten kadın kâhya. Ev kadını, evine ve kocasına bağlı kadın.
- Kıncal, T.** İnce, zayıf. Aksi.
- Kırçiçek, T.** Kır-çiçek. Kır çiçeği.
- Kismet, A.** Allah'ın (c.c.) herkese uygun gördüğü yaşama durumu, nasip, kader.
- Kıvanç, T.** Övünç, iftihar. Sevinç.
- Kıvılcım* T.** Yanmakta olan maddeden sıçrayan küçük ateş parçası.
- Kıymet, A.** Değer. Bedel, baha, tutar. Şeref, onur, itibar.
- Kızhanım, T.** Kız-hanım.
- Kızılıbörü*, T.** Kızıl-börü.
- Kızilelma*, T.** Kızıl-elma.
- Kızılkurt*, T.** Kızıl-kurt.
- Kızımay, T.** Kız(ım)-ay.
- Kızkına, T.** Kız sözcüğünün küçültülmüş biçimi.
- Kibar, A.** Duygu, davranış ve hareket bakımından ince, zarif, nazik, çelebi. Büyük cömert, asil, zengin. Şık, seçkin. Büyüklükler, ulular.
- Kibare, A.** Bkz. Kibar.
- Kibariye, A.** Şık, görgülü, terbiyeli.
- Kiçkinebike, T.** Küçük hanım.
- Kifayet, A.** Yetişme, el verme, kâfi gelme. Bir işi yapabilecek nitelikte olma.
- Kimya, A.** Maddelerin temel yapılarını, bileşimlerini, inceleyen bilim. (Mec.) Üstün nitelikler taşıyan, çok değerli.
- Kiraz, T.** Gülgillerden, yapraklanmadan önce çiçek açan, düz kabuklu ağaç ve bu ağacın yuvarlak sulu ve tek çekirdekli yemişi.
- Konca, T.** Gonca.
- Koncagül, T.F.** Konca-gül.
- Konçuy** Prenses.
- Koyaş, T.** Güneş.
- Köksal, T.** Kök-sal.
- Körpe, T.** Yeni yetişmiş, taze, genç.
- Kösem, T.** Çobana alışkın ve sürünün önünde giden dört yaşında keçi veya koyun. Kılavuz, yol gösteren, rehber.
- Kösemen, T.** Bkz. Kösem.
- Kudret, A.** Allah'ın (c.c.) sonsuz gücü ve kudreti. Güç, kuvvet. Varlık, zenginlik. Yetenek.
- Kudsiye, A.** Kutsal. Allah'ın (c.c.) sonsuz münezzehiyeti, varlığa asla ve hiçbir şekilde benzememesi.
- Kuğu, T.** Yabanî ve evcil türleri bulunan, çok uzun ve kıvrık

- boyunlu, geniş kanatlı ve geniş gagalı bir su kuşu.
- Kukus, T.** Tomurcuk.
- Kulan, T.** İki üç yaşında dişi tay, kısırak.
- Kumral, T.** Saçları koyu sarı ve açık kestane rengi olan.
- Kumriye, A.** Kumru.
- Kumru, F.** Güvercinlerden, uzunca kuyruklu boynunun yanlarında benekler bulunan ve güvercinlerden daha küçük olan boz renkli kuş.
- Kurtuluş, T.** Tehlikeli veya kötü bir durumdan kurtulma.
- Kutal, T.** Kut-al. "Uğurlu, talihli, mutlu ol, şansın açık olsun" anlamında kullanılır.
- Kutan, T.** Saban. Saka kuşu.
- Kutay, T.** Kut-ay. Kutlu, uğurlu ay. İpek, ipekli kumaş.
- Kutbiye, A.** Kutupla ilgili, kutba ilişkin.
- Kutgün, T.** Kut-gün. Mutlu gün.
- Kutlay, T.** Kutlu ay. Kutlu, uğurlu ay. Kır eyerli at.
- Kutlu*, T.** Uğur getirdiğine inanılan, uğurlu, kutsal.
- Kutluk, T.** Uğurlu.
- Kutsalan, T.** Kut-salan. Uğur getiren, kutlu.
- Kutsalar, T.** Kut-salar. Uğur getiren, kutlu.
- Kutsan, T.** Kut-san. Uğurlu, talihli ad.
- Kutsel, T.** Kut-sel.
- Kutseli, T.** Kut-seli. Uğur, mutluluk seli.
- Kutun, T.** Mutlu; kutsal.
- Kuzay, T.** Güneş görmeyen gölgelik yer, kuzey.
- Kuzey, T.** Sağını doğuya, solunu batıya veren kimsenin tam karşısına düşen yön
- Kübra, A.** Çok büyük, ulu, yüce.

L

- Lâcerem, A.** Elbette, öyledir, şüphesiz, manasında.
- Lâle, F.** Yaprakları uzun, çiçekleri kadeh biçiminde, türlü renkte, güzel bir süs bitkisi ve onun çiçeği.
- Lâlegül, F.** Türk musikisinde bir makam.
- Lâlehan, F.T.** Lâle-han.
- Lâleruh, F.** Lâle yanaklı, yanağı lale gibi kırmızı olan. 2. Türk müziğinde mürekkebe bir makam.
- Lâlezar, F.** Lâle bahçesi.
- Lâlgûn, A.F.** Kırmızı renkli, al.
- Lâmia, A.** Parlak, parıldayan.
- Lâmiha, A.** Parlayan, ışıldayan, parlak.
- Lâne, F.** Ev, yuva
- Latife, Lâtife, A.** Yumuşak, hoş, güzel, sevimli. Güldüren, tuhaf ve güzel söz, şaka, güldürecek güzel, tuhaf ve hoş söz, şaka
- Lebibe, A.** Akıllı, anlayışlı.
- Lebriz, F.** Ağzına dek dolu, taşan.
- Lema, A.** Parıltı, parlayış.
- Leman, A.** Parıltı, parlama.
- Lemiye, A.** Parlayan, ışıldayan.
- Lerzan, F.** Titreyen, titreke, parıldayan, titreke ışık.
- Lerze, F.** Titreme, titreyiş.
- Lerziş, F.** Titreme, titreyiş.
- Letafet, A.** Nezaket, güzellik.
- Leyan, F.** Parlayan, parlayıcı, konforlu, lüks hayat.
- Leyla, A.** Çok karanlık ve uzun gece.
- Leylâgül, A.F.** Leylâ-gül.
- Leyli, A., Bkz. Leylâ.** Gece ile ilgili, gece gibi karanlık, hüznü.
- Leylifer, A.F.** Gece ışığı.
- Leziz, A.** Lezzetli, tatlı, hoşça giden.
- Lezize, A., Bkz. Leziz.**
- Lezza, A.** Yakıcı ateş, cehennem.

- Limon, Y.** Turunçgillerden bir ağaç ve bu ağacın meyvesi.
- Liyakat, A.** İktidar, güç; erdem.
- Liyân, F.** Bkz. Leyan.
- Lülübar, A.F.** İnci yağmuru
- Lütfiye, A.** Hoşluk, güzellik, iyi davranış.
- Lütuf, A.** İyilik, güzellik, hoşluk. Bağış, ihsan.

M

- Macide, A.** İyi ahlâklı olan kişi.
- Madelet, A.** Adalet, haktanırlık, insanlılık, doğruluk.
- Mağfiret, A.** Allah'ın, kullarının günahlarını bağışlaması.
- Mahbube, A.** Sevgili, sevilen.
- Mahçiçek, F.T.** Mah-çiçek. Ayçiçeği
- Mahfer, F.** Ay aydınlığı, ay ışığı.
- Mahinev, F.** Yeni ay, ayça, hilal.
- Mahinur, F.** Ayın nuru, ışığı. Ay yüzlü güzel.
- Mahire, A.** Becerikli kadın
- Mahizar, F.** İnleyen ay.
- Mahlıka, F.** Ay yüzlü güzel.
- Mahmude, A.** Hamd olunmuş, sena edilmiş, övülmeye değer. Bingöz otu, sakmunya.
- Mahmure, A.** Süzgün dalgın bakışlı.
- Mahnur, F.A.** Bkz. Mahinur.
- Mahpare, F.** Bkz. Mehpere.
- Mahperi, F.** Ay gibi ve peri kadar güzel.
- Mahpeyker, F.** Ay yüzlü, güzel.
- Mahru, F.** Ay yüzlü, yüzü ay gibi güzel olan.
- Mahrur, A.** Hararetli, ateşli.
- Mahsune, A.** Çevrilmiş, kuşatılmış, sarılmış.
- Mahsure, A.** Kuşatılmış, sarılmış, çevrilmiş.
- Mahten, F.** Ay gibi beyaz, ışıklı, parlak teni olan.
- Mahter, F.** Yeni ay, ayça, hilâl.
- Mahur, F.** Neşeli, ferah verici
- Maide, A.** Ziyafet, üzerinde yemek bulunan sofa
- Makbule, A.** Kabul olunan, geçerli sayılan
- Maksude, A.** Arzu edilen.
- Maksume, A.** Taksim edilmiş, bölünmüş.

- Maksure, A.** Kısaltılmış, kısalmış. Alıkonmuş. Bir şeye ayrılmış.
- Mâlîke, A.** Mal sahibi olan kadın.
- Mamuk, T.** Yaban eriği. Bir tür kara üzüm.
- Manolya, Fr.** Bir çiçek türü.
- Mansure, A.** Allah'ın (c.c.) yardımı ile üstün gelen.
- Maral, T.** Dişi geyik.
- Marifet, A.** Beceriklilik, el uzluğu.
- Martı İta.** Martıgillerden, çoğu beyaz renkte, eti yenmez, perde ayaklı, yüzücü su kuşu.
- Marufe, A.** Herkesçe bilinen, tanınmış, belli. Ünlü.
- Marziye, A.** Hoşa giden, beğenilen.
- Masume, A.** Günahsız, suçsuz. Küçük çocuk. Temiz, saf.
- Maşuka, A.** Sevilen kimse, sevgili.
- Mavi, A.** Gökyüzünün rengi.
- Maviş, Ak tenli ve mavi gözlü.**
- Maya, F.** Asıl, öz, kendi, yaratılış. İktidar, güç. Bilgi. Para, mal. Dişi deve. Uzun hava, türkü.
- Mazlume, A.** Sessiz, sakın, yumuşak kimse. Zulüm görmüş kimse.
- Mebruke, A.** Kutlanacak, tebrik edilmeye lâyık kadın, kutlu.
- Mebrure, A.** Hayırlı, beğenilmiş, yararlı.
- Mebuse, A.** Gönderilmiş, yollanmış. Milletvekili.
- Mecdide, A.** Rızkı bol, nasibi açık, bahtiyar.
- Mecîde, A.** Büyük, ulu, şan ve şeref sahibi.
- Medar, A.** Dayanak, yardımcı. Sebep, vasıta.
- Medide, A.** Çok uzun süren
- Mediha, A.** Öğünmeye değer.
- Medine, A.** Kent, şehir. Hicaz'da Hz. Muhammed'in türbesinin bulunduğu şehir.
- Mefharet, A.** Övünme, iftihar etme.
- Mefkûre, A.** Ülkü, ideal.
- Meftune, A.** Kendinden geçmiş, hayran olmuş.
- Mehabet, A.** Ululuk, azamet.
- Mehcure, A.** Bırakılmış, unutulmuş. Uzaklaşmış, ayrılmış.
- Mehdiye, A.** Doğru yolu bulan, hidayete eren.
- Mehir, F.** Ay.
- Mehlika, F.** Ay yüzlü güzel
- Mehpare, F.** Çok güzel, ay parçası.
- Mehru, F.** Ay yüzlü güzel.
- Mehtab, F.** Ay ışığı.
- Mehtiye, Bkz.** Mehdiye.
- Mehveş, F.** Ay yüzlü, ay gibi güzel.
- Melâhat, A.** Güzellik, yüz güzelliği.
- Melda, A.** Körpe, genç ve nazik
- Melek, A.** Allah'ın nurdan yarattığı, emirlerine tam itaat eden var-

- lıklar. Halim, selim güzel huylu kimse.
- Meleknaz, A.F.** Melek-naz.
- Meleknur, A.** Melek-nur.
- Melekper, A.F.** Melek kanatlı.
- Melekru, A.F.** Melek yüzlü.
- Melekşah, A.F.** Melek-şah.
- Melih, A.** Güzel, şirin, sevimli.
- Meliha, A.** Güzel, şirin.
- Melike, A.** Kadın hükümdar.
- Melis, Y.** Bal, tatlı şey, sevgili, can. Bal arısı. Çayır, çayırılık. Oğul otu.
- Melisa, Y.** Yunan mitolojisinde geçen bir rahibenin adı. Bir tür koku, otçul bitki, oğul otu. Bkz. Melis.
- Meliz, Bkz.** Melis.
- Melodi, Fr.** Ezgi, nağme, ahenk
- Meltem, T.** Yazın karadan denize doğru esen ve tatlı bir serinlik yapan mevsim yeli.
- Melûl, A.** Usanmış, bıkmış. Hüzünlü, mahzun.
- Memduha, A.** Övülmüş; övülecek.
- Memnune, A.** Sevinmiş, sevinçli. Razi olan, kabul eden.
- Menekşe, F.** Birçok çeşidi bulunan ve koyu mor çiçek açan bir süs bitkisi.
- Menent, F.** Benzer, eş.
- Menevşe, F.** Bkz. Menekşe.
- Mengli, T.** Benli.
- Mengûş, F.** Küpe.
- Mengü, T.** Ölümsüz, sonsuz, ebedî.
- Mensure, A.** Saçılmış, dağılmış.
- Menşure, A.** Dağıtılmış, yayılmış, neşrolunmuş.
- Menzure, A.** Adanmış, vaat edilmiş. Adak olarak belirtilmiş.
- Meral, T.** Dişi geyik, aslı maral'dır.
- Meram, A.** Arzu istek. İçten tasarlanan niyet.
- Mercan, A.** Selenterelerin mercanlar sınıfından olup kayalık yerlerde koloni meydana getirerek yaşayan, iskeleti kalkerli kırmızı renkli deniz hayvanı.
- Mergube, A.** Sevilen, beğenilen, aranan.
- Meriç, T.** Bulgaristan'dan çıkıp Edirne yakınlarında Arda ve Tunca ile birleştikten sonra, Türk-Yunan sınırı boyunca akarak Enez yakınlarında Ege Denizi'ne dökülen ırmak.
- Merve, A.** Mekke'de sa'y edilen yerde bir tepe adı.
- Meryem, İ.** İbadete düşkün, hizmet eden.
- Merziye, A.** Hoşa giden, beğenilen.
- Merzuka, A.** Mutlu. Rızkı verilmiş.
- Mesadet, A.** Mutluluk, kutluluk.
- Meserret, A.** Sevinçler. Şenlik, sevinç.

- Mesrure, A.** Sevinçli, şen memnun kadın.
- Mestinaz, F.** Çok nazlı, naz sarhoşu.
- Mesture, A.** Örtülü, kapalı, gizli. Açık saçık gezmeyen nazlı kadın.
- Mesude, A.** Mutlu, sevinçli, bahar tiyar.
- Mesure, A.** Rivayet yoluyla öğrenilmiş olan ünlü, önemli haberler.
- Mesut, A.** Mutlu, ongun, sevinçli.
- Meşale, A.** Ucunda alev çıkarak yanıcı bir madde bulunan aydınlatmaya yarayan değnek. Herhangi bir konuda ışık tutan kimse, önder.
- Meşküre, A.** Beğenilmiş, övülmüş. Teşekkür edilmeye değer olan.
- Methiye, A.** Övgü. Birini veya bir şeyi övmek için yazılmış şiir.
- Metine, A.** Sağlam, dayanıklı, güçlü.
- Meva, A.** Sığınacak yer, yurt, mesken.
- Mevcude, A.** Var olan, bulunan. Hazır olan, hazır bulunan.
- Mevhibe, A.** Allah (c.c.) vergisi, ihsan.
- Mevlide, A.** Doğma, dünyaya gelme. Doğulan zaman.
- Mevlüde, A.** Bkz. Mevlide.
- Mevlüde, A.** Yeni doğmuş çocuk.
- Mevsim, A.** Yılın, iklim koşulları bakımından farklılık gösteren dört bölümünden her biri.
- Mevzune, A.** Biçimli, güzel, düzgün, oranlı.
- Meyil, A.** Eğimli, eğiklik. Sevmeye, tutulma. Gönül akışı.
- Meymune, A.** Uğurlu, bereketli, kutlu.
- Meyransa, A.** Mihrinisa'nın bozulmuş biçimi.
- Meyyal, A.** Çok istekli, düşkün. Eğilen, meyleden.
- Mezide, A.** Ziyadeleşmiş, artmış, büyümüş.
- Meziyet, A.** Bir kişiyi başkalarından ayıran ve yücelten vasıf, üstünlük, yüksek karakter, değerlilik.
- Mırcık, T.** Burçak.
- Mısır, T.** Bir tarım bitkisi ve taneli ürünü. Afrika'da bir ülke.
- Mısra, A.** Bir şiiri oluşturan dizelerden her biri.
- Mihin, Mihine, F.** En ulu, en büyük.
- Mihman, A.** Konuk, misafir.
- Mihri, F.** Güneşle ilgili.
- Mihriban, F.** Güler yüzlü, şefkatli, merhametli, yumuşak huylu.
- Mihrican, F.** Sonbahar.
- Mihrimah, F.** Güneş ile ay.
- Mihrinaz, F.** Naz güneşi, çok nazlı.

- Mihrinur, F.** Işık saçan, aydınlatan güneş.
- Mihrinisa, F.A.** Kadınlığın güneşi; erdemli, nitelikli kadın.
- Mihrişah, F.** Şahların güneşi.
- Mihriye, F.** Güneşle ilgili.
- Mimoza, Lat.** Sarı, beyaz veya menekşe renginde çiçekler açan, yaprakları akasya yaprağına benzeyen bir süs bitkisi.
- Mine, F.** Maden eşya üzerine işlenen renkli sır tabakası, çok ince nakış. Dişlerin üzerindeki ince ve parlak tabaka. İnce ve parlak nakış.
- Minnet, A.** İyilik yapana karşı duyulan teşekkür, gönül borcu.
- Mir, F.** Baş, âmir, bey.
- Miray, F.** Ayın ilk günleri.
- Mircan, F.** Canın içi.
- Mirhan, F.T.** Mir-han.
- Mirnur, F.A.** Mir-nur.
- Mirrih, F.** Bkz. Merih.
- Misal, A.** Örnek. Benzer, eş. Rüya, düş. Masa.
- Misli** Mis kokulu, güzel kokan.
- Miyase, F.** (Miy-an-ser) Yarısı değerli taşlarla süslü bir tür taç.
- Moray, T.** Mor-ay.
- Morgül, T.F.** Mor-gül.
- Muadelet, A.** Denklik, eşitlik.
- Mualla, A.** Şanı, makamı, rütbesi yüksek kişi.
- Muammer, A.** Ömür süren, yaşayan, yaşamış.
- Muarra, A.** Çıplak, soyulmuş. Arı, temizlenmiş.
- Muattar, A.** İtrilı, güzel kokulu. Bir tür lâle.
- Muazzez, A.** Kıymetli, izzet ve şeref sahibi. İkrâm ve i'zaz olunan, ağırlanan, hürmetle, saygı ile kabul olunan. Kıymetli, değerli, aziz, şerefli.
- Mubahat, A.** Günah veya sevap olmayan işler.
- Mucide, A.** Yeni bir buluş ortaya koyan, icat eden. Yaratıcı, yaratan.
- Mucize, A.** Hayran bırakan, doğa üstü sayılan olay. İnsan aklının alamayacağı olay.
- Muhabbet, A.** Sevgi. Dostça konuşma, yârenlik.
- Muhaddere, A.** Kapalı, örtülü, namuslu kadın.
- Muhibbe, Muhibe, A.** Dost, sevgili.
- Muhlise, A.** Katkısız, halis. İçten, samimî, dost canlısı.
- Muhsine, A.** İyilikte bulunan, cömert, bağışlayan.
- Muhterem, A.** Saygıdeğer, saygın.
- Muhteşem, A.** Gösterişli, görkemli.
- Muine, A.** Yardım eden, yardımcı.
- Mukadder, A.** Takdir edilmiş, belirlenmiş.

- Mukaddes, A.** Takdis edilmiş, mübarek kutsal temiz. Mübarek, kutsal kitap.
- Mukbile, A.** Kutlu, mutlu.
- Mukime, A.** Oturan, ikamet eden.
- Muncuk, T.** Boncuk.
- Munise, A.** Cana yakın, sevimli. Alışılan, alışmış.
- Musaffa, A.** Temizlenmiş, arıtılmış.
- Muslihe, A.** Arayı düzelten, barışçı. Düzelten, ıslah eden.
- Mutahhar, A.** Temizlenmiş, arınmış. Kutsal, mübarek.
- Mutarra, A.** Taze, taravetli. Güzel kokulu. Cilâli, parlak.
- Muteber, A.** Hatırı sayılan, saygın. İnanılır, güvenilir.
- Mutena, A.** Özenle, dikkatle seçilmiş. Önemli, seçkin.
- Mutia, A.** Boyun eğen, itaat eden. Bağlı, sadık. Rahat.
- Mutiye, A.** İtaat eden.
- Mutlay, T.** Mutlu-ay.
- Mutlu, T.** Bütün istek ve özlemlerine kavuşmuş olan.
- Muvahhide, A.** Allah'ın valığına ve birliğine gönülden inanan (kadın).
- Muvakkar, A.** Ağırbaşlı, vakarlı. Ağırlanmış, saygı gösterilmiş.
- Mübahat, A.** Övünme, kendini övme.
- Mübareke, A.** Uğurlu, kutlu.
- Mübeccel, A.** Saygı gösterilmiş, yüceltilmiş, ulu.
- Müberra, A.** Hata ve kötülükten beri. Temize çıkmış aklanmış, müstesna, azade, arınmış.
- Mübeyyen, A.** Ortaya çıkarılmış, açıklanmış, açıkça bildirilmiş.
- Mübine, A.** İyiyle kötüyü ayıran.
- Müceddet, A.** Yeni, henüz kullanılmamış.
- Mücella, A.** Parlatılmış, cilalanmış.
- Mücessem, A.** Cisim durumunda olan, cisimlenmiş.
- Mücevher, A.** Değerli süs eşyası.
- Müdrike, A.** Anlama gücü.
- Müeddep, A.** Eğitilmiş, terbiye edilmiş, uslu. Çok okumuş, bilgili.
- Müesser, A.** Tesir altında kalmış.
- Müeyyet, A.** Kuvvetlendirilmiş, sağlam. Yardım gören.
- Müferrih, A.** Ferahlık veren, iç açan.
- Müfide, A.** Sohbetinden yararlanan, ifade eden
- Müge, Fr.** Çan biçiminde ak çiçekler açan bir süs bitkisi.
- Müheyya, A.** Hazır.
- Mühibe, A.** Korku ve saygı uyandıran.
- Müjde, F.** Sevindirici haber.
- Müjgan, F.** Kirpik.
- Mükâfat, A.** Ödül. Değerlendirici, sevindirici haber.

- Mükerrem, A.** Saygıdeğer, sayılan, aziz.
- Mükevven, A.** Meydana getirilmiş, yaratılmış.
- Mükrima, A.** İkram eden.
- Mülhime, A.** Esinlendiren, ilham veren.
- Müleyke, A.** Sahip ve malik olan, malikcik, sahipcik
- Mümine, A.** İnanmış, iman etmiş. İslâm dinine inanmış, Müslüman.
- Mümtaze, A.** Ayrı tutulmuş, üstün tutulmuş. Seçkin.
- Münciye, A.** Kurtarıcı, kurtaran.
- Münevver, A.** Nurlandırılmış, aydınlatılmış, ışıklı. Aydın, âlim.
- Münibe, A.** Allah'a (c.c.) yönelmiş, saf, içten.
- Münife, A.** Yüksek, ulu, büyük.
- Münime, A.** Nimet veren, yedirip içiren. Velinimet.
- Münire, A.** Nurlandıran, ışık veren, parlak.
- Münteha, A.** Son, sonuç.
- Müren** Irmak, nehir.
- Mürevva, A.** İyi düşünen, fikirleri isabetli.
- Müride, A.** Buyuran, emreden.
- Mürşide, A.** Doğru yolu gösteren, kılavuz.
- Mürüvvet, A.** İnsaniyet, mertlik, yiğitlik. Cömertlik, iyilikseverlik.
- Müsemma, A.** Adlanmış, adlı, ismi olan. Belirli zaman.
- Müsever, A.** Çevresine sur, duvar çevrilmiş, korunmuş.
- Müslime, A.** İslâm dininde olan, Müslüman olan.
- Müstakime, A.** Doğru, düz, dik. Temiz, namuslu, doğru.
- Müstenire, A.** Işık saçan, parlak.
- Müstesna, A.** Benzerlerinden farklı, üstün, ayrı tutulan.
- Müşerref, A.** Şereflendirilmiş kendisine şeref verilmiş, şerefli.
- Müşfika, A.** Sevecen, şefkatli, acıyan, seven.
- Müşküle, A.** Güç, zor, çetin.
- Müyesser, A.** Kolayı bulunup yapılan, kolay gelen, kolaylıkla olan.
- Müzehher, A.** Çiçekli, çiçeklenmiş, çiçek açmış.
- Müzeyyen, A.** Süslü, süslenmiş, zinetlendirilmiş.

N

- Nabia, A.** Kaynayan yerden fıski-
ran, akan.
- Nabiye, A.** Haber veren.
- Nâciye, A.** Cennetlik, selamete
eren.
- Nadide, F.** Pek seyrek bulunan,
çok değerli.
- Nadime, A.** Pişmanlık duyan, piş-
man olan.
- Nadire, A.** Eşi benzeri az bulunan.
- Nadiye, A.** Bağırır, bağırıp çağı-
ran, seslenen. Toplantı, meclis.
- Nâfia, A.** Faydalı, şifalı, hayırlı.
- Nafile, A.** Yararsız, işe yarama-
yan, boş. Fazladan kılınan na-
maz veya tutulan oruç.
- Nafiye, A.** Yok eden, ortadan kal-
dıran, süren.
- Nafize, A.** Sözü geçen, tesirli, ken-
dine itaat edilen
- Nâgehan, F.** Birdenbire, ansızın.
- Nağme, A.** Güzel ve uyumlu ses,
ezgi.
- Nahide, F.** Yeni yetişmiş kız, Ve-
nüs (Zühre) gezegeni.
- Nahire, A.** Ayın ilk günü veya son
gecesi.
- Naibe, A.** Vekil, birinin yerine ge-
çen.
- Naile, A.** Muradına eren, kazan-
mış, ele geçirmiş.
- Naime, A.** Nazlı büyütülmüş, za-
rif, güzel kadın.
- Naire, A.** Ateş; alev; sıcaklık.
- Nakiye, A.** Temiz, pak. Çok ince,
çok güzel, zarif.
- Nakşidil, A.F.** Gönül resmi, gönül
süsü.
- Nâlân, Nalân, F.** İnleyen, inleyici.
- Name, F.** Mektup. Aşk mektubu.
Kitap; dergi.
- Namika, A.** Yazıcı, yazar.

- Nâmiye, A.** Olma, yerden bitme, kuvvetli gelişme, yetişme.
- Nardan, F.** Nar taneleri. Gözyaşı damlaları.
- Nardane, F.** Nar tanesi.
- Nargül, A.F.** Nar-gül. Ateş renginde, kırmızı gül.
- Narhanım, A.T.** Nar-hanım.
- Narin, F.** İnce yapılı, zarif.
- Nariye, A.** Ateşle ilgili. Cin, peri.
- Narkadın, A.T.** Nar-kadın.
- Nasfet, A.** İnsaf, hak bilirlilik, adaletli olma.
- Nasiha, A.** Öğüt veren, nasihat eden.
- Nasıra, A.** Yardımcı, yardım eden.
- Nasibe, A.** Pay, hisse. Allah'ın kısmet ettiği şey. Yollara nişan için dikilen taş.
- Nasip, A.** Pay, hisse. Allah'ın kısmet ettiği şey.
- Nâsiye, A.** Unutan, unutmuş olan.
- Naşide, A.** Şiir okuyan, şiir söyleyen; şiir yazar.
- Naşire, A.** Dağıtan, yayan, saçan.
- Natika, A.** Söz söyleyen, konuşan. Düşünen. Bildiren, bildirici.
- Naz, Kendini sevdirme davranışı, nazlanma, cilve**
- Nazan, F.** Naz eden, nazlı olan.
- Nazbike, F.T.** Naz-bike. Nazlı kız.
- Nazende, F.** Naz eden, nazlanan, nazlı. Sevgili.
- Nazenin, F.** Çok nazlı yetiştirilmiş, şımarık. Narin ince yapılı.
- Nazhanım, F.T.** Naz-hanım.
- Nazidil, F.** Gönül nazı, gönül cilvesi.
- Nazıma, A.** Düzenleyen, tanzim eden. Manzume yazar.
- Nazife, A.** Zarif ve şık giyimli.
- Nazik, F.** Saygılı davranan. İnce yapılı, narin.
- Nazire, A.** Benzer, örnek, eş. Taze, körpe. Altın. Bir davranış, söz vb.ye karşılık olarak yapılan davranış, söz.
- Nazlan, T.** Naz yap, cilveli ol
- Nazlı, T.** Naz yapan, değer verilen sevgili.
- Nazlıcan, T.F.** Nazlı-can.
- Nazlıgül, T.F.** Nazlı-gü
- Nazlıhan, T.F.** Nazlı-han.
- Nazlım, T.** Naz yapanım, işvelim, cilvelim, benim nazlım.
- Nazmiye, A.** Yetişen, büyüyen, artan. Güç kazanma.
- Nebihe, A.** Namlı, ünlü, şerefli.
- Nebile, A.** Yüksek meziyet ve onur sahibi, akıllı, bilgili.
- Nebiye, A.** Haberci, haber veren, elçi.
- Necibe, A.** Soyu soppu temiz, ah-lâkı güzel, iyi huylu.
- Necla, A.** Kız çocuk, soy, nesil
- Necmiye, A.** Yıldızimsı, semavî, Kuran ehli.

- Necve, A.** Tümsek ve yüksek yer.
- Nedime, A.** Zengin veya itibarlı bir kadının arkadaşı. Saray hayatında Sultan hanımlarının yardımcıları.
- Nedret, A.** Az bulunma, azlık.
- Nefaset, A.** Hoşluk, güzellik. Değerlilik.
- Nefis, A.** Herkes tarafından beğenilen, çok güzel.
- Nefise, A.** Çok hoşça giden, en güzel, çok beğenilen.
- Nehar, A.** Gündüz.
- Nehir, A.** Irmak, akarsu, çok bol su.
- Nehire, A.** Çok, bol, fazla.
- Nejlâ, Bkz.** Neclâ.
- Nemika, A.** Mektup.
- Nemir, A.** Tatlı su.
- Nergis, F.** Çiçekleri ayrı ayrı veya bir kök sap üzerinde şemsiye durumunda, beyaz veya sarı renkte soğanlı bir süs bitkisi. (Mec.) Güzelin gözü.
- Nergise, F.** Fil dişi veya kemikten nergis biçiminde oyulmuş tavan süsü. Ülker yıldızı.
- Neriman, F.** Yiğit, bahadır, kahraman
- Nermin, F.** Yumuşak, kibar, nazik.
- Nesibe, A.** Soylu, soyu temiz.
- Nesime, A.** Alçak gönüllü insan.
- Nesli, T.** Neslihan, Neslişah vb. adların kısaltılmış biçimi.
- Nesligül, A.F.** Gül soyu, gül gibi güzel soydan gelen.
- Neslihan, A.F.** Han nesline ait, hanın soyundan.
- Neslişah, A.F.** Şah soyundan gelen.
- Nesrin, F.** Yaban gülü. Ağustos gülü. Mısır gülü. Van gülü.
- Nesteren, F.** Ağustos gülü, yaban gülü.
- Neşe, A.** Mutluluk, sevinç.
- Neşecan, A.T.** Canın neşesi, mutluluğu.
- Neşegül, A.T.** Mutlu, sevinçli gül.
- Neşenur, A.** Işık saçan neşe, sevinç.
- Neşever, A.T.** Neşe-ver.
- Neşve, A.** Sevinç.
- Neşide, A.** Şiir, manzume. Atasözü durumuna gelmiş olan dize veya beyit. Nağme, ezgi.
- Neşve, A.** Sevinç, keyif, neşe.
- Neva, F.** Ses, seda, makam, ahenk, nağme. Refah, zenginlik. Güç, kudret. Doğu müziğinde bir makam.
- Nevâl, A.** Talih, kısmet. Bahşiş, bağış.
- Nevale, A.** Talih, kısmet. Bağış, ihسان. Yiyecek, içecek şey, azlık.

- Nevbahar, F.** İlkbahar. Yeni bahar.
- Nevber, F.** Genç kız. Turfanda çıkan meyve ve çiçek.
- Nevcan, F.** Yeni doğmuş; küçük; genç.
- Nevcivan, F.** Genç, yeni yetişen.
- Neveda, F.** Yeni tavır, yeni eda.
- Neveser, F.** Türk müziğinde eski bileşik bir makam.
- Nevgül, F.** Yeni açılmış gül.
- Nevhayat, A.F.** Yeni hayat, yeni yaşam.
- Nevhiz, F.** Yeni yetişmiş, taze, körpe.
- Nevide, A.** İyi, sevinçli haber, müjde.
- Nevin, F.** Yepyeni, yeni şey, yeni olan.
- Nevinur, F.A.** Renk renk ışık.
- Nevir, A.** Parlaklık, ağaç çiçeği.
- Nevnihal, F.** Taze fidan, ağacın taze sürgünü.
- Nevra, A.** Işıklı olma, parlaklık. Çiçek, özellikle beyaz çiçek.
- Nevres, F.** Yeni yetişen, yeni biten.
- Nevreste, F.** Yeni yetişmiş, genç, taze.
- Nevriye, A.** Işıkla, parlaklıkla, aydınlıkla ilgili.
- Nevruz, F.** Yeni gün. İlkbahar başlangıcı.
- Nevvare, A.** Ağaç çiçeği.
- Nevsale, F.** Genç, taze, küçük.
- Neyire, Bkz. Neyyire.**
- Neyyire, A.** Işıklı, aydınlık. Işık veren cisim, cisme dönüşmüş, cisimleşmiş nur. Güneş.
- Neyran, Bkz. Niran.**
- Nezafet, A.** Temizlik, parlaklık.
- Nezahat, A.** Temizlik, paklık. İncelik, rikkat.
- Nezaket, F.** Naziklik, zariflik, incelik. Terbiye, ehemmiyet.
- Nezihe, A.** Temiz, pak, masum. Rahat ve huzur veren; güzel, kibar.
- Nezire, A.** Kendini Allah'a ve ibadete adayan. Bir dilekte bulunan, adak adayan.
- Nice, T.** Ne kadar, ne denli, nasıl, oldukça çok.
- Nida, A.** Çağırma, bağırma, seslenme. Ses verme.
- Nigah, F.** Bakış, bakma. Göz.
- Nigâr, F.** Resim. Resmedilmiş, resmi yapılmış. Sevgili. Türk musikisinde bir makam.
- Nihade, F.** Konulmuş, bırakılmış.
- Nihal, F.** Sevgili. Taze, düzgün fidan, sürgün.
- Nihan, F.** Gizli, saklı. Bulunmayan, görünmeyen.
- Nihayet, A.** Son, bitim, uç.
- Nil, F.** Afrika'da Viktorya Gölü'nden çıkıp Mısır'ı baştan başa geçerek Akdeniz'e dökülen büyük ırmak. F. Çivit otu.

- Nilay, F.** Nil ve Ay. Nil'e ışıkları-
nı saçan ay. İki nil. Seyhan ve
Ceyhan nehirleri. Fırat ve Dic-
le nehirleri.
- Nilberk F.A.** Nil-berk.
- Nilgün, F.** Çividi, çivit renginde,
lâcivert.
- Nilhan, A.T.** Nil havzası hanla-
rından.
- Nilsu F.T.** Nil-su.
- Nilüfer, F.** Durgun sular da ye-
tişen, yaprakları yuvarlak ve
geniş beyaz, sarı, mavi, pem-
be, çiçekli bir bitki.
- Nimet, A.** İyilik, lütuf, ihsan, bah-
şiş. Azık, yiyeceğe, içeceğe
dair şeyler. Saadet, mutluluk.
- Nimre, A.** Dişi kaplan.
- Niran, A.** Ateş. Cehennem.
- Nisa, A.** Kadın; kadınlar.
- Nisan** (Süryanice'den) Yılın dördün-
cü ayı.
- Nisvan, A.** Kadınlar.
- Niyet, A.** Bir şeyi yapmayı önce-
den isteyip düşünme, maksat.
- Nuhbe, A.** Her şeyin seçilmiş, seçkin,
seçilmiş, aydınlanmış.
- Nûr, A.** Allah (c.c.)'ın güzel isim-
lerinden. Aydınlık, parıltı,
parlaklık. Işığın bir şeye yan-
sımamasından meydana gelen
parlaklık. Kur'ân-ı Kerim'in 24.
sûresinin adı.
- Nural, A.T.** Nur, ışık al, ışıklı ol.
- Nurâlem, A.** Evreni, âlemi aydın-
latan ışık.
- Nuran, A.** Işıklı. Nurlu, nura ait.
- Nuray, A.T.** Işık saçan ay. Ayın
en çok ışık saçtığı dönem.
- Nurbanu, A.F.** Nur yüzlü hanım,
gelin, prenses.
- Nurben, A.T.** Nur-ben.
- Nurbige, A.T.** Nur-bige.
- Nurcan, A.T.** Işık ile can, ışık ile
hayat, aydınlık hayat. Canlı,
neşeli, hayat dolu.
- Nurcihan, A.F.** Cihanın nuru, ışık-
ğı. Dünyaya ışık saçan.
- Nurçin, A.F.** Nur toplayan, ışık
derleyen.
- Nurdağ, A.T.** Nur-dağ.
- Nurdan, A.T.** Işıktan yapılmış, nura
ait.
- Nurdanay** Nurdan-ay.
- Nurdane, A.F.** Nur tanesi.
- Nurdide, A.F.** Nur-dide. Gönül
nuru, gönül ışığı.
- Nurdil, A.F.** Nurlu, ışıklı gönül.
- Nurdoğan, A.T.** Nurlu insan.
- Nurdoğdu, A.T.** Nur-doğdu.
- Nurel, A.T.** Nur-el.
- Nurefşan, A.F.** Aydınlık veren, or-
talığı ışık içinde bırakan. Nur
ve efşan kelimelerinden birle-
şik isim.

- Nurel, A.T.** Nurlu el.
- Nurfer, A.F.** Işık ve aydınlık.
- Nurfeza, A.F.** Işığı artıran ışık saçan.
- Nurfide, A.F.** Nur-fide.
- Nurfidan, A.F.** Taze ve pırlıl pırlıl genç, zarif hanım.
- Nurgök, A.T.** Nurlu, aydınlık gökyüzü.
- Nurgül, F.** Gülün en parlak olanı.
- Nurgün, A.T.** Nurlu gün, ışıklı gün. Günün ve bütün hayatın nurlu parlak olması.
- Nurhan, A.T.** Nurun yöneticisi, hakimi.
- Nurhanım, A.T.** Nur-hanım.
- Nurhayal, A.** Nur-hayal.
- Nurhayat, A.** Nur-hayat.
- Nurhilâl, A.** Nur-hilâl.
- Nurişık, A.T.** Bol ışık, aydınlık.
- Nurinisa, A.** Nurlu kadın.
- Nuriş, T.** Nuriye adının halk dilinde bozulmuş biçimi.
- Nuriye, A.** Nurlu.
- Nurkadın, A.T.** Nur-kadın.
- Nurkan, A.T.** Nur-kan.
- Nurkut, A.T.** Nur-kut. Işıklı, aydınlık; kutlu, uğurlu.
- Nurlan, T.** "Işıklan, ışık saç" anlamında kullanılır.
- Nurlu, T.** Işıklı, aydınlık, parlak. Saygı uyandıran, temiz.
- Nurmah, A.F.** Işıklı ay; ay gibi güzel ve nurlu.
- Nurmelek, A.** Nur-melek.
- Nurnigar, A.F.** Işıklı, aydınlık, sevgili.
- Nuro, A.T.** "Aydınlık ol, ışık saç" anlamında kullanılır.
- Nuröz, A.T.** Nur-öz. Özü aydınlık, ışıklı.
- Nurper, A.F.** Nurlu, ışıklı kanat.
- Nurperi, A.T.** Işıktan yapılmış ve peri kadar güzel; güzel ışıklı peri.
- Nursabah, A.** Işıklı, aydınlık sabah.
- Nursaç, A.T.** Işık saç, aydınlat.
- Nursal, A.T.** Nur-sal. "Işık saç, çevreni aydınlat" anlamında kullanılır.
- Nursan, A.T.** Nur-san. Aydınlık, temiz adı olan.
- Nursel, A.T.** Işık, ışıktan yapılmış sel.
- Nurselen, A.T.** Nur-selen.
- Nurseli, A.T.** Işık seli.
- Nursema, A.** Işıklı, aydınlık gökyüzü.
- Nursen, A.T.** Işık sensin, sen ışıksın.
- Nurser, A.F.** Nurlu, aydınlık, münevver kafalı insan.
- Nurseren, A.T.** Nur-seren. Işık seren, aydınlık saçan.

Nursev, A.T. Işığ, nuru sev.

Nurseven, A.T. Nur-seven.

Nursevil, A.T. Nur-sevil.

Nursevim, A.T. Nur-sevim.

Nursevin, A.T. Nur-sevin.

Nursim, F. Aydınlık ve gümüş gibi parlak.

Nursima, A.F. Işıklı, aydınlık yüz.

Nursine, F. Işıklı, aydınlık yürek.

Nursu, A.T. Nur-su.

Nursun, T. "Sen ışıksın, nur gibi aydınlıksın" anlamında kullanılır.

Nurşen, A.T. Işıklı ve şen, aydınlık ve yaşamından memnun. Işık ve mutluluk saçan.

Nurtaş, A.F. Nur-taç. Nurlu ışıklı taç.

Nurtan, A.T. Nur-tan. Işıklı, aydınlıktan.

Nurtane, A.F. Nur-tane.

Nurtek, A.T. Nur-tek.

Nurten, A.T. Beyaz, parlak, ten.

Nurtop, A.T. Çok güzel, ışıktan bir top kadar güzel.

Nurver, A.T. Nur-ver.

Nurveren, A.T. Nur-veren.

Nurzen, A.F. Nurlu, ışıklı kadın.

Nurzer, A.F. Altın gibi parlak ışık, altın ışık.

Nusret, A. Yardım. Allah'ın yardımı. Üstünlük, başarı.

Nuşabe, F. İçene ölümsüzlük vereceğine inanılan su, bengi su.

Nuşin, F. Tatlı, lezzetli.

Nübüvvet, A. Peygamberlik, nebilik.

Nükhet, A. Koku, ağız kokusu.

Nüvide, F. Müjde, hayırlı haber.

Nüvit, F. Müjde, iyi haber.

Nüzhet, A. Neşe, eğlence, eğlence yerlerini seyredip gezme. Sevinç, ferahlık.

O

- Odil, T.** O tatlı dil.
- Oflaz, T.** Güzel, iyi, beğenilen. Güzel giyinen; becerikli. Eflâton.
- Oguş, T.** Oymak. Hısım, akraba. Bereket.
- Ogül, T.F.** O-gül.
- Okyanus, Y.** Ana karaları birbirinden ayıran büyük deniz.
- Olca*, T.** Ganimet. Kadın esir. Bolluk, bereket.
- Olca* T.** İnsanlara iyi ya da kötü durumlar hazırladığı sanılan şey, baht, talih, ikbal.
- Olgaç, T.** Olgunlaşmış, yetmişmiş, bilen, bilgili
- Olgun, T.** Bilgi, görgü ve hoşgörüsü gelişmiş insan.
- Omay, T.** Beğenilen, sevilen.
- Onat, T.** İyi ahlâklı.
- Onay, T.** Uygun bulma, onaylama. Uygun, yerinde.
- Ongu, T.** Gönül rahatlığı, mutluluk, sağlık. Bayındırlık, gelişmişlik.
- Orgül, T.** Ateş gibi kırmızı renkte gül.
- Orkide, F.** Değerli bir süs bitkisi
- Oskay, T.** Neşeli, şen, sevinçli
- Oya, T.** Tığ veya firkete ile yapılan ince dantel. Güzel, nazik.
- Oyaçiçek, T.** Oya-çiçek.
- Oyalı, T.** Oya ile süslenmiş. Oya gibi güzel, zarif.
- Oylum, T.** Çukur, oyuk.
- Oytun, T.** Kutsal, mübarek. Beğenilen, güzel yer. Alçak yer, ova.

Ö

- Ödül***, T. İyi bir işe, bir başarıya karşılık olarak verilen şey armağan.
- Öge**, T. Çok akıllı. Yaşlı kimse. Bir ulusun büyüğü, ileri geleni. Hekim. Ün, şöhret.
- Öget**, T. Beğenilen, aranılan, övülen.
- Öğün**, T. Güzelliğiyle, herşeyinle, övün, kendini öv.
- Öğünç***, T. Övünmeye yol açan ya da hak kazandıran şey, Övünme; kıvanç, övünç, sevinç.
- Öğüş**, T. Çok, fazla. Övme, met-hetme.
- Öğüt***, T. Bir kimseye yapması veya yapmaması gereken şeyler için söylenen söz.
- Öke**, T. Bkz. Öge.
- Önay**, T. Ön-ay.
- Öncel**, T. Birine göre kendinden önce yerini tutmuş olan kimse. Bizden önce yaşamış olanlar.
- Öngül**, T.F. Ön-gül. Önde gelen gül, ilk gül. Direngen, inatçı kimse. Ön ayak olan, teşvik eden. Kılavuz.
- Önnur**, T.A. Ön-nur.
- Ören**, T. Eski yapı veya kent kalmıntısı. Kent, şehir. Köy. Bitek ova. Ormanlık yer.
- Örengül**, T.F. Ören-gül. Yaban gülü.
- Örfiye**, A. Törelere, âdetlerle ilgili.
- Örge**, T. Yükselen, yukarı çıkan. Yukarı, üst. Herhangi bir yapıttaki süsleyici öge.
- Örün**, T. Gökyüzünün açık, aydınlık durumu. Çadırın tepesinde, aydınlanma için bırakılan açıklık. Pencere.
- Öşme**, T. Suyun topraktan kaynadığı yer, kaynak.
- Övgü**, T. Övme, övmek için söylenen söz

- Övgül**, T. Övgüye değer, övülmeğe değer, övülesi
- Övül**, T. Övülesin manasına
- Övünç**, T. Övünmeye yol açan ya da hak kazandıran şey, kıvanç, sevinç,
- Öykü**, T. Ayrıntılarıyla anlatılan olay; gerçek ya da tasarlanmış olayları anlatan, romandan kısa düzyazı türü, hikâye
- Özbaşak**, T. Öz-başak.
- Özben**, T. Öz-ben.
- Özbil**, T. Öz-bil.
- Özcanan**, T.F. Kişiyeye en yakın, sevgili.
- Özde**, T. Kişinin kendi içinde, özünde, canda olan
- Özden**, T. Yürekten, içten, candan; gerçekten; temiz soylu; özsu
- Özderen**, T. Öz-deren.
- Özdilek**, T. Öz-dilek.
- Özen**, T. Bir işi elden geldiğince iyi yapmaya çalışma, özenme; istek heves.
- Özenay**, T. Özen-ay.
- Özenç**, T. İstek. Gıpta, imrenme.
- Özengül**, T.F. Özen-gül.
- Özenir**, T. Çaba gösteren, en iyisini yapmaya çalışan.
- Özge**, T. Başka. Yabancı. İyi, güzel. İki dağ arasındaki dereciklerin birleştiği yer. Şakacı. Cana yakın, sıcakkanlı.
- Özgen**, T. Özü geniş, özgür, başkasının kölesi olmayan
- Özgül**, T. Özellikle biriyle ya da bir şeyle ilgili, belli bir şeyde ya da kimsede bulunan
- Özgül**, T. Özellikle bir türle ilgili olan; özü kendisi gül gibi olan
- Özgülay**, T.F. Öz-gül-ay.
- Özgülüm**, T.F. Öz-gülüm.
- Özgün**, T. Bir benzeri olmayan yalnız, kendisine özgü nitelikleri taşıyan
- Özgüneş**, T. Öz-güneş.
- Özgür**, T. Hiçbir kimseye, hiçbir şeye bağlı olmayan, başıboş olan, köle olmayan, bağımsız. Hareket etme, davranma ve karar verme gücü olan.
- Özipek**, T. Öz-ipek.
- Özlem**, T. Yeniden görme, tekrar kavuşma arzusu, hasret. Bir şeye karşı duyulan istek, meyil.
- Özlen**, T. Görme isteği uyandırır, kavuşma isteği ver, seni özlesinler
- Öznil** T.F. Öz-nil.
- Öznur**, T.A. Özü ışıklı, aydınlık olan.
- Özperi**, T. Gerçek peri, gerçek güzel, özü peri gibi.
- Özpetek**, T. Öz-petek.
- Özpınar**, T. Öz-pınar.
- Özsel**, T. Özle ilgili, öze ait.
- Özselen**, T. Öz ses, öz bilgi, gerçek sel yatağı gerçek bolluk.
- Özsu**, T. Besleyici su, besisuyu, bitkilerin dokularında bulunan su.
- Özten**, T.F. Öz-ten.
- Özün**, T. Öz-ün. Şiir.

P

- Pak, F.** Temiz, arı. Saf, katışıksız. Kutsal, mübarek.
- Pakize, F.** Temiz, saf, halis, günahsız, lekesiz.
- Paksu, F.T.** Pak-su.
- Paksüt, F.T.** Pak-süt. Temiz süt emmiş, soyu temiz kimse.
- Pamuk, T.** Koza biçimindeki meyvesi, üç, dört, beş dilimli olan, sıcak bölgelerde yetişen tarım bitkisi. Bu bitkinin tohumlarının çevresinde oluşmuş, ince, yumuşak tellerin adı. (*Mec.*) Yumuşak huylu, ince kişi.
- Papatya, T.** İlbaharda çiçek açan, taç yapraklı, beyaz, ortası sarı kümeçli bir kır çiçeği.
- Parla, T.** Işık saç, parlak ol.
- Parlak, T.** Parlayan, ışıldayan. Temiz. Çok başarılı.
- Parlanur, T.A.** Nur gibi parla. Parlayan nur.
- Parlar, T.** Parıldar, pırl pırl eder, ışık saçar.
- Parule, F.** Şakacı, latifeci.
- Payan, F.** Son, nihayet. Uç, kenar.
- Paye, F.** Aşama, rütbe, derece. Basamak; merdiven basamağı. İkiizlerin bir yıldızı, Cevza burcu.
- Payende, F.** Duran, sürekli, daimî. Destek, dayanak.
- Payidar, F.** Saygın, rütbeli. Kalımlı.
- Pedme, F.** Kısmet.
- Pek, T.** Sert, katı. Sağlam, dayanıklı. Hızlı.
- Pekak, T.** Pek-ak. Çok temiz, çok ak.
- Pekay, T.** Pek-ay.
- Pekbal, T.** Pek-bal.
- Pekdeğer, T.** Pek-değer. Çok değerli, çok kıymetli.
- Pekkan, T.** Sağlam, temiz kandan gelen, soylu.

- Peköz, T.** Pek-öz. Özü sağlam kimse.
- Peksu, T.** Pek-su.
- Pekşen, T.** Pek-şen. Şen, neşeli, mutlu kimse.
- Pelin, Y.** Yapraklarında ve öteki bölümlerinde acı, ıtırli bir madde bulunan, birçok türleri olan bir bitki
- Pelit, T.** Meşe ağacı ve yemişi.
- Pembe, F.** Beyaz ile kırmızının karışmasından oluşan açık renk.
- Pembegül, T.** Pembe gül.
- Perçem, F.** Kâkül. Yele. Mızrak, bayrak gibi şeylerin başlarına konan püskül.
- Peren, F.** Ülker yıldızı, pervin, Süreyya.
- Peri, F.** Hayalî dişi varlık. Çok güzel, çok alımlı (kadın).
- Perican, F.** Peri-can.
- Periçehre, F.** Peri yüzlü, peri kadar güzel.
- Peride, F.** Uçmuş. Soluk, solmuş.
- Perihan, F.** Büyücü, peri padişahı.
- Perinişan, F.** Peri-nişan. Peri gibi, periye benzeyen.
- Perinur, F.A.** Peri-nur. Nur yüzlü, peri kadar güzel.
- Perirû, F.** Peri yüzlü, çok güzel.
- Periveş, F.** Peri gibi, çok güzel.
- Perizat, F.A.** Peri çocuğu. Güzel, çok güzel.
- Perize, F.** Kırmızı altın. Ateşte pişirilen ekmek.
- Permun, F.** Bezek, süs.
- Perran, F.** Uçucu, uçan.
- Perrin, F.** Nezaket, nazlılık.
- Pertev, F.** Işık, parlaklık.
- Peruze, Bkz.** Piruze.
- Pervane, F.** Geceleri ışık çevresinde döner küçük kelebek. Selçuklu ve İlhanlılarda has, zea-met ve tımar ile ilgili ferman.
- Perver, F.** Büyüten, yetiştiren, besleyen, koruyan, eğiten.
- Pervin, F.** Ülker takım yıldızı.
- Perviz, F.** Üstün, galip. Güzellik. Cilve. Balık.
- Pesen, T.** Kırağı, çiy. Sis. İnce ince yağın kar, çisenti.
- Pesent, F.** Beğenen, beğenmiş. Beğenme, seçme. Esmerleşmiş altın, mat altın.
- Petek, T.** Arıların bal depo etmek için balmumundan yaptıkları düzgün altıgen biçiminde gözeler topluluğu.
- Peyker, F.** Yüz, surat.
- Peyman, F.** Yemin, ant.
- Pezire, F.** Karşılama, karşılانیş.
- Pınar, T.** Yerden kaynayıp çıkan su, kaynak, çeşme. Bir suyun

- çıktığı yer, su başı. Kaynak suyunun devamlı aktığı yer.
- Pırıl, T.** Parlak.
- Pırlıltı, T.** Pırlıdayan şeyin çıkardığı ışık.
- Pırlanta, İta.** Değerli bir tür elmas.
- Pırnal, Y.** Bir ağaç türü.
- Pıtırca, T.** Koyu pembe renkli bir bahar çiçeği.
- Pıtrak, T.** Dikenli tohumu insanların giysilerine, hayvanların tüylerine yapışan bir ot. Ağaç dallarında kuruyup dikenleşen küçük budaklar.
- Pinhân, F.** Gizli
- Piraye, F.** Takı, zinet
- Piruze, F.** Mavi renkli değerli bir süsü taşı
- Piyale, F.** Kadeh.
- Prenses, Fr.** Hükümdar ailesinden olan kadın.
- Pullu, T.** Pulla işlenmiş, pulla süslenmiş. (Mec.) Süslü, bezenmiş.
- Punar, T.** Pınar, çeşme.
- Pürçek, T.** Şakaklardan sarkan saç, zülûf. Ağaç ve bitkilerin saçak gibi ince kökleri. Oya, püskül, saçak.
- Pürçin, F.** Çok düşünceli, öfkesi kabarmış.
- Püren, T.** Kimi ağaçlarda yapraklardan ayrı olarak süren ince yaprak. Çalılık ve sık otlu yerler. Sarı, kırmızı, çiçek açan ufak yapraklı anların çok sevdiği bir tür ot. Meşe ağacı filizi.
- Pürfer, F.** Çok parlak, aydınlık.
- Pürşen, F.** Neşe dolu, hayat dolu.
- Pütün, T.** Olgun, yetkin.
- Pürşan, F.** Şanlı, şerefli.

R

- Râbia, A.** Dördüncü, Saatteki salisenin altmışta biri.
- Raciye, A.** Rica eden, yalvaran. Umutlu.
- Radife, A.** Bir şeyin yakınında bulunan bir başka şey. Kıyamette üfürülecek surun ikincisi.
- Rafia, A.** Kaldıran, yükselten, destek olan.
- Ragibe, A.** Rağbet olunan, çok istenilen şey. Bol hediye.
- Rağbet, A.** İstek, arzu. İstekle karşılama.
- Rahile, A.** Yolcu, yola çıkan.
- Rahime, A.** Acıyan, acıyıp esirgeyen, merhametli. Hafif sesli, latif sözlü kız.
- Rahiye, A.** Bal arısı.
- Rahmiye, A.** Rahmetle, anmayla, esirgemeye ilgili.
- Rahşan, F.** Parlak, parlayan, ışıltılı.
- Rahşende, F.** Parıldayan, parıldayıcı.
- Râide, A.** Gürüldeyen bulut, gökgürültüsü.
- Raife, A.** Acıyan, esirgeyen, merhametli.
- Raika, A.** Sade, saf, katışıksız, güzel, hoş.
- Rakıme, A.** Yazan, çizen.
- Ramiye, A.** Fırlatan, atan. Boyun eğen, itaat eden.
- Rana, A.** Güzel, hoş latif, parlak. Çok iyi, çok ala.
- Rasia, A.** Kabara. Kabara gibi yer yer konulan süs.
- Rasife, A.** Rihtım, su içine yapılan set.
- Rasiha, A.** Sağlam, kuvvetli. Bilgisi çok geniş olan.
- Rasime, A.** Âdet, töre. Merasim, tören. Formalite.

- Rasiye, A.** Büyük dağ.
- Raşıde, A.** Akıllı; doğru yola giden.
- Ravza, A.** Çimeni, ağacı bol olan yer, bahçe.
- Rayiha, A.** Koku.
- Raziye, A.** Rıza gösteren, boyun eğen.
- Rebia, A.** Bahara ait, baharla ilgili.
- Rebiye, A.** Kış sonlarında yapılan ekim. Eskiden ozanların bahara girerken büyüklere sundukları kaside. Baharla ilgili.
- Refahet, A.** Bolluk, gürlük.
- Refhan, A.** Bolluk içinde yaşayan.
- Refia, A.** Yüksek, yüce.
- Refihe, A.** Refah ve rahat yaşayan.
- Refika, A.** Kadın, eş, kadın arkadaş.
- Rekine, A.** Ağırbaşlı, gururlu. Yüksek, yüce.
- Remide, F.** Ürkmüş, korkmuş.
- Remziye, A.** İşaret ile ilgili.
- Renan (Rennan), A.** Çok ses çıkaran, çınlayan; inleyip duran.
- Rengin, F.** Renkli, parlak renkli. Güzel, hoş. Süslü.
- Renginar, F.** Nar renginde olan.
- Resa, F.** Yetişen, yetiştiren, erişen.
- Resane, F.** Özlem, hasret.
- Resmigül, A.F.** Gül biçiminde, gül gibi, gül gibi güzel.
- Resmiye, A.** Devlet tarafından veya devlet adına olan. Alayla, törenle olan. Ciddî.
- Reşide, A.** Yetişmiş, olgunlaşmış, ermiş.
- Reyhan, A.** Güzel kokulu bir süs bitkisi, fesleğen. Rızık, geçimlik, rahmet.
- Reyhane, A.** Bir demet fesleğen, rızık, geçinecek şey
- Reyyan, A.** Suya kanmış, suya doymuş.
- Rezzan, A.** Ağırbaşlı.
- Rıfkıye, A.** Yumuşaklıkla, tatlılıkla ilgili.
- Rikkat, A.** İncelik, naziklik. Sevecenlik, acıma duygusu.
- Rindan, F.** Dünya işini hoş görenler, alçak gönüllüler, kalenderler.
- Ruhan, F.** Güzel kokan, güzel kokulu.
- Ruhfeza, A.F.** Ruh-feza.
- Ruhinur, F.A.** Nur yüzlü, aydınlık yüzlü.
- Ruhişen, A.T.** Şen ruhlu, neşeli, canlı kimse .
- Ruhiye, A.** Ruhla ilgili, ruha ait.
- Ruhsar, F.** Yanak, yüz, çehre.
- Ruhsare, Bkz.** Ruhsar.
- Ruhsat, A.** İzin, müsaade.
- Ruhsel, A.T.** Ruh-sel.
- Ruhsen, A.T.** Ruh-sen.

Ruşen, A.T. Ruh-şen.

Ruhugül, A.T. Güzel, temiz, latif kimse, gül ruhlu.

Ruhunur, A. Ruhu-nur.

Rukiye, A. Büyü, sihir, efsun.

Rumeysa, A. Sahabe'den Enes b. Malik'in annesi

Ruşen, F. Aydınlık, parlak.

Ruzan, F. Günler, gündüzler.

Ruziye, F. Gündüze ait, gündüzle ilgili.

Rüçhan, A. Üstünlük, üstün olma.

Rüksan, F. (Roksana'dan) Firdevsî'nin Şehnâme'sinde geçen, XI. yüzyıl İran efsanevî prensesinin adı.

Rüştiye, A. Erginlikle ilgili, erginliğe ait.

Rüveyda, A. Bkz. Rüveyde.

Rüveyde, A. Hoş, ince, nazik.

Rüveyha, A. Zariflik, incelik.

Rüvide, Bkz. Rüveyde.

Rüya, A. Uyku sırasında görülen şey, düş. Hayal, umut.

S

- Saadet, A.** Mutluluk, bahtiyarlık.
- Saba, A.** Gün doğusundan esen hafif rüzgâr.
- Sabah, A.** Gündüzün ilk saatleri, öğleye kadar olan vakit.
- Sabahat, A.** Güzellik, yüz güzelliği.
- Sabahnur, A.** Sabah-nur. Sabah ışığı, sabah aydınlığı.
- Sabbar, A.** Çok sabırlı. Atlas çiçeği.
- Sabır, A.** Katlanma, dayanma, ses çıkarmadan bekleme, tahammül etme.
- Sabiha, A.** Güzel, şirin, hoş.
- Sabire, A.** Dayanan, sabreden.
- Sabite, A.** Gezegen olmayan ve yerinde durur gibi görünen yıldız.
- Sabiye, A.** Küçük kız, kız çocuğu.
- Sabriye, A.** Sabırlı, dayanıklı.
- Sabrunnisa, A.** Kadınların en sabırlısı.
- Sacide, A.** Secde eden, alnını yere koyan.
- Saçı, T.** Düğün armağanı. Gelinin başına saçılan şeker, arpa, para gibi şeyler.
- Sada, A.** Bkz. Seda.
- Sadedil, A.F.** Yüz yapraklı, katmerli. Katmerli bir gül türü.
- Sadberk, F.** Temiz yürekli.
- Sadegül, A.F.** Bir gül kadar sade, temiz ve güzel.
- Sadedil, F.** Temiz yürekli.
- Sadhezar, F.** Yüz bin. (Mec.) Çok güzel.
- Sadika, A.** İçten bağlı, doğru, gerçek dost.
- Sadice, A.** Karışık olmayan, düz, yalın, saf.
- Sadiye, A.** Mutluluk, uğurla ilgili; uğurlu.
- Sadriye, A.** Göğüsle ilgili, göğse ait. Çocuğun anasıyla olan bağı.
- Safa, A.** Saflık, berraklık. Gönül şenliği, kedersizlik, eğlence.

- Saffet, A.** Saflık, temizlik, anlık.
- Safigül, A.F.** Gül gibi, katıksız, saf, duru, temiz.
- Safinaz, A.F.** Çok nazlı, çok naz eden.
- Safinur, A.** Çok nurlu, çok aydınlık, temiz kimse.
- Safire, A.** İnce, güzel ses.
- Safiye, A.** Seçilmiş. Katıksız, katıksız, halis, temiz. Saflık, halislik.
- Sahibe, A.** İye, sahip. Koruyan, gözeten. Bir iş yapmış olan. Herhangi bir niteliği olan.
- Sahire, A.** Geceleri uyumayan, uykusuz. Büyüleyici güzel.
- Saibe, A.** Yanlışlık yapmayan, yanlışsız, doğru. Amaca, hedefe uygun. Amaca ulaşan.
- Saide, A.** Mutlu, uğurlu. İbadet etmiş, Allah'a karşı görevlerini yapmış kimse. Yüksek.
- Saika, A.** Sevk eden, götüren. Neden, sebep. Yıldırım.
- Saime, A.** Oruç tutan, oruçlu kadın.
- Saire, A.** Seyreden, hareket eden, yürüyen.
- Sakıba, A.** Parlak, ışıklı. Delen, delik açan.
- Sakibe, A.** Döken, dökücü. Dökülen.
- Sakin, Sakine, A.** Hareketsiz, kılmıtsız, durgun. Sessiz. Heyecanı veya kızgınlığı olmayan.
- Salıkbike, T.** Salık-bike.
- Salınbike, T.** Salın-bike.
- Sâliha, Saliha, A.** Dinin emir ve yasaklarına uyan, iyi ahlak sahibi.
- Salime, A.** Sağ, sağlam. Eksiksiz, kusursuz. Korkusuz, emin.
- Salise, A.** Üçüncü.
- Salkım, T.** Çoğunlukla bir sap üzerinde bir arada bulunan yemiş; baklagillerden bir ağaç ve bunu çiçeği; sarkan şey, hevenk.
- Saltan, T.** Tek, yalnız. Temiz, saf. Yalnız başına giden.
- Saltanat, A.** Sultanlık; hükümdarlık. Bolluk, zenginlik, şatafatlı hayat.
- Samahat, A.** Bkz. Semahat.
- Sâmiha, A.** Cömert, eli açık.
- Samime, A.** Öz, asıl, iç, gönül.
- Samire, A.** Meyveli, meyve veren.
- Samiye, A.** Yüksek, yüce.
- Sanay, T.** San-ay. Ay gibi güzel, ayı anımsatacak kadar güzel.
- Saniha, A.** Çok düşünmeden doğan iyi ve güzel düşünce veya bu düşünceleri doğuran zekâ.
- Saniye, A.** İkinci.
- Sannur, T.A.** Nurlu, ışıklı, güzel.
- Sarıbörü*, T.** Sarı-börü.
- Sarıçiçek, T.** Sarı-çiçek.
- Sarıgül, T.** Sarı-gül.
- Sarıgüzel, T.** Sarı-güzel.
- Sarıkız, T.** Sarı-kız.

- Sarıkurt***, T. Sarı-kurt.
- Sarmaşık**, T. Koyu yeşil renkli, değişik biçimli yaprakları olan tırmanıcı bir bitki.
- Satı**, T. Uzun ömürlü olması için doğumundan önce ermişlere adanan çocuk.
- Sâtia**, A. Yükselen, yükselip ortaya çıkan.
- Satıgül**, T. Satı-gül.
- Satıhanım**, T. Satı-hanım.
- Satu**, Bkz. Satı.
- Savniye**, A. Koruma, gözetme ile ilgili.
- Sayan**, **Sayar**, T. Saygılı, hürmet eden.
- Saydam**, T. İçinden ışığın geçmesine ve arkasındaki şeylerin görülmesine engel olmayan nesne. Parlak, ışıklı.
- Saygı**, T. Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı dolayısıyla bir kimseye karşı dikkatli özenli, ölçülü davranmaya neden olan sevgi duygusu.
- Saygın**, T. Saygı gören, sayılan, hatırlı.
- Saygun**, Bkz. Saygın.
- Saygül**, T. Nadir, eşsiz gül, sayılı gül. Saygın.
- Sayran**, T. Öten, cıvıldaayan, şakıyan.
- Seba**, A. Yedi. Sami ve Arap kavimlerinin kutsal bir nitelik taşıdığına inandıkları yedi sayısı.
- Sebahat**, Bkz. Sabahat.
- Sebat**, A. Yol, büyük cadde. Su dağıtılan yer. Hayır için parasız dağıtılan su.
- Sebil**, A. Yol, büyük cadde. Su dağıtılan yer. Hayır için parasız dağıtılan su.
- Sebile**, A. Allah yolunda olan, hayırlı (kadın).
- Seblâ**, A. Uzun kirpikli göz.
- Sebu**, F. Testi. Şarap kabı.
- Seçgül**, T. Seçilmiş gül.
- Seçen**, T. Seçme işini yapan, bir şeyi seçen.
- Seçil**, T. Benzerleri arasından seçil, beğenil, üstün ol, sevgi ve saygı gör.
- Seçilay**, T. Seçil-ay.
- Seçkin***, T. Seçilerek en iyi diye ayrılmış olan; benzerleri içinde niteliklerinin üstünlüğüyle göze çarpan, üstün
- Seda**, A. Ses, yankı.
- Sedanur**, T.A. Seda-nur.
- Sedef**, A. Midye, istiridyeye gibi bazı deniz hayvanlarının sert, beyaz ve parlak kabuğu. Bu kabuktan yapılmış veya süslenmiş eşya.
- Seden**, T. Uyanık, tetikte, gözü açık olan.

- Seher, A.** Sabahın gün doğmadan önceki zamanı.
- Sehergül, T.F.** Seher-gül. Tan vakti açan gül.
- Sehernaz, T.F.** Seher-naz.
- Sehmare, A.** Çok güzel, büyüleyici kadın.
- Sekine, A.** Sakin olma, sükunet. Huzur, gönül rahatlığı.
- Sel, T.** Sürekli yağmurlardan ya da eriyen karlardan oluşup önüne ne gelirse alıp götürün taşkın su.
- Selay, T.** Sel ayı, sellerin çok olduğu ilkyaz ayları
- Selcan, T.** Sel-Can.Coşkun, taşkın yaradılışlı kimse.
- Selçen*, T.** Dede Korkut'ta Kanturalı'nın eşi.
- Selda, T.** Bir söğüt cinsi. Sel, taşkın su.
- Seldanur, T.A.** Nur seli.
- Selen, T.** Ses, gürültü, haber, bilgi, yakın yer, çevre, varlık, bolluk, duruş, tavır, sel yatağı
- Selhan, T.** Sel-han.
- Selişik, T.** Sel-ışık.
- Selişil, T.** Sel-ışıl.
- Selişin, T.** Sel-ışın.
- Selin, T.** Gür akan su. Orta Asya'da yetişen, bodur, sürekli yeşil kalan bitki.
- Selma, A.** Barış içinde bulunma, huzur, güzel, hoş.
- Selmin, A.** Barış yanlısı, barış ve sevgi duygusuyla dolu.
- Selnur, T.A.** Sel-nur. Işık seli.
- Selvet, A.** Gönül rahatlığı.
- Selvi, T.** Bkz. Servi.
- Selvican, T.** Selvi-can.
- Selvihan, T.** Selvi-han.
- Selvinaz, T.** Selvi-naz.
- Sema, A.** Gökyüzü. İşıtme, duyma. Musiki dinleme. Felek.
- Semagül, T.A.** Sema-gül.
- Semahat, A.** Cömertlik, el açıklığı, iyilikseverlik.
- Semanur, A.** Gökyüzünün ışığı, aydınlığı.
- Semen, F.** Yasemin çiçeği.
- Semiha, A.** Cömert, eli açık
- Semiramis, İ.** Babil Asma Bahçeleri kurduran kraliçe.
- Semiye, A.** Aynı adı taşıyan, adları aynı olan, adaş.
- Semra, A.** Esmer.
- Semure, A.** Çoğalan, zengin olan, meyve veren verimli.
- Sena, A.** Övgü ile ilgili. Şimşek parıltısı.
- Senal, T.** Sen-al.
- Senan, A.** Işıklı, parlak.
- Senay, T.** Sen aysın, ay gibi güzelsin.
- Senem, T.** Kars dolaylarında kadın ve erkeklerin karşılıklı olarak oynadıkları bir halk dansı

- Sengül, T.** Sen-gül. “Sen gül gibi güzelsin” anlamında kullanılır. “Sen hep gül, mutlu ol” anlamında kullanılır.
- Sengün, T.** Sen-gün.
- Seniha, A.** İnciler, süs, bezek.
- Sennur, T.** Sen-nur. “Sen nur gibi güzel ve aydınlıksın” anlamında kullanılır.
- Sera, F.** Saray. Toprak.
- Seran, T.** Ser-an. **A.** Işıklı, parlak.
- Serap, A.** Çölde uzaktan su gibi görünen ışık yanılması.
- Sercan, F.** Ser-can. Baş can; başta gelen, sevilen.
- Serdil, F.** Ser-dil. Baş gönül.
- Seray, F.** Ay gibi güzellerin başı. Büyük konak, saray.
- Seren, T.** Gemi direği uzun ağaç, “sermek” eylemini yapan.
- Serengül, T.** Baş gül. Güllerin birincisi.
- Sergül, F.** Ser-gül. Baş gül; güllerin en güzeli.
- Sergün, T.** Ser-gün.
- Serin, T.** İlik ile soğuk arası, az soğuk, serinlik veren.
- Seringül, T.** Serin-gül.
- Serkız, F.T.** Baş kız, kızların başı, güzellerin başı.
- Serma, F.** Soğuk kış.
- Sermelek, F.** Meleklerin başı, melek kadar güzel ve iyi.
- Sernaz, F.** Çok nazlı.
- Sernur, F.A.** Ser-nur. Baş ışık.
- Serpil, T.** İyi geliş, büyü, güzelleş.
- Serpin, T.** Yağmur.
- Serra, A.** Genişlik, kolaylık.
- Sertaç, F.** Ser-taç. Baş tacı, çok sevilen, sayılan kimse.
- Sertap, F.** İnatçı, direngen.
- Servet, A.** Zenginlik, varlık.
- Servi, F.** Akdeniz bölgesinde çok yetişen, yapraklarını dökmeyen, ince, uzun bir ağaç.
- Servinaz, F.** Uzun boylu sevgili.
- Seval, T.** Beğen al.
- Sevan, T.** Sev-an.
- Sevay, T.** Sevimli ay.
- Sevban, A.** Giyinen, kuşanan. Hz. Peygamber’in azatlısının adı.
- Sevcan, T.** Sevgili insan, sevimli
- Sevda, A.** Aşk, sevgi. Siyah.
- Seven, T.** Sevgi duyan, tutkun, âşık.
- Sevenay, T.** Seven-ay.
- Sevencan, T.** Seven-can.
- Sevengül, T.** Sevimli gül, sevgiyi hatırlatan gül.
- Sevengün, T.** Seven-gün.
- Sever, T.** Sevgi duyan, seven.
- Severcan, T.** Sever-can.
- Sevgi, T.** İnsanı bir şeye ya da bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye iten duygu, sevme duygusu, tutkunluk.

- Sevgican**, T. Sevgi-can.
Sevgihan, T. Sevgi-han.
Sevginaz, T. Çok nazlı, sevgili.
Sevginur, T. Sevgi-nur.
Sevgisun, T. Sevgi-sun. "Sevgi, dostluk göster" anlamında kullanılır.
Sevgül, T. Sev-gül.
Sevgür, T. Sev-gür.
Sevican, T. Sevi-can.
Sevil, T. Her zaman sevilen, beğenilen biri olma temennisi.
Sevilay, T. Ay gibi her zaman sevil.
Sevilcan, T. Sevil-can.
Sevim, T. Bir kimseyi başkalarına sevdiren özellik.
Sevimgül, T. Sevim-gül.
Sevin, T. Sevinç duy, mutlu ol.
Sevinay, T. Sevin-ay.
Sevinç, T. Sevinmekten doğan coşku.
Sevkal, T. Sev-kal.
Sevkan, T. Sev-kan.
Sevnaz, T. Sev-naz.
Sevnur, T. Sev-nur.
Sevsay, T. Sev-say.
Sevsen, T. Sev-sen.
Sevtap, T. Sev-tap. Tapılacak kadar sevilen
Seyhan, A. Ürdün'ün ötesinde Hz. Musa'nın mezarının bulunduğu şehir. Adana ovasını yarararak İskenderun Körfezi'ne dökülen nehir.
Seylan, A. Sel, akma, akış.
Seylap, F. Sel, sel suyu, taşkın.
Seyran, A. Gezinme. Bakıp seyretme.
Seyyal, A. Akıcı, akan, akışkan.
Seyyare, A. Gezegen. Kervan, kabile.
Seyyide, A. Saygın, muhterem kadın.
Seza, F. Uygun, yaraşır, bir şeye değer.
Sezal, T. Sez-al.
Sezan, T. Sez-an.
Sezay, T. Sez-ay.
Sezcan, T. Sez-can.
Sezek, T. Çabuk sezen, duyarlı, hassas.
Sezen, T. Duyan, hisseden, anlayan, sezgili
Sezgi, T. Aklın yardımı olmadan, gerçeğin doğrudan doğruya kavranması bir şeyi önceden bilme, duyumsama yeteneği, sezme yeteneği, sezış
Sezin, T. Sezinleme işi, sezme.
Sıdika, A. Bkz. Sıddıka.
Sıla, T. Kişinin doğup büyüdüğü ve gurbette iken özlediği yer
Sırğa, T. Küpe.
Sırma, T. Altın yaldızlı veya yaldızsız ince gümüş tel.
Sıylihan, **Sıyılıkız**, T. Sevimli hoş kız.

- Sibel, T.** Buğday başağı. Düşmüş yağmur damlası.
- Sim, F.** Gümüş. Gümüş para. Gümüş gibi parlak ve beyaz. Gümüşten yapılmış.
- Simay, T.** Gümüşten ay, gümüş gibi parlak ay.
- Simayışems, F.** Güneşin yüzü; yüzü güneş gibi aydınlık olan.
- Simber, F.** Göğsü gümüş gibi olan.
- Simden, T.** Gümüşten yapılmış gibi, güzel ve parlak.
- Simge, T.** İşaret, sembol.
- Simhan, T.** Sim-han.
- Simin, F.** Gümüşten, gümüş gibi, gümüşe benzeyen parlak ışıltı.
- Simruy, F.** Gümüş yüzlü, gümüş gibi parlak, ışıltılı yüzü olan.
- Simten, F.** Teni gümüş gibi güzel, parlak olan.
- Simüzer, F.A.** Sim ve zer; altın ve gümüş.
- Sine, F.** Göğüs. Gönül, yürek. İç derinlik.
- Sinem, T.** Gönülüm, yüreğim, çok sevdiğim.
- Sirap, F.** Suya kanmış. Taze, körpe.
- Siren, T.** Mitolojide geçen, denizde kayalar üzerinde gemicilere şarkılar söyleyen, belden aşağısı balık biçiminde kadın, deniz kızı.
- Siret, A.** Bir kimsenin ahlâkı, karakteri, kişiliği, davranışı. Gidiş, tarz.
- Sitare, F.** Yıldız. (Mec.) Talih, baht, kader. A. Örtü.
- Sitti, A.** Hanım, kadın.
- Somay, T.** Som-ay. Ay gibi kusursuz, eksiksiz güzel.
- Somnur, T.** Som-nur. Aydınlık, nurlu.
- Sonay, T.** Yılın son ayı
- Songül, T.** Sonbahar'ın sonları, kış başlangıcında uçan gül. Güllerin sonuncusu.
- Sonnur, T.A.** Son-nur.
- Sontaç, T.** Son-taç.
- Sonten, T.** Son-ten.
- Soyhan, T.** Soy-han. Han soyundan gelen.
- Soykan, T.** Soy-kan. Asil, soylu.
- Sönmezay, T.** Sönmez-ay.
- Suay, T.** Su-ay.
- Sude, F.** Sürmüş, sürülmüş. Ezilmiş, dövülmüş.
- Sudiye, A.** Yararlı, faydalı, kazançlı.
- Sultan, A.** Padişah, hükümdar.
- Suna, T.** Bir tür yaban ördeği, boylu, güzel.
- Sunay*, T.** Ay'ı sun, getir.
- Suzan, F.** Yakan, yakıcı, yanan; ateşli, coşkulu.
- Suzidil, F.** Gönül ateşi, gönül sıcaklığı.

- Süeda, A.** Kutlu, uğurlu insanlar.
- Sühandan, F.** Güzel, iyi konuşan.
- Süheyla, A.** Yumuşak huylu, sakin
- Sülün, T.** Uzun kuyruklu, güzel, eti beğenilen bir kuş. *Mec.* Uzun boylu, endamlı.
- Sülünay, T.** Sülün-ay.
- Sülünbike, T.** Sülün-bike. Sülün gibi, boylu, endamlı kadın.
- Sümbül, F.** Zambakgillerden, çiçekleri kokulu ve türlü renkte bir süs bitkisi.
- Sümbülveş, F.** Sümbüle benzeyen, sümbül gibi güze
- Sümer, T.** IV. bin yılın ikinci yarısında, aşağı Mezopotamya'da yaşamış olan bir kavim.
- Sümeyra, A.** Uhud savaşında yakınlarını kaybedip "Allah Resûlü nerede" diyen hanım sahabi.
- Sümeyre, A.** Meyve çağlası. kıvrılmış yaprak.
- Sümeyye, A.** Yukarıda, semada, oldukça yüksekte.
- Sümbül, F.** Zambakgillerden, sal-kım çiçekli, keskin kokulu, soğanlı otsu bitki. Güzellerin saçı.
- Sümsüçük, T.**
- Sünbüle, A.** Başak. Başak burcu. Türk müziğinde bir makam.
- Sündüs, A.** Parlak renkli, çiçekli altın veya gümüş telle işle-meli, nakışlı dokunmuş ipek kumaş.
- Süreyya, A.** Ülker yıldızı, pervin.
- Sürmeli, T.** Gözleri sürme çekilmiş gibi güzel olan. Bir tür buğday.
- Süsen, T.** Çiçekleri iri, güzel görünüşlü ve kokulu bir süs bitkisi.
- Süslü, T.** Süslenmiş, bezenmiş, süsleri olan, güzel.
- Süveybe, A.** Peygamber Efendimiz'in süt annelerinden biri
- Süveyda, A.** Yüreğin ortasında bulunduğu sanılan kara benek. Kalpteki gizli günah.
- Süzülay, T.** Süzül-ay.

Ş

- Şadân, F.** Keyifli, neşeli, sevinçli.
- Şadıman, F.** Sevinçli, neşeli.
- Şadiye, A.** Memnunluk, sevinç, gönül ferahlığı. Güzel sesle şarkı okuyan, şiir söyleyen.
- Şafaknur, A.** Şafak-nur. Şafak aydınlığı.
- Şafiye, A.** İyileştiren, iyi eden, şifa veren.
- Şahande, F.** Mutlu, memnun.
- Şahane, F.** Hükümdarlara yakışacak kadar güzel, eksiksiz olan.
- Şahbanu, F.** Hükümdar eşi, şah hanımı.
- Şahdane, F.** İri inci tanesi.
- Şahende, F.** Mutlu, memnun.
- Şaheser, F.A.** Değerli, üstün nitelikli. Kalıcı, değerli, üstün yapıt.
- Şahhanım, F.T.** Şah-hanım.
- Şahigül, F.** Gül dalı.
- Şahika, A.** Dağ tepesi, dağ doruğu, zirve.
- Şahnaz, F.** Çok nazlı.
- Şahnisa, F.A.** Şah-nisa. Hükümdar kadın, hükümdar karısı. Kadınların şahı, üstün nitelikli, değerli kadın.
- Şahmelek, F.A.** Şah-melek.
- Şahnur, A.F.** Kaynak, ışık kaynağı. Münevver.
- Şahsınur, F.A.** Nurlu kişi, aydınlık kimse.
- Şahvar, F.** İri ve iyi cins inci. Hükümdara yakışan, hükümdara uygun.
- Şahver, T.** Bkz. Şahvar.
- Şaika, A.** İstekli, hevesli, şevkli.
- Şaire, A.** Kadın şair.
- Şakar, T.** Şen, neşeli, şakrak.
- Şakayık, A.** Bahçelerde yetiştirilen, pembe, kırmızı, alaca çiçekler açan, çok yıllık süs bitkisi.
- Şakire, A.** Şükreden, şükredici, durumundan mutluluk duyan.

- Şamiha, A.** Yüksek, gösterişli. Kibirli.
- Şamile, A.** İçine alan, kaplayan, çevreleyen.
- Şan, A.** Ün, nam, şöhret.
- Şanal, T.** Ün kazan, ünlü bir kimse ol, ünlen.
- Şansal, A.T.** Şan-sal. "Ünün yayılsın, ün kazan" anlamında kullanılır.
- Şansel, A.T.** Şan-sel.
- Şanser, A.T.** Şan-ser.
- Şarika, A.** Aydınlık, ışık.
- Şayan, F.** Yakışır, yaraşır, değer.
- Şayegân, F.** Yakışır, yaraşır. Bol, çok.
- Şayeste, F.** Yakışır, yaraşır, uygun.
- Şadiye, A.** Memnunluk, sevinç, gönül ferahlığı.
- Şaylan, T.** Nazlı. Neşeli.
- Şaziye, T.** Bkz. Şadiye.
- Şaziment, A.** Kimseye benzemeyen, farklı; tek, eşsiz.
- Şebnem, F.** Havada buğu durumunda iken gecenin serinliğiyle yerde veya bitkilerin üzerinde toplanan su damlacıkları, çiy.
- Şebnem, F.** Hava buharının gecenin serinliğiyle yerde ya da bitkilerin üzerinde toplanarak oluşturduğu su damlacıkları, çiğ.
- Şebnur, F.A.** Gecenin nuru, gecenin ışığı, aydınlığı.
- Şefika, A.** Şefkatli, sevecen.
- Şehbal, F.** Kuş kanadının en uzun tüyü.
- Şehime, A.** Şehametli, akıllı, kurnaz ve zeki.
- Şehnaz, F.** Çok nazlı.
- Şehper, F.** Kuş kanadının en uzun tüyü.
- Şehrazat, F.** Kendi kendine yaşayan, özgür.
- Şehriban, F.** Şehrin büyüğü, ilerigeleni.
- Şehrinaz, F.** Türk müziğinin en eski makamlarından biri.
- Şehriyâr, F.** Padişah, hükümdar.
- Şehriye, F.** Şehirli, kentli. Kibar, ince, nazik.
- Şehvar, F.** Bkz. Şahvar.
- Şeker, F.** Şeker kamışı veya pancarından elde edilen, tatlı, billûrsu besin. (Mec.) Sevimli, cana yakın, güzel.
- Şekibe, A.** Sabır, dayanıklılık, tahammül.
- Şekime, A.** Dayanma, dayanıklılık, karşı koyma.
- Şeküre, A.** Çok şükreden, şükredici. Değer, kıymet bilen.
- Şelâle, A.** Büyük çağlayan.
- Şemime, A.** Güzel kokulu şey.

- Şeminur, A.** Mum ışığı, mum aydınlığı.
- Şemsifer, A.F.** Güneşin aydınlığı, parlaklığı.
- Şemsinisa, A.** Kadınlığın güneşi.
- Şemsiye, A.** Güneşle ilgili, güneşe özgü.
- Şen, T.** Neşeli, sevinçli.
- Şenay, F.T.** Neşeli ay.
- Şencan, T.F.** Şen-can.
- Şendağ, T.F.** Şen-dağ.
- Şendeniz, T.** Şen-deniz.
- Şendil, T.F.** Güzel konuşan, tatlı dilli.
- Şendoğan, F.T.** Sevinçli, neşeli olan.
- Şener, F.T.** Şen kimse, şen kişi.
- Şengeldi, T.** "Güler yüzle, sevinçle geldi" anlamında kullanılır.
- Şengil, T.** İyi yürekli, hoş sohbet kimse.
- Şengül, F.** Neşeli gül.
- Şengün, F.T.** Neşeli gün.
- Şeniz, F.T.** Hepimiz neşeliyiz, neşeli iz.
- Şenkal, F.T.** Neşeli ve şen kal.
- Şennur, F.A.** Neşeli ve nurlu insan.
- Şenol, T.** Neşeli, şen ol.
- Şensoy, T.** Neşeli soy, şen soy.
- Şensu, T.** Şen-su.
- Şensu, T.** Neşeli su, şen su.
- Şenyer, T.** Şen-yer.
- Şenyıl, T.** Şen-yıl.
- Şenyüz, T.** Şen-yüz.
- Şerbet, A.** Tatlı içecek. (Mec.) Tatlı, şirin, hoş.
- Şerefnaz, A.F.** Şeref-naz.
- Şerefnur, A.** Şeref-nur.
- Şeremet, T.** Çalışkan, becerikli, eli çabuk.
- Şerife, A.** Şerefli. Soylu, temiz.
- Şermende, F.** Utangaç, çok utanan, mahcup.
- Şermin, F.** Utangaç, mahcup.
- Şetaret, A.** Neşe, şenlik, sevinç.
- Şevketfeza A.F.** Büyük, heybetli.
- Şevkidil A.F.** Gönül neşesi, gönül sevinci.
- Şevkiye, A.** Şevkle, neşeyle, istekle ilgili.
- Şevkinaz, A.F.** Nazlı ve neşeli.
- Şevkinur, A.** Şevki-nur.
- Şeyda, F.** Çılgın; çok tutkun, âşık.
- Şeydagül, F.** Şeyda-gül.
- Şeydanur, F.A.** Şeyda-nur.
- Şeyma, A.** Bedeninde ben veya benzer bir izi olanlar.
- Şirin, F.** Sevimli, cana yakın.
- Şirinbegim, F.T.** Şirin-begim. Sevimli, cana yakın hanımefendi.
- Şirinbige, F.T.** Şirin-bige.
- Şirinşah, F.** Şirin-şah.
- Şirvan, F.** Aslan barınağı.
- Şölen, T.** Eğlenmek ya da bir olayı kutlamak üzere, bir çok

kimsenin biraraya gelip birlikte yedikleri yemek, yemekli eğlenceli toplantı.

Şule, A. Alev, ateş.

Şükran, A. İyilik bilme, gönül borcu, minnettarlık.

Şükriye, A. İyilik bilme minnettarlıkla ilgili; iyilik bilen.

Şükûfe, F. Çiçek. Süslemede çiçek motiflerine dayanan bir tarzın adı.

T

- Tabdan, F.** Işıklı, parlak.
- Tabende, F.** Parlayan, ışık veren.
- Tâcser, F.** Baş tacı, muhterem kimse.
- Tacizer, F.** Altın taç.
- Taç, A.** Soyluluk, hükümdarlık simgesi olarak başa giyilen, değerli taşlarla süslü başlık. Gelinlerin başlarına takılan süs.
- Taçeser, A.** Taç-eser. Değerli, nitelikli yapıt.
- Taçlı, T.** Tacı olan.
- Taçlıyıldız, T.** Taçlı-yıldız.
- Taçnur, A.** Işıktan, nurdan taç.
- Taflan, T.** Gülgillerden, kışın yaprağını dökmeyen bir bitki.
- Tagan, T.** Güvercin.
- Tagangül, T.F.** Tagan-gül.
- Tahire, A.** Temiz, pak.
- Tahsine, A.** Beğenme, güzelleştirme.
- Taibe, A.** Tövbe eden.
- Takiye, A.** Günahtan, haramdan kaçınan, dinine bağlı kimse.
- Talia, A.** Tulû eden, çehre. Talih, şans, kısmet.
- Tâlibe, A.** Mektepli kız.
- Taliye, A.** Sonradan gelen, bir şeyin arkası sıra giden. İkinci derecede olan. Kur'ân-ı Kerîm okuyan.
- Tamay, T.** Dolunay
- Tamgül, A.F.** Tam-gül.
- Tan*, T.** Güneş doğmadan önceki alaca karanlık, sabah aydınlığı
- Tanal, T.** Tan-al.
- Tanay, T.** Tan-ay.
- Tanaydın, T.** Tan-aydın. Aydınlık tan.
- Tanay, T.** Tan zamanı doğan Ay, çok güzel kimse.

- Tandan**, T. Tan vaktinde doğan.
- Tanegül**, T. Biricik gül.
- Tanelgin**, T. Tan-elgin.
- Taner**, T. Tan-er.
- Tangör**, T. Tan-gör.
- Tangül**, F.T. Tan vaktindeki gökyüzünün rengini taşıyan gül.
- Tangülü**, T. Tan-gülü.
- Tangün**, T. Tan-gün.
- Tanhatun**, T. Tan-hatun.
- Tanrikulu***, T. Tanrı-kulu.
- Tanrıverdi***, T. Tanrı-verdi.
- Tansel**, T. Tan-sel.
- Tanseli**, T. Sabah aydınlığının seli.
- Tanser**, T.F. Tan-ser.
- Tanses**, T. Tan-ses.
- Tansev**, T. Tan-sev.
- Tansu**, T. Tan-su. Şafağın aydınlattığı su.
- Tanyel**, T. Tan-yel.
- Tanyeli**, T. Sabah aydınlığının yeli, sabahın çok erken saatlerinde esen yel.
- Tanyeri**, T. Güneş'in doğmak üzere olduğu sırada ufukta hafifçe kızaran aydınlık yer.
- Tanyıldız**, T. Tan-yıldız. Çoban yıldızı.
- Tanyol**, T. Tan-yol.
- Tanyüz**, T. Tan-yüz.
- Tanzer**, T. Sarı altın rengindeki tan yeri.
- Târâ**, F. Yıldız
- Tarım***, T. (Uygurcada) Kadınlara verilen bir san. Göllere, kumluklara dökülen çay kolları. Verim almak için toprak üzerinde yapılan çalışmaların tümü.
- Tarımbike**, T. Tarım-bike.
- Tatlı**, T. Lezzetli. Hoşa giden, şirin.
- Tatu**, T. Dadı.
- Taya**, T. Dadı, sütnine.
- Taylan**, T. İnce, kibar, güzel, uzun ve düzgün boylu. Çok yağmur yağmasına karşın işlenebilir durumdaki toprak.
- Tayyibe**, A. İyi, hoş, güzel.
- Taze**, F. Körpe, genç.
- Tazegül**, F. Yeni açan gül.
- Tekgül**, T. Biricik gül.
- Teknur**, T.A. Tek-nur.
- Teksen**, T. Tek-sen. "bir tanesin, eşsizsin, teksin" anlamında kullanılır.
- Telli**, T. Teller takınmış, telle süslenmiş, süslü. Nazlı, alıngan.
- Telek**, T. Armağan. Dilek. Kuş vb. hayvanların kanat tüyleri.
- Tenay**, T. Ay gibi beyaz, parlak tenli.
- Tendü**, T. Yiğit, cesur. Ünlü bir Moğol kadın hükümdarın adı.
- Tenigül**, F. Teni gül gibi güzel olan.
- Tennur**, F.A. Ten-nur. Teni nur gibi aydınlık, berrak olan, güzel.

- Tennure, A.** Mevlevî dervişlerinin sema âyini sırasında giydikleri giysi.
- Tercan, T.** Genç, taze, körpe. Kırmızı buğday.
- Teren, F.** Nesteren denilen gül çeşidi.
- Terken*, T.** Kraliçe. Güzel kız. Bir tür ok.
- Tesnim, A.** Cennet suyu. Cennet'teki ırmaklardan birinin adı.
- Teşrife, A.** Şerefendirme, onurlandırma.
- Tezay, F.T.** Tez-ay.
- Tezgül, F.** Tez-gül.
- Tezcan, T.** Sabırsız, atılğan.
- Tıflıgül, A.F.** Gül tomurcuğu.
- Tican, Tijen, A.** Taçlar.
- Tilbe, T.** Abdal, derviş; gezginci ozan.
- Tiraje, F.** Gök kuşağı.
- Tola, T.** Dolu, boş olmayan. Güçlü, korkusuz. Keyif, neşe.
- Tolgunay, T.** Tolgun-ay. Dolunay.
- Tolun, Tolunay, T.** Ay'ın en dolgun görüldüğü zaman, ayın dördü, Ay'ın on dördü gibi, çok güzel, dolunay.
- Tolunbike, T.** Tolun-bike.
- Tomris, T.** (Türkçe "temür" "demir" sözcüğünden değiştiği sanılıyor) İskit Türklerinin Kafkasya'da oturan kolu olan Massagetlerin ünlü kraliçesinin adı.
- Tomurcuk, T.** Çiçek verecek olan gonca, bir bitkinin üzerinde bulunan, ilerde sap, çiçek ya da bir çok yaprak verecek olan küçük kabartı, domurcuk.
- Topay, T.** Top-ay. Dolunay.
- Topaz, Y.** Kahverengi veya soluk sarı renkte değerli bir süs taşı.
- Toprak, T.** Üzerinde tüm bitkilere ve öteki canlılara yaşam ortamı sağlayan, toz durumuna gelmiş türlü kütle kırıntılarıyla organik cisimlerden oluşan madde, arazi, tarla, kara, ülke.
- Töre*, T.** Eğitim; görgü; gelenek. Soyluluk. Eksiksiz, mükemmel. Geline verilen armağan.
- Töreci*, T.** Töre-yi uygulayan.
- Törel*, T.** Töre sahibi.
- Tuba, A.** Kökü yukarıda, dalları aşağıda cennet ağacı. En güzel, en iyi, hoş. Baht, mutluluk, müjde. Efdal olan.
- Tuççe, T.F.** Küçük tuğ.
- Tuhfe, A.** Armağan, hediye. Yeni çıkan, hoş-a giden, güzel şey.
- Tulca, T.** Tül kadar ince.
- Tulû, A.** (Gök cisimleri için) Doğma, doğuş.

- Tumay**, T. Sessiz, durgun, dingin
- Tuna**, T. Kara ormanlardan do-
ğup Karadeniz'e dökülen ve
Avrupa'nın Volga'dan sonra
en uzun ırmağı.
- Tunca**, T. Balkan Yarımadasında
Meriç Irmağı'nın kolu.
- Turaç***, T. Keklik cinsinden, eti
yenen bir av kuşu.
- Turfa**, T. Az bulunur, nadir, değerli.
- Turhatun**, T. Kız çocuk doğumu-
na son vermek için konulan
adlardandır.
- Turna**, T. Avrupa ve Kuzey Af-
rika'da toplu olarak yaşayan,
göçebe bir kuş.
- Tutkun**, T. Gönül vermiş, bağlan-
mış, çok sevmiş, tutulmuş
- Tuvana**, F. (Tevana) Güçlü, kuvvetli.
- Tülay**, T. Tülden yapılmış ay. İn-
celikle, düşünle ilgili.
- Tülcan**, Fr. F. Tül-can.
- Tülek***, T. Kurnaz, açık göz, dü-
zenci. Efe. Çok genç, delikan-
lı. Zengin. Saygın kimse. Sa-
kin, gururlu.
- Tülen**, T. İlk kez çocuk doğuran
genç kadın. Bir yaşında kuzu-
layan keçi.
- Tülin**, **Tülün**, T. Ayın çevresinde
oluşan dairesel hale. Ayna.
- Tülinay**, T. Tülin-ay.
- Tümay**, T. Bütünlenmiş ay, dolu-
nay.
- Tümcan**, T.F. Tüm-can.
- Tün**, T. Gece.
- Tünay**, T. Tün-ay. Gece ve ay.
- Tüngür**, T. Peri.
- Türkân**, T. Kraliçe, güzel kız. Sal-
tanat ve idarede yönetime etki
eden prenses.
- Türkay**, T. Türk-ay.
- Türkine**, F. Türk gibi güzel.
- Türkiz**, T. Türk-iz.
- Türknur**, T.A. Türk-nur.
- Türksel**, T. Türk-sel.
- Tüvana**, F. Güçlü.
- Tüzenur**, T.A. Tüze-nur.
- Tüzün**, T. Yumuşak huylu sakin;
soylu, asil.
- Tüzüner**, T. Yumuşak huylu, dü-
zenli kimse.

U

- Ubeyde, A.** Küçük köle, kölecik.
- Uçay, T.** Uçtaki ay.
- Ufukay, A.T.** Ufuk-ay.
- Uğan, T.** Yüce, yüksek, güçlü.
- Uğanbike, T.** Uğan-bike.
- Uğur, T.** Halkın kimi olgularda gördüğü iyilik muştusu, kimi nesnelere var olduğuna inandığı iyilik kaynağı, iyilik, şans, talih, baht.
- Uğuray, T.** Uğur-ay.
- Uğurcan, T.F.** Uğur-can.
- Uğursal, T.** “Uğur dağıt, uğur sal” anlamında kullanılır.
- Uğursel, T.** Uğur-sel.
- Uğurser, T.** Uğur-ser.
- Uğurtan, T.** Uğur-tan.
- Uğuş, T.** Akraha; kabile, halk. Anlayış, zekâ. Benzeyiş.
- Ulufur, T.F.** Yüce aydınlık.
- Ulun*, T.** Büyük, yüce. Temren-
- siz ok. Buğday, arpa kökü.
- Ulunay, T.** Ulun-ay.
- Ulviye, A.** Yüksek, yüce.
- Ulya, A.** Çok yüce, en yüce.
- Umay, T.** (Farsça “hüma” hümay’ın Türkçeleşmiş biçimi) Hint Okyanusu adalarında bulunan, güvercin büyüklüğünde, zümrüt yeşili kanatları olan, kemikle beslenen, üzerinden geçtiği kimselere zenginlik ve mutluluk getireceğine inanılan, masal kuşu, devlet kuşu.
- Umman, A.** Ana deniz, okyanus.
- Umnise, A.** Ana kadın, kadın ana.
- Umran, A.** Uygarlık, ilerleme, refah ve mutluluk.
- Umut*, T.** Ummaktan doğan iç erinci, umulan şey.
- Usun, T.** Hüzün.
- Usunbike, T.** Usun-bike.

Utku, T. Birçok emek ve çekinceli uğraşlar sonucu erişilen mutlu sonuç, yengi, zafer

Uygar, T. Kültürlü, eğitilmiş, görgülü, medenî.

Uygur, T. Uygar, medenî. Orta Asya'da büyük bir devlet ve

uygarlık kurmuş, yazılı anıtlarla sanat yapıtları bırakmış olan bir Türk ulusu.

Uysal, T. Yumuşak başlı, söz dinler, söz analar.

Uzay, T. Bütün varlıkları her yandan kaplayan sonsuz boşluk.

Ü

- Üçgül, T.** Üç küçük yaprak-
tan oluşan, bileşik yapraklı,
pembe, beyaz, kırmızı mor
ve sarı renkte çiçekler açan
bir ot.
- Üçışık, T.** Üç-ışık.
- Üftade, F.** Düşmüş, düşkün. Âşık.
- Üge, T.** Şöhretli, tanınmış.
- Üksüm, A.** Çayırı, çimeni çok gü-
zel bahçe.
- Ülgen, T.** Yüce, yüksek, ulu, bü-
yük, sağlam.
- Ülfet, A.** Alışma, kaynaşma. Gö-
rüşme, konuşma. Dostluk, ar-
kadaşlık.
- Ülke, T.** Bir devletin egemenliği
altındaki toprakların topu.
- Ülkenur, T.A.** Ülke-nur. Yurdu
aydınlatan ışık.
- Ülker*, T.** Boğa burcunda yedi
yıldızdan oluşan takım
- Ülkü* T.** İnsanı umut içinde ya-
şatan, ulaşılmaya çalışılan
yüce dilek.
- Ülküm, T.** “Benim olan ülkü”,
“benim ülküm”, “ulaşmak iste-
diğim yüce dilek.
- Ümit, F.** Umut.
- Ümmiye, A.** Anneye ait, anneye
ilgili.
- Ümmühan, A.** Hükümdar anası.
- Ümniye, A.** Umut. İstek, arzu. Ni-
yet.
- Ümran, Bkz.** Umran.
- Ünay, T.** Ün-ay.
- Ünsal, T.** Ün-sal. Adın duyulsun,
ünlen.
- Ünsay, T.** Ün-say.
- Ünsel, T.** Ün-sel.
- Ünsev, T.** Ün-sev.
- Ünseven, T.** Ün-seven.
- Ünsever, T.** Ün-sever.

Ünsiye, A. Alışmış, sokulgan. Arkadaş, dost.

Ürmegül, T. Sarmaşık.

Ürün*, T. Üretilen, yararlı şey, topraktan elde edilen. Yapıt, eser. Sık orman. Çokluk, bolluk.

Ürünay*, T. Ürün ay.

Üveyik, T. Çok renkli, korularda yaşayan, eti için avlanan bir kuş.

Üzüm, T. Asmanın taze ya da kuru olarak yenen ve salkım durumunda bulunan meyvesi.

V

- Vacibe, A.** Yapılması gerekli olan.
- Vacide, A.** Varlıklı, zengin.
- Vahibe, A.** Hibe eden, bağışlayan, bağışlayıcı.
- Vahide, A.** Tek, bir, yalnız.
- Vâlâ, F.** Yüksek, yüce.
- Valide, A.** Doğuran, doğurucu; ana.
- Vamıka, A.** Seven, âşık, sevdalı.
- Varlık, T.** Zenginlik; para, mal mülk. Önemli, yararlı, değerli. Yaşam, hayat.
- Vasfiye, A.** Nitelikle, vasıfla ilgili, nitelikli.
- Vasıla, A.** Erişen, ulaşan, kavuşan.
- Vecahet, A.** Güzel yüzlülük, gösterişlilik, güzel yüz. Saygınlık, onur.
- Vechiye, A.** Yüze ait, yüzle ilgili.
- Vedia, A.** Saklanması için bırakılan emanet.
- Vedide, A.** Dost, arkadaş.
- Vefia, A.** Vefalı, sevgisi geçici olmayan. Tam, eksiksiz.
- Vefika, A.** Uygun; aynı düşünceyi paylaşan, aynı fikirde olan.
- Velide, A.** Yeni doğmuş çocuk. Köle, kul; cariyeye.
- Veliye, A.** Ermiş kadın.
- Venüs, Lat.** Merkür'den sonra Güneş'e en yakın olan gezegen, Çoban Yıldızı.
- Vera, A.** Günah ve haramdan kaçınmak için şüpheli şeylerden uzak durma, takva, ittika. Halk, mahluk, alem, kainat.
- Verda, A.** Gül.
- Verdinaz, A.F.** Naz gülü, nazlıların gülü.
- Vasfiye, A.** Nitelikli.
- Vesamet, A.** Güzel yüzlü.
- Vesile, A.** Neden, sebep. Elverişli durum. Kavuşma, yaklaşma.

- Resûlullah'ın (s.a.s.) cennetteki makamı.
- Vicdan, A.** İyiyi kötüden, hayrı serden ayırmayı sağlayan iç duygu, ahlâk şuuru. His, duygu.
- Vildan, A.** Yeni doğmuş çocuklar.
- Vuslat, A.** Sevgiliye kavuşma.
- Vüreyka, A.** Yaprakçık, küçük yaprak.
- Yabende, F.** Keşfeden, bulan

Y

- Yade, F.** Hatıra, armağan
- Yadigar, F.** Bir kimseyi veya olayı hatırlatan nesne
- Yağan, T.** Gökten yere dökülen.
- Yağış, T.** Yağmur.
- Yağmanaz, T.** Gönülleri çalan, yağma eden güzel.
- Yağmur*, T.** Havadaki su buharının yükseklerde soğuyarak yoğunlaşması sonucu yere düşen su damlacıkları.
- Yahşi, T.** İyi, güzel, çok güzel.
- Yakut, A.** Kuzey Sibiryâ'da yaşayan bir Türk boyu; bu boydan olan kimse, parlak, kırmızı renkte çok değerli bir taş.
- Yalav, T.** Alev, ateş.
- Yalaza, T.** Alev.
- Yalazan, T.** Berk, şimşek.
- Yalazay, T.** Yalaz-ay.
- Yalçuk, T.** Parlak, parlayan. Elçi.
- Yaldız, T.** Bir şeye altın veya gümüş görünümü vermek için kullanılan sıvı veya yaprak durumundaki altın, gümüş veya bunların benzeri madde.
- Yaldırık*, T.** Işık, parıltı. Kuyruklu yıldız.
- Yalın*, T.** Gösterişsiz, sade. Alev, ateş. Çıplak, örtüsüz.
- Yaltıray, T.** Yaltır-ay. Parlayan ay.
- Yankı*, T.** Sesin bir yere çarpıp geri dönmesiyle duyulan ikinci ses, ses yansıması.
- Yapıncak*, T.** Seyrek taneli, kırmızı benekli bir tür üzüm.
- Yaprak, T.** Bitkilerde ekseriya klorofilli, yeşil renkli, çeşitli şekil ve yapıda olan, bitkinin tenefüsüne yarayan uzantı. Kitap yaprağı, varak.
- Yâr, F.** Sevilen, sevgili. Dost, arkadaş.

- Yârcan**, F. Yâr-can. Çok sevilen, sevgili.
- Yârdil**, F. Gönül dostu, sevgili.
- Yarkın***, T. Şimşek; ışık, ışıklı.
- Yarpuz**, T. Nane türünden, güzel kokulu bir bitki.
- Yasemin**, F. Zeytingillerden, güzel kokulu ve ekseriya beyaz veya sarı çiçek açan sarılgan ağaççık.
- Yaşanur**, T.A. Yaşa-nur.
- Yaşar***, T. Doğan çocuğun uzun ömürlü olması dileğiyle konulan adlardandır.
- Yaşık**, T. Işık, parlıltı, parlaklık.
- Yaşın***, T. Işık, parlaklık. Şimşek. Gizli.
- Yaşıyan**, T. Işıldayan, parlayan.
- Yayla**, T. Deniz yüzeyinden yüksek, yaz mevsiminde oturlan serin ve yüksek yer.
- Yaylagül**, T.F. Yayla-gül.
- Yazgül**, T.F. Yaz-gül.
- Yazgülü**, T. Yaz mevsiminde açan gül.
- Yediveren**, T. Yılda birkaç kez çiçek açan gül.
- Yegân**, F. Birler, tekler; bir, tek.
- Yegane**, F. Tek, bir tane, eşsiz.
- Yekpare**, F. Tek parça.
- Yekruye**, F. Güvenilir dost, iki yüzlü riyakar olmayan.
- Yekta**, F. Tek, eşsiz, benzersiz.
- Yelda**, F. Uzun ve siyah
- Yelis, Yeliz**, T. Yel gibi. Güzel, havadar, aydınlık.
- Yenigül**, T.F. Yeni-gül.
- Yepelek**, T. İnce yapılı, zarif, narin.
- Yeşil**, T. Sarı ile mavinin karışmasından oluşan, çoğu bitki yapraklarında görülen renk. Genç, taze.
- Yeşim**, T. Açık yeşil ve pembe renkli, kolay işlenen, değerli bir taş.
- Yeter**, T. Sonuncu olması istenen çocuklara verilen adlardandır.
- Yeterkız**, T. Arka arkaya doğan kız çocuklarından sonra erkek çocuk olması dileğiyle verilen adlardandır.
- Yetkin**, T. Gerekli olgunluğa erişmiş, olgun, ergin.
- Yılay**, T. Yıl-ay.
- Yıldanur**, T.A. Yılı aydınlatan, ışık saçan.
- Yıldıkı**, T. Yıldız.
- Yıldız*** T. Geceleri gökte çıplak gözle ışıklı bir nokta olarak görülen gök cismi, necm, kevkeb. Bir noktadan çevreye beş veya daha fazla çıkıntısı olan köşeli. Baht, talih. Mesleğinde çok parlamış kimse ve daha çok parlamış kimse, sinema sanatçısı. Kuzey yönü.

- Yıldızhan, T.** Yıldız-han.
Yılgül, T.F. Yıl-gül.
Yılğün, T. Yıl-gün.
Yılşen, T. Yıl-şen.
Yıpar, T. Misk, güzel koku.
Yipek, T. İpek.
Yonca, T. Bir yem bitkisi.
Yonca, T. Baklagillerden, kırmızı veya mor çiçek açan, çayır bitkisi.
Yosun, T. Toprağın, kayaların, ağaçların üstünde yetişen, suların yüzünde ve dibinde bulunan çiçeksiz bir bitki.
Yudum, T. Bir içimlik sıvı, bir içiş-te yutulacak miktar.
Yurdaal, T. Yurda-al.
Yurdanay, T. Yurdan-ay.
Yurdagül, T. Ülkene gül. Ülken için yararlı ol.
Yurdakul, T. Yurda-kul.
Yurdanur, T. Yurduna, ülkene ışık saç, aydınlat.
Yurdaser, T. Yurda-ser.
Yurdaşen, T. Yurdu şenlendiren.
Yurday, T. Yurda-ay.
Yurdum, T. “Ülkem, memleketim” anlamında kullanılır.
Yurdusev, T. Yurdu-sev.
Yurt, T. Oturulan yer, ev. Ülke, vatan, memleket.
Yurtsan, T. Yurt-san.
Yurtsay, T. Yurt-say.
Yurtsev, T. Yurt-sev.
Yurtseven, T. Yurt-seven.
Yurtsever, T. Yurt-sever.
Yurtsevil, T. Yurt-sevil.
Yurtsevin, T. Yurt-sevin.
Yüce, T. Yüksek, büyük, ulu.
Yücel, T. “Yüksel, yüce bir duruma gel, başarı kazan, ilerle” anlamında kullanılır.
Yücelen, T. Yükselen, yüce bir duruma gelen.
Yücenur, T.A. Yüce-nur.
Yüksel, T. Yukarı çık, ilerle.
Yükselen, T. Yükselene çıkan, yücelen, ilerleyen.
Yümna, A. Sağ taraf.
Yümniye, A. Bereketli, kutlu.
Yüsra, A. Sol taraf.

Z

- Zafire, A.** Zafer kazanan, üstün gelen.
- Zahide, A.** Dinin emirlerini yapan yasaklarından kaçan.
- Zahire, A.** Parlak. Açık, belli. Dış yüz, görünüş. Coşmuş, taşkın.
- Zaide, A.** Artan, çoğalan.
- Zakire, A.** Zikreden, anan. Allah'ı tesbih ve tahmid eden. Kur'ân-ı Kerîm'i öğüt verici, gerçek bir zikir olarak gören.
- Zaliha, Bkz.** Züleyha.
- Zambak, A.** Güzel ve iri çiçekli bir süs bitkisi.
- Zamire, A.** İç, iç yüz. Yürek, vicdan. Gönülde gizli olan sır.
- Zarafet, A.** İncelik, güzellik, zariflik.
- Zarife, A.** İnce ve nazik tavırlı, güzel şık.
- Zatinur, A.** Aydınlık, nurlu kişi.
- Zatiye, A.** Kendiyle ilgili, kendine ait, özel.
- Zebercet, A.** Zümrütten daha açık yeşil olan, zümrüt kadar değerli olmayan bir süs taşı.
- Zehra, A.** Çok beyaz ve parlak, nurani yüzlü.
- Zekire, A.** Belleği güçlü olan, unutmayan.
- Zekiye, A.** Çabuk ve kolay kavrayan.
- Zeliha, A.** Hızlı yürüyen, Züleyha
- Zeliş, T.** Züleyha.
- Zennişan, F.A.** Ünlü, tanınmış kadın.
- Zennur, Bkz.** Zinnur.
- Zerefşan, F.** Altın saçan, altın saçıcı. Altın kakmalı. Bir lale türü.
- Zeren, T.** Kavrayışlı, anlayışlı zeki.
- Zergûn, F.** Altın renkli, altın gibi sarı olan.

- Zergül, F.** Altın gibi değerli gül.
Zerişte, F. Altın tel, sırma. Sarı.
Zernigar, F. Altınla işlenmiş, yaldızlı.
Zerrişan, F. Kılıç gibi şeylerin üzerine kakma altınla yapılan işleme, süs.
Zerrin, F. Altından mamul. Altın renginde sarı. Parlak. Güzel kokulu bir cins çiçek. Fulya.
Zerrinkâr, F. Altınla süslenmiş.
Zerrintaç, F.A. Altın taç.
Zertar, F. Altın tel, sırma. Güneş ışını.
Zeynep, A. Güzel, süslü, değerli taşlar, mücevherler.
Zeyniye, A. Süsle, bezekle ilgili.
Zeyno, T. Zeynep adının bozulmuş biçimi.
Ziba, F. Süslü. Güzel.
Zican, F. Canlı; cana yakın, candan.
Zihniye, A. Zihinle, akılla ilgili.
Zinet, A. Süs, bezek.
Zinnur, Zinnure, F. Nurlu, ışıklı.
Ziver, F. Süs, bezek.
Ziyet, Bkz. Zinet.
Zuhal, Bkz. Zühal.
Zübeyde, A. Öz, asıl, cevher.
Zühal, A. Güneşe uzaklık bakımından altıncı durumda olan gezegen, Satürn.
Zühtiye, A. Her türlü zevke karşı koyarak kendini ibadete veren.
Zühre, A. Çoban yıldızı, Venüs.
Zülal, A. Hafif, saf ve tatlı su.
Züleyha, A. Hızlı yürüyen, Zeliha.
Zülfibar, F. Dağılmış, saçılmış saç.
Zülfiyâr, F. Sevgilinin zülfü, saçı.
Zülfiye, A. Sevgilinin saçı.
Zülfizar, F. Ağlayan, inleyen saç.
Zülüş, T. Züleyha adının bozulmuş biçimi.
Zümra, A. Güzel, iyi ahlâklı. Cesur, yiğit, yürekli. Zeki, bilgili kadın.
Zümrüt, A. Parlak yeşil renkli kıymetli taş.

